1

Türkçe
Edebiyat

Melekler Evi

GÖKSEL YILMAZ

AYRINTI

Türkçe Edebiyat Dizisi

MELEKLER EVİ • Göksel Yılmaz

42

GÖKSEL YILMAZ

1965'te Bursa'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini burada tamamladı. Üniversite eğitimine İstanbul Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde başladıysa da meslek seçimi konusundaki kişisel kaygılardan dolayı dördüncü sınıfta bu okulu bıraktı. Mimarlık eğitimi almak üzere önce Mimar Sinan Üniversitesi, ardından Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'ne devam etti. Çeşitli mimarlık bürolarında, banka ve özel şirketlerin inşaat-emlak departmanlarında mimar olarak çalıştı. İlk romanı *"Tanrının Zamanı"* 2004 yılında yayımlandı.

Ayrıntı: 595
Türkçe Edebiyat Dizisi: 1

Melekler Evi
Göksel Yılmaz

Son Okuma
Tayfun Koç

© 2011 Göksel Yılmaz

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Gökçe Alper

Kapak Resmi
SuperStock / Getty Images

Dizgi
Esin Tapan

Baskı
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No: 244 Topkapı/İst
Tel.: (0212) 612 31 85

Birinci Basım 2011
Baskı Adedi 2000

ISBN 978-975-539-620-0
Sertifika No: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Göksel Yılmaz

Melekler Evi

Yanıtını bilmemek, bir yanıtı olmadığı anlamına gelmez

Birinci Kısım

-1-
"Eskiz"

İşte o an vurdum onu...

Işığın üzerine düştüğü o an...

Oysa sabahtan beri kendini gizlemişti güneş. Görmek, bir çeşit suça ortaklıktı belki de. Ama işte, en sonunda merakına yenik düşüp bulutların arkasına gizlenmekten vazgeçmiş, gözünün ucuyla kaçamak bir bakmış; bakar bakmaz da olacakları anlayıp geri dönmekle aşağıya inmek arasında kararsız, çatıdaki açıklığın çeperlerine tutunarak oyalanmıştı bir süre.

Kurbanım ışığın geldiğini sezinleyince yukarıya, birbirleriyle kesişen eğrisel duvarların arasındaki pencere boşluğuna, doğru kaldırmıştı başını.

Bu haliyle yakalanmıştı ışığa. Işığın havadaki çimento, kireç, mermer tozlarına çarpa çarpa, bir karabasan gibi üzerine çöktüğünü görmüştü. Gözlerini alabildiğine kısmış, ne gördüğünden bir türlü emin olamıyormuşçasına uzun uzun bakmıştı. Bakarken de yüzünde garip bir şaşkınlık büyütmüştü. Bu şaşkınlığına bakılacak olursa birazdan öleceğini değil, gördüğünün tümüyle gerçekdışı olduğunu düşünüyordu.

Bir meleğin acelesiz, ilgisiz süzülüşünü hatırlatan ışığın yalnızca bir ışık olduğuna inanması güçtü ne de olsa.

Şantiyenin toz, rutubet, ıslak ahşap ve buram buram çay kokan havasında akışkanlığı azaltan bir yoğunluk olmalıydı. Işığın ilerleyişini görünür kılan koyu bir kıvam. Yine de ışık –inançlı bir tavırla– hiçbir yere dokunmadan, bu yoğunluğun içinde kırılmadan, mimlemiş gibi doğrudan doğruya onun üzerine düşmüştü. Başından aşağıya ağır ağır dökülerek yüzünü, saçlarını, omuzlarını örtmüştü. En sonunda da bir ışık adacığı, mermer tozundan yapılma yıldızlarla dolu bir ışık gölcüğü oluşturmuştu ayaklarının dibinde.

Nerdeyse kusursuzdu. Sanki tasarlanmış, üzerinde çalışılmış bir çeperi ve doğrudan elimdeki silaha yönelmiş uzunca bir ekseni vardı.

Gölcüğün eksenindeki yıldızlar diğerlerinden daha parlaktı.

Bu parlaklık onu da ikiye bölüp geçiyor, yüzünün bir yanını göz kenarındaki çizgilere varıncaya dek aydınlatırken diğer yanını gölgede bırakıyordu. Ama ince bedeni, inanılmaz bir şekilde, üzerine düşen bu ışığın altında anbean eriyip çözünerek gitgide siliniyor, şeffaflaşıyordu.

O zarif gövde, biçimini koruyan tozlu, ipeksi bir anıya dönüşüyordu şimdiden.

Ve bir anıyı öldürmenin imkânsızlığını fark edince de insan, ister istemez telaşa kapılıyordu.

Belki bu yüzden belki de bunu yapacak cesareti bir daha bulamayacağımı bildiğimden tetiğe alelacele bastım.

Ardından gözlerimi sımsıkı kapattım...

-2-
"Sabah"

...altından ırmaklar akan cennetler
ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vaat etti.
(Kuran - Tevbe Suresi 72)

Birdenbire sessizliğe uyandım. Yabancıydı sessizlik. Issızdı. Bu ıssızlık, nerede olduğumu bir anda çıkaramadığım taşra otellerinin çamaşır suyu kokan odalarını hatırlatıyordu. O odalarda şaşkın ve ürkek uyandığım sabahları. Başımı, gömüldüğüm yastığın altından tedirgin bir merakla çıkarınca, gözlerim asızın kamaştı. Görmeyi hiç ummadığım parlak bir ışık yatak odamı doldurmuş, her zaman duyduğum bildik seslerin duyulmasına da sanki izin vermez olmuştu.

Bir an için bu sessizlik öylesine inanılmaz geldi ki bana; her zaman inim inim inleyen su borularının, birbirine çarpıp çınlamaları yankılanan tabakların, şıngırtılı çay bardaklarının, çekilen sifonların, arka balkonlara yuva yapmış kuşların sesini duymak için kulak kabarttım. Hayret, apartmanda çıt çıkmıyordu. Üç hafta kadar önce mahalleyi ayağa kaldıran davullu zurnalı bir cümbüşle üst katıma yerleşmiş yeni evli çiftin şamatalı sevişmelerinden de eser yoktu bu sabah.

Bu sessizliğin sebebiymiş gibi duran ışığa baktım. Işık, karşı dairenin mutfak camından yansıyarak, karımın –doğruyu söylemek gerekirse artık eski karımın– astığı tül perdeleri aşarak yatağıma kadar sokuluyordu. Apartman boşluğundaki her pencerede soluklanıp tükenen bir ışık için biraz fazla parlaktı; bu parlaklık bana aynaları hatırlattı, aynalar ise –kaçınılmaz olarak– sabaha karşı gördüğüm o tuhaf rüyayı!

Rüyamda aynalardan yapılma uçsuz bucaksız bir bina görmüştüm. Aslında aynalar kendilerini yansıtmadıkları için belki de hiç görmemiştim o binayı, sadece sözcüklerle kurmuştum. Aynaları var eden ve kendi var ettikleri aynalarda bir soruyu çoğaltıp duran sözcüklerle. Birden doğrulup oturdum. Otururken rüyamın saçmalığını değil, rüyamdan çıkıp gelen o anlamsız soruyu: ne zaman boşandığımızı düşünüyordum.

"Ne zamandı?" diye sordum kendime. "Ne zaman boşandık biz?"

Tıpkı rüyamda olduğu gibi aklıma gelmiyordu bir türlü. Bir yardım umarcasına aynalı komodinden yana bakındım. Gece çıkarıp, komodinin önüne attığım çoraplara takıldı gözüm. Kirli çoraplardan biri ışığın içinde, diğeri dışında dertop olmuş duruyordu. "Boşanmamış olsaydık" diye geçirdim içimden, "Gamze çoktan kirli sepetine atmıştı bunları." Keten pantolonum odadaki tek sandalyenin arkasına gelişigüzel ilişti-rildiği için buruş buruş olmuştu. Gece yatarken onun üzerine astığım yeşil kareli kısa kollu gömleğim ise kim bilir ne zamandır yerde duruyordu. Boşanmamış olsaydık günün ilk kavga nedeniydi şimdi.

"Gerçekten de, ne zaman boşandık biz?"

Hatırlıyordum, önceki kıştı. Aylardan ocaktı. Demek ki bir yıldan fazla geçmişti üzerinden. Geçen ayları parmağımla saymaya çalıştım; yumulmuş ellerimin arasından tam altı parmak çıktı.

Peki, kaç gündü?

Bilmece gibi oluşu insanı oyalıyordu. "Bugün ayın kaçıydı?" diye düşündüm ve düşünürken zihnim ezberlediği konu çıksın diye hevesle bekleyen tez canlı bir öğrenci gibi: "On dördü" deyiverdi. Hatırlamanın şaşkınlığıyla elimi alnıma vurdum. Güldüm ister istemez. "Demek bugün on dört temmuz?" derken yeniden güldüm sesli sesli. "Demek bugün bizim evlilik yıldönümümüz?"

Yedi yıl önce evlendiğim kadınla ilgili bir şey hatırlamaya fırsat bulamadan kapının zili çaldı.

Yataktan aceleyle kalktım. Aslında pek de alışık değildim, sabahları kapımın çalınmasına. Eskiden, kapıcı Hayri Efendi servise çıktığında bu daireye de uğrar; ekmek, gazete, aidat makbuzu ya da fatura bırakırdı ama Gamze ile boşandığımızdan beri aramızdaki gizli, sözsüz bir anlaşmaya uyarak elini ayağını yavaş yavaş çekmişti. Bırakılacak bir fatura, bir zarf varsa kapının kenarına iliştirir, zili çalmadan kolunda ekmek sepeti, sessiz sedasız gelip geçerdi kapımın önünden.

Sabahın köründe bu gelenin kim olduğunu kendime sormadan, gözümü merceğe uydurmaya kalkışmadan kapıyı açtım ve karşımda asansöre binmeyip üç katın merdivenini alelacele tırmanmış, şimdi de yorgunluk gidermeye çalışıyormuş gibi bir eliyle pervaza yaslanmış Ahmet'i görünce afalladım açıkçası. Selamı sabahı unutup;

"Hayrola?" diye sordum, "Rüyanda mı gördün beni yoksa?"

Alttan alta mahcup bir tavırla bakıp çocuksu bir sevimlilikle gülümsedi Ahmet. Bu zamansız gelişin sıkıntılı havasını dağıtmak ya da yorgunluğunu ortaya koymak istercesine gözünün içine girmiş saçlarına doğru kuvvetli bir nefes üfleyip;

"Sana kahvaltıya geldim" dedi.

Sesi beklediğimden sakindi. Elindeki kahverengi kâğıt poşeti bana doğru uzatırken de ekledi: "Bu herifin kahvaltılığı yoktur diye düşünüp poğaça da getirdim. Senin sevdiğin gibi patatesli. Baksana, sıcacık daha."

Uzattığı poğaça poşetini alırken ellerine baktım endişeyle. Görünürde kan yoktu. Yara bere izi yoktu. 'İyi' diye geçirdim içimden, 'iyi, bu sefer parçalamamış ellerini.' Tıpkı geçen gelişinde olduğu gibi: biricik oğlunun özel hayatına burnunu sokan babasıyla kavga edip

aynalara yumruk atmaya kalkışmamış demek ki. Ama başka bir şey olmuş. Başka kötü bir şey.

"İyi yapmışsın" dedim, yine de tüm çabama rağmen sesimdeki gerilimi bastırmayı beceremedim. Aynı çocuksu masumlukla baktı bir kez daha ama bu bakış bile beni rahatlatmaya yetmedi. Böyle sabahlar, haber bile vermeden kahvaltıya geldiğinde endişelenmem gerektiğini çok önceden öğrenmiştim. 'Henüz evliyken' diye geçirirken içimden, yaşadığımız bir başka sabahın tatsızlığı ağzımda paslı paslı yayılırken, birden düşüncelerimi böldü:

"İçeriye almayacak mısın yoksa beni?"

Kenara doğru çekildim. "Gir dememi mi bekliyorsun?"

"Özledim seni" dedi, girerken. "Kaç gündür görüşemedik." Sonra yüzüme merakla bakıp; "Müsait değil miydin yoksa?" diye sordu.

Güldüm. "Müsaidim" dedim, "Boşandığım günden beri her gün müsaidim ben. Sahi, sen bizim ne zaman boşandığımızı hatırlıyor musun? Uyandığımdan beri düşünüp duruyorum, bir türlü tam tarihi bulamıyorum."

Biraz duraksayıp, "Bir buçuk yıl oldu" dedi Ahmet. Bakışlarını girişte duran küçük, siyah bavulun üzerine dikmiş, daha fazlasını düşünüyordu. Gözlerini böyle titrete titrete düşündüğüne göre o şaşırtıcı hafızasının bir köşesinden bulup çıkaracaktı mutlaka. "Geçen yılın ocak ayıydı." Zafer kazanmış bir edayla tamamladı: "Yirmi bir ocak."

Başımı sallayarak, "Doğru" diyebildim sadece. Nasıl hatırlıyordu bunca detayı? O, hâlâ küçük bavula doğru bakıyordu. Yarım kalmış bir konuşmayı tamamlamak istercesine;

"Nasıl geçti yolculuğun?" diye sordu.

"İyi."

Aklı başka yerde; beni elimde poğaça poşetiyle bırakıp mutfağa doğru yürüyüp geçtiğinde; portmanto aynasındaki yansımama bakıp, "Endişelenme" diye mırıldandım, "endişelenme." Ama endişelenmeden de duramıyordum işte. Derin bir iç geçirdim. Mutfağa girdim peşisıra. Onu kirli tabakların, içleri küf tutmuş çay bardaklarının karşısında başını iki yana sallarken buldum.

"Ne bu dağınıklık?" dedi, yüzünü ekşiterek. "Sen öğrenciyken bile daha derli topluydun. Şimdi iyice salmışsın kendini."

"Senin öğrenciliğini de biliyoruz" dedim, ondan çok kendi gerginliğimi biraz olsun azaltmak için. "Annen toplardı hep senin kıçını. Yerlere atıverdiğin kâğıt kırpıklarını, maket parçalarını nasıl özenle temizlerdi. Unutmadım hiç."

Sesini çıkarmadan durdu bir an. Yüzü aydınlanmadı. Oysa ne zaman annesinden söz etsem yüzü ışıl ışıl olurdu. Bizi birbirimize benzeten, dostluğumuzu pekiştiren yüzlerce perçinden biriydi annelerimizin varlığı. Ya da artık yokluğu mu demem gerekirdi? Bu bile onu gülümsetemediğine göre demek ki beklediğimden de –ne bekliyordum peki?– kötü şeyler olmuştu. Ama ne?

Yüzüne merakla baktım. Başka yerlerde, başka vakitlerde ona yakıştığını düşündüğüm o çokbilmişliğin ince çizgileri olduğu gibi duruyordu ve gözbebekleri olağandışı bir şeylerin varlığını ele verircesine her zamankinden daha titrekti. Yaşlı bir elin parmakları arasındaki tespih taneleri gibi sarsakça titreşip duran kehribar rengi bu gözler beni daha da endişelendirdi. Oysa çoğu kez titreyişlerini o çokbilmiş ifadenin bir parçası olarak görürdüm. Ondan bir şey saklanamazmış, onun gözünden hiçbir ayrıntı kaçıp kurtulamazmış gibi gelirdi bana. Ama bu sabah o bitimsiz titreyişleri belli ki bir felaketin habercisiydi.

Kabaran sıkıntımı birazcık azaltmak için, üzerindeki bordo rengi keten cekete bakıp "ceketini bile daha çıkarmadın" dedim, "böyle mi kahvaltı yapmak niyetindesin?"

"Dursun" dedi umursamaz tavrıyla. Yüzünü eviyeye doğru eğip, hızlı hızlı yıkadı. Kâğıt havlularla kuruladı. Ocağın üzerindeki çaydanlığı aynı acelecilikle kaldırıp içine su doldururken, "Neler yaptın bakalım, üç gündür?" diye sordu.

Aklımın kıyısındaki tedirginliği unutmadan baba evine, çocukluğumun şehrine gidiş gelişimi anlattım usul usul: Evet, evi havalandırmıştım; evet, teyzemin yardımıyla temizlikçi bir kadın bulup ortalığı şöyle bir temizletmiştim. Parmaklarımı babamın kitaplığındaki ilk 'aşk'larımın, ilk 'başka hayat'larımın üzerinde gezdirmiştim. Bir iki hısım akraba, bir iki eski arkadaşla görüşmüştüm. Arabalı vapurla gidip feribotla dönmüştüm. Dönerken, Kafdağı Şekercisi'nden birkaç kutu kestane şekeri almıştım. "Unutturma da büroya da götürelim" dedim. Kız kardeşimle uzak mı uzak bir telefon görüşmesi de

yaptığımızı söyledim ama nedense annemin artık ferforjeleri paslanmaya yüz tutmuş kafes biçimindeki mezarını ziyaret edip, o eski mezarlıkta babama da bir yer arandığımı, hatta kendi yaşlılığımı ve ölümümü aklıma getirip bir yandan da benim için böyle mezar yeri aranacak bir evlat sahibi olamamanın, bir mezarlıkta yan yana yatılacak bir kadınla evli kalamamanın verdiği hüzünle ortalıkta dolanıp durduğumu söylemedim.

Başını hafifçe benden yana doğru çevirip, "Bulabildin mi?" diye sordu, ne söyleyeceğimi pek de umursamayan bir tavırla.

"Neyi?"

"Baban için de bir mezar yeri bakmaya gitmemiş miydin?"

Sanki başka bir konuşmanın devamıymış gibi doğaldı sorusu. Demliğe tepeleme dolu iki kaşık çay boşaltmak. Sonra kim bilir neyi yetersiz ya da kimi fazla bulup yarım kaşık daha ilave etmek. Çay kavanozunun dibine derin bir kuyuya bakar gibi boş ve kararsız bakmak. Bir tutam daha ister mi diye düşünmek bir an. Elindeki kaşığı şöyle bir tartmak ve vazgeçmek. Kapağını iki kere çevirdiği kavanozu mermer tezgâhın üzerine, her zamanki yerine, yavaşça yerleştirmek. Ona bakıyordum. Sorusu da böyle sıradan bir şey olmalıydı. Yine de içimi okumuş birinin –insan hangi arada yaptı bunu diye düşünmeden edemiyordu elbette– bilmişliğiyle yüklüydü. Onu bunca tanımama rağmen ürpermeden edemedim.

"Bakındım!" dedim sakınarak, "bakındım" diye sürdürmeye çalıştım tutuk, kararsız ses tonumla; bir yandan da bunu ona ben mi söyledim, söyledimse ne zaman diye düşündüm; "ama bulamadım." Son günlerde iyice dağılmış düşüncelerimin arasında "Kıyıda köşede kalmış" ve daha edilir edilmez "unutulmuş" konuşmalara ait silik izler, "birkaç küçük boş yer" ve boş kuruntular "vardı yalnızca." Bu yüzden; "Ben de karar veremedim" o her zamanki sezinleme gücüyle kendisi mi anlamıştı gidiş nedenimi, "yoksa buna karar vermek için biraz daha beklemek mi gerekir?"di?

"Demek sadece kıyıda köşede kalmış küçük yerler vardı" dedi Ahmet, çaydanlığı ocağa koyarken. "Acele etme. Karar vermek için vaktin var daha nasıl olsa. Hem ne biliyorsun, baban belki sapasağlam çıkacak o hastaneden. Allah'tan umut kesilmez hiçbir zaman."

Yalan söyleyen ama bunu gizlemeyi pek beceremeyen insanlara özgü bir mahcuplukla sustu. Ben de sustum. Ümitsiz bir susuş bizi boş sözlerden, boş avuntulardan daha kolay koruyordu. En güzeli sessizlikti, bir şey vaat etmediğine göre. Bu kez de aklıma Ahmet'in sabahın köründe kapıma dayanmasındaki o belirsiz neden geldi. Şimdiden bütün alametlerini göstermiş bir kehanet kadar endişe verici. Daha ne olduğunu bile bilmeden tedirgin edici. Eh, kaçınılmaz olarak da...

İçimi kemiren bir merakla ona bakıyordum. Babasının bir anda celallenip sövüp saymalarına, hakaretlerine kızıp camı çerçeveyi indirmediğine göre, acaba kiminle, hangi çokbilmiş işverenle, yine hangi eften püften bahaneyle ağız dalaşına girişmiş, kavga etmişti? Kim bilir kime, hangi kontrolöre ağzına geleni sayıp dökmüştü? Sövmüştür de kesin. Babasından miras küfürlerle ana avrat dümdüz gitmiştir, kızınca. Bakalım bu kez hangi işimizi piçe çevirmişti? Hâlâ bir şey çıtlatmadığına göre, demek ki...

Elimde tuttuğum poşeti tezgâhın üzerine, çay kavanozunun yanına bırakarak, "Daha yüzümü bile yıkamadım" dedim.

"Hadi sen işine bak o zaman" dedi bana. "Ben bir şeyler hazırlarım. Dolapta kahvaltılık varsa çıkarayım."

Buzdolabında bir şeyler bulabileceğini söyleyip kendi haline bıraktım onu, banyoya girdim; bir tek elimi yüzümü yıkamak yetmeyecekti, duşun altına dar attım kendimi. Soğuk su iyi geldi, endişelerimi yatıştırır gibi oldu. Biliyordum, bu da geçecekti elbette. "Yediği halt her neyse, o poğaçalarla birlikte geldiği sürece çok da fazla endişelenmemeliyim."

Hatta duşun altındayken, zaman zaman böyle anların gelmesini bile beklediğimi kötü niyetli bir dürüstlükle itiraf ettim kendime. Özellikle o anı atlatmayı becerebildikten sonra istiyordum bunu. Çünkü biliyordum ki bir süre daha kimseyle kavga etmeyecekti Ahmet, bir süre daha hayatın saçmalıklarına, baştan savmalarına, dayatmalarına dişini sıkıp katlanacaktı.

Üstelik işin güzel tarafı, birazdan, neler olup bittiğini başı sonu belirsiz cümleler kurarak anlatırken, kendince özür dilercesine lafı döndürüp dolaştırıp mimarlıkla ilgili hayallere, önünde sonunda tasarlayacağımızı düşündüğü binalara getirecekti.

Hararetle söylediği her söz, coşkuyla kurduğu ama yarım bıraktığı her cümle, beni mesleğimin büyülü topraklarında gezdirecekti. Tıp fakültesini bırakıp mimarlığı seçerken kendime sorduğum: *"Yanlış mı yapıyorum?"* ve şimdiki haliyle; *"Yanlış mı yaptım?"* sorusu kafamdan tümüyle silinip gidecekti o zaman. Bir cennet bahçesine yaraşır binlerce köşeli billur eskiz köşkleri, tasarım ırmaklarının üzerine kurulmuş altın oran köprüleri, insanların Kevser şarabını içmek için değil aktığı yeri görmek için geleceği şaşmaz ölçü çeşmeleri, *Firdevs*'de yükselen yüzlerce katlı kusursuz simetri bahçeleri yeniden çizilip canlanacaktı gözümün önünde. Onu, bir Mesih'i dinler gibi dinlemek hoşuma gidecekti.

Duştan çıktım. "Belki de bu yüzden burada Ahmet" dedim, buğulanmış lavabo aynasının karşısında ellerimle yüzümü sıvazlayıp tıraş olsam mı, diye düşünürken. Aklımdan bir şiirin dizelerini geçiriyordum: *"Belki de bu yüzden buradayız biz: Ev demek için. Köprü, çeşme... Ve belki de sütun, kule."*

Gerisini hatırlayamadım. Şiirin birkaç dizesini daha ezberden söyleyebilirdim ama aynada yüzüme bakıp düşünürken aklıma gelmiyordu. Kendimi seyrederek oyalanıyordum öylece. Belki de yalnızca onun yanına gitmeyi geciktirmeye çalışıyordum. Sakalım ne uzun ne kısaydı. En son dün, geri dönmeden önce çocukluğumu geçirdiğim mahalledeki berberde tıraş olmuştum. Bizim yeniyetmeliğimizde berberin çıraklığını yapan çocuk şimdi koca adam olmuş, dükkânı da ustasından devralmıştı ama yüzümdeki iki ince kesiğe bakılırsa eli sakardı hâlâ. Sanırım üşendiğim için tıraştan vazgeçtim.

Üzerime bornozumu geçirip mutfağa gittim. Baktım, Ahmet kaptırıp gitmiş işine kendini. Peynirleri küp küp kesmiş, domateslerin kabuklarını soyup dilimlemiş, aralarındaki mesafeleri hesaplaya hesaplaya, özene bezene yan yana diziyor. Bir kahvaltı tabağını bile böyle binbir özenle hazırlayan bu adamı seyretmesi keyifliydi doğrusu.

İçim biraz daha yatışır gibi oldu. "O poğaçalarla geldiği sürece gerçekten de endişelenecek fazla bir şey yok" dedim kendi kendime.

Ama bir sabah, belki de bir dahaki sefere, yine dayanacak kapıma Ahmet, biliyorum. Üstelik bu kez elinde o kâğıt poşet olmadan. Yü-

zünde, artık her şeyi bildiği için, kendisiyle ilgili her şeyi çözdüğü için darmadağınık bir bakış olacak. Çocuksu değil, ağlamaklı bakacak gözleri. Neden geldiğini sormayacağım bile. Biraz daha bilmemenin o huzurlu, o rahat dünyasında kalmayı yeğleyeceğim. Biraz daha umuda tutunarak. Biraz daha 'belki'lerden medet umarak...

O gün geldiğinde, elinde poğaçalar olmadığı için mutfağa da geçmeyecek Ahmet. Belki ben alışkanlıkla mutfağa doğru yürüyeceğim. Peşimden gelmesini, kuracağı sırça fanuslara benzeyen kuleleri, evleri, köprüleri anlatmasını beklemeyeceğim bu kez. O şiirin dizelerini de hatırlamayacağım. Sonra yanına gittiğimde, binalardan değil de sanırım yaramaz sokak kedilerinden ya da ne bileyim, hep görmeyi beklediği ateşböceklerinden söz edecek birkaç cümle ile. Anlatırken, tıpkı ateşböceğinin ışığının tükenişi gibi, gözlerindeki titreşimler sönükleşmeye başlayacak ama ben o son cümleyi duymak için her şeyin durması gerektiğini bileceğim. En sonunda, "Buraya kadar" diyecek birden Ahmet, "Benden buraya kadar."

Beni fark ederek "Niye sessizce dikiliyorsun orada?" diye sordu. "Çay hazır. Gel de bir şeyler yiyelim."

"Giyinip geliyorum."

"Hadi çabuk ol. Poğaçalar soğudu bile."

Yatak odasına girdiğimde sabah ışığının silindiğini, odayı kasvetli bir loşluğun, bir belirsizliğin doldurduğunu gördüm. Elektrik düğmesine bastım. Çıplak ampulün kör ışığı sardı çevremi ama aynı anda, aynı kablolara bir işkence aleti bağlıymış gibi bir kadının acı çığlığı da odamın her köşesini dolduruverdi.

Bu içimi titreten çığlığın sebebi benmişim gibi ışığı kapattım hemen. Sonra da yaptığım aptallığa güldüm. Işığı tekrar açtım ve açarken mutlu bir tesadüf, şakacı bir oyun duygusuyla yeni bir çığlık duymak istediğimi de biliyordum. Çığlık gelmedi ama üst katımdaki yeni evli çiftin sevişmesi sürüp gitti. "Üç gündür duymuyordum sesinizi" dedim, gözlerimi çıplak ampulün sarktığı tavana doğru dikerek. "Hayrola, gecikmişsiniz bugün?" Tavandan odama sızan hırıltılı sesler, küçük inlemeler, haykırışlar, fısıltılı sözcükler ve birbirlerine taktıkları muzır isimler uzun zamandan beri ilk kez içimde bir ağlama isteği uyandırdı. Yerde duran gömleğimi kirliye atıp gardıroptan

ütüsü biraz baştan savma ama temiz yeni bir gömlek çıkarırken, cehennemin tüyler ürperten bir şaka olduğunu, cennetin hemen bir alt katına kurulduğunu ve üst kattaki seslerin olduğu gibi duyulduğunu düşünüyordum.

Onları kendi mırıltılarıyla baş başa bırakıp çıktım odadan. Ahmet kahvaltı etmeye başlamıştı bile. Ben de kendime bir bardak çay doldurdum. Mutfaktaki küçük masanın altından bir tabure çekip oturdum. Hiçbir şeye el sürmeden gözlerinin içine baktım. Gözbebeklerindeki titreyişin yavaşladığından emin oluncaya kadar ses çıkarmadan, hiçbir şey sormadan öylece bakıp durdum...

-3-
"Sokak İşaretleri"

Ama sözlerin tüketilmesi gerekiyordu.
(Dostlukların Son Günü / Selim İleri)

Çağırma düğmesinin kırmızı ışığı yanıyordu. Homurtu dolu sesini duyamadığım için asansör kapısını açık bıraktıklarını düşündüm. Yine de düğmeye bastım, basar basmaz da ışıklı kabinin bizim kata indiğini gördüm. Asansörün kapısını Ahmet açtı. İçeride genç bir çift vardı. Bu sıcakta siyah takım elbise giymiş, çingenepembesi de kravat takmış boylu poslu, genç irisi bir oğlanla; sarı saçlı, hafiften kilolu genç bir kadın. Kadının mora çalan kırmızı boyalı kalın dudaklarına bakarken 'demek bunlarmış' diye geçirdim içimden şaş-

kınlıkla; 'demek sabahları sevişe sevişe odamı cehenneme çeviren edepsiz komşularım bunlarmış.'

Hiç de hayal ettiğim tiplere benzemiyorlardı. Yüzü çillerle kaplı tuğla kafa –saçları kızıldı– upuzun boylu adamla, bu balıketi, ufak tefek kadın kafamda canlandırdıklarımdan öylesine uzaktı ki bir an aldatılmış hissettim kendimi. İşin aslı onların nasıl olduklarını hiç düşünmemiştim bile, hep bir ses, hep bir gürültü patırtı olarak vardılar kafamda ama kırk yıl düşünsem gözümün önüne bu halleri asla gelmezdi.

Hal böyleyken onlar olduğunu nasıl anlamıştım peki?

Belki yüzlerindeki yeni sevişmiş insanlara özgü dinginliği fark etmiştim, belki o küçük kabini dolduran buğulu, terli, çağrışım yüklü kokuyu duymuştum, belki kadının beyaz boynundaki morlukları, yer yer yeşile çalan çürükleri daha ilk anda kötüye yormuştum, bilmiyorum, bilemiyorum ama sebebi ne olursa olsun zebanilerimin onlar olduğundan kesinlikle emindim. Asansöre binerken hafifçe selamlaştık,

"Günaydın" dedik birbirimize. Çizgileri yumuşamış yüzlerindeki dinginliği bozmak istemezmişçesine konuşmadan indik aşağıya kadar. Ama inerken bu sessizliğin içinde bir kahkaha patlayıverecekmiş gibi gelmişti bana. Sebepsiz ama elbette anlaşılabilir bir kahkaha. Sanki bunu engellemek istercesine kadın mor dudaklarını ısırıp durmuştu üç kat boyunca.

Asansör durunca Ahmet'le kenara doğru çekilerek yol verdik onlara. Cehennemimin edepsiz zebanileri yanımızdan geçerken "İyi günler" dilediler bize tatlı tatlı. Neşe içinde el ele yürüyüp gittiler. Kapının dışına çıkar çıkmaz da beyaz bir ışığın içinde erimişçesine birden gözden kayboluverdiler. Arkalarından bakarken, başını hafifçe eğerek,

"Üst kat komşuların bunlarmış demek ki" dedi Ahmet.

"Sen de her şeyi biliyorsun bakıyorum" dedim. "Herhalde onlar olsa gerek."

"Onlar... Onlar" dedi tüm bilmişliğiyle. Sonra onları hâlâ görebiliyormuş gibi kapıdan dışarıya, aydınlığı göz kamaştıran, erimiş asfaltından titrek buharlar çıkaran sokağa doğru bakarak mırıldandı: "Tatlı tipler."

"Her sabah afallayarak uyanan sen değilsin ne de olsa" dedim abartılı bir sitemle. "Anlamıyorum ki, neden gece sevişmiyorlar da illa sabahı bekliyorlar? Hem ben kadınların sabah sevişmelerinden hoşlanmadıklarını zannederdim. Gamze de hoşlanmazdı. Yanlış mı biliyorum yoksa?"

Omuz silkti. "Sanırım soruyu yanlış kişiye soruyorsun" dedi tüm doğallığıyla.

"Her neyse" dedim konuyu kapatmak için. "Araban ne tarafta?"

"Getirmedim ki" dedi. Nedense beraber gideceğimizi düşünmüştü.

"Öyleyse alt yola kadar yürümemiz gerekecek. Gece apartmanın bahçesinde yer bulamadım. Otoparka bıraktım arabayı."

Tekrar omuz silkti. "Yürürüz ne olacak ki."

"Arabayı da artık elden çıkarsam iyi olacak. Yol boyunca hararet yapıp durdu."

"Eskidi iyice" dedi Ahmet, "iyi bir iş alırsak değiştirirsin."

Elimdeki çantayı işaret ettim: "Kestane şekerleri de bozulacak bu sıcakta. Babama da götüreceğim ama akşama kadar dayanmayacak anlaşılan."

"Büroda buzdolabına koyarız. Gider gitmez de açalım paketin birini" dedi iştahla. "Sabahtan beri söyleye söyleye canımı çektirdin."

Belli ki içindeki sıkıntılar tümden geçmişti. Artık yükü benim omuzlarıma bırakıvermişti. Büroya gider gitmez, daha o kestane şekerlerinden birini bile tatmadan bankadan beni arayacaklarını, iş ortağımı şikâyet edeceklerini biliyordum. Ama artık Ahmet'in sorunu olmaktan çıkmıştı bu. Aslında anlattıklarına bakılırsa sonuna kadar haklıydı, o kontrolör daha fazlasını bile hak etmişti ama bu devirde haklı olmak neye yarardı? Sabahtan ortalığı yakıp kavuran sapsarı bir temmuz güneşinin altında, ağaç gölgelerine sığına sığına yürürken aradıklarında neler söyleyeceğimi düşünüp durdum. Sıkıntıdan mı sıcaktan mı olduğunu bilmeden buram buram terliyordum. Sonra da düşünmeyi unutup, beni gitgide daha fazla şaşırtan insan kalabalığını seyre koyuldum. Her yerde insanlar sokağa çıkmış, sıcağa aldırmadan bir badem ağacının dibine, bir apartman girişinin kuytuluğuna sığınmış, bazıları ayakta, bazıları bir taburenin, sandalyenin ya da

mermer bir basmağın üzerine oturmuş kısık seslerle çene çalıyorlardı. Üzerlerine tuhaf bir durgunluk çökmüştü. Ağır bir misafiri karşılamaya hazırlanıyormuş gibiydiler. Gelmesini istemedikleri ama gelme de diyemedikleri bir misafirdi sanki bekledikleri... Herkesin yüzünde sakınımlı bir endişe, herkesin yüzünde bir an önce gelse de hemen gitse isteği...

"Ben gelirken de böyleydi sokaklar" dedi Ahmet, benim şaşkınlığım karşısında. Onların bildiği bir sırrı ben bilmediğim için bu kez şaşkınlıkla yüzüme bakan oydu. "Yine bir söylenti dolaşıyor ortalıkta. Bugün deprem olacakmış diye bekliyorlar."

Sıcaklığı bir gecede artmış deniz suyundan, balçıklı Terkos Gölleri'nin dibinde cadı kazanı gibi fokur fokur kaynayan yeşil gazlardan söz etti Ahmet, "nereden çıkarıyorlar ki bunları?" diye sorduğum için. Yaprak kıpırdatmayan durgun ve nemli şu sıcak hava da vaktinden önce göç eden pembe kuşlar da yaklaşan depremin habercisiydi, çevremizde uçuşup duran sarı kelebekler gibi sokakları doldurmuş bu insanların gözünde. Ama hepimizin, sadece şehrin değil tüm ülkenin dikkatini çeken şey: adalar açıklarında demirleyen ve bulutsuz havalarda bile korkunç gök gürültüleri çıkaran o tuhaf gemiden gelen tuhaf haberlerdi elbette.

"O gemiyle ilgili söylentiler benim de kulağıma ulaştı" dedim Ahmet'e. Bu söylentilere bakılırsa, gazetelerin yazdıkları, televizyonların söyledikleri külliyen yalandı, sismik araştırmalar falan yapmıyorlardı. Gemideki devasa bir makineyle *makûs kaderimizi* parça parça kıracak küçük depremler yaratmaya çalışıyorlardı. Galiba herkesin endişesi çıtkırıldım fayın ardı ardına dizili domino taşları gibi bir seferde gidivermesiydi.

Domino taşları benzetmesi Ahmet'in aklına gezegenlerin hizalı dizilimini de o sırada getirdi. Ama bunu bir filmde mi görmüştü yoksa akşam haberlerinde o filmden alıntı mı yapılmıştı, şimdi hatırlamakta zorlanıyordu. Yine de altımızda tuhaf şeyler olduğunu anlamak için filmlere değil, başımızı kaldırıp gökyüzüne bakmak yeterdi. "Hele ki geceleri" dedi en sonunda Ahmet, hikâyesinin can alıcı yerine gelmiş bir meddah ciddiyetiyle ağır ağır, "hele ki geceleri yıldızlar öylesine parlak görünüyor ki kimsenin gözünü uyku tutmuyor bu şehirde."

"Hadi canım sen de" dedim. "Yıldızlara bakıp bakıp deprem olacağını mı düşünüyorlar?"

Söyleyip söylememek konusunda kısa bir kararsızlık geçirerek, "Bir de mektup var" dedi bu kez daha kısık bir sesle.

"Anlamadım, ne var?"

"Gazeteye gelen mektup. Depremin bugün, saat üçte olacağını yazıyormuş."

"Tamam" dedim sinirli sinirli gülerek, "bir mektup söylentimiz eksikti."

"Söylenti değil aslında" dedi Ahmet sıkılgan bir tavırla. "Mektubu babam da görmüş. Sanki okuma yazmayı pek beceremeyen birinin ya da bir çocuğun elinden çıkmış gibiymiş. Geçen sefer, körfezde deprem olduğunda da birkaç gün öncesinden böyle bir mektup gelmişmiş ama o zaman kimse ciddiye almamış. Şimdi haber yapmaya cesaret edemiyorlar ama endişeleniyorlar."

"Baban da böyle mi düşünüyor?"

"İnanmıyor tabi böyle saçmalıklara; ama bana 'şeytana inanmasan da amentüyü dilinden düşürme' dediğine göre..."

"Tam babana göre bir laf" dedim. "Korku dağları sarmış desene."

"Anlaşılan bu mektup olayını sokaktaki insanlar da duymuş" dedi Ahmet, bir büfenin seyyar tentesi altına sığınmış, plastik sandalyelerde oturan yaşlı adamlara doğru bakarak. Onlar da bir an durup bir haber getirmişiz gibi bize baktılar. Mırıl mırıl sözcükler döküldü dudaklarından. Söylediklerini duyamıyorduk. Selam mı veriyorlardı bize yoksa bir dua mı okuyorlardı hep birlikte, belli değildi ama biz yine de selamladık onları.

"Önce söylenti vardı" dedim Ahmet'e dönüp. "Şu yaşlı adamların halini görüyorsun işte. Depremi sünnet düğünü için okunacak mevlidi bekler gibi bekliyorlar. Sanki hem endişeli hem de mutlular."

"Haklısın, içten içe mutlular" dedi Ahmet başını sallayarak, "bu topraklardaki herkes gibi felaketin arkasından gelecek mutluluğu bekliyorlar."

Yüzüne merakla baktığımı görünce "Biliyorum, abarttığımı düşünüyorsun" dedi bilmiş bilmiş. "Oysaki hiç abartı yok sözlerimde. Çünkü bizler ancak bedeli ödenmiş mutlulukları hak ettiğimizi düşü-

nüyoruz. Düşünüyoruz ve bekliyoruz. Felaketlerimizin başlangıcı mutluluğumuzun da başlangıcı oluveriyor bu yüzden. Mutluluğun hazzı daha ilk anda yayılmaya başlıyor içimizde, gizli gizli. Günah, evet günah ama sonuna kadar da hak edilmiş bir mutluluk doğrusu."

Düşündüm de; bundan daha haklı olamazdı Ahmet. Sabahın kö-ründe bana kahvaltıya gelişinde aklımdan geçirdiğim şeyleri hatırla-yınca...

"Bu felaketler gecikirse birileri hemen bir tane uyduruverir öyley-se" dedim gülerek. "Bize gereken tek şey söylentidir nasıl olsa. O yüzden zaman zaman böyle söylentilerin çıkmasından daha doğal ne olabilir?"

Bir kez daha "Haklısın" dedi Ahmet, aklından başka şeyler geçirir gibi dalgın dalgın. Sonrasında hiç konuşmadı. Otoparka girdik. Ara-baya bindik. Ofise gitmek için yola koyulduk. Benim için adım adım yaklaşan depremden tümüyle habersiz, daha uzak bir depremi gizli bir korkuyla, korkunun arkasından gelecek olan mutluluğun içlerini kıpır kıpır eden hazzıyla bekleyen insanların arasından geçtik. Onla-rı izlerken bu insanları adamakıllı sarsmak, kendilerine getirmek için belki de gerçek bir deprem gerekiyor bize, diye düşündüm bir an. Her şeyi yıkıp geçen, yarım yarım yaşamamıza artık izin vermeyen gerçek bir deprem.

4
"Haberci"

...insan, yalnızca düşmanlarını sevmekle kalmamalı,
dostlarından da nefret edebilmeli.
(Böyle Buyurdu Zerdüşt / F. Nietzsche)

Tuhaf adam senin şu baban.

"Tuhaftır."

"Sürprizi varmış bize."

"Söylemiştin."

"Keyfin yok gibi."

"Sürprizlerden hoşlanmıyorum."

Sustu yine. Sadece bizi Sirkeci'ye getiren taksinin içinde değil, ofiste de hep susmuştu Ahmet. Hatta ofise gitmek için arabaya bindi-

ğimiz andan itibaren konuşmaz olmuştuk birbirimizle. Kim bilir belki o da şimdiden garip bir gün yaşadığımızı ve gitgide daha da garipleşeceğini düşünüyordu benim gibi. Sabahın köründe Ahmet'in kahvaltıya gelişi, sokaklardaki deprem söylentisi, ofisin gözü yaşlı hali...

"Ahucuk hâlâ ağlıyor mudur sence?"

"Çoktan barışmıştır onlar."

"Barışmışlar mıdır?"

Birkaç saat önce ofise girdiğimizde sekreterimiz küçük Ahu'cuğu hüngür hüngür ağlarken bulmuştuk. Bir ay sonra evlenecek olan kızımız nişanlısıyla kavga etmiş, yüzüğünü parmağından çıkarmıştı bile. 'İnsanlar sabah sabah sevişecek ya da kavga edecek enerjiyi nereden buluyorlar acaba?' diye geçirmiştim içimden. O ağlarken telefon çalmıştı. Uzanıp ben açacakken sekreterimiz alışkanlıkla ahizeyi kaldırmış, burnunu çeke çeke, bir yandan da kibar olmaya çalışarak konuşmaya başlamıştı. Komik görünüyordu bu haliyle. Gülümsemiştim ama kızarmış gözleriyle yüzüme bakarak, "Bankadan arıyorlar" dediğinde gülümsemem yüzümde donup kalmıştı tabii.

"Odama bağla" demiştim canım sıkılarak. Masamdaki telefon zır zır çalarken Ahmet'in haklı olduğunu bilmeme rağmen onu ne kadar savunabileceğimi düşünüyordum. Onu savunacak tek sözcük çıkmayacaktı ağzımdan, biliyordum.

Vapur iskelesinin önünden geçerken,

"Anlatmadın hiç bankadakilerle ne konuştuğunuzu" dedi Ahmet. İrkildim. Çoğu zaman, 'Düşüncelerimi mi okuyor bu adam?' diye şüpheye düşüyordum haklı olarak. Meraktan çok sadece laf olsun der gibi "Çok mu kızmışlar?" diye sordu.

"Biliyor musun" dedim, birden yolun ortasında durarak, "Onlarla konuşurken sadece sustum ve sustukça anladım: Ben işimizi kurtarmak için susmuyordum. Belki hiç değmeyeceğini, böyle sıradan şeyler için kavga edilmeyeceğini bildiğim için ağzımı açmıyordum. Daha büyük şeyler için sözcükleri kızıştırmalıydı insan. Daha büyük şeyler için kavgaya tutuşmalıydı." Bu kadardı işte. Bu kadardı, daha fazlası değildi. Üstelik Ahmet yaptığımız bu sıradan işleri bile öylesine ciddiye alıyordu ki, bir sıra seramiğin diziliş yönü için işverenle kavgaya tutuşabiliyordu. Ben ise ağzımı açmaya üşeniyordum.

"Ne komedi" dedi Ahmet alaysı gülümseyerek, "ben bu adamların işini ciddiye aldım diye işimizi kaybedecekken, sen ciddiyetini kaybettiğin için o işi geri aldın ha?" Bir şey söylemediğimi görünce "Yenilginin tatlı zaferi bu" diyerek devam etti. Suratını ekşitmişti. "Keyfini çıkar."

Öyle bir zaferin tadını büroda, o telefon görüşmesinden hemen sonra çıkaracakken bir kez daha çalmıştı telefon. Ahizeyi kaldırınca; "Ahmet Bey'in babası sizi arıyor" demişti sesi hâlâ yaşlı Ahucuk. "Meşgul olduğunuzu söyledim ama özellikle sizinle konuşmak istedi."

"Bağla" demiştim ama meraklanmıştım bir anda. Yan odada kendi oğlu dururken beni araması garibime gitmişti. Sonra bu garipliği gidermek istercesine önce babamın sağlığı hakkında bir iki şey sormuş, en kısa zamanda ziyaretine gideceğini söylemişti. Tam beni aramasındaki tuhaflığı kafamdan uzaklaştırmışken yeniden kuruvermişti: "Bugün yemek yiyelim hep birlikte" demişti her zamanki acelecili-ğiyle, hızlı hızlı konuşarak. Sonunda bu adamın oturduğunu da görmek nasip olacak mıydı bana, diye düşünürken, yemeğe davet ettiği yer hem bu beklentimi suya düşürmüş, hem de beni bu davetten daha fazla şaşkınlığa sürüklemişti: "Eminönü'nde balık ekmek yeriz ayaküstü." Biraz soluklanmak istercesine durup keyifle eklemişti: "Size bir sürprizim var."

Şimdi o adamla buluşmaya giderken "Babanın bizi neden deniz kenarında yemeğe davet ettiğini biliyorum galiba" dedim şaka yollu, "deprem olursa dışarıda olalım istiyor."

"Dediğin gibi, tuhaf adam işte" dedi Ahmet, uzun zamandan beri ilk kez gülümseyerek.

Evet, tuhaf adamdı ve her zaman öyle olmuştu benim gözümde. Babıâli yokuşunu tırmanıp, o zamanlar çalıştığı *Hürriyet* gazetesindeki çalışma odasında onunla tanıştığımız günden beri... Kaç yıl geçti aradan? On beş mi? Evet, tamı tamına on beş yıl geçmiş, o kapıdan içeriye girdiğimiz günden bu güne. 'Peki, hangi gündü?' Dönüp Ahmet'e baktım merakla, 'Sorsam bunu da hatırlar mıydı acaba?'

O gün babasının ayakta duruşu geliyor gözümün önüne. Şaşırtmıştı beni. Garibime gitmişti. Ama daha önce hiç gazeteci tanımadığım için bir çeşit meslek alışkanlığına yormuştum onun bu duruşunu.

Sonraki her karşılaşmamızda değişmeyen bir kural gibi ayakta durarak konuşmuştu bizimle. İşlerini ayaktayken halletmişti. Çalan telefonlara ayaktayken cevap vermiş, sekreterin getirdiği evrakları ayaktayken imzalamış, sigarasını ayaktayken tüttürmüştü. Bazen Ahmet'e babasını hiç otururken görüp görmediğini sorduğum zamanlar da oldu şaka yollu. Babasının dilinden düşürmediği deyişiyle *'latife'* yaptığımı düşünüyordu oysa o soruyu sorarken Ahmet'i bile ayaküstü peydahladıklarını geçiriyordum içimden ciddi ciddi. Kim bilir, belki de tuhaflık tümüyle bendeydi.

Daha o zamanlardan mı başlamıştı, pek çok kişi hakkında gizli bilgiler toplamaya? Zaman zaman kulak misafiri olduğum, kıyısından köşesinden işittiğim bu bilgiler herkesin dudağını uçuklatacak türdendi. Hiçbir zaman haberi yapılmamış, sumen altı edilmiş şeyler. Günü gelince bir şekilde kullanılmak üzere bekletiliyorlardı sanki. Bir koleksiyonun nadide parçaları gibi. Öğrenciyken, onlara gittiğim yağmurlu bir gün, bir videokaset izletmişti bana Ahmet. 'Babamın gizli hazinesinden' diyerek göz kırpmıştı Betamax kaseti video cihazına takarken. İzlerken gözlerim fal taşı gibi açılmıştı. Şimdilerde ünü de güzelliği gibi biraz solmuş ama o zamanlar şöhretinin keyfini süren, üstelik hanımefendiliğiyle de takdir edilen bir film artisti, sanat hayatına ilk adımlarını attığı yıllarda, lüks bir yat kamarasında gizlice kameraya çekilmişti. Uzun uzun esrar çeken ve ardından da iki erkekle birden sevişen kadının haline öylesine acımıştım ki izleyememiştim doğru düzgün. Bu kaset yüzünden sonradan ne bedeller ödemek zorunda kalmıştır düşünemiyorum bile. 'Baban nerden bulmuş bunu' diye sorduğumda, sadece omuz silkmişti Ahmet.

Babasını balık ekmek satan teknelerin yanında gördüğümüzde öğlen ezanı Yeni Cami minarelerinden daha yeni okunmaya başlamıştı. Dirseklerini deniz kenarındaki demir korkuluklara yaslamış, kulağını da müezzinin sesine vermiş, uzak diyarların ya da alıp başını gidebilmenin hayalini kuruyormuş gibi, Karaköy rıhtımına demirlemiş Queen Elizabeth gemisini seyrediyordu.

"Geciktiniz" dedi bizi gördüğünde. Gecikmemiştik; ama ses de etmedik. Sözcükler her zaman haklı olmak için söylenmezdi ne de olsa.

Birer balık ekmek aldık. Deniz kenarındaki demir korkuluklara yasladık dirseklerimizi. Önümüzden geçen vapurları, çöplüklerden beslene beslene giderek irileşen martıları seyrederek balık ekmeğimizi yemeye başladık.

"Baban nasıl oldu?"

Ağzımdaki lokmayı yuttum. Kısaca anlattım. Başını bilmiş bilmiş sallayarak, "Ben de geleceğim bir ara" dedi. Bir iki saniye susup dalgınca ekledi: "Bu aralar çok yoğunum."

Tekrar sustu. Ben de ekmeğimden irice bir ısırık daha aldım. Lokmamı çiğnerken önümüzde uzanıp giden denizi ve şehri seyrediyordum. Hafif bir esinti de vardı sanki. Bu sıcağın içinde öylesine iyi geliyor, öylesine keyif veriyordu ki denizdeki zifte bulanmış plastik su şişelerini, gazete kâğıtlarını, oyuncak bebek parçalarını görmek bile bu keyfi bozmaya yetmiyordu.

Ansızın "Sizi neden çağırdım merak etmiyor musunuz?" diye sordu.

'Deprem yüzünden' diye geçirdim içimden ama ses çıkarmadım. O da bir cevap beklemiyordu sanırım.

"Yakında biriyle tanışacağınızı haber vermek istedim size" diyerek devam etti, sesini biraz kısarak. "Siyasete girmeye hazırlanan güçlü bir adamla. Bazı tesadüfler onunla yollarımızı kesiştirdi. Şu an bizim gazeteyi satın alma hazırlığında ama bu öylesine gizli ki hiç kimsenin haberi yok." İzlenen bir adam tedirginliğiyle etrafına bakınarak, "Olsun da istemiyoruz" dedi. Şaşırmıştım. Ben de şöyle bir etrafıma bakındım, onun hareketlerini taklit edercesine. Suratıma baktı dik dik. "Nasıl desem, bir çeşit danışmanlık hizmeti veriyorum ben de." Bir an susup, ardından "Bu elbette daha da gizli bir bilgi" diye ekledi. Başını hafifçe öne doğru eğmişti. Daha da kısık, tedirgin sesiyle devam etti: "Bu şimdiden söylenecek bir şey değil ama sizler evlatlarımsınız benim. Öyle heyecan verici bir haber ki söylemeden duramayacağım, gazete el değiştirince genel yayın yönetmenliği sözü verildi bana."

"Öyleyse sizi şimdiden kutlarım" dedim.

"Daha erken... Daha erken" dedi bu kez eliyle baştan savmaya benzer bir hareket yaparak. "Her neyse, bu adamla sizin de tanışma-

nızı istiyorum. Daha doğrusu o sizinle tanışmak istiyor. İlk o mu açtı konuyu yoksa ben mi sizden bahsettim emin değilim pek; ama bazı mimari işlerde yardım alabileceğini söyledi."

"Kimmiş bu adam?" diye sordum son lokmamı yutarken. Ahmet nedense hiç söze karışmıyor, hiçbir şey de sormuyordu. Sanki merak bile etmiyordu. Her şeyden haberi vardı da en son ben mi öğreniyordum yoksa?

"Kesinlikle olağanüstü bir adam" dedi abartılı bir hayranlıkla, "Şu yaşıma geldim, yüzlerce, binlerce insanla tanıştım ama böyle birini tanımadım ömrü hayatımda. Tanıyacağımı da sanmıyorum. Onunla tanıştığınızda bana hak vereceksiniz, dünyayı kitap gibi hatmetmiş, hayatın her sırrına ermiş birini kendi gözlerinizle göreceksiniz."

"Ne mutlu ona."

"Delikanlı" dedi biraz diklenerek (işaret parmağını öğrencisini azarlayan bir öğretmen edasıyla havaya kaldırmıştı), "size şaka gibi gelebilir ama bu hayatta sadece bir kez, o da şansınız varsa tanıyabileceğiniz ender bir insandan söz ediyorum size. Kesinlikle hayatın her sırrına ermiş birinden söz ediyorum."

"Hayat, hiçbir zaman çok da anlaşılır bir şey olmadı benim için" dedim bu kez yumuşak bir tavırla. "Değil onu anlamayı, olduğu gibi kabul etmeyi bile pek beceremedim işin doğrusu. Bunca acının, kötülüğün ve saçmalığın bolluğu, *insanca* düşlediğim bir *dünya* hayaliyle hiç örtüşmedi. O yüzden bu tür şeyler martavalmış gibi geliyor bana."

"Size öğrete öğrete bu saçmalıkları mı öğretiyorlar okulda" dedi yapmacıklı bir kızgınlıkla. Bizi hâlâ o okuldaki öğrenciler olarak görmekten hoşlanıyor gibiydi. "Bu dünyayı olduğu gibi kabul edemiyorsa nasıl yaşar ki insan?"

"Kendini olduğu gibi kabul ederek" dedim hafifçe omuz silkerken.

Suratıma dik dik baktı. Belki de oğlu ile ilgili bir imada bulunduğumu düşünüyordu oysaki değildi.

"Neyse geçelim bunları" dedi. "Bu iş için Kamil Bey'den bir davet alacaksınız bugün. Bu fırsatı iyi değerlendirin derim size. Gidin, gö-

rüşün, kendinize yeni bir kapı aralayın, bir ufuk açılsın önünüzde. Benden bu kadar."

Gerçekten de o kahverengi zarf biz daha büroya gitmeden gelmiş olacaktı. Küçük Ahucuk elinde tuttuğuna, parmaklarının arasında çevirip oynatabildiğine göre zararsız bir şeymiş gibi duracaktı ilk bakışta. Görüşme saati oldukça tuhaf olsa da iş için gelmiş bir davet mektubuydu sonuçta. İçinde sakladığı sırlar, sırlarla birlikte kötülükler daha sonra, yavaş yavaş dökülecekti ortalığa.

Yanından ayrılırken saatine bakarak: "Biraz daha dışarıda oyalanın" dedi Ahmet'in babası. Dudaklarının arasında küçük bir dua mırıldanırcasına ekledi: "N'olur, n'olmaz."

-5-
"Kestane Şekerleri"

Bana bakmaya gelme / acımı hafifletemiyorsan...
(İşte Hayat / Oscar Levis)

Daha kapının ağzındayken, yatağının kenarına ilişmiş, sırtı bana dönük kadını görünce, bir an tereddütte kalarak, "sanırım yanlış odaya girdim" diye düşündüm; ama müzevir bir duygu, bu kumral saçlı, minyon yapılı güzelce kadının kim olduğunu kulağıma fısıldayıverdi: Gamze'ydi!

Karım, daha doğrusu eski karım, babamın elini iki elinin arasına almış, mahremiyetine ortak edercesine kucağının üzerine koymuştu. Birbirine karışmış bu eller yeşil elbisenin üzerinde öyle güzel

görünüyordu ki gözlerimi alamadım bir süre. Onlara bakarken, bugünün evlilik yıldönümümüz olduğunu hatırlayan yüreğim şaşkın bir mutlulukla küt küt attı. Bakmaya daha fazla dayanamadım. Ellerden yukarıya, Gamze'nin çıplak kollarına doğru kaydı bakışlarım. Aynı özlem beyazlığındaydı. Sessizce iç geçirirken yüzüne baktım. Babamın anlattıklarını dinlerken başını hafif hafif sallıyordu. Nasıl da sabırlıydı. Nasıl da uysal. 'Evliyken de böyle uysal olsa ne olurdu sanki' diye düşündüm hayıflanarak. Babamın elini okşayışında onda daha önce hiç sezinlemediğim anaç bir yan da vardı. Ne tuhaf, hasta ziyaretine gelen birinden çok, uykusunda gördüğü kötü bir rüyadan haykırarak uyanan çocuğunu yatıştırmaya koşmuş bir anneye benzemişti şimdi.

Kapının eşiğinde durmuş, sabah tıraş olmadığım için pişmanlık duyarken artık nasıl olduysa, bu ziyarete Gamze ile birlikte gelmişiz duygusu yerleşiverdi içime. Bu çocuksu duyguya bakılırsa evliliğimiz daha bitmemişti ya da boşanmanın vakti gelmemişti; hoş, belki boşanmıştık da üzülmesin diye bunu babamdan gizlemiştik sanki.

Boşanmamış mıydık yoksa?

Orada kirli sakallı bir hayalet gibi dikilip durduğumu önce babam fark etti. Gamze, babamın bakışlarını takip ederek bana doğru yavaşça döndü. Yüzünün benden yana dönük kısmı, üzerine düşen akşam güneşinin halesinden sıyrılıp çıkınca, birden anladım ki boşandığımız gün gibi aşikârdı.

Karımla, yalnızca bir an, yedi koca yılın küçüle küçüle içine sığdığı tek bir an, ne diyeceğimizi bilemeden birbirimize baktık ve ikimiz de konuşacak, söyleyecek tek söz bulamadık. Ona doğru bir iki adım attığımda, elini babamın elinin üzerinden çekti; rengi gözlerinin rengine uymuş elbisesinin eteğini çekiştirdi; alnında birikmiş bir iki ter damlacığını silip dudaklarını belli belirsiz bir somurtkanlıkla doldurarak başını öne eğdi.

Akşam güneşini yüksek kemerli pencerelerinden olduğu gibi içeri buyur etmiş hastane odasında duyulan tek ses, tepemizde dönüp duran eski vantilatörün vızıltısıydı şimdi. Onun bu dönüşü de bunaltıcı sessizliği azaltmak yerine böle böle adamakıllı çoğaltıyordu. Allahım ne kadar zordu: her şeyini, hatta gizlemeye kalkıştığı bedenini,

hayat çizgisi kırık kendi avuç içinden iyi bildiğin, bir zamanlar elini o çıplak tenin üzerinde gezdirdiğin bir kadına bunca zaman sonra söyleyebilecek birkaç kelime bulabilmek. Bulamamak beni iyiden iyiye aptala çevirdi. En sonunda bir iki selamlaşma, bir iki hal-hatır sorma sözcüğü zorla döküldü dudaklarımdan.

Bu tatsız havayı biraz olsun dağıtmak istedim. Çantamdan, masal ülkesinden getirilmiş sihirli bir kutu gibi duran, kırmızı kurdele ile bağlanmış bir paket kestane şekeri çıkardım. Üzeri küçük kırmızı kalplerle kaplı paketi açıp bizi seyretmeye dayanamadığı için, eski karımın getirdiği çiçeklere doğru eğilmiş, olmayan kokularını duymaya çalışan babama uzattım önce, ardından da Gamze'ye dönüp,

"Babam sever diye almıştım" dedim.

"Bilirsin, ben de severim" dedi, gözlerini kutuya dikerek.

Babamın solgun kokusundan bulaşmış elini, kutunun içinde gezdirdi yavaşça. Şerbeti akşam güneşiyle ışıl ışıl parlayan kestanelerin üzerinde, hangisini seçsem kararsızlığıyla dolaşan parmaklarına değil de; o irice yüzüğe takılıp kaldı gözlerim. Bizimkilerden farklıydı. Yeni evliliğini sağlama almak için sanki daha bir kalın alyansı parmağına takmış ve artık hiç çıkmasın diye de özellikle en darını seçmişti. Yine de taşan boğumlara bakınca, halkanın darlığından çok, kilo aldığını ya da parmaklarının şiştiğini düşündüm. Bir yandan da, bir çeşit öç duygusuyla, "Evlilik yıldönümümüz kutlu olsun, eski karım benim" diye geçirdim içimden.

Şekerlemeyi ağzına, o küçük, yuvarlak, bir Çin minyatüründen çıkma ağzına götürmeden önce kibarca teşekkür etti; çok uzun zamandan beri ilk kez içtenliğe yakın bir tavırla gülümsedi. Ama yine de bir kutlama, bir hatırlama, aklının kıyıcığında –umarım– duran bu on dört temmuz akşamının farkını anlama gülümsemesi değildi. Anlasaydı belki de gelmezdi.

Gerçi gelmesi yine de şaşırtmıştı beni. Ne yalan söylemeli, beklemediğim ama sanki içten içe istediğim bir şeydi bu. Evliliğimiz boyunca babamla arası hep iyi olmuştu. Babam onu kendi kızı gibi görmüş, şapşal bir kocanın peşinden dünyanın öbür ucuna giden kız kardeşimin yerine koymuştu. Bu yüzden beklenmedik ziyaretine fazlasıyla sevinmiş, keyiflenmişti.

Bana gelince: Gamze'yi görmek, evet belki biraz olsun sevindirmişti, ondan biraz daha fazla kederlendirmişti, hepsinden beteri tam bir aptala çevirmişti; ama yine de sevindirmekten, üzmekten ve bir aptala benzetmekten öte, o ana kadar hiç aklımdan geçirmediğim çok farklı bir beklentinin, sıra dışı bir isteğin içine doğru yavaşça itmiş ve o isteğin boşluğunda, umutsuzluğunda asılı bırakmıştı.

O günün anısı üzerine rahatça yerleştirebileceğim bir şey daha işte: Aylar önce, Ahmet, dadandığı o tuhaf barlardan birine bir içki içmeye davet etmişti beni. Bana göre olmadığını, çevrede dolanıp duran, kadın mı erkek mi olduğunu ayırt edemediğim o tuhaf tiplere dayanamadığımı söylememe aldırmamış, neredeyse sürükleyerek Pera'nın açılır açılmaz ünlenen mekânlarından birine sokmuştu. O rengârenk ışıkların, boyalı kuşların, sıcak fısıltıların arasında otururken, *"Bazen bir gecelik ilişki yaşamak istiyorum"* demişti bana. *"Çoğu kez gecelik bile değil, aslına bakarsan saatlik bile değil; beş dakikalık bir ilişki. Hatta birkaç saniye sürecek bir ilişki yaşamak ama gerçek bir şey yaşamak istiyorum ben"* demişti Ahmet, sözcüklerin üzerine bastırarak, *'gerçek'* sözcüğünü özellikle vurgulamaya çalışarak. İşte o an, benim de yaşamak istediğim sanırım böyle bir ilişkiydi. Yalnızca birkaç saniye sürecek *gerçek* bir ilişki.

Eski karımın bakışlarında bunu arandım. Bunu arzuladım. Ve bekledim.

Karım, eski karım, kestane şekerini ağır ağır yutarken bu beklentimi sezinledi, teklifimi ağzının içinde şöyle bir evirip çevirdi ve sonra kesin olarak reddetti.

"Gitmeliyim" dedi. "Daha laboratuvarda işim bitmemişti. Sabah vermem gereken tahliller var."

Ayağa kalktı. Koltukaltları terden sırılsıklam olmuş çiçekli elbisesini düzeltirken minyon bedenine baktım. O zaman düşündüğümden daha fazla kilo aldığını, kulağıma ulaşan söylentilerin doğru olduğunu gördüm. Karnı büyümüştü. Demek ki gerçekten hamileydi. Hamilelik onu güzelleştirmiş, çillerin, kahverengi lekelerin bastığı yüzünü hafifçe genişletmiş, farklı bir canlılık, bu hastane odasında daha da belirginleşen ipeksi bir parlaklık kazandırmıştı.

Çıkmadan önce babamı öptü. Hayatı ve acıyı sıradanlaştıran bir iki sözcük söyledi. Bana dönüp küçük bir hoşça kal işareti yaptı,

belki arada sözcükler de vardı ama ben daha onları duyamadan, duyduysam bile anlayamadan kapıya yöneldi.

Elimde kestane şekeri kutusuyla, artık nasıl göründüğüme pek de aldırmadan, boğazıma yapışıp kalmış bir iki teşekkür mırıltısını, bir iki iyi niyet, iyi dilek homurtusunu yerinden sökerek, sökerken zedeleyerek söyleyebildim. Çıkıp gitti. Sadece odadan değil, hayatımdan da sanki o an çıkmış gibiydi. Neden bilmem, boşandığımızda bile böylesine yoğun hissetmediğim bir boşluk duygusu sardı içimi. Ardından, açık kapının gösterdiği boş hole, boş gözlerle bakarken babamın,

"Şaşırttı seni, değil mi?" diye sorduğunu duydum.

"Seni şaşırtmadı mı?"

"Aslında geleceğini biliyordum" dedi, bilmiş bilmiş. Bir iki kez öksürdü. Sesi, derin nefesler ardından zorlanarak, yorgun ama mutlu çıkıyordu. "Belki gelmesini çok istiyordum. Ölmeden önce gelinimi bir kerecik daha görsem diye geçiriyordum içimden."

"Kimden duymuş senin burada olduğunu acaba?"

"Senin şu doktor arkadaşın Besim söylemiş" dedi babam. Hâlâ elimde tuttuğum kutuyla onun yanına oturduğumda da azarlarcasına ekledi: "Söylemekle de iyi etmiş. Yoksa sen haber vermezdin."

Bir şey demedim. Elimdeki şeker kutusunu uzattım.

"Bir tane daha almak ister misin?"

Dalgın bir tavırla uzanıp aldı. Aklı uzaklarda, "Kestane şekeri getirmen iyi olmuş" dedi, ağzındakini yutup, bir tane daha almak için uzanırken. "Özlemişim."

Bir süre ikimiz de kestane şekeri yer gibi yapıp, geçmişte, çok geçmişte kalmış evliliklerimizi hatırlamak için sustuk. Acıyla haz arasında gidip gelen benzer bir suskunluk...

Yeni bir şekere uzanırken, kendi kendime konuşuyormuşçasına,

"Bugün bizim evlilik yıldönümümüzdü" deyiverdim.

Elini elimin yanında, kutunun üzerinde tuttu bir süre. Şeker almadan geri çekti. Kısa bir sessizliğin ardından, gözlerini benden kaçırarak,

"Yeniden evlenmiş" dedi.

Biliyorum, dercesine başımı salladım.

"Bana çiçek getirmiş."

"Ben de kestane şekeri getirdim işte" dedim gülerek. "Bir tane daha ister misin?"

"Yok" dedi. Hemen arkasından konuyu değiştirmek istercesine, "Kitap da getirdin mi?" diye sordu. "Umarım eğlenceli bir şeydir."

"Getirdim" dedim. Yine de bu kitap hangisiydi, bir anda aklıma getiremedim. Bunu düşünürken elimi kestane şekerlerine doğru uzattım dalgınca. Sanki kutudan şekerleme seçmiyordum da parmaklarımı, babamın eski kitaplığında, onun okuyabileceği türden bir kitap bulmak için tozlu raflar arasında kararsızca dolaştırıyordum.

İlk sıyırıp çektiğim kitap ilk okuduğum değil ama ilk gözağrım, daha okuma yazma bilmeden önce bile ilk aşkımdı: *La Vida! İşte Hayat!* Yaşam savaşı veren Porto Rikolu bir orospu ile çocuklarını anlatıyordu. Ama benim aşkım kitapta değil, kapağındaydı. Kapaktaki fotoğraftaydı. Ben ona tutulduğumda: belki de tazeliği çoktan solmuş; kitabı ilk okuduğumda: Porto Riko batakhanelerine çoktan düşmüş; parmaklarımı tozlu sayfalarında şimdi gezdirirken ise belki de çoktan ölmüş melez güzeli gencecik bir kızdı. Elim ister istemez ilk ona yönelmişti.

Kitap kapağındaki fotoğrafa anıların artık birbirine yaklaşmış kekremsi tadıyla bakarken birden donup kalmıştım; çünkü kızın yüzü eskisinden çok farklı görünüyordu: bakışlarındaki gülümseme silinip gitmişti; bunun yerine kendine güvensiz bir ifade yerleşmişti; ürkek, tedirgin. Asıl ilginç olanı artık genç de değildi. Ama itiraf etmeliyim ki yine de çok güzeldi; eskisi kadar, hatta eskisinden bile güzel. Neden aklımda çok genç yaşta, bir çiçek tazeliğiyle gülümserken kalmıştı? Belki de bütün çabam, yeniyetmeliğimin o kabına sığmaz hayalperestliğiyle aramızdaki yaş farkını biraz olsun azaltmaktı. En sonunda o fark kapanmıştı işte. Kitabı gülümseyerek yerine bıraktım. Onu götüremezdim; fazla kalındı, daha doğrusu bir hastane odası için fazla hayat doluydu.

Bir boyalı kuşla, onu avlamaya yalnız başına kalkışan ak bir zenci yüreği arasında açık mavi yeleli bir kitaba rastladım. Onu hemen tanıdım. Çocukken gözümü karartıp okuduğum, büyüklerin dünyasına ait ilk kitaptı: *'Beyaz At'* Aragon'un *"zaman sensin"* dediği karısı Elsa'dan bir ilk roman. Uzanıp kitabı aldım.

"Sana bunu getirdim" dedim.

"Hımm" dedi babam, elimdeki kitaba bakarak, "İyi seçim."

Kitabı, etajerin üzerinde duran kutunun yanına, plastik su şişesi, cam bardak, limon kolonyası, kâğıt mendiller ve Gamze'nin getirdiği çiçekler arasına bıraktım. O sırada içeriye bir hemşire girdi. Doğrudan babamın yanına gidip hızlı hareketlerle dereceyi yerleştirirken,

"Karanlıkta mı oturuyorsunuz?" diye sordu buyurgan bir merakla.

O zaman odanın giderek karardığını ama gözlerimiz yavaş yavaş bu loşluğa alıştığı için fark etmediğimizi anladım. Gidip elektrik düğmesini çevirdim. İnsana bir hastane odasında olduğunu tüm çiğliğiyle hatırlatan bir flüoresan ışığı doldurdu odayı.

Hemşire dereceyi çıkarmadan, babamın tansiyonunu yine hızlı hareketlerle ölçtü. İşini bitirip dışarıya doğru yürümeye başlayınca,

"Besim Bey odasında mı acaba?" diye sordum.

"Bilmiyorum" dedi, içeriye girerken büründüğü sertlikle "Görmedim." Hızlı adımlarla yürüyüp geçti.

Dönüp, tekrar yatağın kenarına oturdum. Gitmek üzere olduğumu anladığı zamanlardaki gibi; babam, elini elimin üzerine koydu. Oysaki daha gitmek niyetinde değildim. Zayıflamış, çeşit çeşit lekelerle renklenmiş eline baktım. Baktığım gerçekten de onun eli miydi yoksa Gamze'nin elinin değdiği herhangi bir şey mi? Bir an için bilemedim.

"Karınla neden boşandığınızı hiç anlatmadın bana, farkında mısın?" diye sordu birdenbire, beni bir kez daha şaşırtarak.

"Anlatacak fazla bir şey yoktu" dedim; "Zaten evlilik dediğin fazla bir şey olmadan da bitiyor işte."

Biliyorum, dercesine gülümserken aramıza kısa bir sessizlik girdi.

"Bana annenin bir fotoğrafını getirsene" dedi en sonunda. Başını, üzeri şimdiden dolu etajere doğru çevirmişti. "Şöyle, başucuma koyalım."

Onun baktığı yere doğru bakarak, "Olur" dedim.

Yorgunca gülümsedi. Ardından uyuklar gibi oldu. Hatta çok kısa bir an uyudu da. Gözkapakları kapalıydı. Ağzından tatsız, hastalıklı bir horultu çıkmış; eli, elimin üzerinde gevşemişti. O eli, ödünç alınmış bir boşluğu geri bırakır gibi yavaşça yatağın içine yerleştirdim.

Ama bu kez de elimin üzerinde el biçiminde bir boşluk oluşmuştu. Bir şekli, sıcaklığı, nefesi, ruhu olan bir boşluktu ama yine de boşluktu işte. Ben o boşluğa bakarken, bir görevli akşam yemeğini getirdi. Hemen arkasından da içeriye Besim girdi.

İki eski dost, kucaklaştık. Biz ayaküstü sohbet ederken uyandı babam. Besim dönüp,

"Nasılsın Aydın Amca?" diye sorunca,

"Bekliyorum" diyerek yanıt verdi, "Bekliyorum" diye tekrarladı, tatlı bir keder içinde.

Besim neyi beklediğini öğrenmek istediğinde; "*Ölümü*" demedi de babam, onun yerine "kitapları" dedi; düşünüp, "fotoğrafları" dedi. Ardından, "*filmleri*" demesini de bekledim; o, kutuyu gösterdi.

"Besim oğluma da kestane şekeri versene."

"Azmış beklentilerin."

"Hastasının ölmesine izin veren bir doktor bulsam..." diyordu ki yüzü acıyla kasılınca cümlesini yarım bıraktı.

"Ağrın mı var?" diye sordum telaşla.

İyiyim dercesine uzattı elini. "Geçti."

"Doktorların eline düştüysen zaten yarı yarıya ölmüş sayılırsın" dedi Besim kestane şekerini yerken, benim gibi telaşa kapılmadan.

"Korkum da bu, her şeyi yarım bırakmak. Ölmeyi bile."

Beklediğimin aksine bu kez bir şey söylemedi Besim. Bana dönüp, "Odamdayım. Uğra bana da biraz hasret giderelim" dedi. Babamın önünde duran tepsiye bakıp "Hatta gidip birlikte yemek yiyelim."

"İyi çocuk bu Doktor Besim" dedi babam, o gittikten sonra. "Her gün ziyaretime geliyor. Halimi, hatırımı soruyor." Durup biraz şüpheyle ekledi, "Daha önce, böyle bir arkadaşın olduğundan hiç bahsetmemiştin."

"Tıp fakültesini bıraktıktan sonra eski arkadaşları pek aramamıştım" dedim. "Ama iyidir Besim, dosttur."

"Onlardan uzaklaştın ama yine de evlenmek için doktor bir hatun buldun kendine ha?" dedi, alaycı bir sesle. Bir çeşit soruydu ama yanıtı yoktu.

"Ondan da boşandık ya sonunda."

Bir şey söylemeden başını sallamakla yetindi. Her zamankinden daha dalgın, sessizce yemeğini yedi. Bitirmesini pencerenin pervazına yaslanarak bekledim. Bitirdiğinde de tepsiyi önünden alıp masanın üzerine bırakırken,

"Besim'in yanına gidiyorum ben" dedim. "Çıkmadan, bir kez daha uğrarım yanına."

Başını yine öyle kederli, öyle dalgın salladı bir iki kez. Sanki söylemek istediği bir şey vardı da söylemeye dili varmıyordu bir türlü. Ama daha ilk adımımı atmaya niyetlenmiştim ki; baklayı ağzından çıkarıverdi:

"Biliyor musun, ben annenden başka hiçbir kadınla birlikte olmadım."

Havaya kaldırdığım ayağımı geri koydum. Kıpırdamadan durdum. Yüzüne bakmaya bile cesaret edemiyordum. O sıradan, o bildik, o renksiz hayatını hiç sızlanmadan yaşamış babamın böyle bir şeyi söyleyebilmesine şaşırıyordum yalnızca. Gerçekten de nasıl söyleyebilmişti? Bir an için ağzından mı kaçırmıştı? Yoksa bu hastane odasında yatarken, eskiden kulak tıkadığı tıkırtılarla dolu zihnini kurcalaya kurcalaya, en sonunda, *"bunları fazladan koymuşlar"* yargısıyla dışarıda bıraktığı sözcükler miydi bunlar? Tıpkı, hiç ihanet etmediği karısına kendini ispatlamak uğruna, tamir etmeye kalkıştığı bozuk bir makineden, küçük bir mutfak aletinden her seferinde bir vida, şekilsiz bir metal parçacığı arttırdığı eski günlerde olduğu gibi! Öyle zamanlarda avucunda tuttuğu küçük vidalara, minik yaylara, metal pullara ya da somunlara ne diyeceğini bilemeden boş boş bakar, ardından kabahatinin bağışlanmasını dileyen bir çocuk mahzunluğuyla, "Bunları fazladan koymuşlar" derdi. Gözlerini hiç ayırmadan, o metal parçacıklarını annemin avucuna boşaltırken de yinelerdi: "Bunları fazladan koymuşlar."

Ne söylemem gerektiğini bilmiyordum. Susmalı mıydım, bilmiyordum. Bir şeyler yapmalı mıydım, bilmiyordum. Orada olmak, orada şapşal bir surat ifadesiyle durmak istiyor muydum, en beteri bunları duymak istiyor muydum, bilmiyordum. Yalnızca duruyordum. Başımı kaldırıp yüzüne, gözlerin içine baktım. Mavi gözlerinin gölgesinde söylediğiyle gurur duyuyormuş gibi bir coşku, bir gurur,

bir keyif de yoktu üstelik. Daha çok pişmanlıktı. Bir özlemdi sanki. Bir kırgınlık, bir sitem, bir belirsizlikti. Başımı hafifçe salladım. Neden sallamıştım, bilmiyordum. Onu anladığımı düşünmesini mi istemiştim; ama ne anlamıştım ki? Neye hak verir gibi olmuştum? Neyi onaylamıştım? Yaptığını, daha doğrusu yapmadığını mı yoksa "keşke yapsaydın" diye düşündürten pişmanlığını mı?

Bir şey söylemeden ve gerçekten de bir şey bilmeden, babamın avucuma boşalttığı kelimeleri sımsıkı kavrayarak; odadan, koridordan, binadan dışarıya çıktım.

-6-
"Unutuş"

Ne belleğin değişken sisleri, ne de kuru saydamlığıydı bu...
(Görünmez Kentler / Italo Calvino)

Sis vardı, göz alabildiğine uzayıp giden yoğun bir sis. Asma köprünün gişelerinden geçerken bir masal kitabının suluboya resimlerinden fırlamış gibi duran bir iki minareden, bir iki uzak, hüzünlü kuleden ve köprünün çelik ayaklarından başka bir şey görülmüyordu. Sis sanki hışımla, düşmanca örtmüştü kenti, onu soluksuz bırakmıştı. Bir kıyısında düşlerden uyanılıp karşı kıyısında yorumlatılan güzelim boğaz, bu sabah ışık sızdırmayan bir beyazlığa gömülüydü.

Kente ulaşamayan sabah güneşi arabanın içini doldurmuş, radyoda çalan hareketli şarkılara rağmen uykumu getirmişti ağır ağır. Köprü trafiğinde kilitlenip kalmış arabaların umutsuz korna sesleri, bir sis denizinde ürkerek yol alan motorların canhıraş canavar düdükleri bile bana ninni gibi geliyordu şimdi. Kendimi bıraksam sıcak, yumuşak, derin bir uykuya kolayca dalıp gidiverecektim. Öylesine çekiciydi ki uyku, gözlerim kapanıyordu kendiliğinden. Tatlı bir rehavetle gevşiyordu bedenim. Uyumak istiyordum. Belki de farkına varmadan anlık uykulara dalıp dalıp çıkıyordum.

"Yorgun musun?" diye sordu Ahmet. "Akşamdan kalma bir halin var. Çok mu içtin?"

Yanıt vermeden önce uyku ile uyanıklığın sınırında tatlı tatlı gezinen zihnimin sislerini aralamaya çalıştım bir parça. Sabah düşsüz bir uykudan uyandığımda, başım çatlayacakmış gibi ağrıyordu gerçekten de. Uykuma girmeyi beceremediğim düşlerin ağırlığı vardı üzerimde. Bütün eklemlerimde paslı bir tutulmuşluk. Çirişli ağzımda acı safra tadı. Yani her şey dün gece körkütük sarhoş olana kadar içtiğimi gösteriyordu. Ama yine de doğru söyleyip söylemediğimi kendim de bilemediğim için tereddütle,

"Akşam içkiyi biraz fazla kaçırmışım anlaşılan" dedim.

Sabah o yatağın içinde, şakaklarımın zonklamasına engel olmak istercesine başımı tutup, 'Ne vardı bu kadar içecek?' diye söylenirken ben de böyle düşünmüştüm ilk başta. Sonra akşam nerede sürttüğümü, kiminle zıkkımlandığımı hatırlamaya çalışmıştım da hiçbir şey gelmemişti aklıma. Dün gece ne yaptığıma ne halde olduğuma dair en ufak bir fikrim yoktu doğrusu. En son hatırladığım babamın odasından çıktığım andı. Sonrası boşluktu. Düşsüz, tortusuz koca bir boşluk...

Başımın ağrısı hafifleyinceye kadar gözlerim kapalı, yatmıştım öylece. Hâlâ bütün gayretimle neler olup bittiğini anımsamaya çalışıyor, bunun için defalarca babamın odasına giriyor, defalarca Gamze ile göz göze geliyor, onun kestane şekerini ağır ağır yutuşunu izliyor, en sonunda avucumdaki o köşeli, o yivli sözcüklerle birlikte hastaneden çıkıyordum ama çıkar çıkmaz da gerisini unutuveriyordum.

Babamın hayatını özetleyen sözcükleri yeniden duyarım da böylece perdeyi aralarım umuduyla avucumu açtım. Sözcükler kırık bir hayat çizgisinin çatlakları arasında duruyordu hâlâ. İki parçaya bölünmüş hayat çizgime kendi uğursuz kehanetimi okur gibi baktım. Çocukken, bu kırığın ölümcül bir kazanın, çaresiz bir hastalığın işareti olduğuna inanırdım, ölmekten korkarak. Ama başka bir paralelde uzayıp giden diğer çizgi, her şeye rağmen o ölümün kıyısından döneceğimin avuntusunu da sunardı bana. Elime gizlenmiş, kırılıp ötelenmiş bir fay hattı gibi duran bu çizgilere bakarak, kırk yaşında katil olacağım aklımın ucundan geçmezdi elbette.

"Avucunda bir şey mi var?" diye merakla sordu Ahmet, radyodaki kanalı değiştirirken.

"Bir kehanet" dedim Ahmet'e. Sustum. Radyoya kulak verdim. Boru sesli bir spiker, üzgün bir dille, Adalar açıklarında deprem araştırmaları yapan geminin sis yüzünden çalışmalarına ara verdiğini söylüyordu. Sonra şuh sesli bir kadın hava durumunu sundu: Bugün hava açık ve az bulutluydu. Anlaşılan kendisi haberleri dinlemiyordu. Hafifçe gülümserken, "Avuç içlerindeki çizgilere inanır mısın?" dedim Ahmet'e.

"Aşk çizgisine inanırım bak. İnsanın yüzünü kara çıkarmayan tek çizgidir."

"Ya hayat?"

"Hayatın çizgisine kim inanır ki?" dedi benim gibi gülümseyerek.

Bir yanıt beklemiyordu. Oysa ben bekliyordum. Başından beri hep beklemiştim. Çizgilere hep inanmıştım. Belki çizgilere bu kadar inandığım için tıp fakültesini bırakıp mimarlığı seçmiştim.

"Sanırım ben de iki tane var."

"Göstersene."

Ona çizgileri gösterirken, "Hatırlıyorum da" dedim, "daha çok küçükken, yani henüz dokuz on yaşlarındayken, bu çizgideki parçalanışın anlamını sormuştum babama. Hafta sonları elinden tutup sinemaya götürdüğü oğlu için her şeyi bilen adam: *'Anlaşılan renkli bir hayatın olacak'* demişti bana. *Renkli bir hayat: tıpkı filmlerdeki gibi.*

Ahmet hafifçe dudak büktü. "Ne dersin, yalan mı söylemişti?" diye sordu.

"Kim bilir?" dedim. "Belki?" dedim. 'Hem söylediyse bile ne fark eder ki?' diye geçirdim içimden; ama Ahmet'e söylemedim. "Yalanlar güzeldi" dedim. Çocukluğum kadar bitimsiz o kış aylarında, bazen lapa lapa yağan kar bazen çiseleyen yağmur altında babamla birlikte sinemaya gitmeyi, elime tutuşturulmuş bir kutu patlamış mısırla film seyretmeyi çok seviyordum nasıl olsa. Daha sinemanın olduğu caddeye girer girmez beni bir heyecan fırtınası sarar, içim içime sığmaz olurdu. Fuayede yüzüme ılık bir nefes gibi vuracak o rutubetli koku sanki sokak ortasında burun deliklerimi doldurur, altları lastik ayakkabılarım da sinemanın talaş serilmiş siyah mermer döşemesinde geziniyormuşçasına gacır gucur ötmeye koyulurdu.

O havasız, tozlu salonda otururken her saniye artardı sabırsızlığım. Yerimde rahat duramazdım. En sonunda lacivert kadife perde bir sırrı ele verircesine ağır ağır kalkarken dilimde damağımda bir kuruluk oluşurdu; kulaklarımda dişli bir motorun tatlı, melodik tıkırtısı... Ve ardından ışıklar sönüp perdeye sihirli görüntüler düşmeye başlayınca dünyayı unutmuş küçük bir çocuk, kovboyların nasıl hızlı silah çektiğini, karatecilerin damdan dama zıplayarak nasıl dövüştüğünü, üstü açık arabaların açık köprülerden karşıya nasıl uçtuğunu pür dikkat, gözünü kırpmaktan korkarak izler, izlediklerini bir bir aklında tutup, ertesi gün mahallenin meraklı çocuklarına ballandıra ballandıra anlatırdı.

Yalnızca tek bir filmi hiç anlatmadım onlara. O filmden sonra babamla birlikte sinemaya hiç gitmedim. Ve neden gitmediğimizi hiç sormadım...

Sebebini o çocuk aklımla bile anlamıştım.

Çünkü ilk kez bir filmde çırılçıplak soyunmuş bir kadın görmüştüm ben. Çünkü ilk kez bir filmde, kamera hiçbir ayrıntıyı atlamadan, o çıplak bedende yukarıdan aşağıya doğru yavaş yavaş kayarken ve bütün salon nefesini tutmuş, büyülenmiş gibi sessizce perdeye bakarken; tuhaf, içimi gıdıklayan bir ürpertiyle titremiştim. Çünkü ilk kez bir filmde babam yanımda olduğu için utanmıştım açıkçası. Onun yanımda olması yetmezmiş gibi, hemen arkamızda oturan gençlerden biri tam da o beklenen anda, edepsiz mi edepsiz bir ıslık çalınca yüzümün kızardığını hissetmiştim.

O filmle birlikte çocukluğum da bitmişti benim.

"Çok derine dalıp gitmiş gibisin. Ne düşünüyorsun yine?"

Bir iki saniye susup düşündüm. Yine de ne düşündüğümden emin olamadan, "Sanırım babamı" dedim Ahmet'e.

"Akşam yanına uğradın mı?" diye sordu, gözünü yoldan ayırmadan. Oysa araba yerinden kımıldamıyordu bile. Sonra da gülerek ekledi: "Umarım buna da 'sanırım' diye yanıt vermezsin."

Birden, "Gamze de oradaydı" lafı çıkıverdi ağzımdan. Demek ki dilimin ucuna kadar gelmişti kelimeler. Gamze oradaydı, evet, dilimin ucundaydı. Ahmet dönüp benden tarafa baktı. Gözlerindeki titreklik, 'unutamadın hâlâ şu kadını' diyen bir alayla, bir sitemle yüklüydü.

"Üstelik de hamile!"

"Ne olmasını umuyordun ki" diyerek dudak büktü. "Kadın boşanmış, yeniden evlenmiş, şimdi de bebek bekliyor! Olacağı buydu işte. Sen daha onu unutmayı bile beceremiyorsun." Sonra bir kez daha gözlerimin içine bakarak ekledi: "Yeni bir hayat kur kendine!"

Yeni bir hayat nasıl kurulurdu ki? Bilmiyordum. Ben daha dün akşamı hatırlamayı bile beceremiyordum. Yazarının elinde oyuncak olmuş bir roman kahramanı gibi hissediyordum kendimi. Sanki o yazar içki masasında sızıp beni unutuverince, sözcükler irademi özgür bırakmış gibi ben de körkütük sarhoş olana kadar içmiştim; bu yüzden nerede olduğumu, eve kadar nasıl gelebildiğimi bile unutmuştum. Üstümdekileri çıkarmadan, pantolon gömlekle sızıp kalmıştım; ama biliyordum ki içmeden çok daha önce, daha o kapının eşiğinde kopmuştu film.

Sabah kendi yatağımda uyandığıma bile şükreder haldeydim.

Kendimi biraz iyi hissedince kalkmıştım yataktan. Gözlerimi doğru düzgün açamadan, yalpalaya yalpalaya, el yordamıyla tuvalete doğru yürümeye çalışmıştım. Yürürken, her adımımda çıplak ayak tabanlarıma ince ince, parçalar halinde bir şeyler yapışıp duruyordu. Kaygandılar, yapışkan ve inatçıydılar, rahatsız ediciydiler. İster istemez sandalyenin kenarına tutunup bu yapışan parçalardan birini söküp almıştım topuğumdan. Yırtılmış bir fotoğraf parçasıydı. Yedi

yaş daha genç bir Gamze, hastane odasındaki halini hatırlatırcasına dalgın gözlerle bana bakıp duruyordu. Başında taçlı bir gelin duvağı, yüzünde henüz yaşanmamış yedi koca yılın yılgınlığı. Çıplak omuzlarında gürültülü patırtılı bir düğünün yorgunluğu.

Şaşkınca bakınmıştım etrafıma. Salonun her yeri; halı, koltuklar, orta sehpanın üzeri, paramparça edilmiş fotoğraflarla kaplıydı. Nereye koyduğumu şimdi bile hatırlamadığım düğün fotoğraflarını dün gece, hem de o kafayla her nasılsa bulmuş, anlaşılan hepsini bir güzel yırtıp yırtıp parçalara, daha küçük parçalara ayırmıştım.

"İyi misin? Yine dalıp gittin. Nerede içtin bu kadar?" diye sordu Ahmet, beni konuşturmak için. "Gözlerini açık tutmakta bile zorlanıyorsun."

"Ah bir hatırlasam. Böylesi de başıma hiç gelmemişti. Hastane odasından sonra artık ne yaşadımsa zihnimden silinip gitmiş."

"Gerçek bir unutuş gibisi yoktur."

Neden bilmem, biraz kederli, tekrarladım içimden: "Gerçek bir unutuş gibisi yoktur." Tekrarlarken, gece, babama götürmek için annemin fotoğrafını arandığımı hatırladım birden. Bulmuş olmalıydım ki, sabah uyandığımda resim yemek masasının üzerinde, metal bir çerçevenin içinde duruyordu. Dün geceye kadar kim bilir hangi dolap dibinde saklanmış bu çerçevede düğün fotoğraflarımızdan biri vardı bir zamanlar.

Fotoğrafı çıkarmış, yavaş yavaş yırtmış, yırttığım parçaları unutulmuşluğun boşluğuna savurmuş, savurduğumu unutmuş; boşalan çerçevenin içine de, *"Bu işin sonunun buraya varacağını biliyordum"* dercesine dudağını hafifçe bükerek bakan annemin suça tanıklık etmiş fotoğrafını koymuştum. Sabah, o suç ortaklığının hazzıyla hınzır hınzır gülümsemiştik birbirimize.

Yine de "Hiçbir şey hatırlamıyorum" dedim Ahmet'e.

"Keşke bu kadar içmeseydin" dedi, sitem ettiğini bile gizlemeden. "Bu sabah iş görüşmesine gideceğimizi biliyordun. Nefesin hâlâ içki kokuyor."

Susuyorum. Dün sabah, kapıma dayanmış Ahmet'i hatırlıyorum. Bugün rolleri değişmişiz belli ki. Ama ben özür dilercesine, birlikte tasarlayacağımız evleri ve kuleleri ve bahçeleri ballandırarak anlat-

mayı beceremediğim için başımı aşağıya doğru çeviriyorum. Köprünün taşıyıcı çelik halatlarının arasından görebildiğim kadarıyla dışarıyı izliyorum sessizce. Zaman zaman kötü bir haber vermeye niyetleniyormuşçasına hafifçe dalgalanarak kabaran, sonra sakinleşip aynı durgunluğuna bürünen sis dışında görülebilecek hiçbir şey yok oysa. Yine de uzun uzun bakıyorum. Tuhaf ama baktıkça, kat kat soyulmaya başladığını görüyorum sisin. Biri, bir örtüyü ucundan tutup, altındaki tatlı sürprizi göstermek istercesine kaldırıyor. Belli belirsiz bir şeyler değişiyor. Sisi yontu malzemesi olarak kullanan acemi bir heykeltıraşın elinden çıkma dökük saçık evler, hiçbir yere çıkmayan daracık yollar, merdivensiz gözetleme kuleleri, dipleri kuru su sarnıçları ve kenti bir anda çekici kılan yüksek, hendekli surlar beliriyor gözümün önünde. Sanki dün gece rüyalarıma girmeyi becerememiş düşlerin hepsi ancak şimdi ete kemiğe bürünüyor.

Gördüklerimden emin olmak istercesine ovuşturuyorum gözlerimi, bakıyorum; hiçbir şey değişmiyor. Sisin içinde kubbeler yükseliyor yavaşça. Tepelerine haçlar dikili kulelerde çanlar gidip geliyor sessiz sedasız. Onları seyrederken bir düş gördüğümü, gördüğümün bir düş olduğunu bildiğimi düşünüyorum; ama bütün bunlar uykumda mı oluyor yoksa uyanık mıyım anlayamıyorum bir türlü. Her şey hem öylesine gerçek hem de öylesine bir düş güzelliğinde ki, "Bugün hiç aklım başımda değil" diyorum Ahmet'e dönüp. "Ayılamıyorum bir türlü."

Bir şey söylemiyor. Dün sabah yaşadığım endişelerin tümünün ona geçtiği belli. Sadece, "Geç kalacağız" diyor tedirgin sesiyle. "Amma tuhaf bir saatte iş görüşmesine çağırmışlar: 10.37! Oyun oynuyorlar sanki bizimle."

"Belki de oynuyorlardır" diyorum, gülerek. Kendi zihnimiz bile bize bu kadar çok oyun oynayabildiğine göre. Uyanıkken görülen düşlere rastlamak için başımı sise doğru çeviriyorum tekrar.

"Ya bu sefer de eli boş dönersek?" diye soruyor Ahmet ümitsizce. "Biliyorsun verdiğimiz son tekliflerin hepsi fos çıktı. Ya bu işi de alamazsak? Hoş, işin ne olduğunu da belli değil hani.

"Endişelenme" diyorum, "içimden bir ses bu sefer boş elle dönmeyeceğimizi söylüyor. Merak etme." En sonunda dizlerinin üzerine çökmüş, tüm bıkkınlığıyla, her şeyi oluruna bırakarak teslim olan

kente bakıyorum. Birazdan yükseleceğini bildiğim minareleri, hilalli kubbeleri beklerken gözlerimi kapatıyorum.

"Sence nasıl bir iş bu?"

Gözlerimi açıyorum ama Ahmet'e değil, kente bakıyorum. Sis aralanmış. Düşler dağılmış. Köprünün sonu gelmiş. Bulanık bir kent, bir rüya artığı gibi göstermiş kendini. Canım sıkılıyor. Bir iki saniye sustuktan sonra,

"Daha çok mağaza dekorasyonuyla ilgili bir şeyler olsa gerek. Adamın kendi hazır giyim markası olduğuna göre. Bakalım, gidince göreceğiz."

Sisin dağılmasıyla birlikte endişeleri de dağılmış gibi, "Babamın Kamil Bey dediği şu adamı biraz araştırdım" diyor Ahmet. "Makedonya'dan göç etmiş yoksul bir ailenin tek erkek çocuğuymuş. Yaşça daha küçük bir de kız kardeşi varmış sanırım ama üvey mi öz mü tam bilemiyorum. Babası Üsküdar'da küçük bir bakkal dükkânı işletiyormuş zamanında ama oğlu koca bir servet yapmış. Sadece hazır giyimde değil, madencilik ve bankacılık gibi değişik sektörlerde de yatırımları varmış adamın."

"Bizimle ne işi var bakalım?"

Yol açılır gibi olunca gaza yükleniyor Ahmet. Motordan çıkan homurtulardan memnun, "Belki mağazaları için yeni bir konsept tasarlamamızı isteyebilir" diyor keyifle. "Düşünsene, ne zevkli işler çıkabilir."

"Ben bir bina tasarlamayı tercih ederdim" diyorum, ikimizin de isteğinin gerçekleşeceğini bilmeden.

Gülümsüyor. Uzun uzun öyküler anlatmaya başlıyor Ahmet. Yol boyu dinliyorum onu. Anlattıkları bir sihir etkisi yapsın, bütün gece kaskatı kesilmiş uykumun duvarlarında gedikler açsın diye bekliyorum ama olmuyor. Hiçbir şey dün akşamın perdesini yeniden aralamaya yetmiyor. Üstelik o uykuma girmeyi becerememiş düşlerim biraz önceki sisin içinde kendini tüketmişken; karabasanlarım uzun, çok uzun, çok tuhaf bir koridorun ucunda pusuya yatmış, sessizce beni bekliyor...

-7-
"Beni Hatırlamadınız, Değil mi?"

Büyük bir şatoya doğru yol aldılar. Almacında şu okunuyordu:
Kimseye ait değilim ve herkese aidim.
Girmeden önce de oradaydınız, çıkarken de hâlâ orada olacaksınız.
(Kaderci Jacques ve Efendisi / Diderot)

1 3'üncü kata çıkmıştık.

Asansöre bindiğimiz ilk anda, bizi karşılamak için danışma bankosunun önüne kadar gelen kadının, ismini o kahverengi zarfta gördüğümüz Nesrin Hanım'ın bu katın düğmesine bastığına dikkat etmemiştim açıkçası. Tıpkı bizden başka kimsenin binmemesine dik-

kat etmediğim gibi. Bir zamanlar Gamze'nin de kullandığı parfümün kokusu kabinin içini buram buram doldururken, kadının en üstteki düğmeye bastığını görmüştüm sadece. Oysa saniyeler sonra asansörün kapısı açıldığında tam karşımızdaki duvara asılmış büyükçe panoda hangi katta olduğumuz gözümüze sokulurcasına yazılıydı. Ölçeksizliği yüzünden insana mimari bir hata yapıldığını düşündürten küçük sahanlıkta göze çarpan ilk şey üzerinde '13. KAT' yazan bu koca panoydu. Sahanlığın ıssızlığını kötüye yoran biri bu sayının özellikle seçildiğini düşünebilirdi; ama benim için –en azından ilk başlarda– sadece en üst kata çıktığımızı gösteriyordu.

Tepemizdeki hoparlörden yayılan müziğin duyulduğu bu küçük sahanlıkta nedense kimsecikler yoktu. Birileri de gelecekmiş gibi görünmüyordu. Yerler yeşil granitle döşenmiş ve öylece çıplak bırakılmıştı. Bir banko ya da insanların oturabileceği bir iki koltuk, küçük bir etajer yerleştirilmemişti. Nesli tükenmiş bir patine ustasının elinden çıkma –ayçiçeği sarısının ağır bastığı– renklerle boyanmış duvarlar da o devasa pano ve onun üzerine asılmış yuvarlak kadranlı bir saat dışında tümüyle çıplak bırakılmıştı. Bu duvarlara, plazalarda dekorasyonun ayrılmaz bir parçası olan taklit resimlerden ya da ucuz karakalem eskizlerden bir tane olsun asılmamıştı. Asansörün karşısında dar bir koridor uzanıyor, görebildiğim kadarıyla oranın dekorasyonu da sahanlığın sadeliğini taşıyordu.

O koridora girmeden hemen önce, duvardaki saate ilişmişti gözüm 10.36'yı gösteriyordu. Anlaşılan toplantı tam istedikleri saatte başlamış olacaktı. Beklentim, kadının bizi önümüze çıkacak ilk kapıdan içeriye buyur etmesiydi ama bu beklentim gerçekleşmek bilmedi. Aynı patine ustasının elinden çıkma renklerle boyanmış çıplak duvarlarda tek bir kapı bile göze çarpmıyordu. Ortalıkta gezinen bizden başka kimsenin olmadığı bu tenha koridorda yürürken saniyeler saniyeleri kovaladı, dakikalar dakikaları. Zaman akıp gitti, yürüyüşümüzün sonu nedense gelmek bilmedi. Yürüdükçe, bütün binaya yayılan müziğin sesi de yavaşça kısılıp ardımızda kalmış, bizden uzaklaşmış, bunun yerini ise insanı tedirgin eden bir sessizlik doldurmuştu. Tam bir sessizlik denemezdi belki de buna. Tuhaftı. Müziğin yokluğundan oluşmuş gibiydi ilk başlarda. Kaynağı korido-

run dışında, ardımızda bıraktığımız bir yerlerdeydi hâlâ. Ama zaman geçtikçe sessizlik yön değiştirmiş, önümüze geçmiş ve artık nasıl olduysa aşinalığını yitirmişti.

Bir kapı aranıyordu gözlerim, girebileceğimiz bir bekleme holü, başka bir mekân. Hayır, uzayıp giden duvarlardan başka bir şey yoktu. İşin tuhafı bu alabildiğine sessiz, alabildiğine tenha koridor tüm ışıl ışıllığına rağmen gitgide soğuk, karanlık bir mahzeni; nemli, rutubet kokulu bir yeraltı tünelini çağrıştırmaya başlamıştı.

İçimde tuhaf bir sıkıntı.

İçimde hep bir geri dönme isteği.

Çoktan beridir hiç konuşmayan Ahmet, kulağıma doğru eğilerek, fısıltıyla

"Sanırım bir çemberin içindeyiz" dedi.

Bir çember? Modern bir plazanın on üçüncü katında, çember şeklindeki bir koridorda olduğumuza inanmak istemediğimden arkama dönüp baktım. Hiçbir köşe dönmediğimiz ve zaten dönecek tek bir köşe bile göremediğimiz halde giriş gözden kaybolup gitmişti.

"Bu işten hiçbir şey anlamadım" diye fısıldadım ben de. Sessizlik, fısıltıyla konuşmaya zorluyordu sanki bizi. Öylesine kısık çıkmıştı ki sesim, söylediğimin duyulduğundan bile emin değildim. Mekânın mimari büyüsüne kapılıp gitmiş olan ortağım ise başını belli belirsiz sallamakla yetinmişti. Anlamış mıydı beni, bilmiyorum. Burada olmaktan keyif alırmış gibi bir hali vardı. Oysaki bu yürüyüş iyice bunaltmıştı beni. İnce bir ter tabakası gömleğimi sırtıma yapıştırmıştı çoktan. Dönmek istiyordum. Ama itiraf etmeliyim ki bunu her düşünüşümde, yürürken hiçbir yere sapmamamıza hiçbir kapıyla karşılaşmamıza rağmen, dönüş yolunu yitirmekten korkuyordum.

Hep bir adım kadar önümüzde yürüyen ve sanki gideceğimiz yolu bize kokusuyla gösteren kadının yanına sokularak, görebildiğim kadarıyla yüzüne doğru çevirdim bakışlarımı. Bir şirket yöneticisinden çok, gözleri açıkken uykuya dalmış ya da gönülsüzce kurban edileceği sunağın önüne kendi ayaklarıyla gelsin diye efsunlanmış zavallı bir ölümlüye benziyordu. Aynı fısıltılı sesimle,

"Nesrin Hanım, affedersiniz ama daha ne kadar gideceğiz böyle?" diye sordum.

Başını benden yana çevirerek, "Beni hatırlamadınız değil mi?" dedi kadın, bir yanıt verir gibi, gözümün içine tatlı sert bir öğretmen edasıyla bakarak. Bakışlarında küsmüş bir çocuğunkine benzer, hafif yapmacık kaçan bir sitem de vardı sanki. Koridorun gerçekdışılığına öylesine kaptırıp gitmiştim ki kendimi, bir an afallayarak,

"Anlamadım?" dedim.

"Beni hatırlamadınız değil mi?" diye sordu tekrar. Benim sorumun yanıtı onu hatırlamamla ilgili bir ipucunda gizliymiş gibi gizemli bir tavır takınmıştı bu kez. Onun kim olduğunu hatırlarsam yolculuğumuz birden bitecek, sorumun yanıtı da böylece verilmiş olacaktı. Bir an öyle geldi ki bana, o kadını hatırlayana kadar sanki koridorun da sonu gelmeyecekti. Ucuz atlatılmış bir şantiye kazasından kalma bileğimdeki yara izi, huzursuzca kaşındı. Parmaklarımı sol kolumun bileğinde, tam ortadan ikiye bölünmüş bir solucanın acılı kıvranışına benzeyen yara izimin ince, boğumlu kabartılarının üzerinde gezdirirken; yine kısık bir sesle,

"Üzgünüm ama hatırlayamadım" dedim. "Daha önce karşılaşmış mıydık?"

"Hem de iki kere. Bu sizinle üçüncü karşılaşmamız. Ama siz hiçbirini hatırlamıyorsunuz."

"Özür dilerim" dedim, kabahat işlemiş birinin pişmanlığıyla. "Gerçekten hatırlamıyorum. İki kez daha karşılaştık ha? Emin misiniz? İsminiz bile bana öylesine yabancı ki."

"İlk karşılaşmamız bundan yirmi üç yıl önce bir yaz kampındaydı" dedi kadın, sözcükleri çoktandır aklının bir kıyıcığında tutuyormuş gibi hiç duraksamadan ardı ardına sıralayarak. "O zamanlar siz on yedi, ben ise on iki yaşlarındaydım sanırım. Kalabalık bir izci kampıydı. Eski bir Rum kasabasının kumsalında kurmuştuk kamp çadırlarımızı."

"Siz de bunca yıl sonra bile beni hatırlıyorsunuz öyle mi? Gerçekten inanılmaz bir hafızanız olmalı. Oysa o günlere ait anılar, görüntüler o heves geçer geçmez bölük pörçük oluvermişti benim zihnimde. Ben de en sonunda çabuk sönen bir gençlik hevesi olarak değil de unutulmuş, başka bir zamanda okunmuş bir kitabın hikâyeleri olarak kabullenmiştim o izcilik maceramı."

Galiba beni dinlemiyordu. Yarım kalmış bir cümleyi tamamlarcasına "Ve sonra" dedi aynı tekdüze sesiyle, "bundan dokuz yıl önce yine bir deniz kenarında, Büyükada'nın plajında karşılaştık. Bir hafta sonu nişanlınızla beraber yüzmeye gelmiştiniz, günü birliğine."

"Adada mı karşılaştık?"

"Evet, hatta günün birkaç saatini beraber geçirmiştik o gün, üstelik beraber de yüzmüştük. Bir ara biz nişanlınızla, yani Gamze ile denizde top oynarken siz de dondurma almaya gitmiştiniz bize."

"Gamze'yi tanıyor musunuz?" diye sordum büyüyen şaşkınlığımla.

"Elbette tanıyorum. O günü hatırlasaydınız Gamze'nin benim çocukluk arkadaşım olduğunu, onlar taşınana kadar aynı mahallede oturduğumuzu, aynı sokakta büyüdüğümüzü ve hatta tıpış tıpış aynı ilkokula gittiğimizi de hatırlardınız ama belli ki unutmuşsunuz hepsini."

Nişanlıyken bir ya da birkaç kez –kaç sefer olduğunu hatırlamıyordum– adaya yüzmeye gitmişliğimiz vardı. Çoktandır aklıma getirmediğim bir zamanın, Gamze ile plajın soyunma kabininde oynaştığımız sıcak bir yaz gününün yakıcı güzelliği canlandı birden zihnimde. O soyunma kabininin içinde Gamze'nin ince askılı mavi elbisesi ayaklarının dibine yavaşça düşüverince ortaya çıkan beyaz bir çıplaklığı yeniden görür gibi oldum. Gamze'nin 'öyle bakma' deyişi dokuz yıl öncesinden gelip bir kez daha çalındı kulağıma. Küçük ahşap kabinde tere batmış oynaşırken çıkan kıkır kıkır gülüşleri duydum. Denizde güreşen çocukların şen kahkahalarını. Hoparlörlerden yükselen Elvis Presley'in buğulu sesini... Demek ki hepsi belleğimin duvarlarında hâlâ yankılanıyordu. Şakalaşır gibi ayaküstü sevişmenin tadımlık keyfini artık hissetmesem de gülümsemeden edemedim. Ama başka birinin varlığına yer yoktu bu görüntüde. Belki de kadının hatırladığı unutulmuş bambaşka bir gündü.

"Boşanmışsınız" dedi kadın, bak ben her şeyi biliyorum diyen bir tavırla. Sonra da kabalık ettiğini düşünüp, "Kusura bakmayın" diye ekledi; "bizim eski mahallede dedikodular çabuk yayılır. Biz de oradan taşınalı çok oldu ama insan köklerinden kurtulamıyor bir türlü."

"Evet, boşandık" dedim ama Gamze'nin yeniden evlendiğini bilip bilmediğini sormadım; belli ki düğünümüze davet edilmemiş, eski

bir anı, eski bir sokak, eski bir ev gibi unutulmak istenmiş bu kadına. Bunun yerine etrafımı küçük bir el hareketiyle işaret ederek, "Bir çemberin içinde olduğumuza inanamıyorum" dedim.

"Çember değil, daha çok bir çeşit labirent. Bir salyangoz kabuğu" dedi kadın gülümseyerek. "Islıklı sesi duymuyor musunuz? Tıpkı deniz kenarında bulduğunuz bir kabuğu kulağınıza dayadığınızda çıkan sese benzemiyor mu?"

Kulağıma gelen bu sesi dinlerken "Nasıl bir labirentin içinde olabiliriz ki?" diye sordum safça.

"Kamil Bey'e ulaşmak kolay değil" oldu yanıtı. Bir kez daha iş kadını havalarına bürünmüştü. "Siz şanslısınız" derken daha farklı gülümsüyordu.

"Ama burada nasıl spiral bir koridor olabilir ki?" dedi konuşmalarımıza kulak misafiri olan Ahmet. "Böyle bir şeyi tahmin etmiyordum hiç."

Gizemli bir tavırla; "Birazdan göreceklerinizin yanında bu koridor ne ki?" dedi kadın.

İçinde yürüdüğümüz çemberin yarıçapları iyiden iyiye küçüldüğünü fark edince "Sanırım randevu saatini geçirdik" dedim Nesrin Hanım'a.

"Sanmıyorum" dedi kadın yüzüme yanlış bir şey söylemişim gibi bakarak. "Zaman bazen düşündüğünüzden daha yavaş akar burada."

"Uzun zamandır mı Kamil Bey ile beraber çalışıyorsunuz?"

"Kendimi bildim bileli nerdeyse."

"Her zaman bu kadar zor mu bu adama ulaşmak böyle?"

Bana yanıt verecek gibiydi ama sözcükler ağzından çıkmadan koridor ansızın bitiverdi. Gözümüzün önünde çift kanatlı ahşap bir kapı hiç beklemediğimiz bir anda belirmiş, hepimizi sıçratarak sanki tuhaf bir uykudan uyandırmıştı. Ama uyanmadan ya da koridorun sonuna varmadan önce (belki de arada hiç fark yoktu) uğultu kesilmiş, yerden, bastırdı bastıracak bir sağanağın habercisi ürpertili bir serinlik yükselmişti. Durunca iç geçirip, derin bir nefes almıştım. Kadın, kapıyı çekine çekine tıklatmış, çıktığını hiç sanmadığım bir çağrı sesi duymuşçasına kanatlardan birini açarak, "Buyurun girin siz"

demişti, "Ben sizinle beraber gelmeyeceğim ama Kamil Bey içeride sizi bekliyor."

Ona teşekkür ederken yüzüne bakmıştım. İlk kez o yüzde omuzlarından ağır bir yük kalkmış insanlara özgü bir rahatlama bakışı görür gibi olmuştum. Göz kenarlarından yavaşça yanaklarına, oradan dudaklarına doğru süzülen bir gülümsemeyle bakmıştı bana; bir an, yalnızca bir an bir şeyi paylaşmıştık, ne olduğunu bilemediğim ne olduğunu sezemediğim, dile getiremediğim bir tür duygudaşlıktı bu: bir zamanlar Ahmet'in sözünü ettiği birkaç saniyelik ilişki gibi bir şeydi, Gamze'nin reddettiği ve şimdi kimseden dilemeden sahip oluverdiğim ama yine de sözcüklerin tümüyle tarif edemeyeceği. Birkaç saniyelik bir dostluk! Belki birkaç saniyelik bir acıma! Bilmiyorum.

Kapıdan girerken dönüş yolunu nasıl bulacağımızı düşünüyordum.

-8-
"Melek Apartmanı"

Modern mimarlar... yaptıkları tasarımlarda insan bedeniyle kurulan aktif bağı bir şekilde kaybetmişlerdi.
(Ten ve Taş / R. Sennett)

Ertesi gün, elimde Kamil Bey'den alınma bir adres, aklımda o ofisin tuhaflığı; sıcak temmuz güneşinin altında Teşvikiye sokaklarında dolanırken buldum kendimi. Önce karakolun hemen yanındaki kuruyemişçide leblebi kavuran bıçkın bakışlı delikanlıya, sonra da dolmuş durağının kâhyasına sorduğum adres mimoza ve pelit ağaçlarının gölgelendirdiği, Arnavut kaldırımlı geniş ve aydınlık bir sokağa çıkardı beni.

Sokağın bir yanı taraçalı parka ve eski tiyatro binasına baktığı için, evlerin hepsi diğer kaldırımda diziliydi. Elimdeki adres de yüzyılın ilk çeyreğinde yapılmış, bitişik nizam sıralanmış bu taş binalardan birine aitti. Önce adresin yazılı olduğu kâğıda, sonra apartmanın kapı numarasına ve adına tekrar baktım. Dudak bükerek,

"Demek adres doğruymuş" diye geçirdim içimden. Sanırım adresin doğru çıkması şaşırtmıştı beni. Çünkü o ofisten çıktıktan sonra her şey gerçekliğini bir parça yitirmiş, gözün gördüğü dünyaya duyduğum güven sanki biraz daha kaybolup gitmişti de; bu yüzden adresin doğru çıkması bile şimdi şaşırtıcı geliyordu.

Belki adresin doğruluğuna içten içe hâlâ inanamadığım için belki öyle tuhaf, öyle ucube bir ofiste oturan bir adamın gönderdiği yerde beni neyin beklediğini açıkçası kestiremediğim için ya da sabahtan beri içimi kemirip duran kuşkuları bir türlü gideremediğim için, bilmiyorum, binanın önünde oyalandım bir süre. Ne yapacağım konusunda oldukça kararsızdım. Şimdi adresin doğru çıkması bu kararsızlığımı gidereceğine daha da arttırıyor, bir yanım geri dönmek isterken, diğer yanım o binada beni nelerin beklediğini merak ediyordu. Aslında biliyordum, her zamanki gibi iflah olmaz merakım baskın çıkacaktı; ama içimde yavaş yavaş büyüyen, büyüdükçe de o taş binanın çeperleriyle yeniden biçimlenen bir şaşkınlık beni orada tutuyor ne çekip gitmeme ne de binadan içeriye girmeme izin veriyordu.

Çünkü karşısında durduğum apartmanın bizim büronun bulunduğu apartmanla en küçük detaylara varıncaya dek neredeyse tıpatıp aynı olduğunu bu şaşkınlıkla keşfediyordu zihnim. Aynı madalyon alınlıklarda *art neuve* tarzı aynı erguvan çiçeklerinin tomurcuk verdiğini fark ediyordum hayretle, sonra bakışlarımı birazcık yukarıya kaldırınca aynı mermer taçta aynı yaprakların, üzerlerine vuran sıcak bir ikindi güneşinin altında daha yeni sürgün vermiş gibi filizlendiğini görüyordum. Şaşkınlıkla karışık tuhaf bir mutluluk ılık ılık dolduruyordu içimi. Aynı tarz kesmeli silmelerin kat hizalarını belirlediğini, üç yollu sövelerin köşelere gelince aynı geometrik desenlerle birleşiverdiğini de görünce artık hiç şüphem kalmamıştı. Bu bina bizimkiyle tıpatıp aynıydı.

Ne yazık ki bu beklenmedik, heyecan verici keşfimin keyfi pek de uzun sürmedi, niş yerlerine yerleştirilmiş heykelcikleri görür görmez mutluluğum dağılıp gitti. Bunun yerini yakıcı bir kıskançlık aldı. Onca benzerliğe rağmen mermer melekleriyle bu bina daha bir güzeldi. Girişin iki yanındaki niş yerleri bizim binada da bulunuyordu bulunmasına ama içleri boştu. Anlaşılan orayı yapan taş ustaları; *'biz bu kadarını beceremeyiz,* diye düşünüp, niş yerlerini boş bırakmışlardı.

Melekleri seyretmiştim bir süre. Gerçekten güzeldiler. Ama kentin bekleyip durduğu deprem gerçekleşirse, kanatlarını çırpmaya fırsat bulamadan, ilk onlar parçalanacakmış gibi duran kırılgan bir yanları da vardı. Kendi adlarını taşıyan apartmanın girişini, bu kırılganlığın getirdiği hüzünle sanki bir muska gibi sarıp sarmalamaya kalkışmışlardı.

Fakat beni asıl şaşırtan, bu hüzünlü güzellikten çok; önce meleklerin yüzlerinden, ellerinden ve kanatlarından, ardından binanın tüm dış yüzeyinden, her taşın gözeneğinden sızan ışığın farkına varmam oldu. Bina, ikindi vakti, üzerine düşen parlak bir günışığını yansıtmıyordu da; taşın kesilip yontulmasından, hatta taşın taş olmasından çok daha önceki zamanları hatırlatan kadim bir ışıkla parıldıyordu.

Meleklerin mermer bakışlarını üzerimde hissederek, apartmanın açık duran demir kapısından içeriye girdim. Sokak kapısını çepeçevre sarmış ışık halesine rağmen sahanlık oldukça loştu. Yine de dairenin kapı numarasını pek de zorlanmadan buldum. Eski tip bir asansör muhafazasının hemen yanındaki kapıda, çok kısa, çok sade bir biçimde: *"Mine Özgençtürk - Mimar"* yazan, pirinci kararmaya yüztutmuş levha aradığım yerin burası olduğunu göstermeye yetmişti. Bu tabelanın hemen üzerine asılmış başka bir tabela o dairede bir de çocuk doktorunun varlığından haberdar ediyordu beni. Doktorun adı Yalçın Özgençtürk'tü ve kolayca tahmin edileceği gibi aradığım kadının kocasıydı.

Nedense isteksizce dokundum zile, dokunur dokunmaz da kapı aralandı.

"Kimi aramıştınız?" dedi yaşlıca bir kadın.

Başına bağladığı yemenisiyle gündelikçi kadınlara benziyordu. Hafifçe aralanmış kapının ardından bakan meraklı gözleri, insana

yanlış yere geldiğini düşündürten, şüpheli bir bilmişlik doluydu. Üstelik aralıktan sızan koku ne bir mimari büronun kâğıt, mürekkep, toz, zamk ve izmarit kokularının karışımını içeriyordu ne de bir doktor muayenehanesini hatırlatıyordu. İçerisi düpedüz patlıcan ve biber kızartması kokuyordu.

"Mine Hanım'la görüşmek istemiştim" dedim.

Kadın, kapıyı lütfeder gibi biraz daha araladı. Bir anda canımın çektiği kızarmış patlıcanların, biberlerin kokusu daha yoğun duyulur oldu; ama tam olarak da açılmadı o kapı. Şüphesi hâlâ geçmemiş bir ısrarcılıkla,

"Kim arıyor?" diye sordu.

Aralanmış kapı aralığından yağ kokusunun sindiği yaldızlı kartonpiyerleri, arabesk işlemeli alçı panelleri, masum bakışlarıyla iç bayıltan kadın figürlerinin sıkça yer aldığı soluk renkli tavan resimlerini izlerken yanıt veremedim. O anda,

"Kim var kapıda Hacer Hanım?" diye sordu yumuşacık bir ses.

"Sizi arayan bir Bey" dedi kadın arkasına dönerek. Sanki ağzında bir sigara varmış gibi homurtulu bir boğuklukta çıkmıştı sesi.

"İçeriye alsana o zaman."

Artık tümüyle açılmış kapıdan girince, önce gülümseyişiyle insanın içini ısıtan, ardından hem dışarıdaki melek heykellerini hem de seyrettiğim eski filmlerin hepsini aynı anda anımsatan bir kadınla karşılaştım. Düz, bal rengi parlak saçları omuzlarına bir ahenkle dökülmüş, uçlara doğru yarım bukleler oluşturmuştu. Ben yaşlarda olmalıydı ama düşük bel beyaz bir kot pantolondan, V yaka düz yeşil bir tişörtten ve beyaz bez pabuçlardan ibaret giyiminin rahat tarzı yaşını özellikle gizler gibiydi. Çok boylu poslu değildi ama ince bedeni onu olduğundan daha uzun gösteriyordu. En dikkat çekici yeri ise hüzünle gölgelenen zarif yüzüydü. Burnunun iki yanı birbirinin simetriği küçük çillerle kaplı o yüz öylesine bildik, öylesine tanıdık görünüyordu ki gözüme, birden, *"Tanıyorum ben sizi"* demek geçti içimden. Sokaktan, fakülteden ya da işten değil ama acaba hangi filmden?

"Mikail Bey sanırım" dedi, elini zarifçe uzatarak. "Ben de sizi bekliyordum. Geleceğinizi haber vermişlerdi."

"Evet" dedim ve tanıdık gelen o ışıltılı ela gözlere bakarken bu kadında daha o anda beni mıknatıs gibi çeken şeyin ne olduğunu merak ettim. Aşinalık duygusuyla birlikte, bana bir anda bütün film kadınlarını hatırlatan yüzündeki hüzündü galiba. Kederli olmayan, yalnızca mermer kanatlı meleklerin asla uçamayacağını bilmekten kaynaklanan o olgunlaşmış hüzün.

"Mine Hanım?"

Kibar bir gülümsemeyle "Benim" dedi, "Ama bana Mia deyin. Herkes öyle der."

Konuşurken bile nasıl da benziyordu o eski siyah beyaz film kadınlarına. Nasıl da her şeyiyle o kadınları hatırlatıyordu bana. Nutkum tutulmuştu. Yıllar yıllar boyunca, o filmlerden çıkmış gibi duran kadınları arayıp; ama en sonunda onların gerçek olmadıklarını bir yenilmişlik duygusuyla, bir düş kırıklığıyla kabullendikten sonra onlardan birini birdenbire karşımda bulunca ne yapacağımı ne diyeceğimi bilemez olmuştum. Benim öyle boş boş bakışımdan tedirgin olmuş olmalı ki bir şey söylememe fırsat vermeden odasına davet etti.

Çalışma odası dediği yer ise antre gibi yağ kokan küçük bir odadan ibaretti. Ortalıkta ne bir planj vardı ne rapido kalemleri ne cetveller ne de rulo rulo aydınger kâğıtları! Mimarlıkla ilgili tek şey: bir benzeri de bizim büroda, sekreterin arkasındaki duvarda asılı duran, Gugenheim Müzesi'nin büyük ölçek siyah beyaz bir fotoğrafıydı. Bunun dışında içerisi yalnızca sohbet etmek için düzenlenmişti sanki. Bir tek duvarlar ayçiçeği sarısına boyanmış, beyazın hâkim olduğu mobilyalar oldukça sade bırakılmıştı.

İnce belli bardaklardan çayımızı içerken, zararsızmış gibi gözüken sözcüklerle konuşuyorduk ilk başta. Başka zaman olsa, bir yabancıyla sohbet ederken anlamlarından şüpheye düşmeyeceğimiz, çağrışımlara yol açmayan sözcüklerle. Ama şimdi her sözcük bir filmden diğerine savuruyordu beni. Mia'nın konuşurken yüzünde ansızın beliriveren küçük bir mimik, uzun ince parmaklı elini oynatışındaki zariflik, gözlerindeki hüznün arkasına saklanmış o çocuksu şirinlik aklıma kimleri getirmiyordu ki? Çocukluğunun en civcivli dönemini sinema salonlarının tozunu yutarak geçirmiş benim gibilerinin kolayca tahmin edebileceği o eski film kadınlarının yüzleri her daim gözümün önündeydi.

Bir zamanlar onlara benzeyen, onlar gibi hem hüzünlü hem şefkatli hem de yüreğinin ve gözlerinin güzelliğiyle gülümseyen bir kadını nasıl da aramıştım. Onu görür görmez tanıyacağıma inanmıştım. Görür görmez de tanımıştım ama artık her şey için çok geç kalmıştım.

Ama yine de onu seyretmesi keyifliydi. Bu yüzden mesleğimle, iş hayatımla ilgili bir şey sorduğunda yanıtlarım hep kısa oluyordu. 'Evet' diyordum ara sıra, 'hayır' diyordum, sonra bir 'evet' daha. Bazen de hafifçe başımı sallamakla yetiniyordum.

"Yalnız mı çalışıyorsunuz?" diye sorduğunda ilk kez uzun bir cümle kurdum sanırım. "Bir ortağım var ama Kamil Bey iki iş birden istiyor bizden" dedim. "Mağazalarla ilgili bir konsept çalışmasını özellikle ortağımdan rica etti. Benden de sizinle görüşmemi istediği binanın tasarımını."

Biraz şüpheyle, "İlginç" dedi Mia. Bir süre sustu. Bir şeyler düşünür gibi yapıyor ama başka bir yere değil doğrudan yüzüme bakıyordu. "Umarım her şey istediğiniz gibi olur" dedi en sonunda. "İyi bir mimar olduğunuza, bu işi de hakkıyla yapacağınıza eminim. Böyle bir iş boş yere size teklif edilmiş olamaz. Ama geldiğinizden beri yüzünüze dikkatlice bakıyordum da sanki bir mimardan çok doktora benzetiyorum sizi. Evet evet, kesinlikle doktor tipi var sizde."

Güldüm. Bir zamanlar tıp fakültesine de gittiğimi ama yolun yarısında doktor olmaktan vazgeçip mimarlığı seçtiğimi söyledim. Hayretle baktı yüzüme. Sonra doğal olarak kocasından bahsetmeye başladı Mia. O anlattıkça, bir zamanlar kocasıyla aynı tıp fakültesinde okuduğumuzu öğreniyordum. O anlattıkça, aslında –bu ülkedeki pek çok doktor gibi– mesleğini pek de sevmediğini öğreniyordum. O anlattıkça, öykü, hikâye hatta şiir kitapları yazdığını, çoğunlukla bunları kendi parasıyla bastırdığını ama pek de başarılı olmadığını öğreniyordum.

"İsmini hiç duydunuz mu?" diye sordu.

"Hayır" dedim, "maalesef duymadım. Oysa edebiyatı yakından takip etmeye de çalışıyorum. Çünkü kitap yazmak tıpkı bir bina tasarlamak gibi olsa gerek. Aynı aşamalar, aynı çalışmalar. Aynı yapıt."

"Tıpkı Yalçın gibi konuşuyorsunuz, biliyor musunuz?" dedi, halinden hoşnut. "Bence onunla mutlaka tanışmalısınız. Üstelik baksanıza, ikiniz de aynı tıp fakültesinde okumuşsunuz."

İtiraz ettim: "Ama ben mezun olmadım."

"Daha iyi ya. Yalçın bayılacak buna."

Ona, kocasının hangi kitapları yazdığını sordum. Hevesle,

"Size getireyim" diyerek yerinden kalktı. Belli ki onun yazdıklarıyla gurur duyuyordu. Odadan çıktı. İki kitapla birlikte geri geldi. Bana doğru uzattı.

"Biri şiir kitabı. Adı: *Pazar Mutluluğu*. Bunu kendisi bastırmıştı. Diğerinde de öyküler var."

İki kitabı da elime aldım. Öykü kitabının ismi *'Cennetin Kapıları'* idi ve daha epigrafından bu ismin Cortazar'ın bir öyküsünden alındığı belliydi. Son günlerde bastığı sıra dışı kitaplarla adından sıkça söz ettiren yayınevinin mavi filli amblemi bir parça kalite ve bir parça da ciddiyet kazandırmıştı öykü kitabına. Kitapları biraz evirip çevirip, ardından önümdeki sehpanın üzerine bıraktığımda, içimde uyanan bir merakla,

"Şimdilerde bir şeyler yazıyor mu?" diye sordum.

"Bir roman yazıyor" dedi gülümseyerek. Kısa bir tereddüdün ardından, "Söylediğine göre içinde ben de varmışım ama kitabın esas kahramanı ben değilmişim" diye ekledi.

Bir yandan, "Size haksızlık etmiş" derken bir yandan da onun romandaki halini merak ediyordum. Mia, nasıl bir roman kahramanı olurdu acaba? Değişir miydi? Öyle ya, günlük hayatta kendisine ördüğü duvarlar bir kitapta kıyısından köşesinden yıkılıp büründüğü zırhlar hoyrat bir yazar eliyle üzerinden çıkarıldığında ve Mia ortalık yerde ruhunun çıplaklığıyla savunmasız kaldığında yine böyle film kadınlarına benzer miydi? Biliyorum, orada, sözcüklerin dünyasında şimdikinden çok daha gerçek haliyle duracaktı Mia.

Peki, o zaman daha erişilebilir olacak mıydı benim için?

"Hayır" dedi, düşüncelerime yanıt verir gibi. "Haksızlık ettiğini sanmıyorum. Sadece bu kitabın kahramanı olacak kadar kötü bulmuyormuş beni."

"Böyle söylediğine göre pek de hayırlı bir şeyler yazmıyor anlaşılan."

"Bilmiyorum ki" dedi Mia biraz mahcup bir tavırla. "Bu tür şeylerden bahsetmez pek. Sadece kitabın ilk bölümüyle son bölümünün tıpatıp aynı olacağını ama aynı sözcüklerin aynı anlama gelmeyeceğini söylemişti bir seferinde. Bu yüzden kitabının ilk bölümünü kolayca yazmış ama sonunda neler olacağını kendi de tam kestiremediği için o son bölümü yazmayı bir türlü beceremiyormuş."

Bir kahkaha atmamak için zor tuttum kendimi. Yine de gülümsememe engel olamadım.

"Gülüyorsunuz" dedi, bir suç ortağı gibi gülümsememe hafifçe eşlik ederek, "Doğrusu o böyle söyleyince ben de gülüyorum, başka ne yapabilirim ki?"

"Romanın konusunu adamakıllı merak ettim şimdi."

"Öyleyse size küçük bir sır vereyim" dedi Mia, yüzünü bana doğru yaklaştırarak. "Kitabın konusunu bilmiyorum ama herkesin bildiği bir kitabı taklit ettiğini biliyorum. Evet bu doğru; çünkü kendi söyledi. Şimdilik başka kitapları taklit ettiğini ama zamanla kendi yazdığı ya da yazarmış gibi yaptığı kitapları taklit edeceğini de."

"Bu kadarı benim için çok fazla" dedim. "Edebiyat eleştirmenleri düşünsün gerisini. Peki ya siz? Siz de bir şeyler yazıyor musunuz?" diye sordum.

"Yok canım" dedi Mia, yaptığını inkâr eden bir çocuk içgüdüsüyle, "yazmak değil de, daha çok doküman toplamak benimkisi." Yüzündeki hüznün gölgesinde kalan kaçamak bir ifadeyle mahcup mahcup gülümserken de ekledi: "Mimarlıkla ilgili, daha doğrusu taş binalar hakkında bir kitap yazmak istiyorum; ama işin çok başındayım."

Ona binadan yayılan ışıktan söz ettiğimde ise, "Demek siz de fark ettiniz?" dedi heyecanlanarak, "Çok ilginç değil mi?"

Bu ışığın nedenini sorduğumda ise, "Kim bilir?" diyerek dudak büktü. "Taşın sırrı işte. Başka hiçbir malzemeye benzemez." Biraz düşünür gibi yapıp "Eski taş ustalarının kan âdetlerini duymuş muydunuz?" diye sordu, "o ustaların düzenlediği bir çeşit kurban törenini. Her zaman ilk taşı yerine özenle yerleştirirlerken sağ ellerinin avuç

içini, o taşın keskin bir kenarına sürterek kanatır, taşın üzerine kanlı el izlerini basarlarmış. Bunu ilk duyduğumda neden böyle yaptıklarını anlamamıştım. Belki de binanın bir köşesine kendi adını kazıtan mimara tepki olarak, onlar da kendi hayatlarından bir parça bırakıyorlar, imzalarını bu kanla atıyorlardı. Sanki yaşadıklarına dair görünmez bir kanıt sunuyorlardı bizlere. Bir binanın sadece mimarla değil, o taşla ve o ustayla birlikte var olabileceğini gösterebilmek için."

Bir süre sustu. Dışarıdan gelen gürültülerin, otopark kâhyasının ağzındaki düdükten çıkan madeni sesin dinmesini bekledi. Akşam güneşi küçük odanın içini her şeyi eriten bir ışıkla dolduruyordu. Yerinden kalkıp panjurları kapattı.

Oturur oturmaz, anlatışındaki ritmi hiç bozmadan, "Ama sonradan bunun sebebini Yalçın'ın yazdıklarından yola çıkarak daha anlamlı bir hale getirdim" dedi. "O ustalar o kandan izleri bizler için değil, kendileri için bırakıyorlardı. Yıllar sonra, onlar ölüp gittikten çok sonra, ruhları; yaptıkları o binaları arayıp bulsun ve o yapıları koruyup kollayabilmek için geri dönebilsinler diye. Şimdi eski binalara bakan insanların, onları bu kadar güzel bulmalarının nedeni budur aslında. Onları güzel bulurlar da neden güzel bulduklarını bir türlü tam olarak anlayamazlar. Elbette, günümüzde de pek çok güzel bina yapılıyor. Ama herkes şimdiki binaların ruhsuz olduklarını biliyor. Yalnızca neden böyle olduğunu düşünmüyor. Çünkü artık o binaları yapan ustaların ruhları orayı koruyup kollamak için geri gelmiyor. Görünmez elleriyle; eskimiş bir eşiği, kırılmış bir çörteni, çatlamış bir mermeri tamir etmek, yerine yerleştirmek istermiş gibi didinmiyor."

"İlginç" diyebilmiştim ancak aklımdan tuhaf şeyler geçirirken. Bir an için gözümün önünde, o yapı ustalarının, nasır tutmuş avuç içlerine kendi elleriyle çektikleri yeni hayat çizgileri belirivermişti. Kendini ölümsüz kılmaya çalışan bir mimarın mürekkeple çizdiklerinden ne kadar da farklıydı yöntemleri. Avuç içimde, birbirine paralel duran iki hayat çizgisine bakıp ister istemez ürperdim. Bu kadının hayal gücü şaşkına çevirmişti beni. Bunu sezinlemiş gibi,

"Bende bir parça hayal gücü varsa, emin olun bu kocamdan bulaşmıştır" dedi, "insan onun yanında başka türlü olamıyor."

"Doktorlarda hayal gücünün sınırlı olduğunu zannederdim" dedim. Belki de bir çeşit kıskançlıktan kaynaklanmıştı söylediğim ama Mia aldırmaz göründü, hatta sevimli bir ifadeyle:

"Yalçın'ı doktordan saymasak da olur" dedi.

Önümdeki sehpanın üzerinde duran öykü kitabını tekrar elime aldım. Arka kapaktaki küçük fotoğrafa dikkatlice baktım. Başını hafiften çarpıtarak yana eğmiş, bu yüzden yamuk duran gözlüklerinin ardından güven veren bir bakışla bakan, ölçülü gülümseyen, doktor tipli bir adam. Erken kırlaşmış gür sakalları yazar yönünü özellikle vurgular gibi. Fotoğraf çekilirken yüzüne vuran ışık yüzünden kıstığı gözleri kahverengi mi yoksa ela mı diye anlamaya çalışırken ben, iş konusuna dönmemiz gerektiğini düşünen Mia,

"Ben de bu arada arazi paftalarını getireyim" diyerek ayağa kalktı.

"Sakal eşinize yakışmış" dedim başımı kaldırıp.

Gülümsedi Mia. "Ben de sakalı ona çok yakıştırıyordum" dedi. "Ama onları keseli çok oldu. Çocukları korkutuyormuş." Bir anda karar vermiş gibi, "İsterseniz kitaplar sizde kalabilir" diye devam etti. "Okursunuz. Belki içinizde yazma hevesi de uyandırabilirler. Gerçi bana sorarsanız o işe hiç bulaşmayın derim ama..."

Şaşırarak, "Neden?" diye sordum.

Güldü. Kapının eşiğinde durup "Bizim gibileri" dedi, ezberden okur gibi konuşurken, "sözcükler yerine çizgiler kullanmaya hevesli bizim gibileri" diyerek vurguladı, "yazmaya kalkıştığında en çok sevdiğini bile bir altın oran çemberinde kolayca çarmıha geriverir de; gözü, çemberdeki kusursuz simetriden, karedeki o ahenkli dengeden ötesini görmez bile."

"Anlaşılan sözcükler benim işim değil" dedim gülerek.

Anlamışsınız, dercesine hafifçe salladı başını. Odadan çıkarken de, "Hacer Hanım'a söyleyeyim de bize birer çay daha getirsin" dedi. "İçersiniz değil mi?"

"Çaya hayır demem" dedim.

"Zaten tahmin etmiştim" diyerek odadan çıktı. Birkaç dakika sonra elindeki rulo halindeki çizimlerle geri döndüğünde, "Aslında bu ozalitler çok iyi çıkmamış ama yapabileceğim bir şey de yok"

dedi. "Orijinalleri şimdi sizin yapacağınız işi alan başka bir mimara vermiştim."

"Nasıl yani?" dedim şaşırarak. "Bizden başka firmalar da mı var?"

Bu kez şaşırma sırası ona gelmişti. Sözcükleri uzatarak, "Hayır yok" dedi, yüzüme şaşkın bir ifadeyle bakarak tekrarladı: "Sizden başka kimse yok."

"Ama biraz önce kendiniz söylediniz. Bu iş için orijinal çizimleri başka bir mimara verdiğinizi. O zaman nasıl olur da bir tek biz olabiliriz?"

Birden durdu. Bir şeyler hatırlamak üzere olan birinin tutukluğuyla, tane tane, "Üzerinden neredeyse bir yıl geçmiş. Zaman ne kadar çabuk geçiyor" dedi, "Gerçekten de bir yıl olmuş. Neyse! Tatsız bir hikâye!"

Şüphe dolu bir sesle, "Kamil Bey bize bir şey söylemedi" dedim, "bu işi...

Sözümü keserek, "Ağabeyimin tuhaflıkları bitip tükenmez hiç" dedi sesindeki kızgınlığı gizlemeye gerek bile duymadan. Bakışlarını suçlarcasına yukarıya kaldırarak ekledi: "Onun ne düşündüğünü kimseler bilemez."

Küçük dilimi yutmadan önce sormayı becerebildim: "Kamil Bey sizin ağabeyiniz mi?"

"Bilmiyor muydunuz?" dedi, en az benim kadar şaşkın surat ifadesiyle.

Başımı olumsuzca iki yana salladım. Demek bu yüzden kadının gözleri böylesine tanıdık gelmişti bana. Yer yer yeşillerle harelenmiş bu ışıltılı ela gözler, daha dün, o tuhaf ofiste gördüğüm adamın gözleriyle aynıydı işte. İkimiz de bir süre sustuk. Zemini buz tutmuş bir mekânın çoğalttığı, çelik bir sarkacın ikiye böldüğü bir suskunluktu bu.

"Siz de mimarsınız" diyebildim en sonunda. Masanın üzerinde açık duran paftaları başımla işaret ederken de ekledim: "Üstelik arazi çizimlerini de siz yapmışsınız. Bu binayı neden siz tasarlamıyorsunuz? Hem kardeşi olarak bunu yapmak..."

Sözümü bitirmeme yine izin vermedi. "Onun için yapabileceğim tasarımı zaten yaptım ben" dedi, sertçe. "Daha fazlasını istesem de yapamam."

"Öyle mi?" dedim, aklımdan binlerce şeyi aynı anda geçirirken. "Bunu görebilmek isterdim doğrusu."

"Sanırım zaten gördünüz" dedi, hem suçunu kabul eden hem de yaptığından keyif aldığını alttan alta sezinleten ikircikli gülümsemesiyle. "Dün gittiğiniz o ofisi ben tasarladım."

"Siz mi tasarladınız o cehennem gibi ofisi?" dedim, nerdeyse kekeleyerek.

Yine o çocuksu gülümsemesiyle bakarak, "Gibisi fazla" dedi Mia, "orası zaten cehennemin ta kendisi."

-9-
"Çağrı"

Âdem'in uğruna ölümsüzlüğü teptiği tek şey... Bilinmeyen.
(Kırmızı Pelerinli Kent / Aslı Erdoğan)

Bazen düşünüyorum da felaketler çoğu kez acele etmeden, gizlenmeye gerek görmeden küçük belirtilerle geliyorlar ve küçük hediyeler taşıyorlar kucaklarında. Geliyorlar ve taşıdıklarını bir dalga mırıltısıyla kumsala seriyorlar. Onları çocuksu bir neşeyle sergiliyorlar. Hatta çoğu kez yanlış düşüncelere kapılmamıza (o kumsalda gözlerini hâlâ açıp kapatabilen plastik bir bebek, birkaç teli sağlam eski bir şemsiye, iri göğüslü kadın vücudu şeklinde tasarlanmış boş bir parfüm şişesi bulan ihtiyarcıklar gibi), sevinçler duyma-

mıza, keyiflenmemize bile izin veriyorlar. Çoğu kez öylesine sıradan, öylesine masum duruyorlar ki; onların bir felaketin habercisi olduğunu sezinlemek çok güç olabiliyor bu yüzden. İçi susamlı poğaçalarla dolu bir kesekâğıdına ya da kahverengi bir zarfa dönüşebiliyorlar kolayca. Bazen de çalarken tedirgin edici, acı, metalik bir ses çıkaran eski tip bir telefon makinesi biçimine bürünebiliyorlar.

O perşembe akşamı, hastane odasında gördüğüm gibi tıpkı.

Ahmet ile birlikte Besim'in ardı sıra içeri girdiğimiz oda fazlasıyla kalabalıktı o akşam. Bir hastabakıcı ve her şeye kahkahalar atabilen kızıl saçlı bir hemşireden başka, oda oda gezen yaşlı bir refakatçi vardı. Bizi görünce,

"İkisi de oğlun mu?" diye merakla sordu.

Babam bana dönük yüzüyle, "Oğlum bu" dedi, çenesiyle işaret ederek. "Diğeri de iş ortağı." Sesi yorgun çıksa da gözlerinin içi mavi bir keyifle yanıp sönmeye bir süre daha devam etti.

Kızıl saçlı hemşirenin ardından, hastabakıcıyla birlikte meraklı amca da odadan ayrılınca, gözüm bir kalabalığa, daha önce orada olmayan bir fazlalığa takılıp kaldı; ama ben daha onu düşüncelerimde bile dillendirmeden konuyu Besim açtı.

"Ooo, Aydın Amca" dedi şakacı bir sesle, "bakıyorum odana telefon bile koymuşlar. Çalışıyor mu bu?"

"Nerden bileyim Besim Bey oğlum" dedi babam, hâlâ yorgun çıkan sesiyle. "Sabahtan birileri gelip kablo falan çekti, sonra da bu koca aleti bırakıp gitti. Çalışıyor herhalde. Sanki çok işime yarayacakmış gibi."

"Yarar, yarar" dedi Besim gülerek, "hiçbir işe yaramasa bile insanı önemli biri gibi hissettirir bu meret."

Babam da bir iki şey söyleyecek gibi oldu ama telefon kendi varlığını kabul ettirmek istercesine işte tam bu konuşmaların ortasında çalmaya başladı.

Hepimiz gözlerimizi dikmiş, telefona bakıyorduk şaşkın şaşkın. 'Kötü bir haber mi yoksa?' diye geçirdim içimden, haftalar öncesinden kalma bir alışkanlıkla. Ama zaten gelebilecek en kötü haber bu odadan kaynaklanacağına göre beni tedirgin eden şey ne olabilirdi ki?

Herkesin gözü ısrarla çalan telefondaydı, ben ise çoktan dalıp gitmiştim. Sabahtan beri yanımda taşıdığım poşeti babamın eline tutuşturup, ahizeyi meraktan çok sıkıntıyla kaldırdım. Derinden gelen bir kadın sesi, istekle,

"Alo?" dedi, ardından telefonu benim açacağımdan, şimdi karşısında benim olduğumdan nerdeyse emin, "Mikail Bey?" diye sordu.

Şaşırmıştım. İlk aklımdan geçen beni bürodan aradıklarıydı. Ama düşüncelerim birazcık durulaşınca bürodakilerin çoktan Pera'nın ara sokaklarına dağılmış olacağını tahmin ettim. Belki şu sıralar aklı bir karış havada sekreterimiz zamanında söylemeyi unuttuğu bir haberi vermek için arıyor olabilirdi ama hem duyduğum ses onun sesi değildi hem de benim bile yeni öğrendiğim bu telefonun varlığını nereden bilecekti.

"Benim" dedim, şaşkın şaşkın. "Kim arıyordu?"

"Yine unuttunuz beni değil mi?" dedi kadın, eski Yeşilçam filmlerini hatırlatan, oyunsu bir dille. "Bu üç etti." Ardından da adını, aklıma kazımak istercesine heceleyerek söyledi. Daha ilk hecede o yeraltı dehlizine benzer koridorda kadından önce gezinen *Angel* kokusunu yeniden duyar gibi oldum. Sanırım bana yol gösteren de bu koku oldu, aynı oyunsu tavırla "Hatırlamadınız mı hâlâ?" diye sorunca, güvensiz bir ifadeyle de olsa,

"Evet, evet hatırladım tabii" dememi kolaylaştırdı. "Aramanıza şaşırdım da biraz."

"Kamil Bey yemeğe davet ediyor sizi bu akşam" dedi birden ciddileşerek.

Ne söylemem gerektiğini kestiremedim bir süre. Başıma geleceği bilirmiş gibi, Ahmet'in merakla titreşip duran gözlerine bakmaktan kaçınarak,

"Yalnızca ben mi davetliyim?" diye sordum.

"Evet" dedi, hiç tereddüt etmeden. "Şu an hastanenin önünde bir araba bekliyor. Sizi alıp Kamil Bey'in yanına götürecek."

"Hemen mi?"

"Evet" dedi bir kez daha Nesrin Hanım. Şoförün beni kolayca tanıyacağından bahsetti ve iyi akşamlar dileyerek telefonu kapattı.

Ben bir süre daha kapatamadım. Elimde ahize, benim öyle şapşal şapşal durmama bir anlam veremeyen babam,

"Hayrola?" diye sordu. "Bir terslik mi var yoksa?"

"Yok yok merak etme" dedim, iri, hantal ahizeyi yerine bırakırken. "Akşam yemeğine çağırıyorlar."

Yadırgadığını belli edercesine dudağını büktü babam.

"Kim, nereden bulmuş ki bu numarayı?"

"Bulan buluyor işte" dedim ve konuyu bir an önce değiştirmek için, elindeki kâğıt poşeti işaret ettim: "Sana annemin resmini getirmiştim."

Yavaşça paketi açıp çerçeveyi çıkardı. İki eliyle sımsıkı tuttuğu fotoğrafa baktı dalgın dalgın. Uzanıp etajerin üzerine özenle yerleştirdi.

"Kusura bakmazsanız çıkmam gerekiyor. İşim erken biterse gece de uğrarım yanına."

"Gece gece yorulma buralara kadar" dedi, uzaktan uzağa duyulan akşam ezanına kulak kabartarak. "Yarın gelirsin tekrar nasıl olsa."

"Ben de seninle çıkayım" dedi Ahmet. Ortalıkta tuhaf bir şeyler döndüğünü sezinlemişti besbelli. Babama doğru eğilip, gönül okşayıcı sözler söyleyip güldürdü onu. Daha sık uğrayacağının sözünü verdi.

Besim'le alelacele vedalaşıp, Ahmet ile dışarıya yöneldik.

Hastane bahçesinde, dış kapıya doğru hiç konuşmadan yürürken öyle çok şeyi aynı anda düşünüyordum ki en sonunda düşünmeyi bile istemez oldum. Bir türlü yerine oturtamadığım duygularla doluydum. Merak? Endişe? Tedirginlik? Hatta korku? İçimde, yüreğimden beynime doğru tüneller açmaya çalışan küçük duygu kurtçuklarının mutlu, hevesli bir oburlukla kıvrıla kıvrıla dolaştığını hissediyordum. En hımbılları, korku kurtçuğu çoktan yönünü şaşırmış, kasıklarıma doğru iniyordu. Köklerine, anılarına derinden bağlı tutucu endişe kurtçuğu bileğimde, eski yara izimin kıvrımları arasında geziniyordu. Sanırım doğru yolu bir tek –Âdem'i cennetten kovdurmakla övünen– merak kurtçuğu bulmuş, beynimin içini incecik ama keskin dişleriyle kemirmeye koyulmuştu.

Önümüzden geçen bir ambulansa yol vermek için durduğumuzda dayanamayıp, "Neler oluyor, anlatsana" dedi Ahmet, "yü-

zünün şekli şemaili değişti telefonda konuşurken. Kötü bir şeyler mi var?"

Bir süre sustum. Acil'in önünde ambulanstan sedyeyle çıkarılan yaralı kadını seyrettim. Yarattığı telaşeye bakılırsa durumu kötüydü. Tekrar yürümeye başladığımızda,

"Arayan Nesrin Hanım'dı" dedim sıkıntıyla. "Hani geçen gün plazada bizi karşılayan yönetici kadın."

"Akşamın bu vakti seni hastane odasından arayacak kadar önemli ne işleri varmış ki böyle?"

"Kamil Bey benimle akşam yemeği yemek istiyormuş."

Olduğu yerde durdu bir kez daha. Şimdi her zamankinden hızlı titreşen gözlerini gözlerime dikip,

"Bu davet sana da şaşırtıcı gelmedi mi?" diye sordu.

"Asıl şaşırdığım beni hastane odasında nasıl buldukları?" dedim, endişemi gizlemeye çalışarak. "Üstelik neden yalnızca beni çağırıyorlar?"

"O binanın tasarımı sana teklif edildi, unuttun mu?" dedi tüm alınganlığıyla. "Bize işin kıytırığı düştü."

Onu hiç duymamış gibi sesli sesli düşündüm: "Bu iş gittikçe daha tuhaf oluyor."

"Seni takip ettiriyor bu adam" dedi Ahmet birden. Bilmiş bilmiş bakan gözlerini yine yüzüme dikmişti. "Yoksa nasıl bulsunlar şu saatte seni. Bakalım, sonu nereye varacak?" Çevresine tedirgin bir merakla bakarak ekledi: "Dün görüşmeye gittiğin mimarın, adamın kız kardeşi olduğunu söylemiştin hani. Sıra dışı bir şey dikkatini çekmiş miydi?"

"Sana dediğim gibi o tuhaf ofisi kız kardeşi tasarlamış. Onun dışında başka bir şey yoktu."

"Ya koridor? O da mı kız kardeşinin tasarımı?"

"Onu sormak aklıma gelmedi" dedim Ahmet'e.

Hastane bahçesinden çıkmadan, otoparkın köşesinde, küs çocuklar gibi ayrıldık birbirimizden. Kapıdan çıkınca, yolun hemen karşısında, İkizler Kıraathanesi'nin önünde bekleyen camları film kaplı siyah Mercedes'i gördüm. Çiçek tezgâhlarını kaldıran Çingenelerin yanında, ayakta duran şoför akşam alacasında bile beni görür görmez

tanıdı. Başıyla selam verdi ama bir şey söyleme gereği de duymadı. Yavaşça kapısını açtığı arabanın arka koltuğuna geçtim. Hareket ettiğimizde gittiğimiz yeri bile sormadım. O da konuşma heveslisi değildi. İkimiz de ilk seyrettiğimiz filmden beri ne yapacağımızı biliyorduk sanki. Bir süre yol aldıktan sonra Sepetçiler Kasrı'nın önünde durduğumuzda, yolculuğumuzun düşündüğümden de kısa sürdüğünü fark ettim.

"Burası mı?" diye sordum.

Şoför başını hafifçe sallamakla yetindi.

Kapıyı kendim açtım, arabadan yavaşça indim, kasrın merdivenlerini tırmanmaya başladım.

-10-
"Çarmıh"

...(meleklerin) insandan fazla olan kişilikleri asla "bir şey yapmazlar" Sadece var olmaktan memnundurlar.
(Algı Kapıları / Aldous Huxley)

Terasın en uzak köşesinde oturuyordu. Vapur ışıklarıyla dalgalanan denize yüzünü dönmüş, sırtını tren garına doğru vermişti. Bu yüzden görmüyordu beni, sandalyesinde hafifçe kaykılarak vapurları, vapur peşinde uçuşan martıları izliyordu.

Düşündüğümün aksine yalnız değildi. Çaprazında oturan biri daha vardı, uzaktan bakarken bile sanki kim olduğunu bir anda çıkarıvereceğim güzelce bir kadın. Tümüyle bana dönüktü kadının yüzü,

terasa adım attığımdan beri sanki o da beni izliyordu ama delip geçen bakışlarıyla hem gözlerini benden alamıyormuş hem de hiç tanımıyormuş gibi bakıyordu. Çocukça bir hevesle, "Mia?" diye geçirdim içimden bir an ama bu kadın gerçekten Mia mıydı, emin olamıyordum bir türlü. Nedense onun olmasını istiyordum ve bunu istediğim an öylesine Mia ya benzetiyordum ki onu, bakıp gülümsüyordum. Bu gülümsemenin kadının bakışlarındaki ağırlığı azaltmadığını fark edince de yanıldığımı anlıyor ama *'bu kadını bir yerlerden tanıyorum'* duygusunu içimden söküp atamıyordum.

Sanırım bu aşinalık duygusu yüzünden her kim olursa olsun onu Mia gibi görmeye niyetliydim. Bembeyaz örtüler serilmiş güzelim masalarda oturup yemeklerini yiyen, keyifle içkilerini yudumlayan ve arada bir de artık kanıksadıkları bir korkuyla yıldızların parlaklığını işaret eden insanların arasından geçerek yanlarına varınca anladım ki orada oturan kadın Mia değildi. O olması şöyle dursun, ona benzemiyordu bile. Hatta tanıdığım, bildiğim hiçbir kadına da benzemiyordu. Bana film kadınlarını bile hatırlamadığına göre neden Mia'ya benzetmiştim ki onu? Aptallığıma gülümserken, küçük bir,

"Merhaba!" dedim.

Kamil Bey yan dönerek, taşkın bir sevinçle karşıladı beni. El sıkıştık; ama ayağa kalkmadı. Masanın diğer köşesinde oturan ve biz selamlaşırken artık bana bakmayan kadınla tanıştırmaya da yeltenmedi.

"Şöyle geçin isterseniz" dedi, o irice eliyle karşısındaki boş sandalyeyi işaret ederek. "Konuşmak daha rahat olur bizim için."

Kadının, Kamil Bey'in yanında ya da tam karşısında değil de diğer çapraz köşede oturması şaşırtıcıydı. Yanındaki boş sandalyeye otururken, dönüp yumuşak bir sesle:

"Merhaba" dedim tekrar.

Ona seslendiğimi uzaktan, hem de çok uzaktan, fısıltıdan çok bir sezgi biçiminde duyuyormuşçasına yüzünü bana doğru çevirdi ağır ağır; olağanüstü bir şeyler olacağını bilirmiş gibi odaksız gözlerini gözlerime dikti ve belleğimdeki en derin izi bırakmak için hafifçe gülümsedi.

O gülümsedi, ben büyülendim. O gülümsedi, ben unuttum. Bakışlarımı kadının yüzünden ayıramaz oldum. Gözlerimi kırparsam

bu güzellik kaybolup gidecek diye korkuyordum. Kırpmadım. Nefes alırsam yaşayacaktım. Almadım. Bıraksalar, bütün gece hiç sızlanmadan, hiç sesimi çıkarmadan bu güzelliği seyredebilirdim. İçimde yakıcı bir duygu ılık ılık köpürüyordu ki,

"Sizi böyle apar topar getirttiğim için özür dilerim" dedi Kamil Bey, dikkatimi kadının üzerinden koparmak istercesine hafifçe öksürerek. "Umarım güç durumda bırakmamışızdır."

Beyaz bir kuş uçup gitti gözümün önünden. Konuşsam kendimi ele verecektim hiç kuşkusuz. Yutkundum. Heyecanımı bastırmaya çalışarak dönerken, bakışlarımı kadından ayırmak öylesine zor oldu ki benim için, bir bahane bulsam da tekrar dönüp ona bakabilsem diye geçiriyordum içimden. Bir şeyler söylese, konuşsa birazcık... Kendimi hiç anlamıyordum, bunca zaman onlardan uzak durup şimdi nerdeyse karşıma çıkan her çekici kadından alabildiğine etkileniyordum.

"Şaşkınım" diyebildim, şaşkınlığıma uygun bir dille. Başka şeyler de söylemek istiyordum ama sözcükler bir türlü çıkmıyordu ağzımdan.

"Ama yine de çok şaşırmış gibi durmuyorsunuz" dedi. Belli ki konuşarak heyecanımı yatıştırmaya çalışıyordu. "Düşündüğümden çok daha sakin karşıladınız bu çağrıyı."

Alay mı ediyordu? Merakla yüzüne baktım. Sakindi, sıradan bir şeyler söylememi bekler gibiydi.

"Kim bilir" diyebildim. Konuşabildiğime göre heyecanım yatışmış olmalıydı bir parça. "Belki tuhaflıklara da kolay alışıyor insan." Alaysı olması gerekirken daha çok sitemkâr kaçan bir vurguyla da ekledim: "Bugünlerde beni şaşırtan şeylerin ardı arkası kesilmiyor her nedense."

Yanımıza yaklaşan garsonun önüme yeni bir servis açmasını ve diğerleri içtiği için istediğim kırmızı şarabı kadehime doldurmasını dikkatli bakışlarla izledikten sonra, ellerini iki yana açarak,

"Eh, ne de olsa hayat şaşırabildiğiniz sürece sürer" dedi bilmiş bir tavırla.

Hafifçe dudak büktüm. İstediğim –benim niyetlendiğim ama beceremediğim vurguyla söylenmiş– ne ukalaca laflar işitmek ne de –

daha kırk yıl yaşasam onu ifade edecek tek sözcük bulamayacağımı bildiğim– hayatın anlamına bir sınır çizmekti. Gülümsemelerin etkisi geçtiğinde; küçücük, kısacık, sıradandı işte hayat en sonunda. İçine –tabii becerebilirsem– bir iki çizgi çekivermek yeterdi bana. Anlamını merak etmiyordum. Hatta işin doğrusu artık neden çağrıldığımı bile merak etmiyordum. Şimdi ben bir tek yanımdaki kadının kim olduğunu bilmek istiyordum.

"Tekrar hoş geldiniz" dedi Kamil Bey, elindeki kadehini kaldırarak.

"Neye içiyoruz?"

"Siz seçin."

Yüzümü döndüğüm gar binasından duyulan tren tıkırtıları terasın önünden geçen vapurların çocuksu seslerine karışırken, "Hayatın sürprizlerine" dedim gülümseyerek. Kadehlerimizi tokuşturduk. Kim olduğunu merak edip durduğum kadın ise kadehini hafifçe kaldırmakla yetindi.

Gerçekten de kimdi acaba? Bu yaşlı adamın genç karısı olmalıydı. Ya da metresi? Yüreğimi şöyle bir yokladım da içim çoktan kıskançlıkla dolup taşmıştı. Konuyu, dönüp bakmaya bile cesaret edemediğim bu kadına getirmek için,

"Nesrin Hanım da belki aramızda olur diye bekliyordum" dedim.

Sanki benim yalan söylediğimi, içimden başka şeyler geçirdiğimi sezinlemişçesine,

"Nesrin Hanım bu tür özel toplantılara katılmaz" dedi Kamil Bey, biraz sertçe.

"Ya Mine Hanım?"

Bir an kim olduğunu hatırlayamadı. Duraksayarak, "Mine Hanım mı?" diye sordu. Kız kardeşinin adını ilk kez işitiyormuşçasına yüzüme şaşkın şaşkın bakarken benimle alay ettiğini düşünüyordum ki, birden aklına getirerek "Haa, Mia!" dedi. Keyifle gülümsedi. "Doğru ya, dün onunla tanıştınız değil mi?"

"Evet" dedim. "Şaşırmak demekse eğer, işte onun söyledikleri şaşırttı beni. Görüşeceğim mimarın kız kardeşiniz olduğunu söylememiştiniz bana. Nesrin Hanım olmasa bile en azından Mine Hanım burada olur diye düşünmüştüm."

"Ona herkes Mia der."

"Biliyorum, kendisi de söyledi."

"O zaman siz de öyle söyleyin" dedi arkasına yaslanarak. "Ama o da bu akşam yanımızda olmayacak. Biz bizeyiz."

Biz bizeyiz derken ne demek istemişti? Yalnızca ikimizi mi kastediyordu yoksa bir türlü tanıştırmadığı bu gizemli kadınla birlikte üçümüzü mü, anlaşılmıyordu. Üstelik hemen karşı çaprazında oturmasına rağmen ondan tarafa dönüp bakmıyor, orada düşlerin sessizliğinden yaratılmış gibi duran güzel bir kadın ha varmış ha yokmuş hiç umursamıyordu bile.

"Sizi neden çağırdığımı merak ediyorsunuzdur tahmin ederim" dedi Kamil Bey; kafamdaki huzursuz sorulara katlanmamı kolaylaştıran kadehi masaya bırakmamı izlerken. "Belki bu konuşmayı yapmak için özellikle kız kardeşimle de görüşmenizi bekledim. Ofisimi gördükten sonra onu tasarlayan mimarla tanışmanız oldukça önemliydi benim için."

"Biliyor musunuz" dedim, masaya doğru yaklaşıp fısıldarcasına; "orayı tasarlayanın kız kardeşiniz olduğuna inanası gelmiyor insanın. Tanıştığım kadın ile onun tasarladığı ofisi bağdaştıramıyorum kafamda. Hoş, o ofisi günümüzün hiçbir mimari yaklaşımıyla bağdaştıramıyorum ya."

Gülümseyerek, "Belki de haklısınız, gerçekten de bağdaşmıyor" dedi. "Artık mimarlığın modadan ibaret olduğunu unutuyorum kimi zaman. Unuttuğumda da tıpkı sizler gibi, siz mimarlar gibi düşünüyorum; ama neyse ki kısa sürüyor bu unutkanlığım.

"Biz ne düşünüyoruz ki?" dedim şaşırarak.

"Her şeyi günün modasına uydurabilmeyi" dedi bilmiş bilmiş. "Allayıp pulladığınız bir ürün artık tasarım, batının süsleriyle, oyuncaklarıyla ince ince detaylandırılmış bir meta. Yüzünüzü batıya döndüğünüzden beri yitirdiğiniz yolda elinize tutuşturulmuş elma şekeri."

"Batı bizim kurtuluş yolumuzdu" dedim keyifle. İşin şakasındaydım ama karşımdaki adamın yüzü ciddiyetle gerilmişti.

"Batı, kendi mimarlığını kurtarmayı becerebilmiş mi ki bizimkini kurtarsın?" dedi alay edercesine. "Onlar yollarını bizden çok önce

yitirmişlerdi. Ama sizler bunu anlamadınız bile. Batı, doğuyu tam bir açgözlülükle keşfederken, kendi dünyalarının dışında başka dünyalar da olduğunu anladıklarında yaşadıkları hayal kırıklığını fark etmediniz. Hiç bilmedikleri, hiç alışık olmadıkları bambaşka bir zamanın bambaşka bir mekân duygusuyla kuşatıldığı bu dünyalar karşısında şaşkın, kitaba olan inançlarını yitirirlerken onlar, sizler bu inançsızların peşine takılıp gittiniz."

"Kitap mı?" diye sordum. "Hangi kitapmış bu?"

"Vitrivius'un Mimarlık Üzerine On Kitap'ı" dedi, sanki başka hangisi olabilir dercesine.

Siz nereden biliyorsunuz o kitabı, diyecektim ki vazgeçtim, onun yerine, "O kitap kutsallığını yitireli çok oldu" dedim biraz ukalalık etmek için. "Son üç yüz yıldır bir anlamı kalmadı. Batılı mimarlar için bile modası geçti."

"Hâlâ modadan söz ediyorsunuz, gördünüz mü?" dedi haklı çıkmış olmanın verdiği keyifle gülümseyerek. "Oysa bir zamanlar moda lafını duymak bile mimarların tüylerini diken diken etmeye yeterdi. Yazık ki mimarlık, elbise tasarlamak gibi bir şey oldu şimdi."

Moda ve mimarlık üzerine konuşmaya devam etti bir süre daha. Hazır giyimde kendi markasını yaratmış biri için belki doğaldı da konuşması. Üstelik bizden –aslında sadece Ahmet'ten– yeni bir mağaza konsepti beklediğine göre istediği gibi ahkâm kesmesinde de sakınca yoktu. İsimlerini Mia'dan işittiğini düşündüğüm Koolhaas, Ando gibi bazı çağdaş mimarları; Prada ya da Armani gibi modacılarla birlikte anması da doğrusu pek ilgilendirmiyordu beni. Sadece dinliyordum. Dinlerken bir ara içim titreyerek düşündüm de: o karanlık ofis acaba hangi modanın ürünüydü?

O ofiste yürürken altımızda ha kırıldı ha kırılacakmış gibi incecik çıtırtılar çıkaran, soğuk soğuk buğular salan buzlu camın rengi şimdilerde moda olduğu için mi su yeşiliydi? Ne de olsa yeşil modacıların gözde rengiydi hâlâ. Yanımızda oturan bu sessiz kadın da beğenmiş miydi yeşilin soğuk rengini? Yoksa o mu seçmişti? Zarif bacaklarıyla, camın üzerinde yürümüş müydü korka korka, tıpkı bizim gibi? Nereye tutunacağını bilemeden. O soğuk, beyaz sisler sinsi sinsi dolanmamış mıydı bacaklarına?

"Ya o ofis?" diye sordum birden ama sorarken bile ofisten çekip çıkaramadım kendimi. Çift kanatlı, metal kakmalı ağır, ahşap bir kapının eşiğinde durmuş, loş ofisin içindeki ışığa bakıyordum. Günden çok geceye, geceden çok sabahın doğumuna yakın olan ışık, sanki keyifle, eğlene eğlene oradan oraya geziniyordu. Yerinde hiç duramıyor, havaya serpilmiş peri tozları gibi ortalığı şöyle bir aydınlatıyor ama mekânın bütününü ele vermiyordu hiç. Işık yaklaştığında görünür gibi olan duvarlar sonra aniden kaybolup gidiyorlardı. Gölgelerin arkasında hem var hem yoktular sanki. Işığı yakalamaya çalışırken bir adım atmıştım. Altımdaki zemin çatırdamıştı. Bastığım yerde, camın altında hava kabarcıkları yer değiştirmişti ürkerek, beni ürküterek. Ve bembeyaz bir sis halı gibi serilivermişti ayaklarımızın altına. Bacaklarımın üşüdüğünü hissetmiştim. Daha nasıl bir cehennemde olduğumuzu bile anlamadan bütün dikkatimle ayaklarıma bakar bulmuştum kendimi.

"O gördüğünüz ofis tümüyle duyguların eseri" dedi Kamil Bey derinlerden bir yerden. "Batının bizden almayı beceremediği tek yaratma gücünün eseri."

Sakınarak başımı kaldırıp baktım. Sesin sahibi yeryüzünden öfkeli bir hışımla fırlamış gibi duran iri, büyük cam prizmalarından yapılma bir masanın arkasında oturuyordu şimdi. İlk bakışta belinin yarısına kadar saydam, soğuk buz kalıplarına gömülmüş gibi görünüyordu. Üzerinde duran bilgisayar monitörü, kalemler, deri bir sumen, deri ciltli kalınca bir kitap ve telefonlar olmasa bir masa olduğunu düşünmek bile zordu oturduğu yerin. Bizim oturmamız için deriden, siyah iki koltuk yerleştirilmişti bu masanın önüne. İçeride başka eşya var mıydı göremiyordum. Varsa bile her şey gibi gölgelerin arasında kayboluyordu.

"Nasıl yani?" diye sordum Kamil Bey'e, tıpkı o ofise girdiğimde kendime sorduğum gibi. Sorar sormaz da içimi kıyır kıyır eden bir ses duydum, taşa sürtünen metalin sesini. Dişimden tırnağıma kadar kamaştı içim. O zaman sarkacı gördüm. Görmeden önce sesini işittiğim o korkunç aleti. Arka duvardaki büyük bir nişte ağır ağır salınıyordu. Sarkaçtan çok yassı, metalik, keskin bir giyotindi. Parlaktı. Büyüktü. Ağırdı. İnsan gözünü bir türlü alamıyordu bu salınıştan. Ve

salınırken bir taşa sürtünüp kendini bilediği öylesine belliydi ki; çıkardığı bu tehditkâr sürtünme sesiyle bir şeyleri lime lime etmeye, doğramaya, parçalamaya çoktan hazır olduğunu hissediyordu insan. Bu kez yüksek sesle sormadan edemedim: "Söyler misiniz o ofis hangi duygunun eseri?"

Gülerek, "Nefretin" dedi tek kelimeyle.

Nefretin? Nasıl bir nefret o giyotini koymuştu oraya? Nasıl bir nefret kavisli duvarlardan yükselen putrel demirleri tavanda birleştirip ağ gibi örmüş, ördüğü bu demirlerin üzerine uçları sivri yüzlerce iri çivi yerleştirmişti? Oturduğumuz yerden görülüyordu tavanın korkunç hali. Nasıl bir nefret onlara konik biçimler vermiş, sivriltmiş, tepemize yarasalar gibi baş aşağı asmıştı? Her an düştü düşeceklerdi sanki. Küçük bir sarsıntı olsa, kentin bekleyip durduğu deprem gerçekleşse üzerimize kapanıp bizi bir güzel delik deşik ediveceklerdi. Tavandaki bu iri, konik biçimli çiviler bir zamanlar imparatorluğun zindanlarında kullanılan bir işkence aletini hatırlatıyordu bana. Kurbanlarını boğmaktan sıkılmış şakacı cellatların hazırladığı, bir de isim taktıkları içi çivilerle dolu bir tabuttu: 'Yedikule'nin şen dulu.' İçine kurban yerleştirilir ve kapak hızla kapatılırdı. Aklımdaki kapak kapanırken,

"Kız kardeşiniz sizden nefret mi ediyor yani?" dedim tüm şaşkınlığımla.

"Bütün kardeşler gibi" dedi bu kez gülümsemeden. Dudağının kenarında incecik bir alay kıvrımı oluşmuştu. "Tuhaf mı?"

"Tuhaftan da öte."

"Geçmişten, çok eskilerden gelen birikmiş bir nefret vardı. Bunu kâğıda döksün istedim. Biriktirdiği nesi varsa ortaya koyabileceği bir tasarım yapmasını istedim, ortaya böyle bir ofis çıktı."

"Keşke güzel duygularını yansıtmasını isteseydiniz."

Birden hiç beklemediğim bir kahkaha attı. "Duyguların gücünün farkında olmadığınız nasıl da belli" dedi gülmesi bitince. Mia'yı hatırlatan, yeşillerle harelenmiş gözlerini gözlerime dikmişti. "Kız kardeşim beni çok sevseydi o kadar etkileyici bir mekân tasarlayabilir miydi sanıyorsunuz? Orası cehenneme benziyor çünkü yaratıcı gücünü kötülükten alıyor. Anlamıyor musunuz, bir sanatçı olarak mimar, yaratıcılığını ancak cehennemde gösterebilir."

Bir süre sustu. Konuşmasının üzerimdeki etkisini tartmaya çalışıyordu sanırım. Ardından, "Gerçek yaratıcılık kötülüktedir" diye ekledi, her bir kelimenin üzerine basa basa. "Kötülük, en sıradan, en basit yapıyı bile görkemli bir hale getirebilir."

Benim meraklı, daha doğrusu şapşal bakışlarım karşısında bildik bir şey söyleme ihtiyacı duymuş gibi, "örneğin haç" dedi. "Haç, yani çarmıh!"

Öylesine şaşkın bir tavırla bakmış olmalıyım ki, "Bir iki kalastan, bir iki çividen çatılmış da olsa çarmıh da bir yapıdır sonuçta, öyle değil mi?" diye sordu, her şeyi en basit haliyle açıklamaya çalışan bir öğretmen edasıyla. "Ve İsa, peygamberliğini tümüyle kötülükle kurulmuş bu yapıya borçludur. "

"Neden böyle düşünüyorsunuz?"

"İki bin yıl önce 'ben peygamberim' diye ortaya çıkan insanların sayısını duysanız neden böyle düşündüğümü daha iyi anlardınız. Yazık ki hiçbiri çarmıha gerilmedi. Öldürülenler de oldu aralarında. Ama bu onları peygamber yapmaya yetmedi. Çok mu etkileyiciydi İsa'nın peygamberliği? Çok mu sürüklemişti kitleleri peşi sıra? Hayır. Öyle ki öldürüldüğü o gün, o sıcak öğle sonrasında Golgata tepesinde iki eşkıya ile birlikte çarmıha gerildiğinde yanında ona inanan birkaç kadından başka kimse yoktu. Havarileri bile artık inkâr ediyordu onu. Peki ne oldu da böylesine bir peygamberlik elde edebildi? Bana sorarsanız tümüyle o çarmıh sayesinde. Kötülükteki yaratıcılığı görebiliyor musunuz? Kötülükle yaratılmış bir yapının gücünü? İnanın bana o zamanlar İsa başka bir yöntemle öldürülseydi, şimdiye dek ne adı kalırdı ne de kurduğu dinin varlığı. Tüm gücünü bir çarmıh simgesinden alan bu din daha kurulmadan ortadan kalkardı."

Bir şey söylemekten kaçınmak için sohbete hiç katılmayan kadına dönüp baktım. Artık onun kim olduğu kadar neden hiç konuşmadığını da merak ediyordum şimdi. Hâlâ tüm sakinliğiyle şarabını içiyordu. Burada, bu masada, oturduğu sandalyede kalabilmesi için her an üzerine ağırlık ilave etmesi gerekiyormuş gibi yudum yudum götürüyordu kadehi dudaklarına. İçmeyi bırakırsa sanki o ağırlığı yerine koyamadığı için hafifleyecek, ayakları yavaşça yerden kesilip şimdi belli belirsiz hissedilen esintiyle, beyaz elbisesinin eteklerini

savura savura kentin ışıklı göğüne doğru yükseliverecekti. Martılarla beraber yüksele yüksele, bu gece her zamankinden daha parlak duran ve insanların aklına güzelim şiir dizeleri düşüreceği yerde, yüreklerine deprem korkusu salan yıldızların arasında gözden kaybolup gidecekti en sonunda. Öylesine ağırlıksız, öylesine gerçekdışı ve öylesine güzel görünüyordu ki.

Ona öyle hayran hayran bakarken, içimde nereden kaynaklandığını, bunca zaman içten içe nerede mayalandığını anlamadığım bir duygu köpürmeye, damarlarımda yangılı bir zehir gibi gezinmeye başladı ve ben neler olup bittiğinin bile farkına varmadan bütün hücrelerim âşık olma isteğiyle dolup taştı.

Bu istek öylesine ani oluşmuş, iliğimi kemiğimi öylesine çabuk sarıp sarmalamıştı ki, bir an boğuluyorum sandım. Yüzündeki hüzünle, gözlerini masanın belirsiz bir yerine sabitlemiş bir halde, elindeki kadehten içkisini yavaş yavaş yudumlayan bu kadın beni nasıl da çarpmıştı böyle? Daha da inanılmaz olanı şimdi bir kez daha Mia'ya benziyor olmasıydı. Hatta o kadar çok Mia'ya benziyordu ki "Mia?" diye seslenmek geçti içimden. Ama o değildi elbette. Yine de âşık olma isteği uyandırıyordu işte. Hayır, onu değil, herhangi bir kadını delice sevme isteği. Sanki orada, bütün kadınların erişilmez, kusursuz bir örneği gibi duruyordu da; daha gerçek, daha erişilebilir olan başka bir kadına bir an önce âşık olmam gerektiğini hatırlatıyordu bana. Belki de bu yüzden bakışlarındaki hüzün dışında benzeşen hiçbir yönü bulunmamasına rağmen Mia gibi görünüyordu gözüme. Bir rüya bu, dedim kendime. Gerçekten de bir rüya! Hem hiç tanımadığımız kılıklara, siluetlere bürünen hem de bize tanıdık, bildik gelen bu kadının görüntüsünü başka türlü açıklayamıyordum çünkü.

Belki de artık sarhoştum; ama kendimi sarhoş gibi de hissetmiyordum. Hatta çakırkeyif bile sayılmazdım. Üstelik en son ne zaman âşık olmuştum ben, diye düşünürken bir kez daha Kamil Bey'in sesini duydum:

"Daha önceden buraya gelmiş miydiniz?"

"Evet ama en son ne zaman" bu duyguyu yaşamıştım, en son ne zaman yüreğimin delice çarpmasından boğulur hale "gelmiştim şimdi hatırlamakta zorlanıyorum."

Kadehimdeki şarabı sonuna kadar kafama diktim. Garson, boşalan bardağımı ağzına kadar doldururken, "Bir an önce sarhoş olmalıyım" diye geçirdim içimden. "Sarhoş olmalıyım ve âşık olma isteğini unutmalıyım." İrice bir yudum daha aldım. Kadından yana tekrar bakmaya korktuğum için,

"Peki benden ne istiyorsunuz?" dedim bir anda, Kamil Bey'in gözlerinin içine bakarak. "O evi tasarlamam için hangi duygular içinde olmamı bekliyorsunuz?"

'Aşk' diyecekti elbette. Bu kadını bu yüzden getirmemiş miydi yanında? İçinde doludizgin sevişilirken, zıvanaları inim inim inleyecek ahşap kuleler, duvarları açık yüreklilikle tamdan yapılmış şeffaf mı şeffaf evler canlanmaya başlamıştı bile kafamın içinde. Hepsi aşkla çizilecekti. Hepsini aşkla çizecektim. Memnundum kendimden, halimden hoşnuttum, kapımı tıklatan aşkın haberiyle sarhoştum. Keyifle sırıtıyordum. Kadının bir kez daha dönüp bana bakacağı anı bekliyordum. Teklif yapıldıktan ve 'aşk' sözcüğünü duyduktan sonra dönüp bakacaktı bana, biliyordum. Gülümseyecekti. Gülümseyişini hayal ediyordum, gülümseyişini çizgilere nasıl dökü vereceğimi hayal ediyordum ve hayal ederken sabırsızca sallıyordum ayağımı.

Garson boşalan şişeyi kaldırmış, sormadan yeni bir şişe açmıştı. Bana yanıt vermeden önce kadehinin dolmasını; havanın boğucu, doygun nemiyle camın buğulanmasını bekledi Kamil Bey, sonra uzanıp içkisinden irice bir yudum aldı, yüzünde bir memnuniyet ifadesi oluştu. Yeni şişenin tadını eskisinden daha çok beğenmişti anlaşılan, bu tadı övmeye hazırlanırcasına bana doğru yaklaşarak,

"Sizden birini öldürmenizi istiyorum" dedi.

Şaşkınlığım sözcüklere miydi yoksa hayalini kurduğum evlerin, aslı da hayal olan hayallerimin yerle bir edilmesine mi, bilmiyorum. Bir gülümseme donup kalmıştı dudaklarımda. Aklımdaki hayal ise gülümsemeye devam ediyordu hâlâ. Bir acı vardı yüreğimde: ince, anlık bir acı. Küçücük, önemsiz bir acıydı ilk başlarda. Bir an için oluşmuş, hemen ardından kaybolup gitmişti. O kadar kısa sürdüğüne göre pek de sahici gelmiyor, önemsenecek bir şeymiş gibi görünmüyordu. Sonra acının oluştuğu yerde tatlı, ılık bir uyuşma oluştu. Söz-

cüklerin o kanlı anlamı, yavaşça, hiç acele etmeden, yalpalaya yalpalaya zihnime yayıldı.

"Anlamadım" dedim, duyduğumu duymak istemediğim için.

Dirseklerini masaya dayayarak, "Birini öldürmenizi istiyorum" dedi tekrar.

Çok sıradan, çok olağan, sanki her gün istenilen bir şey... Donup kalmıştım. Benliğimin, anlamları kaymış sözcükleri yarım yamalak yakalamasına, hiçbir cümleyi tamamlayamamasına düşünmek denebilirse eğer; hâlâ yanlış anladığımı düşünüyordum. Gözlerinin içine sorarcasına baktım. Hiç de şaka yapıyormuş gibi bir hali yoktu. Ne söylediğini gayet iyi biliyor, sözcüklerin etkisini tartıyor, ciddi ciddi benden birini öldürmemi bekliyordu.

Soğuk bir ter boşalıverdi üzerimden. Demirden bir pençe yüreğimi sımsıkı kavramış, sıktıkça sıkıyordu. Kendimi tutarak,

"Siz delirmiş olmalısınız" dedim, zorla yutkundum. "Siz delirmiş olmalısınız" diye tekrarladım ardından. Bir yandan da gözlerime dolmuş tuzlu teri siliyordum. Alnımı, boynumu peçetelerle kuruladım. Önümdeki suya uzandım. Ellerimin zangır zangır titrediğini gördüm. Bardağı zorla kavrayarak bir yudum su içtim.

İstifini hiç bozmadı. "Hemen kızmayın" dedi, "bir yargıya varmadan önce beni birazcık dinleyin."

Dinlemek falan niyetinde değildim. Cehennem olup gitmekten başka bir şey istemiyordum. Tam buna niyetlendiğim anda sol bacağımın üzerinde duran o eli fark ettim. Ne zamandır orada duruyordu, hiç anlayamadım. Konuşurken farkına bile varmamıştım. Kadına doğru bir hışımla dönüp, yüzüne şaşkınlıkla, kızgınlıkla, yine de merakla baktım. Hayır, bana bakmıyordu. Oysa bu kez baştan çıkarıcı bir gülümseme görmeyi umuyordum o yüzde. Beklediğimin tersine alabildiğine dalgındı. Sanki elini bir eşya gibi yanlışlıkla dizimin üzerinde unutmuştu da şimdi unuttuğu o elin nerede olabileceğini anımsamaya çalışıyordu. Konuşmalarımızı duymamış mıydı acaba?

Duymaması imkânsızdı; söylediği her şeyi duyurmak için bu adamın fısıldaması bile yetiyordu. O zaman yüzünde bir şaşkınlık, bir korku ya da bir memnuniyet ifadesi neden oluşmamıştı? Bir kez daha, hiç ağırlıksızmış gibi duran o ele doğru çevirdim bakışlarımı. El, ba-

cağımın üzerine uzanmış, uysal bir kedi yavrusu görünümündeydi. "Beni bu ucuz numaralarla mı baştan çıkaracaklar?" diye düşündüm, bu kez içimde aşk değil de engel olamadığım bir öfke köpüre köpüre büyürken.

Yine de o el beni baştan çıkarmaya niyetliymiş gibi durmuyordu. Yalnızca oradaydı, dizimin üzerindeydi. Nedense öfkem yatışıverdi. O eli tutmak istedim birden. Nabızlarımızın birbirine karışarak atmasını. Orada bir el olduğundan emin olmak istedim. Uzandım. Nerdeyse dokunmak üzereyken birden vazgeçtim. Korktum. O elin gerçek olmamasından korktum. Nasıl bir şeye dokunacağımı bilmemekten korktum. Değer değmez yok olup gitmesinden korktum. O el dizimin üzerinde durduğu sürece gidemeyecektim anlaşılan.

Bu kez bakışlarımı Kamil Bey'e yönelttim. Bir süre ne düşündüğümüzü bilmek istercesine karşılıklı sustuk.

"Neden böyle bir şey istiyorsunuz ki" dedim, en sonunda.

"Yapacağınız tasarımın dehşet duygusunu yansıtmasını istiyorum. İşte tek sebep bu."

"Siz delirmiş olmalısınız" dedim bir kez daha. Aklıma daha iyi, daha kötü, daha yıkıcı sözcükler gelmiyordu bir türlü. Sinirli sinirli güldüm. Artık kendimi daha fazla tutamıyordum: "Böyle bir şeyi kabul edeceğimi nasıl düşünürsünüz?" dedim, bağırarak.

"Bu hayaliniz değil miydi sizin?" diye sordu tüm sakinliğiyle. "Bu yüzden tıp fakültesini bırakıp mimarlığı seçmediniz mi? Yüreğinizde hep bir burukluk duyarak, durmadan taklit etmek yerine, gerçekten yaratabilmeyi istemediniz mi? Size yaratıcılığın kapılarını açıyorum ben. Ardına kadar hem de! Ne fark eder bunun kötülükten beslenmesi?"

Biraz soluklanmak istercesine sustu. Benim de sesim çıkmıyordu. "Siz iyi bir mimarsınız" diyerek devam etti bir iki saniyelik suskunluğun ardından. "Belki farkında değilsiniz, hatta tam tersini düşünüyorsunuz ama aslında hırslısınız da. Belki çok para kazanmak gibi bir derdiniz yok bu hayatta, sadece en iyisini yapmaya niyetlisiniz siz. Hayaliniz kimsenin yapamadığı bir bina tasarlamak değil mi? Bir hayali gerçeğe dönüştüren kötülükse, varsın o zaman kötülük yol göstersin size."

Halinden memnun, arkaya doğru gerindi. İşte tam da o an dizimin üzerindeki el geri çekiliyormuş gibi geldi bana. Baktım, gerçekten de el artık dizimde değildi. Bu kez kadına doğru çevirdim bakışlarımı. Ne tuhaf, kadının oturduğu sandalye de boştu. Ne zaman kalkmıştı? Bizlere görünmeden nerelere gitmişti? Merakla etrafıma bakındım. Göremeyince yavaşça yerimden kalktım.

"Lavaboya kadar gitsem iyi olacak" dedim. "Biraz elimi yüzümü yıkamak istiyorum."

Aslında kadınla karşılaşmaktan, belki birkaç kelimecik olsun konuşmaktan, bütün bunların bir şaka olup olmadığını sormaktan başka bir amacım yoktu. Onu tuvaletlerin önündeki holde bulacağımı umuyordum ama ortalıkta görünmüyordu. Önündeki masaya bir şişe kolonya, ağzına kadar küçük jeton doldurulmuş cam bir küllük, birkaç parça kâğıt peçete koymuş olan temizlikçi kadın şüpheyle yüzüme bakıp, "Telefon mu açacaksınız?" dedi, başıyla duvardaki ankesörlü telefonu işaret ederek, "açacaksanız jeton almanız lazım."

Kadınlar tuvaletinin kapısından tarafa bakıp "Birini bekliyorum" dedim.

"Birini mi bekliyorsunuz?" diye sordu şüpheyle. Soruş biçimine bakılırsa ya söylediğimi anlamamıştı ya da onunla alay ettiğimi düşünüyordu. "İyi ama içeride kimse yok ki."

Nasıl olmaz, diye geçirdim içimden. O kadın nereye kaybolup gider böyle? Orada daha fazla oyalanamayacağımı anlayıp erkekler tuvaletine girdim. Yüzümü ayılmak isteyen bir sarhoş gibi uzun uzun yıkadım. İçim boşalmıştı sanki. Bir süre sonra temizlikçi kadının yüzüne bakmadan, bozuk parayı masanın üstüne bırakıp, elime bolca boca ettiği limon kolonyasının kokusuyla uzaklaşırken, o güzel kadını, o sessiz meleği tümüyle yitirdiğimi düşünüyordum. Oysa döndüğümde masadaydı. Hiç gitmemiş gibi eski yerinde oturuyordu ama artık bana bakmıyordu.

"Umarım bir terslik yoktur" dedi Kamil Bey.

Yerime oturana kadar bir şey söylemedim. Oturunca da gözlerimi gözlerinin içine diktim.

"Şu teklifiniz... Kesinlikle bana göre değil."

Hafifçe gülümsedi. "Elbette kabul etmek zorunda değilsiniz" dedi. "Ama dediğim gibi reddetmeden önce birazcık dinlemek nezaketini gösterirseniz sevinirim. Sonrasında karar sizin, isterseniz..."

Onu şaşırtırım düşüncesiyle sözünü kesip, "Daha önceden bir başkasına da bu teklifi yaptığınızı biliyorum" dedim.

Hiç şaşırmadı. "Ah, evet" dedi tekdüze bir sesle. "Geçen yıl da sizin gibi bir mimar arkadaşla bu iş için görüşmüştük."

Daha dün, o mimardan yarım yamalak söz ederken Mia'nın, 'tatsız bir hikâye' deyişini hatırlayarak, "Peki ne oldu? İşi kabul etmedi mi?" diye merakla sordum.

Omuz silkti. Yine o alabildiğine sıradan ses tonuyla:

"İntihar etti" dedi.

Dün, Mia'ın yüzündeki ifade bunu söylüyordu demek ki.

"Çok mu şaşırttı sizi?"

Neden intihar ettiğini bilmek istememe rağmen, hayır dercesine başımı salladım.

"Sırf meraktan soruyorum: Kimi öldürmemi bekliyorsunuz?"

"Herhangi birini. Yeter ki içinizde o dehşet duygusunu uyandırabilsin. Ama hiç kimseyi öldüremezseniz..."

"Kendimi mi öldürürüm? O mimarın yaptığı gibi tıpkı" dedim dalgınca. Sonra başımı olumsuzca iki yana salladım. "Bu işi kabul edebileceğimi düşünmüyorsunuz değil mi? Bunu düşünecek kadar aklınızı yitirdiğinizi sanmıyorum."

"Hemen bir yargıya varmayın" dedi, "Bence önce şu dosyayı inceleyin."

Yanındaki boş sandalyenin üzerinde duran deri, kahverengi evrak çantasına doğru uzandı. O zamana kadar orada bir çantanın durduğunu fark etmemiştim bile. İçinden şişkin, saman sarısı, büyükçe bir zarf çıkardı.

Bana doğru uzatırken, "Burada o ölen mimarın yaptığı bazı çalışmalar var" dedi. "Çizimler. Küçük notlar. Fotoğraflar. Bunları incelemenizi istiyorum. Size de bir yol gösterebilir. Bunları görürseniz fikrinizi değiştirirsiniz belki."

Yavaşça uzandım; o sıcak, bunaltıcı temmuz gecesinde, şehrin ıssız sokaklarında kanalizasyon ve çöp kokuları arasında yolumu bile

isteye yitirip yokuşlar inip yokuşlar çıkarken sıcaktan bir türlü uyku tutmayan terli gövdelerini balkonlara atmış, bu kez de uykularını yıldızların parlaklığına kaptırmış insanların meraklı bakışları arasından, daracık, tekinsiz yollardan, yarın yağacak yağmuru şimdiden kemiklerinde hisseden ayyaşların sığındığı köprü altlarından, yaklaşan felaketi savuşturmak için *'huu'* çekilen tekkelerin kuytu duvar diplerinden dalgın dalgın geçerken; ve geçerken eski okul günlerini hatırlayıp, o güzel meleğin artık Mia'dan başka birine dönüştüğünü hayretle fark ederken; kolumun altında duracak, avuçlarımı terletecek ve her köşe başında, her çöp tenekesinin karşısında, bana, "şunu atıp kurtulsam, arkama bakmadan uzaklaşsam" diye düşündürtecek o sarı zarfı elime aldım.

Kalın ve ağırdı. İçinde neler olduğunu merak ettiren bir yanı vardı. Hemen oracıkta göz atmak istedim. Zarfın ağzı açıktı. Bir tomar eskiz kâğıdını çıkarmaya çalışırken bazı fotoğraflar döküldü masanın üzerine. Bir tanesi yanan mumluğun kenarına dayalı kalmış, diğerleri ise tabakların arasına iskambil kâğıtları gibi yan yana sıralanmıştı. En altta kalan ve yüzünün bir kısmı gözüken fotoğrafa takıldı gözüm. Bir kadın, görünen tek gözüyle bana bakıp duruyordu. Belki bu yüzden, belki içimde bir kez daha uyanan o aşinalık duygusundan fotoğrafa doğru uzandı elim. Onu yavaşça aldım. "Tanıyorum ben bu kadını" diye geçirdim içimden, tıpkı son zamanlarda bütün kadınlar karşısında başıma geldiği gibi. Ama diğerlerinden farklı olarak onu nereden tanıdığımı hemen çıkartabildim. Üniversiteden okul arkadaşımdı. O okul günlerinde olduğu gibi biraz çocuksu, biraz yabani bir gülümsemeyle bakan kadının adını düşünmeye başlamıştım ki bir anda hatırladım: Adı Reyhan'dı!

-11-
Veda

Araya bir şey girmedi...
(Kalecinin Penaltı Anındaki Endişesi / Peter Handke)

Sabahtan beri, ufuktan sessiz sedasız kayıp giden bulutların gürlemeye başladığını duyunca başımı kaldırıp baktım. Binaların arasına sıkışıp kalmış, kasvetli bir gökyüzü duruyordu tam tepemde. Hastane odasını da aynı kasvete gömülü bulacağımı düşündüm bir an. Oysa birkaç dakika sonra, yarı açık duran kapısından içeriye sessizce süzüldüğüm oda –beni yalancı çıkarırcasına– canlı, sıcak, pütür pütür bir ışıkla doluydu. Işığın bu pütürlü sarılığı portakal kabuklarını getirmişti aklıma. Ama yatağa doğru bir iki adım atınca anladım ki

kabukları hatırlatan şey ışık değildi, tüm odayı sarmış tatlı bir kokuydu. Dezenfektanların genzi yakan ruhsuz kokusu yerine, odada şekerli, portakal rengi bir koku duyuluyordu. Tanıdıktı, bildikti ve insanı hafifçe gülümseten çağrışımlarla yüklüydü.

Az önce, esmer teninin sıcaklığını her yere sürükleyen bir hemşire, bu aylarda satılmayan portakalları soyup, dilimleyerek, sularını akıta akıta babama yedirmiş, kabuklarını gürül gürül yanan bir sobanın üzerine dizmiş, ben içeri girmeden hemen önce de çıkıp gitmişti sanki. Bu yüzden oda –annemin söyledikleri eğer doğruysa– yanık portakal kabuklarıyla nazara karşı kıyı bucak bir güzel tütsülenmiş gibiydi.

Ama bu kokunun farkında bile olmayan babam, eski tip hastane karyolasında sırtüstü yatıyordu; uykunun vicdanına sığınmış... Başını yastığa özenle yaslamış; sağ elini, nevresim olarak kullanılan ve battaniyenin kenarında beyaz bir şerit oluşturan çarşafın üzerine, göğsünün tam ortasına koymuştu. Karyolaya uzattığı sol elini ise gösterişsiz bir katafalka yerleştirilmiş gibi duran gövdesi ve o gövdeyi örten yeşil battaniyenin kıvrımları gizlemişti.

Çarşafın üzerinde duran eli incelmiş derisiyle saydam bir mermer görünümündeydi. Uzaktan, çok yaklaşmadan bakıldığında bile dallanıp budaklanmış gri-mavi damarlar kolayca seçilebiliyordu. Kabarmıştı bu damarlar, boğum boğum şişmişti. Çarşafın üzerinde durdukça taşlaşan el, bu boğumlu damarlarıyla, anatomi atlasından çıkma abartılı bir heykele benzemişti en sonunda.

Yıllar önce annemin pedallı dikiş makinesinde diktiği, Sümerbank pamuklusundan –mavi çizgileri solmuş– bir pijama, kolunun diğer kısımlarını örtmüştü. Üstten bir düğmesi yine kopmuş pijamanın açık yakası arasından, beyazlaşmış kılları görünüyordu bu yufka yürekli adamın. Seyrek kılların örttüğü göğsü ise tıpkı eli gibi yarı saydam bir eskiz kâğıdına dönüşmüştü. Bu saydamlık da ona bir hayalet görüntüsü, bir hayalet hafifliği veriyordu. O çok sevdiği filmlerin içinden çıkan ama kirli bir sinema perdesine değil de bir hastane yatağına serilmiş beyaz çarşafa yansıyan şeffaf bir hayaletti şimdi... Bu yüzden mi böyle hiç kıpırdamadan yatıyordu?

Korka korka yaklaştım yatağın yanına, odadan çekilmeye niyetlenmiş ışığın tam ortasında duran yüzüne eğilip baktım. Bana da

miras kalmış geniş yüzü küçülmüş, küçükmüş, annemin deyişiyle kaşık kadar kalmıştı. Yüzünün derisi de saydamlaşmıştı iyice. Bu saydamlık gözkapaklarında öylesine artmıştı ki altındakileri artık gizlemeyi bile beceremiyor, şu son günlerinde birdenbire koyulaşan gözlerinin rengi hemen belli oluyor, uykunun ritmine uymuş iki küçük kabartının mavi mavi titreştiği görülüyordu.

"Ölmemiş" dedim, düşünmeden sorduğum sorunun yanıtını verirken. Ama bunu derken bir iç huzuru değil, onun yakında öleceğini sanki ilk kez öğreniyormuşum gibi bir ürperti, bir korku hissettim. "Uyuyor işte. Sadece uyuyor." Gözlerinin titreşmesine bakılırsa rüya bile görüyordu. "Acaba neler görüyor rüyasında?" diye merakla geçirdim içimden. "Beni mi yoksa?"

Bana öyle geliyordu ki, rüyasında beni gördüğünü, sanki benim de bildiğimi biliyormuşçasına birden açacaktı gözlerini. Belki de bu yüzden, *"Ne zaman geldin?"* diye tedirgince soracaktı. *"Şimdi"* açıkken, daha da mavi görünecekti gözleri. Bu maviliğe bakarken, *"yazık ki bana miras kalmamışlar"* diye kederlenecektim, pek çok kez olduğu gibi. *"Öyleyse"* diye soracaktım kendime, *"gün gelip ben de ölürken, bir hastane yatağına böyle boylu boyunca seriliyken, bedenim o son görkemi nasıl gösterecek? Gözlerim son nefesimde bile mavi olamayacağına, kahverengimin tonu koyulaştığında bir halta yaramayacağına göre; içimde sağlam kalan hücreler çarpışa çarpışa nereye çekilecek, bedenimin neresini son kez görkemli bir şekle şemaile getirecek?"* Uygun bir yer bulmaya çalışırken aklımdan edepsizce çağrışımlar geçecekti. Kasıklarıma doğru bakıp, gülümseyecektim ister istemez. Ölürken, beni alçakgönüllü bir *'Priapos'* heykeline dönüştürecek görüntü fena da olmayacaktı hani; ama herkese göstermeye gelmezdi. Gülünce, işkillenecek olan babam *"Hayrola?"* diye soracaktı, *"Neden gülüyorsun öyle çapkın çapkın?"*

"Hiç!" diyecektim, ne diyeceğimi bilemeden. Bir şey söylemesine fırsat vermeden gidip yatağın kenarına oturacaktım. Öyle olmadığını bildiğim halde, sırf konuyu değiştirmek için soracaktım:

"Yoksa ben mi uyandırdım seni?"

"Bilmem ki" dedi babam, önce başucundaki serum askılığına, ardından odanın yüksek tavanına gözlerini şaşkınca dikip nerede olduğunu uyku mahmurluğuyla hatırlamaya çalışarak, "Uyandım işte!"

Odanın içindeki portakal kokusunun farkına varıp, bana sezdirmemeye çalıştığı bir kuşkuyla hafif hafif koklarken de ekledi: "Hem yaşlıların uykusundan ne olacak? Uyanık kalmak da bir, uyumak da!"

Biraz önce göğsüne yasladığı eliyle elimi tuttu. Sağlık, para, utku çizgilerine varıncaya dek kuruyup nasırlaşmış avuç içi sıcacıktı. Benim bu saatte neden geldiğimi sorgulamadan,

"Gelmene sevindim" dedi. "Biraz önce neden gülüyordun öyle çapkın çapkın, hadi anlat bakalım."

"Yok bir şey" dedim, "öylesine gülmüşüm demek ki."

"Var var " dedi sözcükleri yayarak. Elini dizimin üzerine koymuştu. "Bir şeyler olmuş." Dizime hafifçe vurdu. "Şu zavallı babacığına da anlat hadi. Anlat ki hikâyesiyle oyalanalım biz de."

Hatırlayabildiğim, hatta dilimin ucunda beklettiğim bütün sözcükler, dün akşam, beni bu odanın ortasında bulan çağrıyla ilgili olmasına rağmen, o anda aklıma nereden geldiyse,

"Bir kadınla tanıştım" dedim birden. Babama gerçeği söyleyemeyeceğim için, "Geçen gün bir kadınla tanıştım" diye devam ettim. "Bir mimarla."

Bir şey söylemeden önce, son kırıntıları da silinip gitmekte olan odanın içindeki ışığı izledi. Ardından bana bakıp, kaşının birini kaldırarak sordu:

"Güzel mi bari?"

Tükenen bir aydınlığın altında gözlerinin maviliği daha farklı parlamıştı. Cılız bir gayretle doğrulmaya kalkışınca, yerimden kalktım, yastıklarını düzelttim. Kucaklayıp, arkaya yaslanmasına yardım ederken, Mia'nın güzel olup olmadığını hiç düşünmediğimi, onu alıcı gözle seyrederken bile bunu hiç sorgulamadığımı yeni yeni anlıyordum. İçimden, "*Güzel*" demek geçti ama ben,

"Sanırım" diyebildim, zar zor duyulabilecek bir sesle.

O an esas güzelliğin dün gece yanımda oturan o gizemli kadında olduğunu düşünüyordum. Koyu bir esrar perdesinin arkasına gizlenmiş de olsa, hayatımda gördüğüm en güzel kadındı. Ve en suskunu hiç kuşkusuz! Bakışlarını, bütün gece boyunca masanın köşesindeki belirsiz bir *alef* noktasına dikmiş, bir erişilmezliğin içinde yitip gitmişti. O haliyle çizim masasında sabahlamış, teslim yetiştirmeye ça-

lışan bir mimarlık öğrencisine benzemişti. Dışarıda sabah ezanları birbiri ardına okunup, gecenin karanlığını yırtarken, bir yandan aydıngerlerin üzerine hâlâ çizgiler çekmeye çalışan bir yandan da rengârenk düşlere dalıp dalıp çıkan bir öğrencinin o derin, o başıboş dalgınlığı gelip yerleşmişti gözlerine. O kadar uzak, o kadar sessiz ve hepsinden beteri o kadar güzeldi ki. Olsa olsa bir düşün ete kemiğe bürünmüş hali olabilirdi.

Onu yeniden hatırlamak istediğimde yüzünü bir türlü gözümün önüne getiremedim. Oysa bütün gece, kaçamak bakışlarla da olsa o yüzü uzun uzun seyretmiş; her bir çizgiyi, her bir kıvrımı hafızamın bir kıyıcığına güya özenle yerleştirmiştim. Sanırım kaybetmemek için kuytu bir yere, kimsenin bakmaya akıl edemeyeceği bir köşeye gizlediğim özel bir mektup ya da fotoğraf gibi, o silueti de yitirmiştim.

Belki bir ipucu bulurum umuduyla, dilimin ucunda bekletilmiş kelimeleri çiğnedim ağır ağır. İçim, ezik kelimelerin acılığıyla doldu ama ne kadar uğraşırsam uğraşayım, o yüzün en küçük bir detayını bile hafızamda canlandırmayı beceremedim. Yalnızca esmer teninin bir fildişi gibi parıldayışı kalmıştı aklımda; bir de dizimin üzerine koyduğu elinin gerçekdışı ama yine de gerçek –ya da sanrılı– dokunuşu.

Dizimin üzerinde hiç kıpırdamadan duran, biraz önce babamın yaptığından farklı olarak dostça sıkmayan ya da o kadını benim gözümde fettan mı fettan bir *Alamut* fahişesine dönüştürecek baştan çıkarıcı okşayışlara kalkışmayan elin ağırlığını yeniden hissedince, o yüzü bir an için hatırlayabileceğimi zannettim; ama ne badem biçimli, sürmeli, iri kara gözler belirdi gözümün önünde ne de bir çift hilal kaş! Ne dudakların kiraz rengi kalmıştı aklımda ne elmacık kemiklerin çıkıklığı ne de pürüzsüz, ışıltılı yanaklarda vaha kuyularına dönüşerek çukurlaşan o serin gamzeleri... hepsi ama hepsi bir daha geri gelmemecesine silinip gitmişti.

"Adı ne?" diye sordu babam.

Nasıl söylemeli o kadının adını bilmediğimi. Belki bir adı bile olmadığını. Yalnızca bir melek gibi göründüğünü. O teklif yapılırken dizime bir melek eli dokunduğunu nasıl söylemeli?

Tepemizdeki yağmur bulutlarını hatırlatan bir homurdanmayla, "Bugün meraktan çatlatmak mı istiyorsun beni?" diye sordu bu kez de.

"Ne?"

"Oğlum, ne bu dalgınlığın? Şu mimar kadının adı ne diye sordum sana."

"Ha, Mia. Daha doğrusu Mine de herkes ona Mia diyormuş. Bu adla çağrılmaktan hoşlanıyor gibi."

"Kedi adı sanki" dedi babam, bilmiş bir tavırla. Gözünün önüne daha önceden tanıdığı bir kadın –bir kedi?– görüntüsü getirmeye çalışıyordu sanırım. Uzaklara, burnuna dayadığı parmağıyla "*sus*" işareti yapan beyaz kepli hemşire fotoğrafına doğru dalıp gitmişti. Dudak kenarının hafifçe gerilişinden annemi düşünmediği de belliydi. Ama daha geçenlerde hiç çapkınlık yapmadığını, daha doğrusu başka bir kadınla yatmadığını itiraf edişini hatırlamış olacak ki, toparlanmaya çalışarak, "Kendisi de kedi mi?" diye sordu.

"Kim bilir?" dedim, "Bilmiyorum." Ardından alaysı bir ifadeyle, "Anlaşılan bu konularda senin kadar bilgili değilim" diye ekledim.

Gülümsedi ama onda görmeye alışık olmadığım yeni ve nedense kaygı verici bir merakla yüzüme bakmaktan da vazgeçmedi. Üzerime dikilmiş bu bakışların ağırlığından kaçmak için,

"Mia konusu önemli bir şey değil" dedim. "Sadece çok etkileyici bir kadın. Ya da bana öyle geldi. Belki iyi bir arkadaşlığın, ne bileyim bu yaştan sonra pek mümkün olmayan bir dostluğun başlangıcını sezdiğim için söz ettim sana."

Tamam demek istercesine başını eğdi, etajerin üzerindeki sürahiyi işaret ederek,

"Ayaktayken, şuradan bir bardak su verir misin?" dedi. "Boğazım kurudu nedense. Oysa seninle uzun uzun konuşmak geçiyor bugün içimden." Arkasından imkânsız bir şey istermişçesine dudağını büktü: "Vaktin varsa tabii!"

Sürahiyi elime aldığımda etajerin üzerindeki eksikliğin –biraz geç de olsa– farkına vardım. Dün akşam Gamze'nin getirdiği çiçeklerin yanına konulan fotoğraf nedense yerinde yoktu. Kaldırılmıştı. İçimde yankılanan fesat bir ses, resmin ter ve portakal kokan bir hemşirenin kıskançlığına kurban gittiğini söylüyordu ama benim ta-

nıdığım bu yaşlı adam karısına –ölmüş bile olsa– ihanet etmezdi. Öyleyse, konuşacaklarımıza tanık olmasını mı istemiyordu yoksa o resmin karşısında konuşmaktan mı çekiniyordu?

Bardağı usul usul doldururken, çiçeklerin de solduğunu gördüm. Hemşirelerden biri onları pembe plastikten yapılma –daha çok kavanoza benzeyen– bir vazoya yerleştirmişti ama artık ömürleri bitmişti. Çiçekler, şekerli meyve kokusunu bastıracak biçimde kötü kokuyordu. Bu çürümüş kokunun içinde, o hemşirenin sıcak ve kızıl çağrışımını değil de, nedense eski karımı düşündüm.

"Şu bardağı verecek misin bana?"

Bir babama, bir de elimdeki bardağa baktım şaşkın şaşkın.

"Affedersin" deyip bardağı uzattım. O, suyunu yudum yudum içerken bakışlarım ister istemez yatağın kenarına doğru kaydı. Orada oturmuş, babamın elini okşarcasına tutan Gamze'nin o anaç görüntüsü –dün geceki kadının yalnızca bir serap olduğuna beni inandırmak için– gözümün önünde kolayca belirivermişti.

Babamın titrek bir elle geri uzattığı bardağı yerine bırakırken, gözüm bu kez de etajerin üzerindeki kitaba takıldı: *Beyaz At* Nedense okunmamış; yalnızca öpülüp koklanmış bir eşya, ortadan kaldırılmış fotoğrafın geride bıraktığı kutsal emaneti gibi duruyordu.

Elime aldığımda hafifleşen kitabın sayfalarını gelişigüzel açtım. Çevirdiğim sayfalarda babamın göz izlerine rastlayamadım.

"Okumadın mı?"

Bir şey söylemedi. Kitabı benden alıp kapağına baktı dalgın dalgın.

Bu kez de "Yoksa beğenmedin mi?" diye sordum. "Beğenmediysen başka bir tane getireyim."

Güldü. "Okudum" dedi. "Yıllar önce okudum. Meğerse tekrar okumak için değil, okuduğum günleri hatırlamak için ihtiyacım varmış bu kitaba."

"Neyi hatırlamak için?"

Eliyle yatağın kenarına vurdu. "Şöyle yanıma otur da, bana neyi hatırlattığını göstereyim sana."

Daha ben oturmadan, suratına yerleştirdiği muziplikle birlikte, pijamasının sol cebinden bir kâğıt parçası çıkarmaya başladı. Hafifçe

konkavlaşmış, beyazlığı zamanla sararmış ama arkası hiç yazılmamış bir kartpostala benziyordu. Kenarları özel bir makasla, dantel dantel kesildiğine göre muhtemelen siyah-beyaz, çok eski bir fotoğraftı. Ters kapatıldığı için resmin kime ait olduğu anlaşılmıyordu.

Babamın bir pavyon sihirbazının göz boyayan özeniyle ağır ağır çıkartıp, insanı tereddütte bırakan bir hinlikle uzattığı kâğıdı elime aldım. Gülümseyerek baktım. Benim kırk günlükken çekilmiş bebeklik fotoğrafımdı. Fotoğrafta, sıkı sıkıya zıbına sarılmış, bu yüzden bir mumya ciddiyeti ve dikliğiyle –ah bir kez daha o görkemli *diklik*, üstelik daha kırk günlükken!– annemin çeyizinden çıkma boncuk işlemeli kırlentlerine yaslanmış, ileride bebek suratlı bir katil olmaya meyilli; suçlu, endişeli, çirkin, gergin, ekşitilmiş bir yüzle objektife doğru bakmıştım.

Şaka olsun diye, "Bu fotoğrafın çekildiği günü hatırlıyorum" dedim. "Ramazan Bayramı'nın üçüncü günüydü."

Sesli sesli güldü babam. Neyse ki öksürmedi. Aslında söylediklerimin bir kısmı doğruydu. Bu fotoğrafın birkaç ölçek büyüğü, çerçevelenmiş ama nedense duvara asılmamış bir halde baba evinde hâlâ duruyordu. Çerçevenin içinde, camın altında kalan kâğıt bir şerit üzerine daktilo harfleriyle: *'Mikail Erginoğlu, Ramazan Bayramı'nın 3.Gününde, Kırk Günlükken'* diye yazılmıştı.

"Biliyor musun" dedi babam, sanki bildiğim bir şeyi yinelercesine, "senin adını işte o gün koymuştum."

'Demek doğduğumda adsızmışım, öyle mi?' diye geçirdim içimden. Tam kırk gün adsız bir bebek olarak yaşamışım. Merakıma yenik düşüp sordum:

"Neden o kadar çok bekledin bir isim için?"

"Aslında doğduğunda bir ad takmıştık." Duraksayarak, "Ne olduğunu şimdi unuttum; ama biraz düşünsem herhalde hatırlarım" dedi babam, "çünkü o zamanlar genç kızların yüreğini hoplatan şu Yeşilçam jönlerinden birinin adıydı. Rahmetli annen, seni kucağına alıp ilk defa emzirirken, *'Benim oğlum da ileride artist olacak inşallah'* diye sevdiği için, onlardan birinin adını vermiştik sana da."

Elimdeki resme bakılacak olursa daha o zamandan benim jön falan olamayacağım –alınyazısı da gerektirmeyecek bir biçimde–

açık seçik belliydi. Bu yüzden değiştirmesi isabet olmuştu. Ama vazgeçiş sebebi bu gerçeği kırk gün sonra anladığı için değildi herhalde. Eminim düşündüğü başka bir şey vardı. Başka bir sebep! İnsanı kırk yıl sonra meraklandıran başka bir beklenti...

Elimdeki fotoğrafla birlikte yerimden kalktım. Oda, kör bir alacanın içinde silinip gitmişti. Portakal kabuğu kokusu da öyle. Bu durmadan koyulaşan karanlık, çoktan akşam olduğuna inandırdı beni. Saate baktığımı görünce, gitmek için bir yol arandığımı düşünen babam,

"İşin varsa tutmayayım seni" dedi. "Başka zaman konuşuruz."

"Önemli değil. Sonra hallederim."

Yine o tedirgin edici merakıyla sordu: "Çok mu yoğunsun?"

Sıkkın bir sesle, "İşler biraz durgun" dedim. "Yeni iş kapıları aranıyoruz. Bakalım, hayırlısı artık."

"Doğru, bahsetmiştin biraz" dedi. Geri uzattığım fotoğrafı, yeteneksizliğini gizlemeye çalışan aynı sihirbaz özeni ve dikkatiyle aynı cebine yerleştirirken, "Dün akşamki telefon da iş için miydi?" diye sordu.

Nerdeyse ağzımdan aptalca bir "Evet" kaçıracaktım ama daha söylemeden tuttum kendimi. Toparlanarak, "Yok... Yok, hayır" dedim, "eski tıbbiyeli arkadaşlarım. Burada olduğumu öğrenmişler. Besim haber vermiş. Onlar da görüşmek istemişler."

Söylediklerime pek inanmamış olmalı ki şüphe dolu bir sesle, "Besim seninle gelmedi ama" dedi.

Her şeyi ne kadar çok sorguluyordu böyle? Beni yoruyordu. Hatta sebebini tam olarak anlamasam da beni endişelendiriyordu. Zaten artık her şey beni endişelendiriyordu. Yeterince endişelenememek bile. Güldüm. Bu gülüşün altında bir çapkınlık itirafı arayan babam bakışlarını üzerime daha bir dikkatle dikti.

Sanırım bu sorgulamadan kurtulmanın en kolay yolu, "İşim var" deyip, çıkıp gitmekti. Ama dışarıda da odanın tavanına kadar alçalmış, basık mı basık bir gökyüzü gürleyip duruyordu. Usulca pencereye yaklaştım. Dışarıya bakmaya fırsat bulamadan, yağmur yüzünden erken inmiş akşamın bronz sırrıyla aynalaşan camda kendi yansımamı gördüm. Yüzümde, görmeyi ummadığım bir tedirginlik

vardı. Bu tedirginlik, yüreğime kadar ulaşmamıştı belki ama suratıma yapışıp kalmıştı. Ne de olsa artık izleniyor olduğumu bilmenin, bir zamanlar bilmeden, farkında bile olmadan izlenmenin biriken tedirginliğiydi bu.

Kendi yüzümü seyretmeyi bırakıp dışarıya baktım. Ağaçların altlarını, binaların köşelerini kolaçan ettim. Yoldan gelip geçenleri izledim. Gözüme çarpan herkesi bir suçun, bir cinayetin parçasına dönüştürmeye çalışırken, ne konuştuğumuzu hatırlayıp,

"Besim'in işi vardı" dedim babama. Ardından, soracağı soruyu tahmin ederek, "Ben de çok kalamadım zaten" diye ekledim. Daha sözümü yeni tamamlamıştım ki, gözüm aradığım türden birini kendiliğinden buluverdi. Orada, vakitsiz yanmaya başlamış sokak lambasının altında, şüpheli bir dalgınlıkla sigara içiyordu. Gençten biriydi. Zayıftı, kılıksızdı, kirli sakallı, karanlık tipliydi. Ruhsuz, silik surat ifadesiyle doğuştan suça meyilli duruyordu. Birden, bu tanımadığım adamın bebekliğini merak ettim nedense. Hiç olmuş muydu acaba? Bebekliği değil, fotoğrafları elbette.

Bakışları bu pencereye mi doğru kayıyordu ara sıra, bana mı öyle geliyordu? Tam anlaşılmıyordu. Daha çok yolun sonunu gözler gibi. Elindeki sigarayı hırsla ayağının altında ezişine bakılacak olursa sabırsız da üstelik. Belli, birini bekliyor...

"Birini mi bekliyorsun?"

Başımı çevirip babama baktım. "Yok, yok... Öylesine bakınıyorum."

"Eski arkadaşlarınla neler yaptınız?"

Hiç düşünmeden, "Çiçek Pasajı'na gidip kafa çektik biraz" dedim. Bir kez yalana başlayınca, arkasını getirmek ne kadar kolaydı böyle.

Gitmek için bir yol arandığımı, belki de bu yüzden pencereden bakındığımı düşünen babam, tereddütle,

"Çok fazla içmeseydin" dedi, yalanıma inanmış gözükerek. "Alışık değilsindir sen."

Onu sakinleştirmek için, "Merak etme, iki kadeh yetti de arttı bile" dedim. Tekrar dönüp cama alnımı dayadım. Elektrik direğinin altındaki adam, yüzümü babama döndüğüm anda birdenbire ortadan kaybolmuştu. Nedense bu beni rahatlatmaya yetmedi. Orada olduğunu

bilmek sanki daha iyiydi. Gelen yağmurdan çok, karanlıktan kaçarcasına hızlı hızlı yürüyen hasta yakınlarını, mesaisi bitmiş hemşireleri, yolunu şaşırmışçasına çevresine şaşkın gözlerle bakan ve bir yandan da önündeki bebek arabasını itmeye çalışan genç bir anneyi seyrettim. Gamze de çocuğunu yakında böyle gezdirecekti işte. O genç anne de köşede kaybolunca, bir anda ıssızlaşan dünya oldukça ürkütücü göründü gözüme. Hastane bahçesinden artık kimsecikler geçmez olunca, başımı babamdan tarafa çevirip, belki de laf olsun diye,

"Gençliğinde sen de içer miydin?" diye sordum.

"Eh" dedi babam, "çok şükür, içtik biraz."

"Annem eskiden çok içtiğini söylerdi; ama ben hiç görmedim."

"Hepimizin bir eski hali vardır."

Düşünceli, gülümsedim. O da bana bakıp gülümsedi. Sonra mavi gözleri sevimli bir afacanlıkla parladı:

"Keşke şimdi seninle de içebilseydik" dedi. Göğsünü hafiften kabartarak, "Baba oğul gibi değil ama şöyle iki arkadaş gibi." Ardından yine o tedirgin edici merakıyla, "Çiçek Pasajı'nda nereye gitmiştiniz?" diye sordu.

O an aklıma ilk gelen yeri söyledim: "Cumhuriyet Meyhanesi'ne gittik. Bilir misin?"

"Bilirim elbette" dedi, gururlanarak. Durdu. Düşündü. Gülümsedi. Başını hafif hafif sallarken, "Güzel günlerdi" diyerek iç geçirdi; ardından da belleği o an için hangi anıyı yakaladıysa artık; "güzeldi" diye ekledi.

O, kendi geçmişine dalıp gittiğinde, "bir meyhaneye gidebilmek şimdi de güzel olurdu" diye geçirdim içimden. Onu *Cumhuriyet Meyhanesi*'nin mermer masalarında düşünmeye çalıştım. Cam kenarındaki masalardan birine oturtmayı kolayca başardım ama ne kadar uğraşırsam uğraşayım, babamın gençliğini gözümün önüne getiremedim. Sanırım nedeni, böyle bir meyhanede demlenirken çekilmiş hiç fotoğrafı olmadığı içindi. Belki bir zamanlar vardı da, sonradan yırtılıp atılmış ya da ortadan kaldırılmıştı. Ancak şimdiki şeffaf teni ve masmavi gözleriyle o masada oturabilen babamın karşısındaki boş sandalyeye geçtim. *Yeni Rakı* şişesinin sarı kapağını döndüre döndüre açtım. Gülsuyu kokulu rakıdan bardağına iki parmak boşalttım.

Kendi bardağıma bir parmak kadar daha fazla doldurdum. Kadehimi ona doğru kaldırdım.

Ama *"sağlığına"* diyemedim.

Olsun, hiç değilse *"eski güzel günlere"* diyebilirdim. O bana gençlik anılarını anlatırdı; ben de ona elimden tutup götürdüğü eski filmleri. O: gençliğinde Raj Kapoor'lu *Avare* filmini üst üste yedi kez izlediğinden söz ederdi; ben: bir şempanzenin fırlatıp attığı uyluk kemiğinin döne döne bir uzay gemisine dönüşmesinden. Hafiften çakırkeyif olmaya yaklaştığımız bir ara, beni sinemaya götürmekten neden vazgeçtiğini bildiğimi üstü kapalı da olsa çıtlatırdım ona.

Belleğimin ilk çıplak kadınını dumanlı bir kafayla bile kolayca gözümün önüne getirebildiğime göre, dün geceki meleği de hatırlayabileceğime safça inanıp, önümde beliren her bulanık görüntünün peşine takılacaktım hiç kuşkusuz. Ama bilinçsizce dolaşacağım o labirentler, olsa olsa Porta Riko batakhanelerini sıcak, nemli cennetlere çeviren günahkâr meleklerin hüzünle gülümsedikleri eski kitap kapaklarının karşısına kadar sürükleyecekti beni.

Eh, diyecektim içimden, *"İşte Hayat"* ne de olsa!

Sonra zaman geçip, demlene demlene başımızdaki ağırlığın ruhumuzdaki hafiflikle dengelenmeye başladığı bir anda; şu gelen teklifi de sözcüklerin bir ucuna iliştirebilirdim. Ama ondan önce, sarhoş bile olmaya gerek kalmadan, iki muhabbetin arasında, doğduğumda bana hangi artistin adını taktığını öğrenebilirdim. Bunu hatırlamasa bile adımı neden değiştirdiğini rahatça sorabilirdim. "Anlat baba" derdim ona, "hangi kaygı seni yeni bir arayışa itti? İçinden geçenler neydi? Benimle ilgili kurduğun lanet olasıca hayaller işe yaradı mı bari? Seni mutlu etti mi? Adımı değiştirdiğine değdi mi?"

Belki de hepsi çok tehlikeliydi bu soruların. Ya o sarhoş kafayla babam da içinden geçenleri lafı evirip çevirmeden saymaya kalkışırsa? Ya vereceği yanıtlar düşündüğümden farklıysa?

"Galiba çok geç kaldık" dedim.

"Ne için?"

"Birlikte gidip içebilmek için. İkimizin de bünyesi kaldırmaz şu saatten sonra."

"Sanırım" dedi babam, niyetimi belli ki anlamadan.

Sustuğunu görünce, meyhaneye gidemediğimiz için kederlendiğini düşünüp, onu oyalayabilecek, neşelendirebilecek başka şeyler bulmaya çalıştım. Birden aklıma gelmişçesine,

"Ama içmek yerine birlikte sinemaya gidebilirdik" dedim, "tıpkı eski günlerdeki gibi. Hatırlıyor musun, ilkokuldayken, cumartesi akşamları elimden tutup yabancı filmlere götürürdün beni. Altıparmak'ta, Yazıcıoğlu Sineması vardı o zamanlar. Hâlâ da duruyor galiba."

Yanıt vermeden önce uzun bir süre sustu. Neden sonra, o sinema salonunun kapanıp kapanmadığından emin değilmişçesine,

"Duruyor" dedi.

"Daha dünmüş gibi hatırlıyorum" dedim, "bir akşam sinemaya girdiğimizde film başlamıştı. Karanlık salonda bir yandan yürümeye, boş koltuk bulmaya çalışırken, bir yandan da perdedeydi gözüm. Bir maymun, elindeki kemikle zafer çığlıkları atıp duruyordu. Sonra kemiği havaya fırlattığını görmüştüm. Kemik döne döne bir uzay gemisine dönüşmüştü."

Hatırlamaya çalışmaktan öte, bunları benim biliyor olmama şaşırmışçasına, donuk gözlerle baktı bir süre. En sonunda bir rüyadan, bir filmden çıkagelen sesiyle,

"Stanley Kubrick'in filmi" dedi. "2001, Bir Uzay Macerası." Yine de bir zamanlar o filmi izlemiş olmaktan ya da şimdi benim anlatmamdan sanki hiç hoşlanmamıştı.

"Evet ama o zamanlar ne filmin adını biliyordum ne de yönetmenini. Üstelik sinemanın karanlık salonunda kör gözle yürümeye çalışırken, seyrettiğim o sahnenin sinema tarihinin belki de en önemli geçişini gösterdiğinin farkında bile değildim."

Yine bir süre hiç konuşmadan uzaklara baktı. Bakışlarındaki boşluktan, filmi sevmediğini değil, birlikte geçirdiğimiz sinema günlerini unuttuğunu anladım.

"Filmi hatırlıyorum ama birlikte sinemaya gittiğimizi hiç hatırlamıyorum" dedi en sonunda. "Gerçekten çok üzgünüm. Her şey silinip gitmiş."

"Üzülmeye gerek yok" dedim, üzgün sesimle. "Benim için güzel günlerdi. Şimdi senin o günleri hatırlayıp hatırlamaman inan bana benim gözümdeki değerini azaltmıyor."

"Çok üzgünüm" dedi bir kez daha. "Oysa bugün uygun bir vedaya hazırlamıştım kendimi. Seninle uzun uzun konuşuruz diye düşünmüştüm." Yüzünü karartan bir kederle ekledi: "Anlaşılan kötü bir başlangıç yaptık."

Artık ne konuşacağımızı bilmez bir halde, birimiz çıplak duvarları, birimiz kara bulutları seyrederek öyle sessiz sedasız durduk bir süre.

Sabahtan beri beklenen yağmur bu sessizliğin üzerine aniden bastırıverdi. Öylesine yoğun, öylesine şiddetli yağıyor, gökten öylesine iri iri damlalar düşüyordu ki, her damlanın düştüğü yerde, yarım daire biçiminde şeffaf, sabun köpüğüne benzer baloncuklar oluşuyordu. Asfalt yol; minik, tuhaf, yeşil yaratıklar için yapılmış baloncuk kolonileriyle doldu.

"Nasıl da yağıyor" dedi babam, "içi öfke dolu sanki."

Bunu söylediği an öyle bir şimşek çaktı, odanın içi öyle ışıl ışıl aydınlandı ki; her şey bu anlık parlaklığın içinde hızla eriyip gitti. Hemen arkasından da göğü tepemize yıkan korkunç bir gümbürtü koptu.

"Haklısın" dedim, "gerçekten öfkeli görünüyor."

Yağmur damlaları yön değiştiren bir rüzgârla birlikte cama vurup duruyor, tıpır tıpır sesler çıkararak sanki odadan içeriye girmeye çalışıyordu. Alnımı pencerenin pervazına yasladım. Soğuk bir ürperti verse de izlemesi güzeldi.

"Sen de dışarı çıkamadın, kısılıp kaldın burada."

"Diner birazdan. Yaz yağmuru işte."

Derin bir nefes aldı. "Dünya ne kadar güzel kokuyor" dedi, "toprak kokusunu özlemişim."

Bir şey söylemedim. Yağmuru izledim uzun bir süre. Alacakaranlık bir dünyanın ortasına tüm şiddetiyle yağan bu yağmuru izlerken dün masanın üzerine fotoğrafı düşüveren Reyhan'ı düşünüyordum. Kim bilir ne zamandır görüşmemiştik. Nerelerdeydi acaba? Neler yapıyordu? Fotoğrafı o dosyanın içinde ne arıyordu? Hatırlıyorum da en son görüştüğümüzde bir mimarla nişanlandığından bahsetmişti. 'İntihar eden adam onun nişanlısı mıydı yoksa?' Aklıma başka bir mantıklı açıklama gelmiyordu. Bu yüzden o sarı zarfın içindeydi

Reyhan'ın fotoğrafı. Ya diğer fotoğraflar neyin nesiydi öyleyse? Yoksa adam kurbanlarını seçmiş, fotoğraflarını yan yana getirip bir ölüm listesi mi hazırlamıştı kendisine? İçinde Reyhan'ın da olduğu bir liste? 'Onu bulmam gerekecek' diye düşündüm, heyecanlanarak. 'Neler olup bittiğini öğrenmek istiyorsam bir an önce Reyhan'ı bulmam gerekecek.'

Bunu düşünürken belki de bir tuzağa doğru çekildiğimi, o dosyanın bana zaten Reyhan'ı tanıdığım için verildiğini aklımın bir yanıyla elbette sezinliyordum. En iyisi Reyhan'ı da nişanlısını da işi de unutup gitmekti; ama nedense merakım ağır basıyordu. 'En kötüsü ne olabilir ki?' diye sordum kendime. 'Birini ya da kendimi öldürecek değilim ya sonuçta.'

Merak gerçekten de beter bir şeydi.

'Ahmet de meraklanmıştır kesin. Dün ayrılırken gözleri nasıl da deli deli titreşiyordu.' Sanki onu dün ayrıldığımız yerde görebilecekmişim gibi otopark tarafına doğru bakındım ama buradan görünmüyordu. Bütün gece aklından neler geçirmişti kim bilir? Biliyordum, dün akşam yemekte neler konuşulduğunu kesin soracaktı Ahmet. Ona tekliften söz edecek olsam hemen bu sevdadan vazgeçmemi isteyecek, mağazaların tadilat işini de aldığı konsept çalışmasını da hiç düşünmeden geri çevirecekti.

Böyle bir teklif bana değil de ona yapılsaydı ne yapardı acaba?

Belki de en doğrusu şimdilik bir şey çıtlatmamaktı. 'Önce Reyhan'ı arayıp bulayım da gerisini sonra düşünürüm' diye geçirdim içimden.

"Dindi mi?"

Çoktandır dışarıya bakıyor olsam da yağmuru izlemediğimi fark ettim. Son yağmur damlası düşeli çok olmuş, bulutlar artık aralanmaya başlamıştı. Bir şey söylemeden dönüp babama baktım.

"Yağmurun sesi bana ninni gibi gelmiş" dedi derin bir uykudan uyanırcasına. "Dalıp gitmişim. Oysa konuşuyorduk ne güzel."

"Yorulmuşsun demek ki."

"Yatmaktan başka yaptığım ne var ki?" dedi, bezgince. "Ama insan bu yatağın içinde çok şey öğreniyor doğrusu." Sanki ne söyleyeceğini çoktan ezberlemiş ama şimdi konuşmaya nasıl başlayacağını unutmuş birinin tutukluğuyla bakışlarını yukarıya doğu çevirdi. Bir iki

kez öksürerek boğazını temizledi. Şöyle bir bakıp annemin resminin kaldırıldığından emin olduktan sonra:

"Düşünecek, kendisiyle yüzleşecek uzun saatleri oluyor" diye devam etti.

"Hayatın anlamını çözmüş gibisin" dedim gülerek.

Derin bir iç geçirdi. "Bunu kim çözebilmiş ki?" dedi kederle. "Hem şu saatten sonra çözmek de istemezdim doğrusu. Benim yaptığım, kabullenebilmek oldu yalnızca. En sonunda zavallı bir yürekle yaşadığımı kabullenebilmek... Ne kötü, ne acı bir itiraf değil mi? Eskiden olsa asla yapamazdım. Sen de yapamazsın, biliyorum. İnsan gençken bunu düşünmüyor bile."

Ona karşı çıkmak için ağzımın içinde bir şeyler gevelemeye başladığımda, "Dur, itiraz etme hemen" dedi. "Sana baktığım zaman senin yüzünde de aynı şeyleri görüyorum zaten. Kendi genlerimi. Kendi çaresizliğimi... Bu da bana acı veriyor. İçimize bir lanet biçiminde gizlenmiş bu yufka yüreklilik içimi acıtıyor."

Bu kez itiraz edip etmeyeceğimi merak ederek sustu. Belki heyecandan ya da kelimelerin ağırlığından derin derin soluk alıp verdi. Şimdiden yorulmuştu. Ama yine de acı bir gülümsemeyle:

"Tıpkı babadan oğla geçen bir çeşit hastalık gibi" diyerek sürdürdü konuşmasını. Konuşurken sesi titriyordu. Sanki yıllar yılı ondan saklanmış bir sırrı, küçük ipuçlarını takip ede ede, en sonunda kendi başına bulmayı becermişti.

"Bir bardak daha su verecek misin bana? Yine dilim damağım kurudu."

Bardağına suyu doldururken, "Kendini bu kadar zorlama istersen" dedim, "başka zaman konuşuruz."

"Hayır, şimdi konuşalım. Bir daha konuşabilecekmişiz gibi gelmiyor bana." Biraz soluklanarak "Bunları seninle nasıl konuştuğuma da şaşırıyorum aslına bakarsan" diye ekledi. "Bir babanın evladına böyle itiraflarda bulunması bile cesaret ister. Ne dersin, o cesareti gösterecek gücü ölürken mi buluyorum? Şu lanet olasıca kemoterapiler, şua tedavileri, radyoaktif maddeler, günde elli kez yutturdukları renkli renkli haplar ya da hücrelerimi değiştiren bu sırnaşık, bu inatçı kan-

ser en sonunda içimdeki o uğursuz, o lanetli geni değiştirmeyi başarabildi mi sence?"

Suyunu içerken sustu. Bardağı tutan eli de bu kez hastalığından değil, sanırım heyecandan titriyordu.

"Keşke bu konuşmayı çok daha önce yapmış olsaydık" dedi, bardağı geri uzatırken. "Ama o zamanlar kafamı şu gen hikâyesine takmamıştım henüz. Hastalığım öğretti bunu bana."

Ben öğreneli çok zaman oldu, diyemedim elbette.

"Bizler, binlerce yıl boyunca şu doğal ayıklanma, okullarda şimdi nasıl öğretiyorlar bilmem, doğal seçicilik mi, artık adı her neyse işte, onun sonucunda pek çok hastalıklı, zayıf, güçsüz insanın nesiller boyunca elenmesiyle hayatta kalmayı başaranlardanız güya." Acı acı gülümsedi. "Şu halimize baktıkça, Âdem'in halini acımadan edemiyorum doğrusu. Onun zayıf iradesine, daha ilk denemede çuvallamasına nedense hiç şaşırmıyorum."

"Neden böyle düşünüyorsun?" diye sordum. "Baksana bana, doktor değil ama mimar oldum. Kendi işimi kurdum. Öyle ahım şahım olmasa da, pek çok kişinin hayalini kurduğu bir hayat yaşıyorum. Evim var, arabam var, param var. Hem sen de böyle yaşamadın mı? Evet, belki hayatın boyunca bir arabaya bile sahip olamadın ama eminim çok istesen onu da alabilirdin. Pek para kazandırmasa da bir işin vardı sonuçta. Şimdi insanların memur olmak için mimarlığı da, doktorluğu da nasıl boş verdiklerini görsen şaşarsın."

"Hepsi çok kolay tepetaklak olabilecek şeyler" dedi. "Elbette haklılar, herkes önce en temel ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyor; ama unutma, zeki olan değil, hırslı olan kazanıyor bu hayatta."

"Eh" dedim babama hak vererek, "sanırım bu konuda haklısın."

"Bu dünyanın insanı değiliz biz" dedi kederle. "Yolumuz yanlışlıkla buraya düşmüş de gelince bir daha ayrılamamışız sanki. Oysa bizim gibi adamları din kitaplarında peygamber ilan ediyorlar da, bu hayatın içinde paspas gibi çiğniyorlar."

"Desene yanlış dünyaya gönderilmişiz."

Başını iki yana salladı: "Yanlış olan dünya değil, bizleriz" dedi.

"Ne yapalım gelmişiz bir kere" dedim babamı biraz olsun eğlendirmek için, "gidecek başka yerimiz de olmadığına göre."

"O yüzden anlatıyorum ya sana tüm bunları. Bir şeylerin değiştiğini hissediyorum içimde. Bu ilaçlar ya da kanser, bilmiyorum, konuşmamı sağlayan bir cesaret, bir güç veriyor bana. Üzerime yapışmış bir miskinlik, yıllar yılı birikmiş ölü toprağı akıp gidiyor. Yatarken hem de! Değişiyorum. İçimdeki kanser büyürken, o acizliğin, o lanet genin küçüle küçüle silinip gittiğinin farkına varıyorum. Beni sabahları tıraş etmeye gelen berberin aynasında, hemşirelerin bakışlarında, senin şaşkınlığında görüyorum bu değişimi. Bu da hoşuma gidiyor. Senin de bir yolunu bulup o genden kurtulmanı istiyorum. Sadece kendin için değil, gelecekteki çocukların için de yapmanı istiyorum bunu. Benim içimdeki bu değişimin sana faydası olmaz ama senin başaracağını düşünüyorum."

Yorulmuş, sustu. Bir iki derin nefes aldı. Su isteyip istemediğini sordum. Başını iki yana olumsuzca salladı. Sonra, giderek çatlaklaşan bir sesle:

"Hatırlıyor musun?" dedi, "Liseden mezun olduğunda, diplomanı sana, hatta velin olarak gözüken rahmetli annene bile vermeyip, ille de benimle yüzyüze görüşmek isteyen müdür yardımcısının, kim bilir hangi hastalıklı takıntısı yüzünden, ağzını köpürte köpürte: *seni ne kadar yanlış tanıdığını, herkesin seni ne kadar yanlış tanıdığını, diğer öğretmenleri hep kandırdığını ama herkesin yanıldığını, seni tanımam için peşine adam takmam gerektiğini, senin ve senin gibi inanların zararlı olduğunu...* anlatışına ne kadar şaşırmıştım."

"Hatırlıyorum elbette."

"Biliyor musun, anlattıklarını ağzım bir karış açık dinlerken ve söylediklerinin tek bir kelimesine bile inanmazken ama aslında bir yanımla da inanmak isterken, kendimi mutlu hissetmiştim o gün."

"Merak etme" dedim, "hepsi saçmalığın daniskası. Hiçbiri doğru değil."

"Biliyorum" dedi, sakince gülümseyerek. Kederli bir durgunluk, keyifli bir gülümseyişle iç içe geçmişti. "O adamın söylediklerinin doğru olmadığını biliyorum" diye yineledi. "O zaman da biliyordum, şimdi de. Belki bu yüzden üzülüyorum ya." Gözlerimin içine mavi mavi bakıp; "Nasıl yaparsın bilemem ama..." dedi, başını iki yana sal-

larken, "değiştir bir şeyleri. Benim kadar geç kalmadan, çok geç olmadan değiştir."

"Peki" dedim, başka bir şey elimden gelmediği için. En azından bu koşulsuz kabullenişim onu rahatlatmaya yetmişti. Artık açık tutmakta zorlandığı gözlerini kapadı. Bedeni uzun süren ateşli bir hastalıktan yeni çıkmışçasına kendini salıverdi. Gitme vaktinin geldiğini anlamıştım; ama uyuduğundan emin oluncaya kadar yerimden kımıldamadım. Emin olunca da oturduğum yatağın kenarından yavaşça kalktım. Bir süre başucunda durup yüzüne bakarken 'Ah baba' diye geçirdim içimden, 'Dün akşam bana yapılan teklifi duysaydın böyle bir konuşma yapmaya cesaret edebilir miydin bakalım?'

Dalgın adımlarla kapıya doğru yönelmişken, birdenbire, "Hava çok mu soğudu?" diye sordu babam vurgusuz bir sesle, "birden üzerime üşüme geldi."

İçerisi yeterince sıcak olduğu halde, onu telaşlandırmamak için, "Soğudu" dedim. "İstersen bir battaniye daha getireyim."

Yanıt vermedi. Uykusunun içinde sayıklıyor muydu yoksa gerçekten üşüyor muydu, belli değildi. Suskunluğu bir yanıt mıydı yoksa? Bilemedim. Ama birkaç ay sonra, onu son yolculuğuna hazırlayan ölü yıkayıcıların işlerini bitirmesini gusülhanenin bir köşesinde, ne düşüneceğimi bilmez halde beklerken, sağ kolundaki derinin pütürleştiğini görünce, ölülerin üşüyüp üşümediklerini düşünecek ve sanırım üzerine bir battaniye daha örtmediğime ilk kez pişman olacaktım.

Odadan çıkmadan önce, kapının eşiğinde durup, son kez baktım ona. Aklıma o an gelmiş gibi: "Sence adımı değiştirmene değdi mi?" diye sordum.

Beklediğim gibi acı verici bir şekilde yanıtladı beni: sessiz kaldı. Bir süre öylece durdum. Sonunda uyuduğuna karar verip hâlâ bir yaz gününde olduğumuzu hatırlatan vantilatörün düğmesini kapattım. Babamla saatler sürmüş konuşmamız boyunca içeriye hiç kimsenin girmediğinin ilk kez farkına vararak ve yaşadığımız andan kuşku duyarak ve çiğ bir flüoresan ışığıyla aydınlanan koridorda da hiç kimseyi bulamayacağımı bilerek, kapıyı yavaşça çektim; bir düşten çıkar gibi odadan çıktım.

İkinci Kısım

-1-
"Alınyazısı"

Günün birinde yapılması gereken şeyi bulacak ve yapacaktı.
Kesinlikle ve en iyi bir biçimde...
(2001 Bir Uzay Macerası / A. C. Clarke)

Sonraki günlerim Reyhan'ı aramakla geçti ve yalnızca bir hafta sonra, hiç beklemediğim bir yerde, Pera Caddesi'nin hemen girişinde buldum onu. Daha doğrusu, nefes almayı bile zorlaştıran bunaltıcı temmuz sıcağına aldırmadan gezinip duran insan kalabalığının arasında, aklımın Reyhan'a en uzak olduğu bir anda o buldu beni.

Pera'nın hemen başında adımın seslenildiğini duyunca arkama dönüp bakmış, günlerdir aradığım kadının tam karşımda durduğunu

görünce de şaşkınlıktan öylece donup kalmıştım. Ben ona inanamayan gözlerle bakarken, o, kalabalığın arasından sıyrılıp hızla yanıma gelmiş, iki yanağımdan öpmüştü bile.

"Çok dalgın yürüyordun" oldu ilk sözü, "Az daha tanıyamayacaktım seni."

Onu böyle, sokak ortasında bulmak inanılmazdı. Konuşamadım bir süre. Kimsenin bilmediği gizli bir sevinç duyarmış gibi, bu sevinçten de korkarmış gibi sesimi çıkarmadan yüzüne bakmakla yetindim. Bir boşluk duygusu dalgalanarak büyüyordu içimde. Bir ürperti. Bir tedirginlik. Bir şeylerin esas anını kaçırmışım hissi. Demek günlerdir tutkuyla aradığım kadın yanımdan geçip gitmiş, ben bir anlık dalgınlıkla başımı çevirmiş ve onu fark etmemiştim bile. Kendime kızıyordum. 'Ya o da beni fark etmeseydi' diye düşünüyordum içim titreyerek. Korkularımı büyütmekten başka işe yaramayan soruları zihnimde, hastalıklı bir biçimde tekrarlayıp duruyordum. Oysa kaçırmaktan korktuğum şey tüm varlığıyla tam da karşımdaydı işte.

Kırmızı tramvay içimi daha da titreten çanını çala çala yanımızdan geçerken, başını hafifçe eğerek, eğerken de şüpheli şüpheli gülümseyerek sordu Reyhan:

"Neden bu kadar tuhaf bakıyorsun?"

"Nasıl tuhaf?"

"Bilmiyorum, tuhaf işte. Sanki gözlerine inanamıyormuş gibisin."

"Seni görmek hoşuma gitti."

Sağ kaşını sorgularcasına yukarıya kaldırdı. Kaşları nedense daha kalın olarak kalmıştı aklımda. Belki onları inceltiyordu artık. Kaşını öyle kaldırınca kahverengi gözleri daha da irileşti. O gözlerin içinden geçen sözcükleri duyabiliyordum şimdi.

"Arasaydın o zaman" dedi, davetkâr bir sesle. Ses tonunda, benim sesimdeki pervasızlığın yansımasını bulmak hoştu doğrusu. Ya da belki bana öyle geliyordu. Bunun verdiği güvenle, 'Arıyordum zaten' diyecektim nerdeyse; ama tuttum kendimi.

"Nerede olduğunu bilmiyordum ki" dedim, "bunca zamandır senden hiç haber alamadım."

Hafifçe dudağını büktü. "Bir yıldır çalışmıyordum" dedi, artık bana bakmadan. "Evi kapatıp, bir süre Mardin'e, annemin yanına gitmiştim. Döneli bir, bir buçuk ay ancak oldu."

Demek bu yüzden kimsenin Reyhan'dan haberi yoktu. Son bir haftada etmedik telefon, çalmadık kapı bırakmamış, herkese üstü kapalı bir biçimde Reyhan'ı sorup durmuştum ama hiçbir şey öğrenememiştim. Şüphe çekmemek için onu sormadan önce isimlerini sayıp döktüğüm diğer okul arkadaşlarımla ilgili pek çok dedikodu dinlemiş, dağcılığa meraklı bir arkadaşımızın –Nurgül'ün– k. Araf'ta kaybolduğunu bu telefon konuşmalarından öğrenmiş, yine de Reyhan ile ilgili bir bilgiye ulaşamamıştım. Herkes onu hatırlıyor ama nerede olduğunu, şimdi neler yaptığını bilmiyordu. Nişanlı olduğunu bilenlerin tahmini çoktan evlenip çoluk çocuğa karıştığıydı. Tanıtım dosyası bırakma bahanesiyle gittiğim bir bankanın İnşaat - Emlak Bölümü'nde çalışan eski okul arkadaşlarımdan biri, ruhsuz bir toplantı odasında plastik bardakta çay ikram ederken bana, duyduğu kadarıyla Reyhan'ın yurtdışına gittiğini söyledi. Ondan telefonunu aldığım bir başkası mimarlığı bırakıp dizi oyuncusu olduğunu –üstelik dizinin adını bile vererek– bir güzel müjdeledi. Onu ciddiye alıp da akşamları saatlerce izlediğim televizyon kanallarında sadece Reyhan'dan değil, çocuğun adını verdiği diziden de eser yoktu tabii. Eski romanlardan devşirme entrika ve gözyaşı dolu bir dizide ismi Reyhan olan karakter aradığım kadına uzaktan uzağa benziyordu, o kadar.

"Oyuncu olmuşsun diye duymuştum" dedim gülerek.

Gülümsedi. Sanırım şaka yaptığımı düşünmüştü.

Bir ambulans insan kalabalığını yara yara üstümüze doğru gelince ister istemez yol kenarına, konsolosluğun demir parmaklıklarına doğru çekildik. Caddenin kalabalığında şimdi birbirimize daha da sokulmuş, ruhsal çekim yasalarının geçerliliğini ispatlamak istercesine olabildiğince yakın duruyorduk. Ama bu kadar yakın durmak da suskunlaştırıyordu insanı. Bir an için çekip gitmek ile biraz daha orada kalmak arasında, sıkıntılı bir boşlukta bırakıyordu. Bu boşluktan kurtulmak için önce o sordu:

"En son ne zaman görüşmüştük, hatırlıyor musun?"

"İki yıl kadar oldu" dedim kararsızca, son günlerde aklımdan defalarca geçirdiklerimi yeni hatırlıyormuşçasına ekledim: "Yapı Fuarı'nda karşılaşmıştık. Sen cephe kaplamaları üreten bir firmanın satış temsilcisiydin o zamanlar. Ahmet'le yanına uğramıştık."

Başını hatırlıyorum dercesine salladı. Gerçekten hatırladığı için de sustu. Neden sonra sanki benimle değil, bende gördüğü başka biriyle konuşuyormuş gibi, dalgınca:

"Hiç değişmemişsin" dedi.

Gülümseyerek, gerçekten değişmemiş olsam bana böyle bakmazdın, diye geçirdim içimden. Eh tabii gerçekten değişmemiş olsam ben de sana böyle bakmazdım.

"Sen de öyle."

Aslında değişmişti. İncelmişti. İki yıl önceki fuardaki halini hiç hatırlamıyordum ama okuldayken daha balıketi bir kız olarak kalmıştı aklımda. Şimdi ise zayıflamış, zarifleşmişti. Dekoltesi derince fırfırlı beyaz gömleği ve altına giydiği tarçın rengi dar kesimli eteği bu zarifliği pekiştiriyordu. Bu da onu daha kırılgan gösteriyordu. Artık çok daha kolay incinebilirmiş gibiydi.

"Gerçeği söylemiyorsun" dedi yüzüme yarı alaysı, yarı memnun bir ifadeyle bakarken. "Baksana, saçlarımda beyazlar var artık."

Beyazlar var dediği de omzundan aşağılara dalgalanarak dökülen gür, simsiyah saçlarının arasındaki üç beş gümüş rengi telden ibaretti. Düşündüm de, hep bu kadar güzel miydi bu kızın saçları?

Elimle başımı işaret edip "Benimkilerin halini görüyor musun?" diye sordum, "Nerdeyse siyah saçım kalmadı."

"Eh" dedi muzipçe gülerek, "benden daha yaşlısın ne de olsa."

Haklıydı. Şu yarım bıraktığım tıp eğitimi yüzünden aramızda dört beş yaş fark olmalıydı. Bu da şu an çok doğru bir şeymiş gibi duruyordu.

Ardından, yine aynı kaşını havaya kaldırarak tatlı bir afacanlıkla ekledi: "ama sana yakışmış."

Güldüm hafifçe. Oysa içimden kahkahalar savuruyordum. Onu ararken bulmayı umduğum yanıtlardı yalnızca. Reyhan'la bile ilgisi olmayan, daha doğrusu olmadığını zannettiğim yanıtların peşindeydim günlerdir. Ölen bir mimarın mezarın öte tarafına taşıdıklarının

peşindeydim. Hoş, belki yanıtlar bile umurumda değildi de, kendimi oyalamanın derdindeydim. Hayatın karşıma çıkardığı bunca saçmalıkla kolayca baş edemediğim ya da şu son günlerde ruhumun ölüme her zamankinden daha yakın durduğunu bildiğim için sanırım kendimi oyalamaktan başka yol bulamamıştım.

Şimdi ise caddede birbirimize sokularak dururken, ölüm düşüncesi öylesine uzaklaşıyordu ki benden, gitgide bu kadını neden aradığımı bile unutuyordum. Karşımda olmasından memnundum. Sanki aradığım yanıtlar değildi, mutluluğun ta kendisiydi de; işte ben o mutluluğun anahtarını sokak ortasında bulmuştum. Ama aklımın bir yanı bu mutluluğun ölümün cömertliğinin bir parçası olduğunu fısıldıyordu kulağıma. *"Yetenek"* gibi, *"aşk"* gibi, *"güç"* gibi ölüm meleğinin kucağımıza bırakıverdiği küçük, küçücük bir hediyeydi sadece. Ve belki de ölümün getirdiği her şey gibi çok çabuk tükenecekti.

"Eşinden ayrılmak üzereydin en son görüştüğümüzde" dedi Reyhan biraz sıkıntılı, alyanssız parmaklarıma bakınarak. "Boşandınız herhalde."

"Boşandık da, hatun bir başkasıyla çoktan evlendi bile."

"Üzüldüm" derken yüzüme, gözlerimin içine bakıyordu, sonra başını hafifçe önüne eğdi.

Omuz silktim. "Nişanlıydın sen de" dedim, yutkundum, "Ama şimdi bakıyorum da senin de yüzük yok parmağında."

Bu kez gözlerime bakmaktan çekinerek, "O işin sonu kötü bitti" dedi, "geçen yıl nişanlımı kaybettim." Onu ilk gördüğümde bileğine geçirdiği, lastikli bir saç tokasını artık parmaklarının arasına almış, tüylerini çekiştirerek oynuyordu. Oynarken de koparttı tokayı.

"Şimdi de ben üzüldüm" dedim tüm ikiyüzlülüğümle, gözlerimi kopuk tokadan ayıramadan. Aslında üzüntüm gerçekti de şimdinin üzüntüsü değildi. Bana çok uzun gelen birkaç saniye boyunca sustum. Sonra yanıtından artık emin olduğum o soruyu –ağzımdan çıkacak her şeyin ne kadar ruhsuz kaçacağını bildiğim için– kelimeleri eze eze sordum: "Kaza mı geçirdi yoksa?"

Başını olumsuzca iki yana salladı. Kısa bir kararsızlığın ardından, "Belki gazetelerde okumuşsundur, günlerce yazıp durmuşlardı bir zamanlar" dedi ağır ağır. Sustu. Yeni bir şey sormamı engellemek ister-

cesine ekledi: "İntihar etti." Dişlerini altdudağına geçirmiş, sinirli sinirli emiyordu.

Demek doğruydu. Demek şimdilerde bana teklif edilen işi geçen sene kabul eden mimar gerçekten de Reyhan'ın eski nişanlısıydı. İçimde, varla yok arası küçük bir şüphe kırıntısı kalsa da, bu kadar tesadüfün başka bir açıklaması olamazdı.

Bir iki sözcük mırıldandım. Daha söyler söylemez ne olduğunu unutuverdiğim. Sanırım duymuyordu söylediklerimi. Gözlerini elindeki tokaya dikmiş, didiklediği tüylerin arasında sanki bir şeyler aranıyordu. Ben de o rengârenk tüylere bakarak düşündüm de Reyhan'ın, nişanlısının aldığı tekliften, yapmaya kalkıştığı işten hiç haberi olmuş muydu acaba? Bir ölüm listesine girdiğinin farkına varabilmiş miydi? Neden sonra yüzünü bana çevirip, "Evlenmemize yalnızca iki ay kalmıştı" deyince anladım ki hiçbir şeyden haberi yoktu.

Yine bir iki sözcük döküldü dudaklarımdan. Bir ara babamdan, babamın hastalığından, günden güne yaklaşan ölümünden bahsettim. O da teselli edici bir şeyler söyledi; ama aklım öylesine başka yerlerdeydi ki onun söylediklerini bile tam duyamadım. Bir tek 'Hepsi geçiyor' demesi ve derken o teklif akşamındaki sessiz meleği uzaktan uzağa hatırlatan kederli gülümsemesi kaldı aklımda.

En sonunda, "Ne yapacaksın bu akşam? Bir programın var mıydı?" diye sordum.

Biraz şüpheli, biraz kararsız yüzüme baktı. Bir arkadaşlık kurmaktan öte sanırım kafamın içinden geçenleri merak etmiş ve bu meraka yenik düşerek, "Yok" demişti. "Kitapçıları dolaşırım diye çıkmıştım evden. Hoşuma giderse okuyabileceğim bir roman ya da hikâye kitabı almak istiyordum. Ama önlerinden geçerken unutmuşum içeri girmeyi. Hoş, girmemem de aslında iyi olmuş. Yoksa karşılaşamayacaktık belki de."

"Belki de" dedim ben de. "Ama karşılaştık. Alınyazısı işte."

"Öyle galiba" derken sesinde hâlâ belli belirsiz bir hüzün titreşiyordu.

Öykülerinden birinde, *"Alınyazısı, insanın alnında belki de gerçekten yazılıdır"* diye yazmıştı Yalçın. Şimdi onun kitabını Reyhan'a hediye etmekten daha güzel ne olabilirdi ki? Son bir haftada okuya okuya

ezberlediğim: *"Fakat bu yazı öyle bir deftere yazılmıştır ki sayfa düzeni diye bir şey yoktur. Karmakarışıktır. Bir an bizler farkında bile olmadan, bu sayfaların içinden bir tanesini sıyırıp çeker ve o anı yaşamaya başlarız"* diyen satırlar nasılda cuk oturuyordu bizim şu halimize.

"Hadi öyleyse, önce kitapçıya uğrayalım. Hoşuna gideceğini tahmin ettiğim bir kitap biliyorum. Sonra bir yerlerde otururuz. Anlatacak daha çok şeyimiz olmalı" dedim, onu yitirme korkusuyla sözcükleri ardı ardına sıralayarak.

Bunları söylerken, 'Bize bırakılmış tek şey o alınyazısındaki sayfaları çekip çıkarmadaki görece özgürlük sanırım' diye düşünüyordum. 'Elimizden gelen tek seçme özgürlüğü. Güya görkemli insan iradesi dedikleri şey buydu işte. Bizi bağlayan, davranışlarımızdan sorumlu kılan tek özgürlük buydu. Kaçınılmaz olarak olacak bir şeyi başka bir şeyden önce ya da sonra yaşama seçeneği. Seçmek değildi de işte tam anlamıyla aradan sıyırıp çekmekti bu.'

"Ne dersin gidelim mi?" diye sordum onun kararsız halini görünce; tüm sevimliliğimle, tüm kötü niyetimle ve elbette tüm kalbimle.

Kısa bir tereddüdün ardından "Tamam" deyince, Reyhan'ın kolunu yumuşacık tuttum, yolunu gerisingeriye, bir kez daha ölümün yönüne doğru çevirdim.

-2-
"Göğsümde Yatan"

Ey yazar, burada çizimin ilettiği tüm düşünceyi
*hangi harflerle aynı yetkinlikle anlatabilirsin?**
(Türk Romanında Postmodernist Açılımlar / Yıldız Ecevit)

Bir fısıltı duyuyordum. Bir kadının derinden derine gelen endişeli sesini işitiyordum. Karanlığa doğru seslenerek beni aranıyor gibiydi. Bir an susuyor, tam yanıldığımı düşündüğüm anda sorarcasına yineliyordu: "Mikail?"

Sesi, sabun köpüğü gibi bir an havada asılı kalıyor, sonra karanlığın ortasında dağılıp gidiyordu. Kim aranıyordu ki merakla beni?

* Kitabın "Modernist İmge" bölümünde Leonardo da Vinci'den yapılmış bir alıntı.

Kim benim için endişe ediyordu? Hayatımda var mıydı böyle biri? Ben de bu göremediğim, sadece sesini işittiğim kadına seslenmek istiyordum; ama –ne tuhaf?– onun adını bile bilmiyordum.

Derin uykum, bu seslenişlerin hafif dokunuşlarıyla aralanır gibi olunca usulca açtım gözlerimi. Odam, rüyam kadar karanlıktı ama kadının fısıltıları hâlâ duyuluyordu. Üstelik fısıltılar artık rüyaların sihirli aynalarında çarpılıp yansımadıkları için daha da yakından geliyor, çıplak bir tenin üzerinden kayan bir tül gibi havada hafifçe dalgalanıp odamın her köşesine savruluyorlardı. Bu çıplak sese kulak verince, anladım ki kadının aradığı ben değildim. "Seslendiği ben değilim" diye mırıldandım acı acı gülümseyerek. "Merak ettiği... Seviştiği... Yazık, ben değilim."

Gözlerimi yumdum. Uykuma dönmek, uykunun her şeyi unuttturan o sıcak, o yumuşak karanlığına bir an önce gömülmek istedim; ama beceremedim bir türlü. Sabahları tepemde kopan onca kıyamete rağmen, her zaman uykuya yakın durmuş olan gövdem, belki de ilk kez, bu seslerle birlikte yavaş yavaş uyanıyor; uyanıp kendine geldikçe de çok uzun zamandır bir kadınla beraber olmadığımı bir güzel hatırlatıyordu bana.

İşin doğrusu, ben de yeni evli komşularım gibi sevişmekten başka bir şey istemiyordum şu an. Edepsizce, hiç utanıp sıkılmadan Reyhan'la sevişmeyi düşlüyordum; ama getire getire Gamze ile yaşadığımız sevişmeleri getirebiliyordum gözümün önüne. Gönülsüzce hatırlanan anıların ve kösnü dolu arzuların birbirine karıştığı *şimdi*'nin sonsuzluğunda; üst katımdaki kadının inlemelerini, attığı çığlıkları duya duya, bu bambaşka zamanlara ait sevişmelerin tam ortasında, gözlerim kapalı, uzunca bir süre yattım öylece.

Bu sevişmeler ne kadar sürdü bilmiyorum. Sonunda sesler kesildi. Apartmanda sabahın bildik gürültüleri duyulur oldu. Servise çıkmış kapıcı teker teker zilleri çalıyordu. Neyse ki bana uğramadan geçip gidecekti her zamanki gibi. Bir yerlerde sesi fazla açılmış televizyondan sabah haberleri duyuluyordu. Bir bakan, adalar açıklarında deprem araştırmaları yapan gemiyle ilgili çıkan dedikoduların aslı astarının olmadığını açıklıyordu. Kuşların gurlamalarına, asansör homurtusuna eşlik eden bir çocuk ağlaması geliyordu içli içli. Bir kapı

sertçe kapandı. Ardından rüyalardan çıkma derin bir sessizlik anı geldi. O zaman gözlerimi açtım; göğsümün üstünde duran kitabı fark edince de bir şaşkınlık nidası dökülüverdi dudaklarımdan.

Kollarını iki yana açmış bir sevgili gibi üzerime uzanmıştı kitap. Odama yeni yeni dolmaya başlamış sabah ışığının loşluğunda görebiliyordum onu. Belli ki bütün gece öylece orada kalmıştı. Son günlerde hep yaptığım gibi dün gece de Mia'nın bana hediye ettiği kitaptan bir öykü okuduğumu, öykünün de cennetten düşen bir meleği anlattığını hatırlıyordum ama böyle harflerle sarmaş dolaş uykuya dalıp gittiğimi fark etmemiştim doğrusu. Anlaşılan hiç kıpırdamadan, bir ölü gibi sırtüstü yatmış, yattığım şekilde de uyanmıştım. Yavaşça başucumdaki gece lambasına uzandım.

Abajurun ipini çekince odamı yumuşak, turuncu bir ışık doldurdu. Kitabın mavi kapağı bu ışıkla şimdi ışıl ışıl parlıyordu ama almadım elime. "Varsın biraz daha yatsın böyle" dedim. "Varsın biraz daha işlesin içime." Yalçın'ın öykü kitabı göğsümde bir kedi sessizliğiyle yatarken, ben de kollarımı ensemde kavuşturmuş, Reyhan'la beraber kitapçılarda dolanıp durduğumuz dün akşamı tatlı bir keyifle hatırlamaya koyulmuştum.

Girdiğimiz üç kitapçıda da bulamamıştık kitabı. Raflarda yoktu. Sorduğumuz bezgin bakışlı tezgâhtarlar böyle bir kitap olduğunu bile hatırlamıyordu. Sonunda ikinci el kitap satan ara sokaklardaki bir sahafta tesadüfen bulduğumuzda, kitabı eline alan Reyhan,

"Bu hiç okunmamış" demişti. "Anlaşılan kitap bir hikâye anlatmamış bunu satın alana."

Gerçekten de şaşırtıcı biçimde yeni gibi duruyordu kitap. Hikâye peşinde koşan birisi bir iki sayfasını okumuş okumamış, sıkılıp bir kenara atmıştı. Kıyısını köşesini buruşturmadan, hiçbir satırın altını ince ince çizmeden... Sonra bir can sıkıntısından kurtulmak istercesine getirip buraya bırakmış olmalıydı.

"Herkes bir hikâyenin peşinde" demiştim, o kitabı okurken altını çizdiğim yüzlerce satırı düşünerek.

Yanlış bir şey söylemişim gibi, "Çok mu önemli bir kitabın ne anlattığı?" diye sormuştu Reyhan. Başını kızarcasına iki yana sallamıştı. Başını sallarken nasıl da sevimli görünüyordu gözüme. Gülüm-

seyerek dinliyordum onun söylenmelerini. "Ne anlatabilir ki zaten? Aşk, meşk, cinayet... Çok mu önemli kitabın sonunda katilin uşak değil de şoför çıkması?" derken o güzelim kahverengi gözleri nasıl da irileşiyordu. "Bana sorarsan bir kitabı okumanın en iyi yolu daha ilk başta meraktan kurtulmak. Bir yazar sonu baştan söylemeli ki okur sonunda ne olacak diye atlaya atlaya gitmesin." Sonra yine kaşını kaldırarak gözlerini yüzüme dikmiş, "Daha ilk bölümlerinde sonunu kestiremediğim hiçbir kitabı okumam ben" demişti.

Göğsümde yatan kitaba doğru bakarak düşündüm de o haliyle hafiften film kadınlarına benzemiyor muydu? O kadınları hatırlatan bir yan yok muydu bakışlarında? Önce çapkın çapkın, sonra meraklı, en sonunda da bilmiş bilmiş bakan bir Reyhan getirdim gözümün önüne. Her halini sevdim. Her haline gülümsedim. Onu her haliyle çekici buldum ama film kadınlarına benzetemedim doğrusu.

Olsun, ben kendi halimden memnundum. Öyle ki o teklifi aldığıma bile nerdeyse sevinir olmuştum. Değil mi ki o teklif yapıldığı için Reyhan'ı bulmuştum, değil mi ki o teklif yapıldığı için yıllar yılı karşıma çıkmasını beklediğim ama beklemekten de çoktandır vazgeçtiğim film kadınlarından biriyle –ah sevgili Mia– karşılaşmıştım en sonunda; gerisinin pek önemi yoktu. Bir de o teklif akşamı yanımda oturan, yüzünü bir türlü hatırlayamadığım ama gülümseyişini de hiç unutamadığım melek vardı, değil mi? Daha ne olsundu.

"Ah melek" derken iç geçirdim, "seni bir tek ben mi gördüm yoksa Reyhan'ın nişanlısı da dönüp bakabildi mi sana?"

Emin olamıyordum doğrusu. Öyle bir kadını gördükten sonra insan kendini nasıl öldürebilirdi ki?

"Vardır bir sebebi" diyerek göğsümde duran kitabı elime aldım, yataktan kalktım. Reyhan'dan vazgeçebilecek kadar kendisiyle ilgili ne bulmuştu, bilmiyordum ama elbette öğrenecektim. Kitabı kapattım, aynalı şifonyerin üzerine koydum.

Banyoya doğru yürürken, "Ben neyi bulmalıyım peki?" diye sordum kendime. Kader bizi bir şekilde karşılaştırdı diye Reyhan'ın peşinden mi gitmeliydim?" Öyleyse aynı kaderin bizi üç kez buluşturduğu Nesrin Hanım'ı neden yine unutulmuşluğun dipsiz kuyusuna doğru itiyordum da, bir daha karşılaşana kadar –eminim yıllar

sonra yeniden karşılaşacaktık– onu aklımdan yavaş yavaş siliyordum? O gün gelip de kendini bana tanıttığında bu kez hatırlamayı becerebilecek miydim bakalım? Hiç sanmıyordum. Onu yine hatırlamayacağımdan adım gibi emindim.

Birden, "Bu kadar kolay unutulan bir karakter, bir cinayet romanı için ne kadar güzel bir katil adayı olurdu" diye geçirdim içimden, gülümseyerek. "Pek göze çarpmadan sayfaların içine dalmış ama varlığını dikkat çekecek kadar da uzatmamış harika bir karakter. Katilin kim olduğunu önemseyen, sürprizli sonlardan hoşlanan, hikâye peşinde koşan okur için ne güzel bir aday. Romanın sonunda tekrar ortaya çıktığında onun katil olduğunu önceden sezinlemişler için ne büyük bir mutluluk kaynağı!"

Yüzümü yıkarken, sayıklarcasına, "Peki ya ben birini öldürecek olsam o kadını seçer miydim acaba?" diye düşündüm bir an için. Düşünür düşünmez de başımı kaldırıp donuk, ölü gözlerle kendime baktım...

Hayır! Bunu düşünmüş olamazdım, düşünmemiştim, sanki daha çok zihnimde duran bir şeyi ezberden söyleyivermiştim. Ama bu kadarı bile beni dehşete düşürmeye yetmişti. Bedenim kaskatı kesildiği için hiç kıpırdamıyor, lavabonun aynasından bana ıslak ve şaşkın ve ürkek gözlerle bakan suratımı seyrediyordum.

Aynadaki aksim korka korka, "Şimdi durup dururken nerden çıktı bu?" diye sordu bana. "Sen de o eski nişanlı gibi liste yapmaya mı başladın yoksa?"

Üzerimden, tüylerimi diken diken eden buz gibi bir ürperti geçti. Derimdeki her hücremden soğuk bir ter boşalırken, aynadaki aksimin sözünü tamamlamak istercesine mırıldandım:

"Ve ilk sıraya da Nesrin Hanım'ı mı koydun?"

Olacak iş değildi gerçi, hayır, tabii ki değildi, belli ki her şey zihnimin deli saçması sayıklamalarından ibaretti; ama gözlerimdeki korku azalacağına gitgide büyümüştü. Bu korkuyu biraz olsun silmek için, dalga geçercesine,

"Hem listem Reyhan'ın nişanlısınınkine benzeyecekse, Nesrin Hanım'dan vesikalık bir fotoğraf istemem gerekecek" dedim, hafifçe gülümseyerek. Bunu yüksek sesle söylerken her şeyi şakaya vurmak,

içimdeki korkuyu yatıştırmak istiyordum elbette ve korkumun hafiflemesine bakılırsa yapmaya kalkıştığım şey işe yarıyor gibiydi.

"Gamze ile çekilmiş eski bir fotoğraf da olurdu hani" diye ekledim aceleyle. "Belki onları kara önlükler içinde okula giderken gösteren siyah beyaz eski bir fotoğraf."

Bir an için ikisini o halleriyle düşününce örgülü saçlarında aynı tokalar, boyunlarında aynı beyaz yakalar, hatta ayaklarında aynı renk rugan ayakkabılar, el ele tutuşmuş, birbirlerinden hiç ayrılmayacaklarmış gibi güvenle yürüyen, yürürken de ağız dolusu gülümseyen o iki küçük kızın görüntüsü gözümün önüne geliverdi. Bu görüntü öylesine gerçekti ki otuz yıl öncesinden kalma böyle bir fotoğraf mutlaka olmalıydı. Kim bilir belki de Nesrin Hanım'da vardı.

"Düğün fotoğraflarının hepsini yırtmamış olsak Gamze'yi de o listeye koyardık, tam olurdu" dedim, bu kez sesli sesli gülerek.

Ne tuhaf? Beni ürküten düşüncenin ağırlığından kurtulmak için yine kötülükten medet umuyordum. Aynadaki aksime göz kırpıp ekledim:

"Gelinlikli haliyle o listeye ne de güzel yakışırdı."

Bütün bunları düşünmek yeterince kötü değilmiş gibi aklıma daha da beteri geldi:

"Reyhan'ın fotoğrafı hazırda var zaten" derken sözcükler sanki kendiliğinden ağzımdan çıkmış, böylece eski okul arkadaşım da listeme usulcacık girivermişti.

Ama sadece arkadaşım olduğu için değil, bir ölüm listesinden kurtulduğu için şakacıktan da olsa onu yeni bir listenin ucuna iliştirmek kederlendirdi beni.

Yatak odasına geri döndüm. O geceden beri hiç bakmadığım sarı zarfı sakladığım yerden aldım. Eskiz kâğıtlarını sıyırıp çıkarırken fotoğraflar yine iskambil kâğıtları gibi yatağın üzerine döküldü. Hayır, dört değil, beş taneydi. Hayır, o gece zarfın içinden çıkmamış, kendini saklamış son fotoğraf da bir kadına değil, benim yaşlarımda ya da benden biraz daha genç gösteren bir erkeğe aitti. Uzanıp hepsini elime aldım. Elimde, çoğu siyah beyaz fotoğraflardan oluşmuş bir deste vardı şimdi. Karton üzerine basılmış renkli fotokopi gibi duran,

şu muzip bakışlı adamın fotoğrafını saymazsak, her biri başka bir fotoğraftan özenle, aynı ölçüde, düzgünce kesilmişti.

Mimar elinden çıktıkları nasıl da belliydi.

Uzun bir süre dalgınca baktım her birinin yüzüne. Teker teker.

Onlar da bana baktılar. Bazen sevimliliği yüzünden belli ki olduğundan daha genç gösteren şu adamın vurdumduymaz neşesiyle bazen asık suratlı, dik bakışlı yaşlı bir amca şüpheciliği içinde bazen merakla ya da her şeyin bir şaka, bir oyun olduğunu sezdirircesine ikircikli bir gülümsemeyle baktılar.

Sadece biri diğerlerinden çok farklı bakıyordu. Öbür fotoğraflarda görünen sıradanlıklar, bir objektif üzerimize çevriliyken taklit ettiğimiz tüm o törensel tavırlar, yoktu bu yüzde. Reyhan'ın baktığı gibi merakla da bakmıyordu. Daha çok her şeyi bilen gözlerle bakıyor, ister istemez bana Ahmet'i hatırlatıyordu. Aynı bilmişlikle yüklüydü bu gözler, hatta biraz daha fazlasıyla. Ahmet kendisiyle ilgili her şeyi çözmüş olsa işte ancak o zaman böyle boş, böyle hüzünlü ama yine de her şeyi bilmenin olanca ağırlığıyla bakardı. Sanki fotoğraf, bir zaman gelecek, Ahmet'in dudaklarından dökülecek sözcükleri fısıldayıp duruyordu kulağıma: "Buraya kadar" diyordu, "benden buraya kadar."

Bir ölüm listesine girmiş, girdiğini de sanki sezinlemiş bu adam kimdi acaba?

Reyhan'ın fotoğrafına baktım tekrar. O da bana, "Ne yapacaksın bundan sonra?" diye soruyordu. "Kendine bir ölüm listesi hazırlamaya başladığına göre bundan sonra ne yapacaksın?"

"Ben de ne yapacağımı bilmiyorum ki" diye yanıt verdim onun bu bakışına karşılık. "Ama şimdi nereye gideceğimi iyi biliyorum."

Yatağın üzerinde duran eskizlere yine göz gezdirmeden hepsini zarfın içine tıktım. Alelacele hazırlandım. On dakika sonra evden çıkmış, günlerdir otoparkta duran arabamı almadan gideceğim istikamete doğru yürümeye koyulmuştum.

-3-
"Porselen Bebekler"

Zaman ve yer çevrelerinde aynı hızla daralıyordu.
(Sürgün ve Krallık / A. Camus)

Kapıyı açar açmaz, Halil Amca'nın ilk lafı, "Bu evin yolunu bilir miydin sen?" oldu. Yüzüme biraz merak, biraz da mesleğinin getirdiği şüpheyle bakıyordu. "Sabah sabah hangi rüzgâr attı seni buraya böyle?"

Doğrusu onunla karşılaşmamayı ummuştum içten içe. Yol boyunca 'Umarım evde değildir' diye geçirmiştim içimden ama şimdi karşımda durduğuna göre yapacak bir şey yoktu. Gülümseyerek,

"Geliyoruz işte gördüğünüz gibi" dedim. "Ahmet evde değil mi yoksa?"

"Evde, evde" dedi, kendi kendine homurdanarak. "Bu saat olmuş beyzademiz uyuyor hâlâ." Aynı sitemli ses tonuyla, "Pazar keyfi yapıyor anlaşılan" derken başıyla evin belirsiz bir köşesini işaret ediyor ve oğluna karşı duyduğu bildik öfkeyi gizlemeye bile gerek görmüyordu.

"Kaldırırım ben şimdi onu" dedim. "Beraber kahvaltı yapalım diye geldim."

"Eh, hoş geldin öyleyse."

Elini uzattı. Başıma geleceği bilmenin sıkıntısıyla ben de sakınarak uzattım. Tıpkı beklediğim gibi; elimi, bir güç gösterisine dönüştürdüğü acı bir kuvvetle hararetli hararetli sıktı. Bu *erkeksi* gösteride, kendisini hayal kırıklığına uğratmış oğlunun genlerini ondan almadığını, yani hatanın kendisinde olmadığını göstermeye çalışan acıklı bir yan vardı. Suç onda olmadığına göre, oğlunu baştan çıkaran bütün o sapkınlıklar karısının *sütübozuk* sülalesinden gelmeydi ve kadıncağız artık ölmüş de olsa soyuna sopuna rahatça sövebilirdi şimdi.

Yıllar önce, Babıâli'deki gazete binasında ilk karşılaştığımız o ikindi vaktinde de elimi böyle kerpeten gibi sıkmış, benim şaşkın bakışlarım karşısında Ahmet'e doğru dönüp "Anlaşılan bu da senin gibi muhallebi çocuğu" demişti.

On beş yıl öncesinin acısını hatırlayan elimi kurtarmayı başardığımda, içinde suböreği olan naylon poşeti uzattım ona.

Poşeti alırken, "Kırk yılda bir doğru bir şey yaptığınız oluyor" dedi, gülerek. "Ben birazdan çıkacağım ama çıkmadan atıştırırım ucundan."

İçeriye girince, öğrenciyken sık sık geldiğim ama mezun olduktan sonra yavaş yavaş ayağımı çektiğim eve göz gezdirdim. Benden bir dönem sonra mezun olduğunda Ahmet de evden ayrılmış, üç yıl kadar önce, bir kurban bayramı arifesinde, annesini trafik kazasında yitirmesinin ardından apar topar geri dönene kadar Ortaköy'deki küçük bir çatı katında yalnız başına yaşamıştı. Yuvarlak penceresinden bakınca meydandaki barok caminin kalem gibi ince minareleri görünen o evden vazgeçip, neden geri dönmüştü acaba? Sorduğum-

da hep, 'Babam için' derdi ama yıldızlarının bir türlü barışmadığı aşikâr bu adamla aynı evde yaşamaya kalkışması saçma gelirdi bana.

"Söyle ona çay hazır" dedi Halil Amca. "İki saattir kaynıyor ocağın üstünde."

Ahmet'in odasına doğru yürürken, yıllardır yerlerinden bile kıpırdamamış ağır koltuklara, artık gülkurusu solmuş duvarlara, sesi kocamış duvar saatinin salınıp duran pirinç sarkacına bakarak, zamanın bu eski evdeki hiçbir şeyi değiştirmediğini düşündüm ister istemez. Koltukların üzerine özenle yerleştirilmiş inci işlemeli siyah kırlentler de aynıydı; annesi Ahmet'e hamileyken hep 'kız olacak' ümidiyle Rus Pazarı'ndan aldığı, kızı değil de oğlu olunca ahşap denizliğe dizdiği fırfırlı elbiseli, maviş bakışlı porselen bebekler de. Ve salonun her köşesini örümcek ağı gibi sarmış göz nuru danteller... Evin, çeyiz sandıklarını hatırlatan baharatlı kokusu bile bu eski eşyaların, solgun renklerin, mahzun bakışlı bebeklerin bir parçasıydı sanki. Hiç kaybolmamıştı. Yalnızca anıların yüküyle biraz daha ağırlaşmıştı, o kadar.

Salondan geçip küçük koridora girdiğimde koku daha da yoğunlaştı. Bu kokuya bakılırsa, Nefise Teyze hayattaymış gibi çamaşırları hâlâ rendelenmiş beyaz sabunla yıkıyor; ceketlerin ceplerine avuç avuç naftalin dolduruyor ve sakız beyazı çarşafların arasına da tül kesecikler içinde lavantalar gizliyordu. Bir zamanlar ovalaya ovalaya sildiği halılardan yükselen ıslak yün, arapsabunu ve toz kokusu bile burun deliklerimi öylesine yoğun dolduruyor, her şey çok tanıdık geliyor, kadının varlığını öylesine güçlü hissettiriyordu ki; elinde toz bezi, her zamanki güleç yüzüyle karşıma çıkıp, 'Hoş geldin evladım' deyiverse hiç şaşırmayacaktım sanki.

Belki de az önce annesinin hamarat hayaletinin çıktığı Ahmet'in oda kapısı açıktı. Ahmet yatağında uzanmış, ellerini tıpkı bu sabah benim yaptığım gibi başının arkasında kenetleyip gözlerini açık kapıya dikmişti. Ya annesinin hayaletinin ardından durgun gözlerle bakıyor ya da içeriye girecek birini, belki de beni bekliyordu. Gördüğüne hiç şaşırmamıştı. Yüzü aydınlanarak,

"Şükür kavuşturana" oldu ilk sözü. Yatakta doğruldu, kucaklayacakmış gibi kollarını açtı. "Bakıyorum da sonunda bizim evin yolunu bulabilmişsin."

"Bu sefer de ben sana kahvaltıya geleyim dedim."

"Hoş geldin" dedi sitemli sitemli. "Farkında mısın bilmem ama bir haftadır görüşmedik seninle. Şantiyeye de uğramadın hiç." Merakla yüzüme bakarak, "Çok mu yoğundun?" diye sordu. "Ofiste de pek durmuyormuşsun aldığım haberlere göre. Babanla ilgili kötü bir şey yok değil mi?"

"Yok" dedim. Hep bildiğin gibi... de diyecektim ki sözcükler düğüm düğüm olup boğazımdan çıkmadı bir türlü. Yutkundum. "Biliyor musun, dün babamı ziyaret etmeyi unutmuşum."

"Bugün istersen beraber gideriz" dedi Ahmet. "Ne zamandır görmedim babanı ben de."

"Gideriz" dedim ama bu unutuşun tuhaflığını aklımdan silip atamıyordum bir türlü. Beklemiştir adamcağız. Gözü kapıda kalmıştır, diye hayıflanıyordum ki Ahmet birden:

"Bak dinle" diyerek, açık duran balkon kapısına doğru kulak kabarttı. "Birazdan güzel bir şey duyacaksın."

Kentin Pazar sabahlarına özgü naif uğultusu içinde; "Gevrek... Gevrek..." diye bağırarak geçen bir simitçinin kulak tırmalayan sesinden ve kavgaya tutuşmuş sokak kedilerinin canhıraş bağrışmalarından başka pek bir şey duyamıyordum doğrusu. Apartmanlardan birinden sepet sarkıtmış yaşlıca bir kadın bakkala ince, cılız sesiyle sesleniyordu ama onun bu seslenişlerini ta karşı kıyıdan gelip binaların ön cephelerinde yankılanan bir vapur düdüğünün sesi örtüyordu.

Sonra simitçinin adım adım uzaklaşan bağırtıları arasında bir akordeonun sesi çalındı kulağıma. Vaktiyle üzerine Türkçe sözler yazılmış haliyle bizde de pek sevilmiş Fransızca bir şarkı neşeyle sokağı dolduruyordu. Yazarlarıyla, yabancılarıyla, artık emekliye ayrılmış yaşlı orospularıyla ve bir zamanlar buraları mesken tutmuş travestilere karşı girişilen kanlı gece savaşlarıyla ünlenmiş sokak için bile pek de alışıldık bir şey olmasa gerekti; ama Ahmet,

"Her pazar böyle" dedi. "Önce simitçi geçiyor, arkasından da akordeon çalan adam. Şimdi köşede durup küçük bir konser verecek. İstersen balkona çıkıp dinle. Ben de kalkıp elimi yüzümü yıkayayım bu arada."

"Baban çay hazır demişti" diye seslendim arkasından.

Küçük balkona çıktım. Ufak tefek, yaşlıca bir adam koca bir akordeonu sırtlamış, hemen biraz ileride, merdivenlerin başladığı köşede durmuş keyifli keyifli çalıyor, arada bir de pencerelerdeki insanları selamlamak için kasketli başını kaldırıyordu. Onu izlerken gözüm karşı apartmandaki dairede gezinen mavi bir siluete ilişiverdi. Belli ki banyodan yeni çıkmış sarışın, genç bir kadın kısa, mavi bir havluya sardığı bedeniyle evin içinde yarı çıplak dolanıyordu.

Perdeleri açık pencerelerinden sabah güneşini olduğu gibi içeri alan dairede, onun zaman zaman gözden kaybolduğunu, sonra yine bir şey aranırcasına evin içinde gezindiğini görüyordum. Bir an cama doğru yaklaşıyor, dışarıya bakacakmış gibi yapıyor, sonra bakmadan uzaklaşıyordu. Onunla göz göze gelmemek için bakışlarımı aşağıya çevirdim.

Alt sokağa kadar inen merdivenlerin başında, akordeon çalan adamın üç dört adım ötesinde şimdi biri daha vardı. Biraz önce baktığımda görmediğim biri. Belki de bu küçük konseri daha yakından dinlemeye hevesli bir sokak sakiniydi. Üzerindeki –pazar sabahı için gülünç kaçan– takım elbiseye rağmen ciddiye alınacak bir özelliği de yoktu. Ama elindeki küçük not defterine bir şeyler yazması, sonra başını kaldırıp içime kurt düşürecek biçimde bu tarafa doğru bakması işkillendirdi beni. Benim de ona dik dik baktığımı fark edince defteri sakince ceketinin iç cebine koydu, merdivenlerden aşağıya, ana caddeye doğru akordeondan çıkan melodinin ritmine uyarak inmeye koyuldu. Kamil Bey'in peşime taktığı adam bu muydu yoksa? O tuhaf ofiste oturan adamı gözümün önüne getirip,

"Benim hakkımda daha fazla bilgi toplayıp da ne yapacak ki?" diye sordum kendi kendime. Omuz silktim. "Her an nerede olduğumu, kimin evine girip çıktığımı bilse ne olacak, bilmese ne olacak? Zaten öğrenmiş öğreneceğini."

Merdivenlerden aşağıya inen diplomat kılıklı adam görüş alanımdan çıkmıştı şimdi. O deftere neler yazmıştı kim bilir? "Peşimde birileri varsa dün bir kadınla görüştüğümü de yumurtlamışlardır" diye düşünerek gülümsedim. Reyhan'la birlikte kaç kitapçı gezdiğimizi, sonra bir sokak kahvesinin hasır taburelerinde oturup kaç bardak çay içtiğimizi de rapor etmişlerdir çoktan. Mutlu göründüğümü de ekle-

meyi akıl edebilmişler miydi o rapora? Ya da Reyhan'dan nasıl söz etmişlerdi acaba? "Güzelce bir kız" demişlerdir kesin. "Siyah saçlı. Hülyalı bakışlı. Hem samimi görünüyordu hem de mesafeli. Belli ki eski bir okul arkadaşı."

"Hâlâ balkonda mısın?" diye sordu Ahmet. Sanki birdenbire yanımda bitivermişti. "Akordeoncu bitirmiş konserini." Sonra karşı daireye bakıp ortalıkta yarı çıplak dolanan kadını fark edince de gülerek, "İçeriye neden girmediğin belli" dedi. "Utanmadan komşularımızı mı dikizliyorsun yoksa?"

Başımı kaldırıp karşı pencereye baktım ben de. Kadın, şimdi salondaki aynalı bir komodinin önüne oturmuş, dalgın, uzun sarı saçlarını tarıyordu. Yüzünün güzelliğini aynadan görebildiğime göre o da bizi görüyor olmalıydı. Ona bakarken, 'Neden Ahmet değil de ben?' diye sordum kendime. 'Neden Ahmet değil de ben?' O adam neden Ahmet'i değil de beni gözüne kestirmişti? Hayatımdaki hangi boşluk, ruhumdaki hangi karanlık nokta böyle bir teklif yapma cesareti vermişti ona? Benim bile bilmediğim ne biliyordu hakkımda?

"Alımlı kadınmış" dedi Ahmet. "Ruslara benziyor. Zaman zaman birkaç haftalığına yabancılar kiralıyor o daireyi. Rahat insanlar. Bizim burada olduğumuzu çoktan fark etmiştir ama belli ki dert etmiyor." Sonra yüzünü bana dönerek keyifle ekledi: "İzlemek bu kadar hoşuna gittiyse bize taşın istersen."

Bir şey söylemedim. 'Benimle oyun oynuyor' diye düşünürken derin bir iç geçirdim; ama kimi düşündüğümden pek de emin değildim.

"Hadi gel" dedi yavaşça kolumdan tutarak, "Sen kadını bakışlarınla yiyip bitirmeden içeri girelim. Babam çayları doldurmuş bile."

Mutfağa geçtiğimizde tezgâhta paketi açmış, suböreğinden yerken bulduk Halil amca'yı. "Güzelmiş" dedi ağzı dolu dolu. "Sizinle kahvaltı etmeye vaktim yok, atıştırayım dedim ucundan."

"Gazeteye mi?" diye sordum mutfak masasındaki metal sandalyelerden birine otururken.

"Öyle" dedi, ağzındakini yutarak. "Gazeteye. İş dediğin bitmiyor ki. Duyduğuma göre sizin işler de yoluna girmiş. Ahmet'ten alıyo-

rum güzel haberleri, merak etme. Kamil Bey'in mağazalarının tadilatını siz yapacakmışsınız. Hatta yeni bir konsept de istemiş sizden."

Anlaşılan diğer işten hiç bahsetmemişti Ahmet. Birden, "Sizin gazetenin arşivinde geçen yılın bütün gazeteleri duruyordur değil mi?" diye sordum. "Bir ara gelip bakabilir miyim?"

Babasından önce çayları dolduran Ahmet atıldı: "Ne yapacaksın ki geçen yılın gazetelerini?"

"Senin de haberin olmadı değil mi" dedim, Ahmet'e dönerek. "Belki hatırlarsın, fakültede Nurgül diye bir kızcağız vardı. Hani dağcılığa falan meraklı. Geçen yıl bir tırmanış sırasında kaybolmuş. Onunla ilgili çıkan haberlere bakayım istiyordum."

"Üzüldüm" dedi Ahmet, bardakları masaya koyarken. "Hatırlıyorum o kızı. Yerinde duramayan, kıpır kıpır bir şeydi. Gerçekten kötü olmuş."

"Hayat işte" dedi babası da. "Allah rahmet eylesin. İstediğin zaman gazeteye gelip bakabilirsin tabii; ama olan olmuş, ölen ölmüş. Ne bulmayı umuyorsun ki?"

"Kim bilir?" dedim çayımı karıştırırken. "İnsan merak ediyor işte. Hem ben sadece kaybolduğunu duydum. Sonrasında kızcağızın cesedi bulunmuş mu bulunmamış mı bilen yok. Belki gazeteler yazmıştır."

"Sen nereden duydun ki Nurgül'ün ölümünü?" dedi Ahmet.

Ona Reyhan'ı aranırken duydum diyemediğim için, "Dün akşam Pera'da Reyhan'la karşılaştık" dedim. "O söyledi."

"Reyhan'la? Nasılmış? Görüşmüyorduk onunla da uzun zamandır. Son kez fuarda karşılamıştık hatırlarsan."

"İyi görünüyordu" dedim konuyu daha fazla dallanıp budaklandırmamak için.

Ağzına bir parça daha börek atarak, "Ben çıkıyorum" dedi babası. "Arşive bakacaksan uğra bir ara. Gerçi şu sıralar gazete için için kaynamaya başladı. Satılacağı birilerinin kulağına gitmiş anlaşılan. Toz duman oldu ortalık. Allah vere de benim de işin içinde olduğumu öğrenmeseler."

Babası evden çıktığında, kalan börek dilimlerini tabağa koyarken,

"Reyhan bir mimarla nişanlı değil miydi?" diye sordu Ahmet. "En son gördüğümüzde yüzük vardı parmağında. Evlenmiş mi?"

"Artık nişanlı değil."

"Ayrılmış mı nişanlısından?"

Bir süre sustum. Nedense bunu söylemek zor geliyordu. "Nişanlısı geçen yıl intihar etmiş" dedim en sonunda.

"İntihar mı etmiş?" dedi şaşırarak. "Sabah sabah ağzından da bal damlıyor mübarek. Felaket habercisi gibisin. Önce Nurgül, ardından da bu eski nişanlı." Biraz düşünüp yanıtını biliyormuşum gibi sakince sordu: "Neden intihar etmiş ki?"

"Sanırım Reyhan da bilmiyordu sebebini. Ben de fazla kurcalayıp kızcağızı üzmek istemedim."

Sanki niyetimi sezmişçesine, "Arşive gittiğinde belki gazetelerde bir şeyler bulursun" dedi Ahmet.

İşte yine her zamanki bilmişliğiyle bakıyordu yüzüme. Gözlerimi, titrekliği birdenbire artan gözlerinden kaçırdım.

"İyi hatırlattın" dedim, yeni aklıma gelmiş gibi. "Vaktim olursa belki bakarım biraz. Ama benim asıl merak ettiğim şey başka."

"Ne gibi?"

Önüme koyduğu böreklerden bir parça alırken, "Açıkçası pek emin değilim" dedim. Ona ne kadarını söylemem gerektiğini kestiremiyordum bir türlü. "Sadece bir tahmin benimkisi. Belki tesadüfler öyle denk geldi, belki her şey benim kuruntum..."

"Hangi tesadüfler? Lafı ağzında geveleyip duracağına şunu doğru düzgün söyler misin?"

"Sana Mia'yla, hani şu Kamil Bey'in kız kardeşiyle görüşmemizden söz etmiştim hatırlarsan. O an bana çok önemli gelmeyen bir şey söylemişti Mia. İşin bizden önce bir başkasına verildiğini ama o işin sonunun kötü bittiğini."

"Senden önce" diyerek düzeltti Ahmet. Sakindi ama içten içe sinirlendiği belliydi. "İşin sana teklif edildiğini unuttuğumu sanma."

Yüzüne dik dik baktım. O an aklımdan geçirdiğim tek şey, 'Bu iş ona teklif edilseydi, kabul eder miydi?' diye kendime sormak oldu. Teklif bana yapıldı diye böyle hırçınlaşabildiğine göre, sanki kabul

edermiş gibi geliyordu şimdi bana. Kendine nasıl bir ölüm listesi hazırlardı acaba?

"Her neyse" dedim, daha fazla düşünmemek için. "Bu konuyu geçen hafta birlikte yemek yerken Kamil Bey'e sorduğumda o adamın intihar ettiğini söylemişti bana."

Bunları anlatırken bile Ahmet'in listesinde kimlerin olabileceğini düşünmeden edemiyordum. Babası? Evet, babası olurdu herhalde. Herhalde değil, kesin olurdu. Başka? Ben olur muydum mesela? Yok canım... Olabilir miydim yoksa? Düşüncesi bile garipti. Ama hemen ardından aklımdan geçirdiklerim bana daha da garip gelecekti: 'Benim listemde Ahmet olacak mıydı peki?'

"Vay vay" dedi şaşkın bir dille. "Sen de dün akşam Reyhan'la karşılaşıp, nişanlısının intihar ettiğini öğrenince, ikisinin aynı kişi olduğuna karar verdin, öyle mi?"

Öyle olduğunu bilmeme rağmen, "Dedim ya, emin değilim" dedim. "Mimarlar arasında intihar sık görülen bir şeyse, elbette her şey bir tesadüf olabilir. Reyhan'dan biraz daha fazlasını öğrenirim diye düşünüyorum."

"Görüşeceksiniz anlaşılan" derken gözleri yine fıldır fıldır gidip gelmeye başlamıştı.

"Arkadaşız. Neden görüşmeyelim?"

"Hep arkadaştınız. Hep arkadaştık. Görüşüyor muyduk peki? Dün gece başka bir şey oldu değil mi? Olmuş, olmuş... Ne oldu, söyle hadi."

Omuz silkerek gülümsedim sadece. "Ne olduğunu ben de bilmiyorum ki" dedim. "Ya da ne olacağını?"

"Öyleyse bekleyip görelim bakalım" dedi Ahmet. "Neyse, şimdi kahvaltımızı yapalım. Sonra babanın yanına beraber gideriz istersen." Durdu. Yüzüne muzip bir ifade yerleştirerek ekledi: "Tabii bugün de Reyhan'la görüşmeyeceksen."

4
"Kimi Öldürmeli?"

Göğsüme yerleşen iki ruh var...
(Faust / Goethe)

Dar ve köhne asansörün sırları parça parça dökülmüş aynasından bana bakıyordu ama görmüyordu beni. Aklı başka yerdeydi. Asansör, çıkardığı gürültüye tezat bir yavaşlıkla birinci katı sarsıla sarsıla geçerken, "Sen de benim gibi neden burada olduğumu anlamak mı istiyorsun yoksa?" diye sordum sessizce. Sorum ona ulaşmadı. Aramızda aşılmaz gibi duran aynalardan yapılma bir duvar vardı. Reyhan, çiçek bozuğu aynanın derinliklerine dalgın dalgın baktıkça, benim de içimi tuhaf bir sıkıntı, pek de anlam veremediğim bir hu-

zursuzluk kaplıyordu. Belki sebepsizdi. Belki aramıza koyduğu –rüyalardakine benzeyen, rüyalardakine hiç benzemeyen– sırlı ayna yüzündendi. Belki de duyduğum daha işlenmemiş ama niyet edilmiş bir suçun huzursuzluğuydu.

İkinci katın kapısı da arkamızdan yavaşça kayıp giderken, "Bendeki tek beklentinin onunla sevişmek olduğunu düşünüyor şu an" diye düşündüm ve bunu düşündüğüm anda bana aynadan öyle bir baktığını gördüm ki suçüstü yakalanmış gibi hissettim kendimi. Sevişme isteğini açık seçik görmüştü; çünkü istek oradaydı; tir tir titreşerek büyüyen patavatsız bir hayalet gibi aynanın içinde duruyordu. Reyhan da bu hayaleti izliyor, hiç utanıp sıkılmadan, bu kadar yüzsüzce varlığını belli etmesine şaşırıyordu sanırım. 'Varsın şaşırsın' dedim içten içe gülerek, şimdi uzanıp onu öpmeyi düşünürken huzursuzluk yerine inceden bir keyif duyarak, 'varsın yanlış anlasın beni.' Çünkü insan ancak başka bir şeyi, daha tehlikeli daha zehirli düşünceleri gizlemek için böylesine kolay, böylesine aldatıcı bir biçimde kendini ele verirdi.

Neyse ki şaşkınlığının büyümesine ve bu şaşkınlığı haklı çıkaracak o küçük öpücüğe üçüncü katta duran gürültücü asansör izin vermedi. İndik sessizce. Birkaç adım attık atmadık, ahşap desenli bir kapının önünde durduk.

"Dairen burası mı?"

Bir şey söylemedi. Belki başını hafifçe salladı, ben görmedim; fısıltıyla evet dedi belki, ben duymadım.

Çantasından anahtarlarını çıkarırken, birden kendimi davetsiz bir misafir gibi hissettim. Oysa tatlı bir ısrarla beni eve çağıran, sadece üç istasyon gerideki hastanede yatan babamı ziyaret ederken ben, peronda bekleyip, gelip geçen trenleri sabırla seyreden o değil miydi? 'Beraber gideriz' demişti, yumuşacık koluma girerek. Şimdi bu dalgınlık bir pişmanlığın belirtisi miydi yoksa? Kapının kilidi küçük tıkırtılarla açılırken, dışarıda bir düdük öttü uzun uzun, bir tren takırtılar tokurtular çıkararak gelip geçti düşüncelerimizden. Sessiz bir karanlığa adım attık. Işıklar yandı.

Antre ile salonun ışıkları aynı anda yanıp, küçük daire duvarları, eşyaları, renkleri ve bu eşyaların ve renklerin yarattığı çocuksu hava-

sıyla kendini gösteriverince her şey tanıdık geldi gözüme. İlk anda anlam veremediğim bir şaşkınlık duydum. Bir ürperti sardı içimi. *"Burada daha önce de yaşamıştım"* duygusu... 'Gerçekten de yaşamış mıydım yoksa?' Hiç konuşmadan, içimdeki bir güdüye uyarcasına küçük salona doğru yürüdüm. Penceresinden deniz görünen salonun ortasında durdum. Ne tuhaf, öylece durup etrafıma bakınırken adlandıramadığım, daha önce hiç tatmadığım bir duygunun baş döndürücü sersemliği içinde sanki bedenime tıpatıp uyan bir boşluğu ağır ağır ama kolayca dolduruyordum.

Bu hem öylesine güçlü hem de öylesine yakıcı bir duyguydu ki; bir yandan hafızasını yitirmiş bir adamın evine geri döndüğünde, çağrışım dolu kokuları ve hüzünlü duruşları tanıdık gelen eşyalar karşısında yavaş yavaş canlanan belleğiyle etrafıma bakınıyor; bir yandan da öyle bir belleği bana sık sık hatırlatacak yeni bir belleğin sahibi olduğumu hissediyordum.

Kalbimin heyecandan yerinden fırlayacakmış gibi çarpmasına engel olup birazcık kendimi zorlasam: sanki burada, bir iki taklit resim dışında hemen hemen çıplak duvarların arasında, daha önce de tıpkı böyle ayakta durduğumuzu; camının altı sarı, kızıl, kahverengi çınar yapraklarıyla dolu sehpanın üzerinde akşamları yemek yediğimizi; işte şu minderleri basılmış eskice kanepede yan yana oturduğumuzu, hatta el ele televizyon izlediğimizi bile kolayca hatırlayıverecektim. (Ama bütün bunları hatırlamak istiyor muydum, pek de emin değildim.) O yeşil kadifeli kanepeye bakarken, gecenin bir vakti uykusu gelince Reyhan'ın başını nasıl da usulcacık, nasıl da yumuşacık dizime yaslayacağını hayal ettim. Saçları yüzünün bir kısmını siyah tülden bir örtü gibi örterken, dudaklarında belli belirsiz gülümseme olacaktı hiç kuşkusuz. Mutlu görünecekti Reyhan... Huzurlu görünecekti... Ah, güzel mi güzel görünecekti...

Zihnimde sevecenlik yüklü bir anı gibi beliren bu görüntü gerçek miydi? Öyleyse bile benim değil, bir başkasının anısı olmalıydı. Yoksa bir istek miydi sadece? 'Eğer bir istekse' diye sordum kendime, 'eğer bu yalnızca bir istekse, gözlerim neden dolu dolu oldu böyle?'

"Ayakta durma istersen" dedi Reyhan, bakıp durduğum kanepeyi işaret ederek, "otursana şöyle. Ben şu üstümdekileri değiştirip geleyim."

Gözlerimdeki yaşı sezdirmeden sildim. O, yatak odası olarak tahmin ettiğim odaya giderken, ben kanepenin hemen kenarına iliştim. Bu evde geçen geceleri düşledim. Bir başkasının anılarını düşlerken fark ettim ki oturduğum yer değildi yerim. Kalktım, kanepenin diğer tarafına, gecenin sonları yaklaşırken Reyhan'ın başını dizime yaslayacağı yere geçtim. Biliyordum, ruhumun derinliklerinde açık seçik hissediyordum, başını dizime yasladığında hep yaptığım bir şeymiş gibi bu gece de onun saçlarını okşayacaktım. Okşarken, uykuya daldığını, uykusunda da kâbus yüklü bir rüya gördüğünü anlaşılmaz sözcükler mırıldanmasından anlayıp, sayıklamalarına engel olmak istercesine onu bir çocuk gibi kucağıma alacak, kollarını kendiliğinden boynuma doladığında da arka odaya kadar taşıyıp, yavaşça yatağa yatıracaktım. Sonra yanına uzanmamışsam eğer, bu kanepede değil, cama daha yakın duran şu kadifesi eprimiş berjer koltukta oturup sigaramı tüttürecek, ardından içerisini havalandırmak için pencereyi açtığımda peronda son banliyö trenini bekleyen yolcuların aynı yorgun, aynı karanlık, aynı kuşkulu yüzlerine bakacaktım dalgın dalgın.

Her şeyin böyle olacağından nasıl da emindim. Oturduğum yerden pencereye doğru baktım; anıların yaşanmışlığından, yaşanmışlığın kederinden çok, beklentisinin ağırlığından kurtulmak için. Uzaktaki denizi görebiliyordum. Aslında uzakta değildi deniz, hemen biraz ötede, istasyon binasının ve sahil yolunun sonrasında başlıyordu. Onu uzak olarak algılamamın sebebi bir karşı kıyının yokluğuydu. Oysa –hayali ya da gerçek– hep bir karşı kıyı vardır bu şehirde. Bu şehrin insanları karşılarında bitimsiz, koca bir su birikintisi değil, sınırlanmış bir deniz görmekten hoşlanırlar. Kolayca ulaşılabilir kıyılardan, vapurla –bir sigara ya da demli bir bardak çay içerken bile– geçilebilir denizlerden ve bu denizlerin üzerine asılmış köprülerden hoşlanırlar.

Kalkıp pencereye yaklaştım. Tül perdeleri aralayıp denize baktım yeniden. Bitimsizliği, bir yavanlık, bir eksiklik duygusu saldı içime. Açıkta demirlemiş irili ufaklı birkaç yük gemisi dışında görülecek pek bir şey de yoktu. Gemiler ölgün ışıklarını açmış, geceyi bekliyordu.

"Acıktın mı?"

Arkamı döndüğümde bambaşka bir yüzle duruyordu Reyhan. Ev kıyafetleri içinde daha kendine güvenen, daha rahat hareket eden bir kadın vardı şimdi karşımda.

"Biraz" dedim, perdeyi eski haline getirerek. "Ama acelesi yok."

"Şimdi hazırlarım ben bir şeyler."

"Kadife perdeleri de çekmemi ister misin?"

"Niye ki?" diye sordu şaşırarak. "Kim görecek burayı?"

"Sen bilirsin, sordum sadece."

"İstersen televizyonu aç" dedi, "ya da müzik dinle. Ben yemeği hazırlayayım."

Mutfağa doğru yürüyüp gitti. Ben ne yapacağımı bilemeden bir süre öylece ayakta durdum. Gidip tekrar kanepeye oturdum, kalktım, televizyonu açtım. Akşam haberleri bitmek üzereydi. Ahmet'in de tanıdığı bir modacı, yüzünde takmaymış gibi duran pala bıyıklarıyla kırıta kırıta modadan çok çıplaklık ve tesettür ve elbette beklenen deprem üzerine bir şeyler söylüyordu. Ekranda türbanlı kızların, mayolu mankenlerin, maket kartonundan yapılmış gibi devriliveren evlerin görüntüleri ardı ardına geçmeye başlayınca televizyonun sesini kıstım. Duvar dibindeki kütüphanedeki kitapları karıştırmaya başladım. Bazılarını elime alıp birkaç satır bir şeyler okudum. Ona hediye ettiğim öykü kitabı da diğerlerinin arasında öylece duruyordu: *'Cennetin Kapıları'* hiç açılmamıştı. Bir türlü tanışamadığım o adamın, Mia'nın kocasının yazdığı kitabın sayfalarını açtım. Öykülerden birini hatırlayarak kitabı burnuma doğru yaklaştırıp kokladım. Henüz bir kokusu yoktu. Yerine bıraktım.

Bıraktığım kitabın hemen yanında Rilke'nin *Duino Ağıtları*'nın durduğunu –biraz da şaşırarak– fark edince elim kendiliğinden ona uzandı. Evimde olan bir kitapla karşılaşmak hoşuma gitmişti. Bana hep Ahmet'i hatırlatan bir iki dizenin yerini buldum ama ezberden okudum:

'Belki de bu yüzden buradayız biz' demişti Rilke şiirinde. *'Ev demek için. Köprü, çeşme, kapı, testi, incir ağacı, pencere. Ve daha da ötesi: sütun, kule. Yalnızca söylemek için, unutma ama öyle bir söylemek için ki hiçbiri, bu şeylerin hiçbiri içlerinden bile geçirmemişlerdir böylesine bir varolmayı.'* Ahmet'i, daha

doğrusu bana sabahın köründe kahvaltıya gelişini hatırlamak bir parça gülümsetti beni; ama can sıkıntımı gidermedi. İçeriye ilk girdiğimde hissettiğim *bu evde daha önce de yaşamıştım*, duygusu silinip gitmiş, şimdi üzerime bir yeniyetme acemiliği, sanki bir duygu sakarlığı çökmüştü.

Sonra o fotoğrafı gördüm. Utanırcasına kitapların arkasına gizlenmiş, Reyhan'ı bir adamın kollarında dans ederken gösteren ve bir anda bana "burada ne işim var benim?" diye düşündürten fotoğrafı.

Belli ki nişanlandıkları gece çekilmiş.

Ahşap çerçeveye doğru uzandım. Elime alıp uzun uzun baktım fotoğrafa. Nasıl da mutlu görünüyorlardı. Nasıl da dolu dolu gülerek bakıyorlardı. Ya da adam öylesine mutlu olmuştu ki içi içine sığmayan mutluluğu resmi büsbütün kaplamıştı. İşin tuhafı, onu hiç tanımıyor olmama rağmen bana birini hatırlatıyordu, bu kadar mutlu görünmese kolayca hatırlayıvereceğim birini.

'Nerede gördüm ben bu yüzü?' diye merakla sordum kendime. 'Yakınlarda hem de.'

Mutluluğun resmine bakıp düşünürken, zihnimde beliriveren başka bir fotoğrafın görüntüsü doğrusu şaşırtmadı bile beni. Gülümseyerek: 'Biliyordum' diye mırıldandım. 'Onun olduğunu biliyordum elbette.'

Siyah beyaz fotoğrafı, Kamil Bey'in verdiği o sarı zarfın içinden çıktığından beri gerçeği biliyormuşum aslında, sadece bunu kendime bile söylemekten çekinmişim demek ki. Kendini en sona saklarcasına, o teklif akşamı zarftan çıkmayan ama sonradan yatağımın üzerine düşen resimdeki adamla, şimdi fotoğrafına baktığım adam birbirinden nasıl da farklıydı. Dalgınlığından, kendisiyle ilgili her şeyi çözmenin ağırlığından eser yoktu bu yüzde. Doğru soruların sorulmadığı, yanıtların da olmadığı bir dünyada, mutluluk denilen illet yüzündeki bütün anlamları ister istemez bozmuştu. Ne yalan söylemeli, bu halleriyle çok hoş bir çift olmuşlardı. Reyhan'ın üzerinde omuzlarını açıkta bırakan gök mavisi abiye bir kıyafet vardı, adamda da benim damatlığıma benzer siyah takım elbise.

"Sıkıldın mı?" diye seslendi mutfaktan Reyhan. Sesini duyunca birden irkildim.

"Hayır, oyalanacak bir şeyler buldum ben" derken çerçeveyi eski yerine bıraktım.

Salona yayılan yemek kokusunun çağrısına uymadan hemen önce son bir kez daha baktım resme.

"Demek kendini de o ölüm listesine eklemiştin?" dedim. "Bula bula öldürmek için bir tek kendini mi buldun?"

Fotoğraftaki adam mutluluktan çok benim söylediklerime gülüyormuş gibiydi şimdi.

O benim halime alay edercesine gülümserken, 'Eğer' diye geçirdim içimden, 'eğer o tasarımı yapmak için sonunda birini seçtiysen, yaptığın çizimler nerede? Boş yere öldürmedin ya kendini?'

Bir an evimde, yatak odasındaki gardırobun dibinde, o sarı zarfın içinde duran eskizler aklıma geldi. Çizdikleri gerçekten de onlar mıydı yoksa? Tasarladığı bina bana verilen eskizlere mi çiziliydi? Bu düşünce heyecanlandırdı beni. Onlara hiç göz atmadığım için kızıyordum kendime. Yine de bu heyecanım çabucak söndü. Eskizlerde olağanüstü bir şeylerin olması mümkün değildi. Öyle olsa onlar zaten bana verilmez, o teklif bana asla yapılmazdı. Öyleyse, o sıra dışı çizimler şimdi nerdeydi?

'Bilse bilse yerini Reyhan biliyordur' diye geçirdim içimden, mutfak tarafına doğru bakınarak. "Gerçekten bir şey biliyorsa onu çok da kuşkulandırmadan öğrenmem gerekecek." Fotoğrafa son kez bakıp, 'Üzgünüm' dercesine iki yana salladım başımı, neden salladığımı bilmeden. Sonra mutfağa doğru yürüdüm. Kapının eşiğinde durup Reyhan'ı izledim. İşe pek de yatkın olmayan elleriyle teflon bir tavaya dizdiği tavuk dilimlerini kızartıyordu. Geldiğimi fark edince bakıp hafifçe gülümsedi. Çoktandır benim için yemek hazırlayan bir kadın olmamıştı hayatımda. Hele o yemeği hazırlarken yıllardır kimse bakıp gülümsememişti bana. Seyretmesi bile keyifliydi.

"Birazdan biter işim" dedi, tavukları uzunca bir tabağa çıkarırken. "Bir tek pilavı ısıtması kaldı."

Bir iki adım atıp tam arkasında durduğumda yavaşça bana doğru döndü. Tıpkı müzik kutularındaki küçük balerinler gibi, ağır ağır.

Gözlerini gözlerime dikti. Öpmek için ona doğru eğildiğimde yüzünde çocuksu bir merak dalgalandı. Sanki dudakların dudaklara

yaklaştığı anda öpüşmenin nasıl bir şey olduğunu merak eden deneyimsiz, genç bir kızdı karşımdaki. Bir öpücük kondurdum dudaklarına. Yüzümü geri çektiğimde, o ıslak, o buğulu bakışlarla karşılaşmak şaşkına çevirdi beni.

Bana böyle bakan bir kadını sevebileceğimi düşündüm o an.

Ardından, daha ben ne olduğunu anlamadan, sanki güneş tutuluyormuş gibi iki farklı daire iç içe geçti ve biri diğerini tümüyle yuttu. Her yer karardı. Mutfağın tavanında asılı duran ampul hâlâ yanmaya devam ediyordu etmesine ama ışığı artık hiçbir yeri aydınlatmıyor; raftaki bardaklar, tuzluk, küçük zeytinyağı sürahisi, baharatlıklardaki uğurböceği desenleri, tezgâhtaki tencerelerle tabaklar, evyedeki üst üste yığılı bulaşıklar yarım yamalak da olsa kendini gösteriyorsa, bunu sırf beni daha fazla endişelendirmemek için yapıyordu. Koskoca dünyada yere düşen bir çatalın seramiklerin üzerinde zıplayarak çınlamasından başka bir ses de duyulmuyordu. Oysa her şey dile gelip konuşmak istiyor, sabırsızca uğulduyor ama kendilerini ifade edecek sözcükleri bulamıyorlardı bir türlü.

Neden sonra bedenimi onun bedeninden ayırdığımda hâlâ ılık, hâlâ canlı bir şeyin kılıf gibi, bir deri parçası gibi benden sıyrılıp çıktığını hissettim. Bir şeyler değişmişti. Üzerimden bir yük, bir ağırlık kalkmıştı sanki. Evet, sevişmekle ilgili belki; ama yine de sevişmenin verdiği doygunlukla, o mutfak tezgâhının üzerinde yarattığı efsunlukla ilgisi olmayan bir arınma, bir yenilenme, bir tazelik duygusu sarmıştı benliğimi.

Bir iki şey söylemek istedim ama bunun için ne cesaretim vardı ne de kelimelerin bir anlamı.

Yorgundum, tezgâhın kenarına tutunmasam orada yığılıp kalıverecektim. Ama mutluydum. Çok uzun zamandan beri ilk kez böylesine mutluydum. Bu deri değiştirmiş ruhumun yumuşak kabuğuyla kendimi korunaksız, güçsüz hissetsem de fotoğraftaki o adam kadar mutluydum işte.

Birden eski karımı, Gamze'yi hatırladım ve başka bir kadınla sevişitikten sonra onu düşünmek tuhafıma gitti.

"Affedersin" dedim.

"Neden özür diliyorsun ki? " dedi Reyhan şaşırarak. "Bunu ikimiz de istiyorduk öyle değil mi? Yalnızca biraz aceleye geldi."

Ondan neden özür dilediğimi nasıl anlatabilirdim ki?

"Bilmiyorum" dedim, "içimden öyle geldi."

Dudaklarıma küçük bir öpücük kondurarak kendini toparlarken, "Hadi" dedi, "şimdi yemeğimizi yiyelim."

"Yardım etmemi ister misin?"

"Elinden gelir mi?"

Güldüm. "Merak etme" dedim, "düşündüğünden daha becerikliyim."

Aceleyle çözülmüş gömleğinin düğmelerini iliklerken bedeninin küçük, sevimli gizlerinden biri gözüme ilişti. Sol göğsünde, meme başının hemen üzerinde, kalp şeklinde kahverengi bir ben vardı. Bedeninin kendine özgü albenisi. Pek çok küçük ben tanesinin oluşturduğu tırnak büyüklüğünde doğal bir dövmeydi. Bir kurşuna hedef çiziyordu sanki. Bu yüzden daha derinlerde çarpan yüreği bir ölüm listesinin üst sıralarına tek başına taşımaya kalkışıyor; ama en önemlisi: gidip gelip o sol memeyi öpme isteği uyandırıyordu bende. Uzanıp hafifçe öptüm meme ucundan. Huylanır gibi oldu.

"Çok uzun zamandır hiç kimseyle sevişmemiştim, biliyor musun?"

"Ben de öyle" dedim gözümü o benden alamazken.

Mutfak tezgâhına dayanmış bunları itiraf ederken, her şey komik görünüyordu. Utanmış bir halimiz yoktu ikimizin de. Kendimi biraz olsun anlıyordum; çünkü bedenimi yeniden bu evin bir parçası olarak görmeye başlamıştım. O hatırlayan bellek, her şeyi geçmişin bir devamı, bir tekrarı biçiminde yaşamıştı sanki. Asıl merak ettiğim, Reyhan'ın bunu benim gördüğüm gibi nasıl görebildiğiydi. Belki de bir kez daha çocuksu merakına ya da –daha basit bir anlamda– bedenin çağrısına yenik düşmüştü.

"Mutlu musun?" diye sordu artık çocuksu değil, bir fotoğrafın içinden bakar gibi merakla bakarken yüzüme.

"Şaşkınım daha çok."

Hafifçe gülümserken yeniden sordu: "Mutlu musun?"

"Nişanlının fotoğrafını gördüm kitaplıkta."

Kötü bir şey yapmışım gibi baktı bu kez. Elime bir tabak tutuşturdu aceleyle.

"Birazcık işe yara bari" dedi kaçamak bir sitemle. Neşeli olmaya çalışarak da ekledi: "Şunları sehpaya götür bakalım."

Uzatmanın anlamı yoktu. Yersizdi belki söylediğim. Elimde tabak, içimde pişmanlık, mutfaktan çıktım. Daha sonra, cam sehpada mantarlı tavuk ve pirinç pilavından oluşmuş ilk akşam yemeğimizi yerken –mantarlar biraz diri kalmıştı ama yemek idare ederdi– ara ara o fotoğrafın olduğu kütüphaneye doğru kayacaktı bakışlarım. Sanki kitapların arasından biri bizi izliyordu. Oysa fotoğraf yerinde yoktu artık. Reyhan, kaşla göz arasında, bir yandan mutfaktan tabak çanağı taşırken, fotoğrafı oradan almış, kim bilir nerelere saklamıştı? Sormadım elbette. Ama yine de o gözün hâlâ kütüphanenin bir köşesinden bana baktığını hissediyordum.

Tıpkı apartmanın dışında bu daireyi gözetleyen adamlar gibi; görünmeden. Yalnızca bir kuruntu belki de ama benim zihnimde bir düşünce olarak yer kaplıyorlardı. Tıpkı bir zamanlar o ölen mimarın zihninde de yer kapladıkları gibi. Öyleyse...

Öyleyse gecenin ilerleyen bir vakti, onu kucaklayıp taşımasam da Reyhan'la yan yana uzandığımız yatakta bir zamanlar benim yerimde o ölen mimarın olduğunu düşünmek, belki de bu yüzden şaşırtıcı gelmeyecekti bana.

Onunla aynı teklifi almak, aynı kadınla aynı yatakta yatmak; sözlerinin bir kısmını unutup, boşluklarını kendi uydurduklarımızla doldurduğumuz, melodisini de az buçuk tutturduğumuz bildik bir şarkıyı söyler gibi sevişmek... Ve sevişirken aynı gardırop aynasının yansıttığı aynı çıplak, aynı buğday tenli, terli bedene bakmak... buram buram zencefil, karanfil, portakal; buram buram aşk kokan Reyhan'ın çıkardığı aynı iniltileri, yatağın eskimeye yüz tutmuş somyasının kenar yaylarındaki aynı gıcırtıları, gecenin içinden geçen aynı trenlerin aynı yorgun tıkırtılarını işitmek... duvarda asılı duran aynı saatin akrep ve yelkovanına bakarak zamanı ve o tuhaf ofisi düşünmek bu yüzden şaşırtıcı gelmeyecekti.

Sanırım bu gece, ben de bir zamanlar o mimarın yaptıklarını yapacaktım: Sevişmekten yorgun düşmüş Reyhan'ın derin bir uykuya

daldığından emin olunca yavaşça yataktan kalkıp salonun penceresine yaklaşacak, alnımı sert ve soğuk cama dayayarak, bu evi gözetleyen karanlık yüzlü adamları aranırken, aynı sokağa, aynı ağaçlara, aynı tren istasyonuna, aynı karanlıkta gizlenen deniz parçacığına, – belki aynı yük gemilerine değil ama– gemileri birbirine benzeten aynı hüzünlü ışıklara bakacak ve elbette aynı şeyi geçirecektim aklımdan: kimi öldürmeli? Kimi öldürmeli?

-5-
"Kibir"

Tanrım! Bir fındıkkabuğuna sığıp yine de kendimi
hudutsuz ülkelerin hükümdarı sayabilirdim.
(Hamlet II-2 / Shakespeare)

Pencereye doğru bakınıyorum. Dün gece alnımı soğuk camına dayayıp bu perona doğru baktığım pencereye. O eve geri dönmek için küçük bir işaret bekler gibiyim. 'Böyle olmamalıydı' diyor içimdeki kırgın ses. 'Böyle ayrılmamalıydık bu sabah.'

Oysa daha bir saat kadar önce, kızarmış ekmeklerin kokusunu duyarak uyandığımda, bir yandan üst kat komşularımın benim yokluğumda sevişip sevişmediklerini merak ediyor bir yandan da

Reyhan'la fısıltılı bir sabah sevişmesinin hayalini kuruyordum tatlı tatlı. Sonra bu perondaki halimi gözümün önüne getirerek, beni takip edip duran adamın (belki de bir zamanlar o eski nişanlının peşine takılmış, bu istasyonu, girdiğim evi, alnımı dayadığım şu pencereyi iyi bilen adamın) yüzümdeki mutluluğu küçük not defterine nasıl yazacağını düşünürken de keyifle gülümsüyordum.

Yalnızca bir saat önce? O mutluluğu yaşayamadığım için mi gizli gizli bir şeyler karalayan karanlık suratlı ya da diplomat kılıklı birileri de görünmüyor şimdi ortalıkta.

Toza bulanmış eski bir banliyö treni bildik tıkırtılarla perona yanaşırken gözüm bir kez daha pencereye doğru kayıyor. Hiçbir kıpırtı yok perdelerde. Reyhan, o kıpırtısız perdelerin ardında neler yapıyor acaba? Birbirlerini itip kakarak yol açmaya çalışan kalabalıkla dirsekleşirken bile o var aklımda. Kapıdan çıkarken, sanki bir an önce benden kurtulmak, bir an önce kendi düşünceleriyle baş başa kalmak istermiş gibi duruşu gözümün önünden gitmiyor hiç. Bu yüzden mi içim daralıyor? Bu yüzden mi canım deli gibi sigara içmek istiyor? Öylesine uzun zamandır içmemişim ki, sigarayı bıraktım mı ya da bir zamanlar gerçekten içtim mi, bundan bile emin değilim artık.

Sigara içme isteğim, kondüktörün uzun uzun öttürdüğü düdük sesine karışırken aniden bir hareketlenme oldu, kompartımanda hoşnutsuz bir uğultu yükseldi. Daha ben "Neler oluyor?" demeye kalmadan gençten biri vagonun henüz kapanmamış kapısından dışarıya fırlamış, var gücüyle kaçmaya başlamıştı. Şimdi onun peşine takılmış şişmanca, tıknaz bir adam, bir yandan avazı çıktığı kadar bağırıp çağırarak hırsızın yakalanmasını istiyor bir yandan da kaçanı sanki tutacakmış gibi kollarını ileriye doğru uzatmış, koşmaya çalışıyordu.

Kapılar bir anda kapandı. Tren hareket edip adama yetiştiğimizde, o, peronun tam ucunda durmuş, aşağıya, rayların arasına atlayamadığı için kendisini çarpan yankesicinin ardından boş gözlerle bakmakla yetiniyordu. Şuncacık koşturmaya rağmen nefes nefese kalmış, gömleği terden sırılsıklam olmuştu. Artık bağırıp çağırmaktan, yardım istemekten de vazgeçmişti ama bir bebeği tutacakmış gibi uzattığı kollarını indirmemişti henüz. Perondan aşağıya doğru

kayıp hırsızın peşi sıra uzanan tek şey, bu kısa boylu adamın upuzun gölgesiydi.

Yavaş yavaş hızlanan tren, rayların yanında can havliyle koşan yankesiciye yetiştiğinde ona dikkatlice baktım. Bir elinde biraz önce aşırdığı cüzdan, diğer elinde ise tomar haline getirilmiş bir gazete, ardına bakmadan, tozu dumana katarcasına kaçıyordu. Yüzünü bir merakla trene doğru çevirir gibi oldu ve o an önündeki tümseği göremediği için takılıp düşerken, gözleri çarptığı bütün kurbanlarının şaşkınlığını hatırlarcasına alabildiğine irileşti. Her şey o kadar çabuk olup bitmişti ki boylu boyunca yere serildiğinde elinden fırlayan cüzdan, hâlâ koşmaya çalışan ürkek bir gölgenin ardından bir süre daha uçmaya devam etti.

Kendi kendime hafifçe gülümsedim. Hayır, *'işte belasını buldu'* diye düşündüğümden değil, onu hatırladığım için. Günler önce, hastane odasındaki pencereden bakınırken, bastırmak üzere olan yağmurun loşluğuyla vakitsiz yanmaya başlamış sokak lambasının altında gördüğüm ve bebeklik fotoğraflarını merak ettiğim adam oydu ne de olsa. Nasıl olduğunu anlamamıştım ama onu herkesten daha kolay tanımıştım.

Trende yükselen öfkeli homurtular yerini bir dostluk, bir dertleşme havasına bıraktığında, yanımda dikilen ve duruşuyla asker emeklisini hatırlatan kır saçlı adam, vagon vagon dolaşarak dikiş iğneleri satmaya çalışan satıcıyı göstererek,

"Bunların hepsi şebeke" dedi. Belki de hırsızın mıcırların arasında yüzünü, ellerini, hayallerini paralayışına bakarken gülümsediğimi görmüş, içten içe sevindiğimi düşünmüştü. "Bizim mahallenin serserileri. Baktınız mı cebinize."

"Kaçan yankesiciyi daha önce de görmüş gibiyim."

"Ya?" dedi adam şaşırarak. "Gördünüz demek ki. Neredeydi?"

"Hastane bahçesinde bir sokak lambasının altında dikiliyordu. Birini aranıyordu sanırım."

"Dolandırmaya adam arıyordur" dedi adam, bilmiş bilmiş. Dişlerinin arasından tıslar gibi çıkardığı bir sesle ekledi: "Serseri hepsi."

İnip binen yolcularla bu dostluk havasının iyice dağıldığı üç istasyon sonra tren, babamın yattığı hastanenin önünden geçerken, onun

odası bahçe tarafında olmasına rağmen bütün pencerelere hızlıca göz gezdirdim. Bir zamanlar yeşil olan duvarları, üzerine vuran tozlu ağustos güneşinin altında hastalıklı bir sarıya dönmüş o hastanenin her odasında, o odaların beyaz boyalı her demir yatağında, sadece benim babam yatıyormuş gibi geliyordu şimdi bana. Bir an için bunun gerçekliğine öylesine inandım ki, bu yataklardan birinde, eski karımın elini kucağına koyup, anaç bir sevecenlikle usul usul okşadığı yaşlı bir adamın yattığını düşünürken, bir diğerinde gözlerinin koyulaşan maviliği gözkapaklarının altından bile belli olan başka bir adamın uyuyuşunu getiriyordum gözümün önüne. Yine bir başka odanın, bir başka yatağında yatan başka bir babam ise bu kez gözleri açık beni bekliyordu. En sonunda benim de ona bir armağan verebileceğimi umarak, kapıya doğru dikmişti beklenti mavisi gözlerini.

Birbirinden farklı bu görüntüler her nasılsa aynı anın içinde duruyordu. İşin ilginç yanı, sadece babamla ilgili olanlar değil, Ahmet'in sabahın köründe kapıma dayanmasından beri, yani yaşadığım şu son üç haftada hatırladığım ne varsa şeffaf aydıngerlere çizilmişçesine şimdi tek bir günün anısına dönüşmüş gibiydi. Birbirlerinin anlamlarını bozmadan... Özüne dokunmadan... En altta duran resmi değiştirmeye çalışmadan...

Tren Sepetçiler Kasrı'nın önünden ilgisizce geçip gara yaklaştığında, gözümün önünde yığılı duran bütün bu dağınık sayfaları bir sıraya dizmek ancak Ahmet'in gösterebileceği bir sabırla, titizlikle düzene sokabilmek istediğimi fark ettim. Belki de bu yüzden işe gitmek yerine, Sirkeci'de trenden inip Babıâli yokuşunu tırmanmayı, Ahmet'in babasının çalıştığı gazetenin arşivini kıyısından köşesinden eşelemeyi düşündüm. Sabah evden çıkarken aklımda bile olmayan bu düşünceyi birdenbire benimsediğim için sabırsızlanıyor, tren makas değiştirirken oyalandıkça homur homur söyleniyordum.

Yine de bu ağustos sıcağında, Sirkeci Garı'nın önünde beni götürecek bir taksi bulamadığım için kan ter içinde yokuşu tırmanıp gazeteye ulaştığımda bir süre daha beklemem gerekecekti. Ahmet'in babası yerinde yoktu. Cebimden çıkardığım mendille terimi kurularken sekreter kız bir iki yere telefon etti. Habersiz gelmek anlaşılan iyi bir fikir değildi; ama zaten evden bu düşünceyle çıkmamıştım ki.

Beklerken, "Hararetinizi alır" diyerek çay ikram ettiler bana ama verdikleri çay sabah Reyhan'ın demlediğinden de kötüydü doğrusu.

Neden sonra yanıma birini katıp arşive inebileceğimi söylediler. Yanımda bir süre hiç konuşmadan yürüyen adam, rutubet kokusunun sardığı merdivenlere adım attığımız anda, benim kim olduğumu anlamaya çalışırcasına,

"Halil Bey'in oğlu musunuz?" diye sordu. Yüzüme yan yan bakarken, belli ki Ahmet hakkında kulağına çalınan dedikoduları düşünüyordu. "Sizin yaşlarınızda bir oğlu olduğunu duymuştum."

"Oğlu değil, oğlunun iş ortağıyım."

"Yaa" dedi, trendeki asker emeklisi adamı hatırlatırcasına. "Siz de mimar mısınız yoksa?"

"Mimarım" dedim, bir türlü bitmek bilmeyen merdivenlerden inerken. "İnecek miyiz böyle daha?"

"Biraz daha aşağılardadır arşiv" dedi, benden daha hoşnutsuz bir dille. "Belki de bu yüzden kimsecikler inmez oraya. Ama hiç değilse serin, öyle değil mi?"

Merdivenler bittiğinde yağlıboyası nemden kabarmış ahşap bir kapıdan içeriye girdik. Rutubet ve toz kokusunun genzime dolduğu dar bir koridor boyunca ilerlerken ister istemez kötü şeyler geliyordu aklıma. Bileğimdeki yara izinin böyle tatlı tatlı kaşınması da pek hayra alamet değildi. Koridor keskin bir dönüş yaptı, bir iki adım attıktan sonra da bitti ama yeniden merdivenler başladı.

Benim sabırsızlığımı fark eden adam,

"Eskiden sığınakmış" dedi. "Sonradan arşive çevirmişler. Zordur inmesi."

Son basamağı da indiğimizde yine bir kapıdan geçip artık alışmaya başladığım rutubet kokusuna tutkal, eski kâğıt ve inceden inceye duyulan bir rögar kokusunun karıştığı genişçe bir yere girdik. Yukarıdaki şehir, yaz sıcağıyla kavrulurken, burası gerçekten de serindi. Hatta fazla serin. Bir an üşüdüğümü hissettim. Bodrum, zaten tek tük yanan çıplak ampullerin ışığını kesen gri metal raflarla iyice loşlaştığı için bir yeraltı mağarasına benziyordu.

"İnsan burada yolunu yitirir" dedi yanımdaki adam, rafların arasında uzayıp giden karanlık koridorları çenesiyle işaret ederken. İki

kişinin yan yana yürüyemeyeceği bu daracık aralardan hurdaya çıkmış daktiloları, bu daktiloların içlerinden başını merakla ve isyanla kaldırmış metal harfleri, karton kapakları yamulmuş dosyaları, kutularından dışarıya bağırsaklar gibi sarkan şeritleri, tükenmiş kalemleri, baskı makinesinden mi yoksa bir işkence aletinden mi söküldüğü belirsiz tuhaf biçimli metal kolları ve babamın *'Bunları fazladan koymuşlar'* sözünü dilime dolayan yüzlerce küçük vidayı, cıvatayı seyrede seyrede geçerken, günler önce o spiral biçimindeki koridorda yürüyüşümüz geliyordu aklıma. Bu daracık koridorlarda, metal raflar arasında dolandıkça, 'Belki de boşuna geldim buralara kadar' diye geçiriyordum içimden. 'İnsan burada değil aradığını bulmak, kendini bile yitirebilir kolayca.'

"Selim Amca'yı bulalım, bu hurdalık ondan sorulur ne de olsa."

Derinlere doğru gitmeye devam ettik. Neden sonra diplerden bir yerden, çelik rafların, mukavva kutuların arasından sızan ışığı fark ettim. Bir köşeye sıkışıp kalmış küçücük ama aydınlık, camekânlı bir bölmenin içine girdik. Duvarlardaki çivilere demir makasların, büyük ahşap gönyelerin, fırçaların, küçük küçük kesilmiş kâğıt parçalarının ve bir gazoz açacağı ile koca bir deste eski anahtarın asıldığı bu odada yaşlıca bir adam, üzerinde çaydanlığın fokurdadığı küçük bir elektrikli ocağın yanına oturmuş çay içiyordu.

Bizi fark edince yüzü aydınlandı. Genç arkadaşım hızlı hızlı bir şeyler anlatıp yanımızdan ayrıldığında bir süre arkasından bakındım. Dönüş yolunu nasıl bulacaktım bakalım? Bakışlarımı tekrar yaşlı adama çevirdiğimde, kaynamakta olan çaydanlığı işaret ederek,

"Buyurun beraber çay içelim" dedi adam.

Teşekkür ettim. "Sağ olsun arkadaşlar yukarıda ikram ettiler."

"Bu çay gibisi yoktur yukarılarda" dedi hiç istifini bozmadan. Çekmeceden çıkardığı bir bardağa çay doldurdu usul usul. Sıcak suyun çaydanlıktan dökülürken çıkardığı fokurtulu sesi dinlercesine kulağını hafifçe bardağa doğru yaklaştırmıştı. "Bu ses hayatın güzelliğini hatırlatıyor bana" dedi, keyifle gülümseyerek. Sonra dönüp karşısındaki boş sandalyeyi gösterdi. "Oturun, oturun hele." İsteksizce oturdum gösterdiği sandalyeye. Çay bardağını yavaşça önüme doğru sürdü. "Kusuruma bakmayın, çay tabağım yok." Eski bir tene-

ke kutuya doldurulmuş toz şekeri uzatırken de sordu: "Anlatın bakalım neden indiniz buraya kadar?"

Aynı şeyleri biraz önce beni getiren genç adam anlatmış olmasına rağmen, Halil Bey'in bir tanıdığı olduğumu, bazı eski gazetelere bakmak istediğimi yineledim.

"Gazeteci misiniz siz de?"

"Mimarım" dedim.

"Demek mimarsınız?" dedi başını hafifçe geriye doğru kaldırarak. Tıpkı o da beni buraya kadar getiren adam gibi tuhaf bir şüpheyle bakmıştı yüzüme. Bir süre hiç konuşmadan durdu. Yavaş yavaş çayını bitirdi. Sonra kendine yeniden çay doldururken,

"Sanmam ki bir mimarın bulacağı bir şey olsun burada" dedi. "Buraya inmek, Amerikan filmi seyrederken eski bir cinayet haberini hatırlayıp bir ipucu yakaladığını sanan acar dedektiflerin ya da kitap yazmaya heveslenen işgüzar gazetecilerin aklına gelir, gelse gelse. Çok gördüm öylelerini. Şu kapıdan girerken her sırrı kolayca çözeceklerine, kimsenin bulamadığını şip diye bulacaklarına inandıklarını bilirim." Kendi kendine keyifle güldü. Ardından konuşmanın nerede kaldığını hatırlamak istercesine bir an susup, aynı şüpheli bakışıyla baktı bana. "Polis ya da yazar da değilsiniz değil mi?"

"Sadece mimarım" dedim. "Kitap yazmaya heveslenen gazeteciden ya da polisten başkası gelmez mi hiç buraya?"

"Bazen kaderinin peşine düşmüş birileri de gelir elbette" dedi, eski anıları hatırlayan birinin dalgınlığı içinde. "Seyrek de olsa gazete sayfalarının bir yıldıznağme gibi önünde açılacağını düşünen birileri. Öyleleri, aradıklarını buldukları için mi yoksa aramaktan vazgeçtikleri için mi bilinmez, bir daha uğramazlar hiç. Bir tane daha?"

"Efendim?"

"Bir çay daha içer misin diye sordum."

"İçerim" dedim, çayımı bitirdiğimi bile fark etmeden. Hayatımda içtiğim en güzel çay olduğuna yemin edebilirdim. 'Bu çayın yanına şimdi bir tane sigara tellendirmek de güzel giderdi' diye düşünüyordum. Kim bilir ne zamandır içmediğim sigaraya birdenbire neden sarmıştım anlamıyordum ama buraya gelirken bir paket almadığıma

hayıflanıyordum şimdi. Hoş, belki dışarıya çıkar çıkmaz bunu düşündüğümü de unutacaktım. 'Yaşlı adamın sigarası var mıdır?' diye geçirdim içimden ama ortalıkta ne sigara paketi ne de bir küllük vardı. Belli ki çayı çok seven bu yaşlı adam sigara içmiyordu. Bardağa dökülen suyun sesini aynı keyifle dinlerken,

"Siz neyin peşindesiniz bakalım?" diye sordu birdenbire.

Ne diyeceğimi tam olarak kestiremediğimden hafifçe dudak bükerek,

"Biraz bilginin" dedim.

"Bilgi?" derken onun da dudakları hafifçe gerilmişti. Bardağı önüme doğru yaşlı parmaklarıyla itti.

"İsminiz nedir mimar bey oğlum?"

"Mikail efendim."

Başını anlamlı anlamlı bir iki kez sallayarak, "Tanrının savaşçı meleği" dedi. Sanırım ismim hoşuna gitmişti. "İddialı bir isim. Bu ismi size kim verdiyse bir beklentisi varmış demek ki. Bazı isimler boş yere verilmez, öyle değil mi? Ne diyorduk?"

"Sanırım bilgiden bahsediyorduk."

"Doğru ya. Yaşlılık işte. Kolay unutuyor insan. Bilgiden bahsediyorduk dediğiniz gibi. Nasıl ki Mikail adı size boş yere verilmediyse, yüce Rabbimin insana ilk sözünün de 'Oku' olması boşuna değildir. İnsan sanıldığı gibi merakından yasak meyveyi dişlediği için değil, cahilliğiyle cennete yakışmadığı için oradan kovulmuştur ve bir gün o cennetin kapılarını açan tek anahtar da onun derin bilgisi olacaktır. Ama yolumuz uzun. Hem de çok uzun. Çünkü her bilgi kırıntısı insana ne yapar bilir misin Mikail oğlum?"

Verecek bir yanıtım vardı ama 'hayır' dercesine başımı salladım.

"Bilgi ona sahip olanı genellikle karmaşıklaştırır" dedi gevrek gevrek gülerek. Yüzüme bir şeyler aranırcasına bakıyordu. "Eh, çok ender olarak da basitleştirir tabii" diye devam etti. "Siz hangisindensiniz?"

"Basitleştirmekten kastınız yalınlık ise korkarım ben çoğunluğun içindeyim" dedim biraz da yapmacık kaçan mahcupluğumla.

"Uzun zamandır bilginin basitleştirdiği birine rastlamadım zaten" dedi, sitem edercesine. Sanki beklediği yanıtı alamamak bir nebze

olsun kederlendirmişti bu yaşlı adamı. "Ama en azından dürüstsünüz" derken gülümseyerek baktı yüzüme. "Sevdim sizi. Vaktiniz varsa bir hikâye anlatmak isterim size." Benim başımı çevirip karanlığın içindeki raflara doğru sabırsızca bakındığımı görünce de "Merak etmeyin" dedi, "o eski gazetelerde aradığınız her neyse siz gelmeden önce de oradaydılar, siz gittikten sonra da sanırım hâlâ orada olacaklar. İstediğiniz kadar bakarsınız birazdan. Şimdi hem çayınızı için hem de hikâyemi dinleyin isterseniz."

"Çayınız gerçekten güzelmiş."

"Güzeldir" derken bir kez daha dolu dolu gülümsedi. "Hikâyemiz de güzel." Sonra bana bakmadan, camekânın dışındaki bir noktaya bakarak hikâyesini anlatmaya koyuldu:

"Bir zamanlar cennet katındaki melekler arasında en bilgili melek İblis'miş. Yüce Rabbimiz inayetiyle onu öyle bilgili kılmış ki, bilgisi yüzünün güzelliğine yansır, cennet bahçesini bir nur gibi aydınlatır olmuş. Çok sevdiği meleğine her şeyi öğreten yüce Rab, ona bir tek âlemin nasıl yaratıldığını öğretmemiş. İblis'in de merakı büyüdükçe büyümüş ve bir gece rüyasında kendisini rüya görürken görmüş. Rüyasında gördüğü melek de kendisini rüya görürken görüyormuş ve onun gördüğü melek de başka bir rüyada yine kendisini rüya görürken görüyormuş. Böyle böyle rüya gören doksan dokuzuncu melek kendini Ekber-i Cihan'ın kalbinde gezinirken bulmuş ve orada Rabbin bu âlemi yaratmadan önce Nur-kein kâğıtlarının üzerine karaladığı taslaklara, sizin meslek erbabının tabiriyle eskizlere, âlemin ilk haline hayretle bakar olmuş. Bir türlü gördüklerine inanamıyor, önündeki kâğıtlara şaşkınca bakıyor, baktıkça da şaşkınlığı büyüyormuş. Böylece doksan dokuz kez rüyadan uyanan melek her uyanışında bu âlemin uçsuz bucaksız da olsa bir tepsi kadar düz ve basit olduğunu, ışıktan çok karanlıkla, sıcaktan çok soğukla, maddeden çok boşlukla doldurulduğunu çünkü hepsinin küçük bir kıvılcımdan yaratıldığını anlıyormuş. Şaşkınlığı her uyanışında biraz daha azalırken kibri büyümüş de büyümüş. Her uyanışında rabbine karşı duyduğu sevgi, yerini küçümsemeye bırakır olmuş. Bütün âlemi yaratan bu küçük kıvılcımın sonsuz bilgelik demek olduğunu anlamayan ve

rüyasının sahihliğinden hiç şüphe duymayan İblis kendi bilgisiyle bundan çok daha iyisini yaratabileceğine inanmış."

"Soğuttunuz çayınızı" dedi, sözünü yarıda keserek. "Sıkıldınız mı yoksa?"

"Hayır, hayır, sıkılmadım" dedim. "Hikâyenize kaptırıp gitmişim kendimi. Sizi dinliyorum."

Çayımdan irice bir yudum alırken, yaşlı adam hikâyesini anlatmayı sürdürdü.

"O günden sonra rahatı huzuru kalmamış bu meleğin. Cenneti şevkle aydınlatan yüzünün nuru solmaya, güzelliği de o nurla birlikte eriyip gitmeye başlamış. Elbette bu değişim Rabbin de gözünden kaçmamış. Her şeyi gören yüce Rab, iblisin içinde taşıdığı niyetin ne olduğunu dışarı çıkarmaya karar vermiş. Huzuruna çağırdığı meleklerinin gözü önünde çamura şekil verip, hayat nefesi üflediği insanı yaratmış ve hepsine yarattığı o insana secde etmelerini emretmiş."

"Ve elbette şeytan insana secde etmeyi reddetmiş" diyorum bilmiş bilmiş.

"Şeytanın secde etmediği şeyin bu cahil, bu bilgisiz varlık olmadığını hemen anlamış güzel Allahım" dedi yaşlı adam. "Çünkü öyle olsaymış şeytanın doğası gereği şeytanlığını yapacağını, o an için secde edeceğini, sonra da çamurdan yaratılmış o zavallı yaratığı gözden düşürmek için türlü düzenler, sinsi sinsi planlar kuracağını elbette biliyormuş. Bu yüzden şeytan eğer insana secde etseymiş, Rabbim çamurdan yarattığını hemen oracıkta tekrar çamura dönüştürecek, İblis de yine en çok sevdiği melek olarak kalacakmış ama onun secde etmediğini görünce insanı da yok edememiş. İnsanı yok etmek demek şeytanın kendine denk olduğunu kabul etmek demekmiş artık." "Böylece güzel Allahım'ın kutsal eliyle yaratılan ve ömrü de ancak bir ortaoyunu kadar sürecek olan insan –söylediğime dikkat edin– şeytanın bu kibri yüzünden hayatta kalmış. Hepimizin bu kadar kibirli olması o andan kalmadır. Üzerimize şeytanın kibri bulaşmıştır. İşte bu nedendendir ki her bilgi kırıntısıyla beraber kibrimiz de büyür. İncir çekirdeğini doldurmayacak bilgimizle kendimizi bu âlemin sahibi, her şeyin hâkimi sanmaya başlarız. Oysa bilgi insa-

nı basitleştirdiği zaman cennet-i alâ'nın kapıları ardına kadar açılacak ve insan da en sonunda hak ettiği yeri bulacaktır."

"Öyleyse işimiz gerçekten zor" dedim gülümseyerek.

"Zor gerçekten de. Neyse, şimdilik çayımız da, hikâyemiz de bitti" dedi yerinden doğrularak. "İsterseniz gidip gazeteleri eşeleyebilirsiniz artık."

"Hikâyenizi beğendim."

Alışıldık bir keyifle gülümsedi. Kim bilir daha kaç kişiye anlatmıştı bu hikâyeyi. "Özellikle bakmak istediğiniz bir tarih, bir gün var mı?" diye sordu.

"Geçen yılın gazetelerine bakmak istiyorum mümkünse" dedim, kapıdan çıkarken. Çelik rafların arasında yürürken de bakmak istediğim gazetelerin ayını, gününü bilmediğimi söyledim. Bir süre dolandıktan sonra devler için yazılmış kitaplara benzeyen ciltlerle dolu rafların önünde durduğumuzda,

"Hepsini kendi ellerimle ciltledim" dedi gururla. "İsterseniz şu ilerdeki masanın üzerine koyup bakabilirsiniz." Ciltlerin sırtlarındaki titrek, yaşlı bir elden çıkma sayıları nasıl takip edeceğimi söyleyerek, "Allah kolaylık versin" dedi, yanımdan uzaklaştı. Uzaklaşırken sesi son kez duyuldu: "Aldığınızı yerine koymayı unutmayın sakın."

"Unutmam" dedim. Geçen yılın ocak ayının ilk haftasına ait kalın ve ağır cildi elime aldığım anda kitapla beraber uyuya kalmış bir devin sevimliliğini aklıma getirdim. O horul horul uyuyup göğsü bir körük gibi inip kalkarken kitap da keyifle yükselip alçalıyordu.

Ciltlenmiş gazetelerin sayfalarını ilk başlarda pek de meraklanmadan çeviriyordum. Aradığım haberin daha sonraki tarihli gazetelerde olduğunu tahmin ediyordum ama yaşlı adamın dediği gibi oradaydılar nasıl olsa. Acele etmeme gerek yoktu. Şimdi ocak ayından başladığıma göre demek ki bir buçuk yıl öncesinin haberlerine bakıyordum. "Boşandığımız ay" diye geçirdim içimden. Yirmi bir ocak gününün gazetesini bulmak için ikinci cildi de yerinden almam gerekecekti. İlk sayfada başbakanın katıldığı törenle denize indirilen deprem araştırma gemisiyle ilgili haberler, renk renk fotoğraflarla birlikte basılmıştı. O günlerde deprem söylentileri ayyuka çıkmamıştı daha. Üçüncü sayfada boşanmayı beceremeyiş ama birbirlerini

satır ve bıçakla kesip yaralamayı becermiş bir çiftin haberi vardı. Başka bir çift, çocuk için adak adadıkları bir yatırın önünde kurşunlanarak töre cinayetine kurban gitmişti. Ama karımla ben birbirimizi ancak sözcüklerin keskin kenarlarıyla yaralayabildiğimiz için boşanmamızın haberi gazetelere geçmemişti.

İlk zamanlar çabuk çabuk çeviriyordum sayfaları. Haberleri üstünkörü, pek dikkat etmeden okuyordum. Üçüncü cildin ortalarına geldiğimde ise hayatın bir çeşit şaka olduğunu hissettiren binbir çeşit derdin, tasanın, kötülüğün dünyasına çoktan gömülmüştüm. Düştüğü yeri yakan ateşler gördüm. Bu ateşlerle sönen hayatlar gördüm. Günlük hayatımızın hayhuyu arasına sıkışıp kalmış haberler insanın bir bir üzerine gelince bunca kötülükle baş etmenin imkânsızlığını hissettim. Acılarla dolu dünyalar gördüm. Gördükçe, iyiliğin değil, kötülüğün insanı basitleştirmesi gerektiğini düşündüm. Cinayetler akıyordu sayfaların arasından. Bir erkekle el ele gezdi diye kızını elleriyle boğan babalar, üzerine üçüncü kumayı getirmeye hazırlanan kocasını iki kaşının ortasından tek kurşunla vuran kadınlar, kız arkadaşının boğazını nalburdan yeni alınmış testereyle kıtır kıtır kesen gencecik çocuklar gördüm. Hiçbiri ama hiçbiri bir dehşetin ötesinde farklı bir duygu uyandırmıyordu bende. Bütün cinayetler hem öylesine ürkütücü hem de öylesine zavallıcaydı ki bir şeye ilham vermedikleri belliydi. Ölüm yalnızca ölümdü. Kötülük yalnızca kötülük. Basitti. Sıradandı, o kadar.

Okuduğum onca haber yüzünden içim dışım binlerce intiharın, kazanın, cinayetin anlamsız kötülüğüyle tıka basa dolduktan sonra çevirdiğim sayfalarda mayıs ayının sonları yaklaşırken o eski nişanlı ile karşılaşıverdim.

Sayfanın sol alt köşesinde, sokak ortasında boylu boyunca yatan, üzeri gazete kâğıtlarıyla örtülü bir cesetti şimdi. Bir kenara iliştirilmiş küçük fotoğraf bir süredir gözümün önünden gitmeyen fotoğrafla aynı olmasa belki aradığım haberin bu olduğunu anlamayacaktım bile. Gazetede çıkan haber kısaydı. Yine de birkaç kez dikkatlice okudum:

(Y.Ö) Dün sabah, Galata Kulesi'nin dibinde cesedi bulunan ve ilk başlarda kalp krizi geçirerek öldüğü şüphesi uyandıran şahsın yapılan inceleme sonucu kuleden düştüğü kesinlik kazanmıştır. Sabahın ilk saatlerinde, dükkân kepenklerini açmaya hazırlanan çevre esnafının meydanda cansız yatan birini görüp polise haber vermesiyle olay yerine gelen ekipler maktulün etrafında içi karanlık yıldızlarla dolu bir kan gölü oluşmadığı, cesette de kurşun ya da bıçak yarası bulunmadığı için olayı önce bir kalp krizi olarak değerlendirmişlerdir. Ancak üzerinden Mimarlar Odası'na ait üye kartı çıkan E.N.'nin bütün kemiklerinin kırık olduğunu fark eden bir sağlık görevlisinin bilgilendirmesiyle polis soruşturmanın yönünü değiştirmiştir.

Bir şişe 'köpek öldüren' şarabı karşılığında muhabirimizle konuşan bir sokak berduşu, 'sabah ezanı okunduktan hemen sonra kuleden düşen birini gördüğünü ama bunu şarapla dumanlanmış kafasından kendi kendine uydurduğunu' düşündüğü için kimselere bir şey çıtlatamadığını söylemiştir.

E.N.'nin geceleri kapalı olan ve uzun zamandır seyir ve –tepesine yerleştirilen Japon icadı alet edevatla– deprem izleme terası olarak kullanılan kuleye nasıl ve neden çıktığı anlaşılamamıştır. Mimarın intihar mı ettiği yoksa bir cinayete kurban mı gittiği açılan soruşturma sonrası belli olacaktır. Maktul, adli tıbba kaldırılırken, kulenin bekçisi de ifadesi alınmak üzere Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmüştür. Olayla ilgili soruşturma derinleştirilerek sürdürülmektedir.

"Demek kuleden atlayarak öldürmüş kendini" diye geçirdim içimden, şaşırarak. Nedense şimdiye kadar hep silahını şakağına dayamış bir görüntü vardı gözümün önünde. Kimse bir silahtan bahsetmediği halde neden böyle bir kanıya kapılmıştım ki?

Tekrar gazete sayfalarına döndüm. Bir sonraki günkü gazeteler konuyla ilgili bir şey yazmıyordu. Ama olay kule bekçisinin gözaltında verdiği çelişkili ifadeler sonucu ilgi çekici bir hal almaya başlamış, Teşvikiye Camii'nde çekilmiş cenaze törenine ait fotoğraflarla birlikte olayın sansasyonel boyutu didik didik edilmeye başlanmıştı. Cenaze töreninin kalabalığı içinde Reyhan'a benzetebileceğim bir siluet de arandım ama kimsenin yüzü seçilmiyordu.

Sıra dışı cinayetlere susamış basınımızın ilgisi böylece devam edip gitmiş, mimarın gece orada yalnız olup olmadığı, kaçta içeriye girdiği, nasıl saklandığı sorgulanır olmuştu. Bir süreliğine Rusya'da iş yaptığı için, Rus mafyası tarafından öldürülmüş olabileceği iddiaları bile ortaya atılmıştı. Sonra ilgi aniden dağılmış, savcının dosyayı intihar olarak kapatması da basının dikkatini çekmemiş, haber olarak gazetelere geçmemişti.

'Yaptığın çizimleri nereye gizledin peki?' diye sordum adamla ilgili son haberi okurken. Üçüncü kez basılan aynı fotoğrafına bakıyordum. 'Umarım o çizimleri yapmadan kendini öldürecek kadar aptal değildin.'

Bir ses, kulağımın dibinde, "Ne mırıldanıyorsun öyle kendi kendine?" diye sorunca irkildim birdenbire. "İyice derinlere gömülmüşsün" dedi Ahmet'in babası, ürktüğümü görünce. "Korkuttum mu yoksa seni?"

"Dalmışım" dedim, kendimi toparlamaya çalışarak. Gerçekten de yanıma yaklaştığını bile anlamamıştım.

"Var mı bir şeyler?" derken okuduğum sayfaya doğru eğildi o da. "Saatlerdir aşağıda olduğunu söylediler. Eski haberleri kurcalamak hoşuna gitti anlaşılan."

"Bakınıyorum" dedim, "Şimdilik bir şey bulamadım, bütün sayfaları tarayıp duruyorum."

"Bu haberi hatırlıyorum" dedi bakışlarını sayfadan ayırmadan. "Geçen yıl öldürülen bir mimarla ilgiliydi." Sonra yüzünü bana doğru merakla çevirdi. "Anlaşılan meslektaşının ölümü dikkatini çekmiş. Tanıyor muydun yoksa?"

"Tanımıyordum" dedim, "hem zaten adamın cinayete kurban gittiği de belli değil. Daha çok intihar etmiş gibi görünüyor."

"Palavra" dedi, bir şeyler bilmenin güveniyle. "Kimse bir şey görmediği ya da gördüyse bile söylemediği, polis de ipucu bulmayı beceremediği için olay intihar diye geçiştirildi. O kuleye nasıl girdiğini, sabahın köründe orada ne aradığını açıklayamadılar bir türlü. İnsan kendini öldürecek olsa bu kadar sıkıntıya girer mi hiç? Sabah sabah şehrin güzelliğini son kez seyrederek mi ölmek istedi dersin?"

Belli ki şaka yapıyordu ama ses çıkarmadım. "Kule çevresindeki evlerin altında dehlizler olduğunu duymuştum" diye sürdürdü. "Mimar olduğuna göre kesin oralarda tadilat falan yapmış, o tünellerden, dehlizlerden birini bulmuştur. O dehlizlere girdiyse ilginç şeyler de çıkmıştır karşısına. Belki de görmemesi gereken şeyler Eh bir ucu da o kuleye açılıyordur o dehlizlerin. Mimarsın, anlarsın sen de bu işlerden az çok. Öyle bir kuleye açılan dehlizler, o dehlizlerde gezinen gün yüzü görmemiş kişiler vardır mutlaka. Bu adamı gecenin bir vakti o dehlizlerde yakaladılarsa hoop atıvermişlerdir aşağıya."

Benim ses çıkarmamam karşısında, "Birini öldürmek istiyorsan iyi bir yöntem" dedi. "Gizemli, tarihi bir mekân, geride bırakılmış gizemli bir yazı..."

"Yazı mı? Ne yazısı? Gazetede yazıdan falan söz edilmiyor."

"Bakıyorum ilgini çekti" dedi yüzüme şüpheli şüpheli bakarak. "Tanımadığına emin misin?"

"Eminim" dedim. "Oda'nın toplantılarında falan karşılaşmışızdır belki, yüzü biraz tanıdık gibi ama tanımıyorum gerçekten de. Belki de Ahmet tanıyordur."

"Tanır o tanır. Nerede tuhaf biri varsa onu bulur mutlaka. Kendi evladım da beni böyle öldürebilmenin hayalini kuruyor ne de olsa. Elinden gelse bir kaşık suda boğacak ama cesaret edemiyor" dedi dozu iyice kaçan bir sitemle.

"Abartmayın" dedim gülerek. "Ahmet'in sizi öldürmek istediğini de nerden çıkardınız?"

"İstiyor elbette" dedi, başını bir sarhoş gibi sarsakça sallayarak. "O eve neden geri döndüğünü zannediyorsun? Babasını çok sevdiği için değil herhalde." Ağzımdan laf almak istercesine ekledi: "Sana da söylemiştir niyetini ama anlatmazsın bana."

"Sizin ağzınızdan çıkanı kulağınız duymuyor sanırım" dedim. Sinirlenmiştim. Önümüzdeki cildi sertçe kapatıp yerine koydum. "Ne diye sizi öldürmek istesin?"

"Güya annesinin ölümünden beni sorumlu tutuyor" dedi sinirli sinirli. "Yok, o gece araba kullanırken içkiliymişim. Yok, kendimi bilmez haldeymişim. Palavra. Polisten alınma kapı gibi raporum var

benim. Ama oğlumun resmi raporlara bile güveni yok. Her yeri kurcalayacak kadar uzunmuş ellerim."

"Uyduruyorsunuz" dedim sıkıntıyla gülerek. "Ahmet böyle şeyler hiç anlatmadı bana."

"Anla işte. Öyle sinsice hareket ediyor ki senden bile gizliyor niyetini. Kendince planlar kuruyor. Ama ben anlıyorum tabii. Beni huzursuz etmek için evdeki hiçbir eşyanın yerini bile değiştirmiyor. Geceleri gizli gizli ceketlerimin ceplerine naftalinler dolduruyor, çarşafların arasına lavanta çiçekleri koyuyor. Ne yaptığını anlamayacak kadar aptal mı sanıyor beni? Halılar bile rahmetli karımın –nur içinde yatsın– sildiği zamanlardaki gibi kokuyor. Oğlumun bütün amacı beni huzursuz etmek, belki de kahırdan öldürmek. Ölürsem annesinin ruhu huzura kavuşacak sanki. Ama asıl niyeti başka. Babası ölürse ona dur diyen kalmayacağı için aklınca rahat edeceğini zannediyor. İyice zıvanadan çıkmak için benim ölmemi bekliyor."

Halil Amca'nın gözlerinin dolu dolu olduğunu fark edince, "Haksızlık ediyorsunuz" dedim yumuşak bir tavırla. "Ahmet sever sizi."

Bunu inanarak mı söylemiştim? Pazar sabahı kahvaltıya gittiğimde Ahmet'in ölüm listesindeki ilk sırayı babasına vermemin sebebi neydi öyleyse? Onda babasına karşı hissettiğim gizli nefretin sebebi buydu belki de. Haklı mıydı acaba? Ahmet boş yere suçlamazdı kimseyi. Ya düşündüğü doğruysa? Ya babası gerçekten suçluysa? Ya ölmeyi hak ediyorsa?

Acı bir gülümsemeyle, "Ama yine de evlat işte" dedi Halil Amca. Öfkeden çok hüzünlenmiş görünüyordu şimdi. Sanırım Ahmet için söylediklerinden pişmanlık duymuştu.

Oğluyla aynı renk kehribar rengi gözleriyle yüzüme ıslak ıslak bakarak, "Daha eşelenecek misin burada?" diye sordu.

"Çıkacağım" dedim, "kalmanın anlamı yok. Düşündüğümden fazlasını öğrendim nasıl olsa."

-6-
"Takip"

Buradan dışarı çıktık, görmek için yıldızları.
(İlahi Komedya - Cehennem / Dante)

Menekşe mavisine bürünmüştü gökyüzü. Işıltılı bir kadife gibi görünüyordu: Yumuşacık ve ıpılık.

Bodrumun loş karanlığından sonra dışarısının bu gerçekdışı güzelliği bir anda çarpmıştı beni. Bir süre gökyüzünün sonsuz maviliğine dalıp gittim. "Anlaşılan kıyamet günü yaklaşıyor" diye mırıldandım kendi kendime hafifçe gülümseyerek. Artık deprem olduğunda insanlar yıldızların ne kadar parlak, yeryüzüne ne kadar yakın olduğunu değil, gökyüzünün o güne kadar hiç görmedikleri bir maviliğe

büründüğünü anlatacaklardı birbirlerine. Yazık, bundan böyle gündüzleri de gökyüzüne bakmaya korkar olacaklardı.

Ne yapacağıma karar veremediğim için Nuruosmaniye'nin kalabalık sokaklarında yürüdüm uzun bir süre. Cıvıl cıvıl kaynaşan cami avlularından, güneşin sere serpe uzandığı geniş meydanlardan geçtim. Başımı nereye çevirsem, gökyüzünün bu alışılmadık maviliğini reklam afişlerinden taşan bir renk gibi benimsemiş, mutlu turistler görüyordum. Onları uçan halıların, gümüşten sihirli lambaların ve – gökyüzünün hep aynı menekşe mavisine boyandığı– rengârenk kartpostalların satıldığı dükkânlara sokmaya çalışan hamutçular, şıngır şıngır şerbetçiler; simitçiler; köşe başlarını tutmuş ayakkabı boyacılarını görüyordum. Ortalıkta benim gibi aylak aylak gezinen adamlar da vardı ve ben onlara bakıp bakıp, son günlerin verdiği alışkanlıkla içlerinde peşime takılmış birileri var mı yok mu diye güya anlamaya çalışıyordum.

Gülhane Parkı'nın hemen girişinde, onca kalabalığın arasında gördüğüm ince yüzlü, uzun boylu adam belki de bu yüzden dikkatimi çekti. Yüzü tanıdıktı ama tanımaktan çok sanki bir yerlerden (belki siyah beyaz bir filmden ya da renkli gazete haberlerinden) hayal meyal hatırladığım birisiydi. Belki de hiçbiri değildi de, daha dün gece, Reyhan'ın evinde bir düşe girer gibi edindiğim yeni belleğimin anılarından süzülüp şimdi benim olduğum tarafa doğru geliyordu.

Yerimde durup bekledim. Yolunu kestiğim için bir an ilgisizce, gözünün ucuyla baktı bana. Hayır, anlaşılan bu hüzünlü bakışlı adam da beni tanımıyordu. Dalgın adımlarla önümden geçip gitti. Ama ben onun kim olduğunu öğrenmeden, içimdeki huzursuz kıpırdanmaya yatıştırmadan kaybolup gitmesine izin vermek niyetinde değildim. Peşine takıldım. Adımlarımı adımlarına uydurdum.

Artık önümde, birkaç adım ötemde her şeye ilgisiz bir tavırlarla yürüyen adamı izlerken, hâlâ onun kim olduğunu düşünüyordum. Dilimin ucundaki bir sözcük gibiydi, sanki kolayca söyleyiverecektim; ama aklıma gelmiyordu bir türlü. Zihnimde belli belirsiz görüntüler gezinip duruyordu da ete kemiğe bürünmüyordu nedense. Ama içimde gittikçe güçlenen bir önsezi onu yitirmememi fısıldıyordu kulağıma.

O önde, ben arkada tramvay yolu boyunca yürüdük bir süre. Demek birini takip etmek böyle bir şeydi. Tuhaf bir güven duygusu veriyordu insana. Bir güç duygusu. Bu duygu, eskilerde, çok eskilerde kalmış bir rengin, bir kokunun belli belirsiz izlerini taşıyordu. Saçma da olsa, her şeyin yerli yerine oturacağını hissettiğim yitik bir zamanın esrimesi gibiydi. Belki bu duygu da başka bir belleğe aitti, bilemiyorum ama doğruyu söylemek gerekirse hoşuma da gitmişti.

Sonra bir an geldi, nefesim kesilir gibi oldu.

O muydu? Gerçekten o muydu? Düşündüğüm kişi miydi? Bunun doğruluğunu şaşkın aklımdan önce fark eden kalbim yerinden fırlayacakmış gibi doludizgin atmaya çoktan koyulmuştu. Heyecanım yatışsın diye durup, derin derin birkaç nefes aldım. Her nefes alışımda o siyah beyaz fotoğraf gözümün önünde gitgide netleşti. Evet, oydu işte, kesinlikle emindim. Kötü kötü gülümsedim. Anlaşılan, fotoğrafı sarı zarfın içinden çıkan birini daha, üstelik yine sokak ortasında bulmuştum.

Önce Reyhan. Ardından da fotoğrafına ilk baktığımda yüzünden sevimlilik akan ama bugün nedense hüzünlü görünen bu uzun boylu genç adam.

'Kader denilen sözcük, böyle anlar için olsa gerek' diye geçirdim içimden. Aramızdaki mesafenin açıldığını fark edince adımlarımı hızlandırıp peşinden yetiştim. Şimdilik onu yitirmek niyetinde değildim. Önümde yavaş, dalgın adımlarla yürüyen adamın sırtına, tıpkı Ahmet'inkiler gibi omuzlarına kadar dökülen açık kumral saçlarına bakarken o listede neden yer aldığını değil, artık Sirkeci'ye indiğimize göre, daha nereye kadar böyle gideceğimizi düşünüyordum.

Ben bu düşüncelerle oyalanırken adam gar binasının önünde duraklamıştı şimdi. Kalbim bir kez daha küt küt etti. Yoksa trene mi binecekti?'

Ne güzel olurdu. Ben de onun peşinden trene biner, tren Yedikule'ye yaklaşırken de yaptığım işin ne kadar budalaca, ne kadar anlamsız olduğunu kendime hatırlatıp, artık adamın peşini bırakmam gerektiğini düşünür, bu işten vazgeçmenin doğallığıyla da istasyonda iniverirdim. Eh, kader beni oralara kadar sürüklediğine göre bu işte bir keramet olduğuna inanıp ya da inanırmış gibi yapıp Reyhan'ın

evine doğru yürürken bu zamansız gelişime bir kılıf, inandırıcı bir mazeret bulmaya çalışırdım.

Kısa bir kararsızlığın ardından, beni sevindirmek istercesine gerçekten de gar binasından içeriye girdi adam. Tabii ben de peşinden. Kendimi gizlemeye çalıştığım kolonun arkasında bir yandan bilet gişesinin önünde sıra bekleyen adamı gözlüyor, bir yandan da Reyhan'a gitmek için ne sebep bulabileceğimi düşünüyordum. Aklıma doğru düzgün bir bahane de gelmiyordu. 'Yolda bulurum' diyerek gülümsedim ama korkunç bir düşünce gülümsememi yarım bıraktı. Sanki içim bir anda buza kesmiş, bütün keyfim uçup gitmişti. Öyle ya, takip ettiğim adamın trene binme niyeti belki de benim gibi Reyhan'ın evine gitmek içindi.

Olmayacak şey de değildi hani; ikisinin de fotoğrafı aynı ölüm listesinde durduğuna göre. O zaman trenden birlikte inecek, birbirimizin peşi sıra Reyhan'ın evine doğru aynı hüzünlü adımlarla mı yürüyecektik?

Yok, yok, bunun düşüncesi bile kötüydü. Kararsız kalmıştım. Ama o benden de kararsız görünüyordu. Bilet almadan sıradan çıkmış, şimdi gişelerin önünde oyalanmaya başlamıştı. Bir şeyden mi şüphelenmişti? Kendimi gizlemeye çalıştığım kolonun arkasına biraz daha sindim. Dalgın duruşuyla peşinde olduğumu anlayacağını zannetmiyordum ama tedbirli olmakta da fayda vardı. Adam, hâlâ gişelerin önünde oyalanıyordu, sonra aniden karar vermiş gibi benim olduğum tarafa doğru yöneldi. Fark etmiş miydi ki yoksa beni? Peşine takıldığımı anlamış mıydı? Olduğum yerde büzüldükçe büzüldüm. Nefesimi tutmuş bekliyordum. Adamı görmüyor, sadece yaklaşan telaşlı ayak seslerini işitiyordum. 'Birini takip etmek ne zormuş böyle?' diye geçiriyordum içimden. Şimdiden pişman olmuştum. Karşıma dikilip 'Neden peşimdesin?' diye sorsa ne cevap verecektim?

Ayak sesleri yaklaştı, yaklaştı ve hiçbir şey olmamış gibi önümden geçip gitti. Hayret, benden tarafa dönüp bakmamıştı bile. Şimdi kararlı adımlarla ankesörlü telefonların olduğu tarafa yürüyordu.

Bir süre şaşkın şaşkın bakındım arkasından. Derin bir nefes aldım. Onun önüne çıkan ilk telefonun ahizesini kaldırışını, kartı yerleştirişini ve telefonun tuşlarına basışını izledim. Kimi aradığından öylesi-

ne emindim ki; sırtımı dayadığım kolondan uzaklaşıp adamın olduğu tarafa doğru yürürken 'Şu an Reyhan'la konuşuyor' diye düşünüyordum.

Sol tarafında yeni boşalmış telefonun ahizesine aceleyle uzandım. Ahizeyi kulağıma götürüp bir süre bekledim. Perondaki gürültüler, koşuşturan insanlar, öten düdükler, trenlerin tıkırtıları ve şimdi ahizeden yükselen metalik zil sesi onun söylediklerini duymamı engelliyordu. Telefonu kapatıp yeniden açarak çevir sesini bekledim. Ardından parmaklarım sanki kendiliğinden hareket etti ve ben Reyhan'ın numarasını tuşladım. Açılırsa hiç konuşmadan hemen kapatmak niyetindeydim ama telefon meşgul çalıyordu. Demek ki Reyhan da birisiyle konuşuyordu ve kiminle konuştuğu konusunda en ufak bir şüphem yoktu.

O numarayı iki kez daha tuşladım. Telefon hep meşguldü. İçimde gitgide artan bir öfkeyle düşünüyordum: Kimdi bu adam? Reyhan'a rahatça telefon açacak, onunla böyle uzun uzun konuşacak ve bütün bunları yaparken yanımda dikilecek kadar patavatsız olan bu adam kimdi? Aynı listede yan yana duracak kadar ona yakın olmak neyin nesiydi? Birden durup, neler saçmaladığımı fark ettiğimde gülümsedim. Onların aynı ölüm listesinde olmalarını bile kıskandığıma inanamıyordum.

Neden sonra halinden memnun bir ifadeyle kapattı telefonu adam. Bu kez hiç kararsızlık geçirmeden ikindi güneşinin altında sıcaktan erimiş gibi duran gar kapısına yöneldi. Onu takip edeceksem hemen peşine takılsam iyi olacaktı yoksa bir iki saniye sonra gözden kaybolup gidecekti. Ama yine de kıpırdamadım yerimden. Göz kamaştıran bir aydınlığın içinde kaybolmasını izlemekle yetindim.

Dönüp Reyhan'ın numarasını tekrar çevirdim. Telefon çalıyordu şimdi. İkinci çalışını beklemeden ahizeyi yerine koydum. Sonra yavaş adımlarla ben de çıktım gar binasından. Çevreme bile bakınmadan yol kenarında bekleyen taksilerden birine bindim. Sanırım arabaya binerken ofise gitmeye niyetlenmiştim ama arka koltuğa geçer geçmez aklımda sadece o sarı zarfın içinde duran eskizler varmış gibi evimin adresi çıkıverdi ağzımdan.

-7-
"Yıldönümü"

"Bu bülbülü öldürmek gibi bir şey olur, öyle değil mi?"
(Bülbülü Öldürmek / Harper Lee)

Telefon daha içeriye girmeme fırsat bırakmadan çalmaya başlamıştı. Kapıyı açıp ahizeye uzanana kadar da ısrarla çaldı.

"Artık ofise uğramayı hiç düşünmüyorsun anlaşılan" oldu Ahmet'in ilk sözü. Sesindeki kinayeye bakılırsa bugün nerede olduğumu gayet iyi biliyordu.

"Fırsatım olmadı" dedim sakınarak.

"Haberini aldım" dedi bilmiş bilmiş. "Gazete arşivini eşelemişsin bütün gün."

"Baban mı söyledi?"

"Senin dağda kaybolan kızla değil de Galata Kulesi'nde öldürülen mimarla ilgilendiğini görünce işkillenmiş biraz. Kimdi ki o adam?"

"Reyhan'ın eski nişanlısı" dedim, adamın üzeri gazete kâğıtlarıyla örtülmüş fotoğrafını bir an gözümün önüne getirerek.

"Nasıl bu kadar eminsin?" diye sordu şaşırarak.

"Fotoğrafını daha önce Reyhan'ın evinde de görmüştüm."

"Öyleyse nişanlısı intihar etmemiş, cinayete mi kurban gitmiş?"

"Baban öyle düşünüyordu ama bu konuda yazılmış pek bir şey de yoktu doğrusu. İlk başlarda cinayet haberleri daha fazla ilgi çekmiş belli ki. Sonradan olayın intihar olduğu anlaşılmışsa bile yazmaya değer bulmamışlardır."

"Gazeteciler işte" dedi Ahmet, babasından düşmanca söz eder gibi. Sonra kendi kendine konuşurcasına ekledi: "Sence bu iş babamın ilgisini neden bu kadar çok çekti ki? Sanki bir şeylerden kuşkulanmış gibi adamı tanıyıp tanımadığımı ısrarla sorup durdu bana. Ne söyledin ki ona?"

"Hiçbir şey. Onu tanımadığımı ama meslektaş olduğumuz için belki senin tanıyabileceğini söyledim, o kadar."

Bir süre ikimiz de sustuk. Babasının arşive gidişimi bu kadar çabuk yetiştirmesi, oğlunu da sorguya çekmesi nedense sinirlendirmişti beni. Hem o ölen mimar konusunda neden bu kadar meraklıydı ki bu adam? Bir çeşit öç duygusuyla,

"Konuştuklarımızla ilgili başka bir şey söylemedi mi?" diye sordum.

"Yoo" dedi Ahmet, şaşırarak. "Ne söyleyecekti ki?"

"Hiç" dedim "hiç."

Kısa bir sessizliğin ardından, "Belli ki bir şeyler dönmüş ortalıkta" dedi, "Yoksa böyle sormazsın sen. Anlat hadi."

"Boş ver. Ciddiye alınacak şeyler değil."

"Merakta bırakmasana beni."

"İşin doğrusu baban onun ölümünü istediğinden bahsetti bana" dedim. "Güya annenin başına gelenler yüzünden babanı suçluyormuşsun."

Neşeli bir kahkaha savurdu Ahmet. "Eh, babamın bazen ne kadar oyuncu olduğunu sen de iyi bilirsin" dedi hiç duraksamadan. Kızmaktan çok rahatlamış gibiydi. "Ama bu kez pek de haksız sayılmaz hani."

"Nasıl yani?"

"Annemi kaybettiğim o kaza gecesini hatırlıyorsun değil mi?" diye sordu Ahmet.

"Hatırlıyorum" dedim, dalgın dalgın. "Burada değildik, Gamze ile birlikte ailesinin yazlığına Edremit'e gitmiştik." O zamanlar tıngır mıngır uçuruma yuvarlanan evliliğimizi kurtaracak bir çıkış yolu bulmaya çalışıyorduk hâlâ. Bir kurtuluş yolu. Aile yanında geçirilecek dört günlük tatil bir evliliği kurtarabilirmiş gibi. Kaza haberini alır almaz, tam da bayram sabahı apar topar geri dönmüştük tabii.

"Babamın o gece çok sarhoş olduğunu biliyorum" dedi Ahmet. "Ne yaptı, nasıl etti bilemem ama kaza raporu hiç alkol almamış gibi düzenlenmiş. Oysa haberi alır almaz hastane'ye koştuğumda ayakta durmakta bile zorlanıyordu, ağzı da leş gibi rakı kokuyordu. Hastane bahçesine de öğüre öğüre iki kez kusmuştu."

"Baban çoktandır ağzına içki koymuyor benim bildiğim" dedim Ahmet'e.

"Kazadan beri içmiyor. Bu bile ne kadar haklı olduğumu kanıtlamıyor mu sence?"

"Sen babanı ciddi ciddi suçluyorsun yani?"

"Pişman olmuş, tövbe etmiş olabilir –ki öyleleri belki Allah katında daha makbuldür– bilmiyorum ama ben hiçbir zaman bağışlamayacağım onu." Gülerek ekledi: "Tabii öldürmek falan niyetinde değilim. Sadece anneme olanları hiç unutmasın istiyorum."

"Böyle düşündüğünü bilmiyordum" dedim hayretle.

"Her neyse" dedi Ahmet, "bırakalım bunları. Sen neler yaptın arşivde? Aradığını bulabildin mi?"

"İnanmayacaksın belki ama Nurgül'ün kaybolmasıyla ilgili tek satır haber yoktu."

"Ben zaten Reyhan'ın eski nişanlısı ile ilgili olanları sormuştum."

"Vardı bir şeyler" dedim tutuk bir dille. "Ama ne aradığımı ben de bilmiyordum ki. Sadece o adama teklif edilen işin sonradan bize verilmesi midemi bulandırıyor."

"Aynı kişi olduğunu bile bilmiyorsun ki" dedi Ahmet, söylediğine kendi de pek inanmadan. "Belki işi alan Reyhan'ın nişanlısı değildi. İntihar eden ya da öldürülen belki başka bir mimardı. Sen bir fotoğraf gördün sadece, sonra bir fotoğraf daha. Sana teklif edilen iş bunun neresinde? Hem haklı olsan bile, senin bu işi kurcalamanın nedeni adamın intihar etmesi değil bence."

"Peki, ne sence?" diye sordum merakla.

"Ne olacak, onun nişanlandığı kadınla beraber olman. Ama bana sorarsan bu kadar takılıp kalma buna. Hep hayal ettiğin, sonunda da kapına gelip dayanmış işi yapmaya bak sen. Elinin tersiyle geri çevirmeyi bırak da çizgilerini çekmeye başla."

"Bir şeyi geri çevirdiğim falan yok" dedim sinirle. "Sadece kararsızım."

"Kararsızlığın umarım çabuk geçer" dedi Ahmet, bana kızarak. Arkasından da "Yarın görüşürüz" diyerek kapattı telefonu.

Şimdi o sarı zarftaki eskizlere bakma hevesi de kalmamıştı içimde. Oysa eve gelir gelmez zarfı bir zamanlar düğün fotoğraflarımızı da sakladığım yerden, gardırobun dibinden çıkaracaktım güya. Biliyordum, eskizleri çıkarırken fotoğraflar bir kez daha dökülecekti yatağın üzerine. Orada, yatağımda bir ölüm listesi durduğunu bilmeme rağmen içimde dehşet duygusu uyanmayacaktı hiçbiri. En çok bugün takip edip durduğum adamın fotoğrafına bakacaktım göz ucuyla. Uzanıp elime almak isteyecek ama erteleyecektim bunu bir süre daha. O an için istediğim eskizlere bakmak olacaktı. Katlı kâğıtları teker teker açacaktım. Hatta bir ihtimal daha iyi görebilmek için bu saatlerde akşam güneşini almaya başlamış evin salonuna geçecektim. Olağandışı bir şeyler aranacaktım çizgilerin arasında. Ne olduğunu bilmediğim ama görür görmez anlayacağımdan da şüphe duymadığım bir sır, bir giz aranacaktım.

Yol boyunca, o taksinin içindeyken, her şeyin tastamam böyle olacağını düşünmüştüm ama şimdi evdeyken elim o sarı zarfa gitmiyordu nedense. Banyoya girdim. Uzun uzun kaldım soğuk suyun altında. Belki eskiz kâğıtlarından bir şey çıkmayacağını iyi bildiğim için. Belki aradığım sırrın, çizgilere gizlenmiş esrarın bu kadar kolay bana bağışlanmayacağını içten içe sezdiğim için.

Çıktığımda da midemin gurultusunu bastırmak için mutfağa gittim. Ama itiraf etmeliyim ki karnımı doyurmaya başlamadan önce o kâğıtlara bakmadan da edemedim. Beklediğim gibi hepsi sıradan çizimlerdi. O çizimlerde ne bulmayı umuyorsam, aradığım gizem, aradığım esrar artık her neyse elimdeki kâğıt parçalarında değildi.

"Belki de hiç yapılmadı o çizimler" diye düşünmüştüm, en son kâğıt parçası ellerimin arasından kayıp giderken.

Kâğıtları ve her geçen gün bana daha da tuhaf bakan fotoğrafları yatağımın üzerinde bırakarak mutfağa geçmiş, buzdolabında bulduğum yenilebilir ne varsa çıkarmış, ucundan ucundan atıştırıyordum ki bir kez daha çaldı telefon.

Bu kez arayan Reyhan'dı.

"Nereden bildin evde olduğumu?" diye sordum merakla. Araması hoşuma gitmiş, sabahki kırgınlığımı unutturmuştu bile.

"İşyerini aradım" dedi. "Ahmet ile konuştuk. Onun da uzun zamandır duymamıştım sesini. Kulağını çınlattık epeyce." Sonra da merakla ekledi: "Bugün ofise uğramamışsın hiç."

"Babamın yanındaydım" diyerek yalan söyledim ve söyler söylemez de pişmanlığın ve şaşkınlığın yarattığı derin bir kedere gömüldüm. Öyle ya, hastaneye, babamın yanına gitmeyi yine unutmuştum.

"Nasıldı baban?"

Acaba Ahmet ne kadarını söylemişti? Belki de yalan söylediğimi biliyor ama bozuntuya vermiyordu Reyhan. Hastane odasında yatan ve artık beni değil, değişmiş bir Mikail'i bekleyen adamı düşünürken ağzımda bir iki laf geveledim. Reyhan yalanımı anlamamış gibiydi. Onunla sabah kötü ayrılmıştık ama sesi şimdi daha iyi geliyordu. Kısa bir sessizliğin ardından,

"Sabah neden öyle ayrıldık biliyor musun?" diye sordu, düşüncelerimi okumuş gibi. "Sana kahvaltı hazırlarken bir şey hatırladım ve hatırlar hatırlamaz da kendimi çok kötü hissettim. Bütün gün etkisinden de kurtulamadım sanırım."

"Ne oldu ki?"

"Bugün eski nişanlımın ölüm yıldönümüydü. Unutmuşum. Sabah birden aklıma gelince kötü yaptı beni. Sana da bir şey söyleyemedim. Sen de bütün gün neler düşünmüşsündür kim bilir?"

"Bugün seni aradım" dedim Reyhan'a. "Sesini duymak istemiştim ama telefonun hep meşguldü."

"Bir ara nişanlımın ortağı aradı, ölüm yıldönümünü hatırladığı için. Anma gecesi falan düzenlendi mi diye sordu. Bir de eski ofiste bıraktığı birkaç parça eşyayı, bazı eski paftaları almak istiyormuş. Konuştuk epeyce. O arada da sen aradın herhalde. Yoksa bütün gün başkasıyla konuşmadım."

"Nişanlının bir ortağı olduğunu bilmiyordum" dedim Reyhan'a. "Hiç söz etmemiştin."

"Aslında ölümünden birkaç ay önce o ortaklığı bitirmişlerdi. Aralarında bir tatsızlık mı geçti, anlamadığım bir şeyler mi oldu bilmiyorum ama işlerini ayırmışlardı. Yine de dostlukları sürüyordu. Severim Can'ı. Efendi çocuktur. Tanısan sen de seversin."

Bugün gördüm, diye geçirdim içimden gülümseyerek.

"Nişanlının ofisi duruyor mu ki hâlâ?"

"Duruyor" dedi Reyhan, "Anahtarı da bende. Ofis olarak kullandığı daire artık Fransa'da yaşayan babasına aitti. Adam yurtdışından döndüğünde arayacaktı beni ama hâlâ dönmedi sanırım."

"Ofise gittiğinde ben de yanında olmak istiyorum" dedim. "Oraya yalnız gitmeni gönlüm elvermiyor."

"Sahi benimle gelir misin?" diye sordu heyecanla. "Hem Can'la da tanışırsın."

"Elbette gelirim" dedim ama o an düşündüğüm Reyhan ya da Can değildi. Belki orada bir yerlere gizlenmiş, Kamil Bey'in hafiyelerinin gözünden kaçan o çizimleri bulabilmeyi umuyordum yalnızca. Tabii o çizimler varsa.

"Peki, bu gece bana gelir misin?" diye sordu Reyhan tatlı bir dille.

"Bugün gelmesem daha iyi."

"Ya yarın akşam?"

"Gelmemi istersen seve seve."

Yanıt vermedi. Sabahki tedirginliğini anımsatan bir sessizlikle sustu bir süre. Sonra çekine çekine,

"Geldiğinde sana söylemek istediğim bir şey daha var" dedi.

Meraklanmıştım birden. Bugün yaptığı telefon görüşmesiyle mi ilgiliydi yoksa daha farklı bir şey mi? Söyleyeceği her neyse belli ki

pek de hayra alamet değildi. Aklıma kesekâğıdı içindeki poğaçalarla kapıma dayanan Ahmet gelmişti ki,

"Şimdi söyle" dedim biraz da tedirginliğin verdiği bir sertlikle.

"Telefonda söylemek istemiyorum. Belki sana çok önemli gelmeyebilir ama sanırım söylemem gerekiyor."

"Ne ile ilgili olduğunu söyle bari."

"Eski nişanlımla ilgili ama artık daha fazla sorma olur mu? Geldiğinde söyleyeceğim."

"Peki" dedim, "Yarın akşam görüşürüz o zaman."

"İstediğin bir şey var mı? Özlediğin bir yemek? Varsa hazırlarım."

"Neden bu kadar iyisin?"

Küçük bir gülme sesi çıkardı. Ona özlediğim şeyi söyledim. Bir kez daha güldü Reyhan. Sonra telefonu yavaşça kapattı.

-8-
"Sana Söylemek İstediğim"

Tam dürüstlük kadar acımasız bir şey olamaz.
(Balthazar / L. Durrell)

Gözlerinde küçük bir tereddüt yanıp sönüyordu. İnce bir dumanın tüttüğü çay bardağını uzatırken,

"Aklında bir şey mi var?" diye sordu Reyhan. Ardından bir yanıt beklemeden ekledi: "Çayını böyle ayakta mı içmeyi düşünüyorsun yoksa?"

Sırtımı pencerenin pervazına, akşamın alacasına yaslayarak gülümsedim. Bardağı elinden alırken,

"Ahmet'in babasını düşünüyordum" dedim.

Sorarcasına yüzüme baktı; ama verecek doğru düzgün bir yanıtım yoktu. Bir süredir onun söylediklerini kafamda neden evirip çevirdiğimi kendim de bilmiyordum.

"Biliyor musun, o adamı otururken hiç görmedim" diye devam ettim, Reyhan'ın soran bakışlarına karşılık verebilmek için. "Bunca yıldır defalarca evlerine girip çıktım, defalarca gazeteye gittim geldim ama onu hep ayakta dikilirken görebildim."

Hafifçe dudağını bükerek, "Belki de çok sık görmediğin içindir" dedi.

Kısa bir kahkaha attım. "Şu son günlerde bile hiç görüşmediysek en az üç kez görüştük onunla. Bir kez sokakta ayaküstü balık ekmek yedik, bir kez evlerine kahvaltıya gittim, bir kez de çalıştığı gazeteye uğradım ama oturduğunu hiç görmedim."

Dudakları hafifçe kıvrılır gibi oldu. Gazete konusunu açtığım için birden pişmanlık duymuştum; belki de bu yüzden pencerenin önünden ayrılıp kanepeye doğru yürüdüm. Yürürken de,

"Bazen Ahmet'i bile ayaküstü peydahladıklarını düşünüyorum" dedim.

Bu kez Reyhan'ın dudaklarından bir kahkaha döküldü. Onu böyle gülerken görmek ne güzeldi.

"Daha neler?" dedi ama aklına bir anda gelmiş gibi ekledi: "Biz de ilk öyle sevişmedik mi?" Bir şey daha söyleyecek gibi oldu. Sustu. Gelip yanıma oturdu. "Günün nasıl geçti? Neler yaptın bugün?" diye sordu.

"Nerdeyse bütün gün ofisteydim" dedim. "Biliyor musun, sekreter kızımız evlenmekten vazgeçmiş."

"Aa! Gerçekten mi?" derken o güzelim kahverengi gözleri kıpır kıpır bir merakla irileşti. "İnanamıyorum yaptığına" dedi heyecanla. "Cesur kızmış doğrusu."

Başımı çevirip sorarcasına bakarak, "Şaşırttın beni" dedim Reyhan'a. "Onu cesur bulacağını düşünmemiştim hiç."

Hafifçe gülümsedi. Yine bir şeyler söyleyecek gibi oldu ama tuttu kendini.

"Baban nasıl? Uğradın mı yanına?"

"Buraya gelmeden önce uğradım. Hep bildiğin gibi. Sana Besim'den bahsetmiş miydim, doktor arkadaşım, istersem babamı eve götürebileceğimi, artık tıbbın yapacağı bir şey kalmadığını söyledi bana."

"Eve götürecek misin?"

"Onu götürebileceğim bir ev yok ki."

"Ölürse çok üzülür müsün?" dedi birden. Bunu söylerken pişmanlık duymuş gibi elini hafifçe dizimin üzerine bırakmıştı.

Bir zamanlar bir meleğin eli de böyle dizimin üzerindeydi, diye düşündüm, Reyhan'ın eline bakarken. Çok, çok uzun zaman önce sanrılı bir el dizime dokunmuştu. "Bazen, onu şimdiden unutmuşsun gibi geliyor bana" dedi Reyhan, çok uzaklardan gelen sesiyle. Düşünüyordum: gerçekten de unutmuş muydum o meleği? Yüzünü bir türlü gözümün önüne getirememek unutmak sayılır mıydı?

"Yanlış anlama, babanı sevdiğini biliyorum ama sanki hayatının bir parçası değil artık." Evet, hayatımın bir parçası değil. Hiçbir zaman olmadı. Olmayacak da. Bir anı. Hayır, belki bir anı bile değildi o melek. Belki en başından beri yalnızca bir hayalden ibaretti ama yine de içime akan başka, bambaşka bir hayatın ta kendisiydi.

Dizimin üzerindeki ele bakıyorum. Kaybolup gideceğinden korkmadan, hayal mi gerçek mi olduğuna aldırmadan uzanıp o eli ellerimin arasına alıyorum. Reyhan'ın hızlanmış nabzı, avuçlarımdaki iki kader çizgisinin arasında atıyor şimdi.

"Bazı sabahlar babamın ölüm haberini alacağımı düşünerek uyanırdım" dedim, Reyhan'ın elini usulca dudaklarıma götürürken. "Sanki birazdan telefon çalacaktı, sanki birazdan babamın öldüğünü ruhsuz, soğuk kelimelerle söyleyeceklerdi bana. O telefon hiç gelmedi; ama düşüncesi bile beni korkutmaya yetti. Hastaneye uğrayıp odasına her girişimde, onun kıpırtısız yatışını her görüşümde hiç düşünmüyormuş gibi yapsam da aklımın en karanlık köşesinde hep aynı soru olurdu: 'Öldü mü yoksa?' Korka korka yaklaşırdım yanına. Korka korka bakardım yüzüne. Bir nefes aranırdım dudaklarının arasında. Var mıydı o nefes? Gözlerinde bir titreyiş? Var mıydı? Böyle yapa yapa sanki ölmeden çok önce defalarca öldürdüm onu zihnimde. Endişelerimle, korkularımla, kendi kendime düşünmeden, bilme-

den sorduğum, sorduğumu da unuttuğum sorularımla... O yüzden şimdi onun ölümü tüm bunlardan daha fazla üzüntü veremezmiş gibi geliyor bana. Bir şeyi beklemenin yıkımı gerçekleşmesinden bile büyük oluyor."

"Yani öldüğünde üzülmeyecek misin?" diye sordu Reyhan biraz da kızmış gibi bakarak. Eli avuçlarımın arasında hafifçe gevşemişti.

"Üzüleceğimi biliyorsun; ama bu bir kaybın üzüntüsü olmayacak. Sanırım ben babamı çoktan bir anının parçasına dönüştürdüm. Sanki onu şimdiden buruk bir kederle, biraz da gülümsemeyle hatırlıyorum."

"Bence onun ölümünü kabullenemediğin için böyle yapıyorsun" diyor Reyhan. "Onu çok seviyor olmalısın." Kısa bir tereddüdün ardından "Onunla tanışmak isterdim" diye ekliyor. O da geçmiş zamanla konuşuyor şimdi. Sanki ikimiz için de babam bir anıya dönüşmüştü. "Hiç tanışmadık ama ölecek olması üzüyor beni. Belki de kendi babamı hiç tanımadan yitirdiğim için."

Nereden aklıma geldiyse bir anda soruverdim: "Nişanlının ölümüne de çok mu üzülmüştün?" diye.

Sormanın ne yeri, ne de zamanıydı belki de ama sözcükler edepsiz bir düşünce gibi ortalığa saçılıvermişti. Nasıl yorumlayacağımı bilemediğim bir sessizlikle susunca, "Bazen benim de içimden senin eski nişanlını tanımak isteği geçiyor" diye ekledim ve aslında başka bir şey –ama ne?– söylemek isterken ağzımdan yanlışlıkla kaçan sözcüklere kendim bile şaşırdım.

Neden, diye sormadı Reyhan. Elini yavaşça geri çekti. "Sana bir şey itiraf edeceğim" dedi, yanımda oturuyor olmasına rağmen alabildiğine uzaktan gelen, belli belirsiz duyulan sesiyle.

"Bir şey itiraf edeceksin?"

Başını hafifçe salladı.

"Söyle öyleyse."

"Onun benim yüzümden öldüğünü biliyorum" dedi, buğulu sesiyle. Dokunsam ağlayacaktı sanki. Bense büyük bir şaşkınlık yaşıyordum. Bu ezber bozan sözcüklerin şaşkınlığıyla,

"Neden böyle söylüyorsun?" diye sordum.

"Doğru da ondan."

Ne diyeceğimi bilemediğim için uzun bir süre hiç sesim çıkmadı. Bunun tersi olsa çok daha kolay inanabilirdim ama böyle bir şey, "Nasıl?" mümkün olabilirdi ki?

"Bilmiyorum neden, onu sevmediğimi fark etmiştim zaman içinde" dedi, biraz rahatlamış gibi. "Ya da en başından beri sevmemiştim de, bunu kendime bile itiraf etmekten çekinmiştim sanki. Ama bir an geldi, bir sabah, düşünmeden düşündüğüm ne varsa artık içime sığmaz, sözcüklerin arkasına gizlenmez oldu. O zaman bu gerçeği onun yüzüne söylemekten de çekinmedim."

"Yani sen de bizim sekreter kızın yaptığı gibi nişanlınla evlenmekten vazgeçmiştin, öyle mi?"

"Aslında vazgeçmemiştim. Bu yüzden o kız için cesur kız dedim ya. Sanırım kiminle evleneceğimi önemsemiyordum, sadece dürüst davranmaya çalışıyordum."

"Onu sevmiyordun ama yine de evlenecektin?"

"Öyle" diyor yumuşacık bir suçluluk duygusuyla.

"Sevmediğini yüzüne karşı söylediğin biriyle?"

Yanıt vermiyor Reyhan. Belki de içten içe 'haklısın' demekle yetiniyor. O susarken; Yalçın'ın bu konuda yazdığı herhangi bir şey var mı diye hatırlamaya çalışıyorum, bulamıyorum; ama eğer varsa, *"Salt dürüstlük sadece kadınlarda görülür"* demiş olsa gerek. Devamını –kendi evliliğimdeki deneyimlere güvenerek– tahmin etmek ne kadar kolay: *"Kadınca bir acımasızlık, dürüstlük dışında başka hiçbir şeyin arkasına bu kadar kolay gizlenemez çünkü."*

Benim ses çıkarmamam karşısında yeniden konuşmaya başlıyor. O eski nişanlının bunları duyduktan iki hafta sonra kendini öldürdüğünü detayları atlayarak anlatıyor şimdi. Buğulu sesi gazete kâğıtlarını yumuşatan sabah nemi gibi sözcüklerin anlamlarını yumuşatıyor, biraz kurcalayıp sorgulamaya kalkışırsam parça parça dağılacakmış duygusu uyandırıyor. Bu yüzden gözlerim kapalı, koltuğa gömülmüş, artık hiç konuşmadan dinliyorum onu.

"Uyuyor musun?"

"Seni dinliyorum."

"Hiç ses çıkarmadığın zamanlar beni ürkütüyorsun."

"Bence kendini boş yere suçluyorsun" dedim, o mimarın kendini neden öldürdüğünü Reyhan'dan daha iyi bilerek.

"Sebebi başka ne olabilir ki?" diye sordu merakla. Onu temize çıkaracak her bahaneye inanmaya dünden hazır ama gerçeği tahmin etmekten alabildiğine uzak.

"Belki yaptığı işle ilgili bir şeydir" dedim birden. "Son zamanlarında hangi işle uğraştığını biliyor muydun?"

Bir süre düşünür gibi durdu. O an aklından neler geçirdiğini bilmek isterdim doğrusu. Bir şeyleri söyleyip söylememek konusunda kararsız kaldığını görmek bile içimdeki merakı alevlendirmişti; ama hiç sesimi çıkarmadım. Neden sonra, hâlâ kararsız bir ses tonuyla,

"Bekle biraz" diyerek ayağa kalktı.

Arkasından ben de kalktım ama yatak odasına yönelen Reyhan'ın peşinden gitmedim. Ne bir şey düşünüyordum ne de düşünmek istiyordum. Pencereye doğru yürüdüm, alnımı hep yaptığım gibi cama dayayarak dışarıya, uzaklara baktım. Karanlık çökmüştü. Derinlere gömülmüş ufuk çizgisi seçilmez olmuştu. Sanki yerlerinden yıllardır hiç kıpırdamamış yük gemilerinin ışıkları gecenin içinde solgun birer yıldıza dönüşmüştü. Sonra istasyon binasından tarafa çevirdim başımı. Sarı istasyon binasının solgun, sarı ışıkları altında bekleşen yıldızları alçak, yüzleri düşük insanların hepsi ama istisnasız hepsi başını kaldırıp donuk gözlerle bana doğru baktı. Her şey gerçek olamayacak kadar tuhaf bir film sahnesine dönüşmüştü. Üzerimden soğuk bir ürperti geçti. Bu sakınımsız bakışlardan kaçınmak istedim ama olmadı. Ben de gözümü bile kırpmadan bakıyordum o ifadesiz, ruhsuz, karanlık yüzlere doğru. Onlar bakmaya devam ederken hayal gördüğüme inanmak istiyor, bütün bunları zihnimin bir oyunu olduğunu düşünüyordum. Reyhan'ın yansıması cama vurduğunda hepsi yavaşça başını öne eğdi. Sanki bir anda beni unutup gitmişler, bir türlü gelmeyen treni eskisi gibi beklemeye koyulmuşlardı.

Reyhan'ın kucağında eskiz kâğıtlarıyla kapıdan içeriye girdiğini, bu eskizleri sehpanın üzerine bıraktığını yine bu aynalaşmış camdan izledim. Aynı pencere çerçevesinin içinde hem merakla bana bakan Reyhan'ı hem de istasyondaki insanları görebiliyordum. Hiç gelmeyecek bir treni bile bir felaketi bekler gibi bekliyorlardı; ama belki

de asıl felaket beklemenin ta kendisiydi. Yavaşça arkama döndüğümde,

"Saklamam için bunları bana bırakmıştı" dedi Reyhan. Kâğıtlardan, odanın içine belli belirsiz bir lavanta ve naftalin kokusu yayılmıştı.

"Bugün hiç tren sesi duydun mu?" dedim, bir rüyanın içinde dolanır gibi koltuğa doğru yürürken. Reyhan'ın yüzüme anlamsızca baktığını görünce aceleyle ekledim: "Çoktandır istasyona tren gelmiyor gibi. Sana da öyle gelmedi mi?"

Ne kadar tuhaftı: günlerdir merak ettiğim, arandığım, bulmayı her şeyden çok arzuladığım çizimler şimdi sehpanın üzerinde duruyordu ve ben bir uyku sersemliği, bir düş tutulması içinde hâlâ gelmeyen bir treni düşünüyordum.

Reyhan'ın, "Hiç kimseye göstermemem için sıkı sıkıya tembihlemişti" dediğini duyduğumda bu karabasandan sıyrılır gibi oldum. "Sanki içlerine kimsenin bilmemesi, görmemesi gereken bir sır saklamıştı. Günlerce baktım ama ben bir şey bulamadım."

"İnsan yaptığı çizimleri neden böylesine gizlemek istesin ki?"

"Bilmiyorum" diyerek omuz silkti. "Bak bakalım sen bir şeyler görebilecek misin?"

Kâğıtlara bir iştahla saldırmadan önce hâlâ elimde tuttuğum boş çay bardağını bırakıp, sakince koltuğa oturdum. En üstte duran zemin kat planını elime aldım ve üzeri çizgilerle, karalamalarla, notlarla, bazı küçük perspektiflerle tıka basa dolu kâğıda bakar bakmaz bir ürpertinin soğuk bir nefes gibi tüm bedenimi yalayıp geçtiğini hissettim. Bir anda tüylerim diken diken olmuş, kalbim belki de daha önce hiç hissetmediğim bir heyecanla delicesine çarpmaya koyulmuştu.

Ellerimin arasında tuttuğum kâğıttaki tasarım onca karmaşanın, karalamanın arasından bile kendini kolayca gösteriyordu. Ve bu tasarım hem öylesine sade ve basit hem de öylesine benzersiz bir güzellikteydi ki, içimden yükselen haset bir ses, hiçbir zaman bu kadar iyi bir mimar olamayacağımı kulağıma usul usul fısıldamaya başlamıştı.

Tek bir kâğıt parçası, yüreğimi kıskançlıkla tıka basa doldurmaya, Ahmet'le beraber özene bezene kurduğumuz düşsel kuleleri küçük bir fiske darbesiyle yıkmaya yetmişti.

"Yetenekliymiş" dedim dişlerimin arasından çıkan boğuk bir sesle. "Hem de çok."

Ama yine de, kıskançlığım yüzünden hak ettiğinden çok daha az hayranlık gösterdiğim bu çizimlerde: yeteneğin asla yetmeyeceği, gerçeğin ancak sözcüklerin anlamları kaydığında kavranabileceği bir farklılık, karanlık bir canlılık vardı sanki. Çizginin tek, kâğıdın iki boyutlu tutsaklığından sıyrılıp çıktığı, tek bir noktanın tasarlanmış her şeyi kapsadığı gerçekdışı bir bütünlük, insanı bakar bakmaz çarpan bir güç, ürkütücü bir güzellik vardı.

"Çayını tazeleyeyim mi?"

"Nasıl?"

Reyhan, eline boş bardağı almış, yüzüme bakıyordu.

"Olur, olur tabii" dedim bir an önce yeniden o çizimlere dönme telaşıyla, "bir bardak daha içerim."

O mutfağa doğru giderken, biliyordum ki elimde tuttuğum incecik bir kâğıt parçası değildi artık. Eskiz kâğıdının bir kalınlığı varmışçasına çizgiler derinlere doğru kök salmıştı. Çoktandır o karanlık derinlikten beslenerek yaşıyorlardı. Ve bu yaşam öylesine güçlü görünüyordu ki gözüme; o çizgiler bir şekilde kâğıdın üzerinden çekilip alınabilselerdi, sanki biçimlerini hiç bozmadan yine böyle, şimdi oldukları gibi duracaklar, bu kez gizlenmeyen köklerinin varlığıyla bir binayı hiç eksiksiz gözümün önünde kolayca kuruvereceklerdi.

"Ne zaman bıraktı bunları sana, hatırlıyor musun?" diye seslendim arkasından.

Bir elinde demlik, bir elinde süzgeç, mutfak kapısından başını uzatarak yanıtladı: "Sanırım ölümünden birkaç gün önceydi."

"Neden ofisinde bırakmadı acaba?" diye sordum, ondan çok kendime yönelttiğim bir soruyla.

Gözlerini elindeki bardağa dikmiş, yavaş adımlarla bana doğru yürürken "Kim bilir" dedi Reyhan, "o da başka bir muamma aslında. Galiba çalınmasından korkuyordu."

"Kim ne yapsın bu çizimleri?"

Elimdeki kâğıdı bırakıp alttaki başka bir eskiz kâğıdını aldım. Bu kez kâğıda yarım bırakılmış bir vaziyet planı çizilmişti.

"Ben de bilmiyorum" dedi, çayı sehpanın kenarına bıraktıktan sonra. "Ama korkusunda haklıydı galiba. Sonradan büroya uğradığımda her yer kurcalanmış gibi geldi bana."

Kimin adamları tarafından içeri girildiğini tahmin etmek güç değildi. Demek Kamil Bey'in bana verdiği dosya bu kurcalamanın ganimetiydi ama o dosyanın içinden çıkan çizimlere hiç benzemiyordu şu an önümde duranlar.

"Çayını içmeyecek misin?"

Yüzüne bakınca benim gördüklerimi göremediğini anladım hemen, içim burkuldu.

"Neden bana öyle tuhaf tuhaf bakıyorsun?"

"Nasıl tuhaf?"

"Ne bileyim, sanki ilk defa görüyormuş gibi. İlk karşılaştığımız akşam da bana böyle bakmıştın. Hatta ben de sana aynı soruyu sormuştum, hatırlıyor musun?"

Evet demek için başımı salladım ama bakmaya da devam ettim.

"Hem çayını da soğuttun. İçmeyecek misin?"

"İçeceğim" dedim, onu daha fazla kuşkulandırmamak için.

"Bırak elindekileri de biraz benimle ilgilen" diyerek yanıma oturdu. "Takıldın kaldın şu çizimlere."

"Polise gitmediniz mi?" diye sordum birden.

"Ne polisi?"

"Büroya girilmiş dedin ya az önce."

"Hiçbir şey çalınmamıştı ki. Her şey yerli yerinde duruyordu ama sanki bir el kurcalamıştı onları. Çekmecelerde, masa üstlerinde, dolap içlerinde bir dağınıklık göze çarpıyordu. Her şey ellenmiş sonra pek de özen gösterilmeden eski yerine bırakılmış gibiydi. Bu yüzden polise gitme gereği duymadım."

"Yetenekli biriymiş" dedim bir kez daha.

"Seni çok etkiledi galiba" dedi, nedense bundan pek memnun olmadan.

Aynı şeyleri görmediğimizden emin olmak için, yanımda oturan Reyhan'a hâlâ elimden bırakmadığım paftayı uzatarak, "Bu çizgilerde hangi duyguyu görüyorsun?" diye sordum merakla.

Omuz silkti. "Bilmiyorum" dedi, "görmüyorum."

"Gerçekten mi?"

Dudak bükerek, kararsızca, "Hırs görüyorum" dedi. "Her zaman hırslı biriydi. Yaptığının hep en iyisi olmasını isterdi."

"Bunun dışında bir şey yok mu?"

"Ne görmemi bekliyorsun bilmiyorum ama görebildiğim bir şey yok. Ama şu an benim beklediğim tek şey güzel bir öpücük" dedi Reyhan, elimdeki paftaya uzanarak. Sanırım küçük bir oyun oynuyor, ilgimi nişanlısının aramıza giren varlığından uzaklaştırmaya çalışıyordu.

Elimdeki kâğıdı alıp, sevişme öncesi alelacele çıkarılmış bir gömlek gibi yere bıraktı. Onu tutkuyla öptüm. Ama bunu yaparken bile gözlerim ister istemez sehpanın üzerindeki kâğıtlara doğru kayıyordu. Orada, boy ölçüşmekten çok, benim sevgimi hafife alan bir aşkın olmasından tedirginlik duyuyordum.

Çünkü dehşet, kâğıtların üzerindeki bütün bu güzelliği yaratan o korkunç dehşet, sadece kendini öldürme düşüncesinden kaynaklanmamıştı. O çizgilerde ölümün getireceği ayrılıkla sevdiği kadını sonsuza kadar yitirecek olmanın korkusu da okunuyordu. Üstelik bütün bunları böylesine kolay, böylesine açık seçik okuyabilmem şaşırtmıyordu bile beni.

'Nişanlısının ölümü konusunda aslında haklıymış Reyhan' diye düşündüm bir an için. Adam, Reyhan'ın onu sevmediğini söyledikten sonra oturup bu çizimleri yapmıştı belli ki. Aşkını korumanın yolu belki de buydu: Yitirmek. Bu çizgileri çekerken neler geçirmişti aklından kim bilir? Kendini nasıl öldüreceğini kim bilir nasıl ince ince planlamıştı? Nasıl karar verebilmişti böylesine korkunç bir şeye?

Belki de bütün yanıtlar o çizgilerde gizliydi.

"Beni seviyor musun?" diye sordu birdenbire Reyhan. Bir şey söylememe fırsat bırakmadan da üzerime doğru uzandı. Uzun, siyah saçlarını yüzüme döktü; banyodan yeni çıkmış bir kadının ıslak, buharlı kokusunu duyacağımı hissettim bir an; ama o güzelim saçları günbatımında ıssızlaşan bir yaz kumsalı gibi kokuyordu. Saçlarından süzülen bu doygun ılıklığı içime çektim, şimdi içim her şeyi oluruna bırakan bir teslimiyetle doluydu. Yine uzun uzun öptüm onu. Ama aklımda hep o mimar vardı. Benimle aynı teklifi alırken, aynı gizem-

li kadının elini onun dizinin üzerine bıraktığından da emindim artık. O kadına dönüp bakarken, benim gibi o da, "bir kadına âşık olmalıyım" diye mi geçirmişti içinden? Benim gibi âşık olma isteğiyle mi dolmuştu yoksa aşk o adamın içinde zaten hep var mıydı?

"Beni seviyor musun?"

Reyhanı bu kadar kolay elde etmek, şimdi onu böyle uzun uzun öpmek o sevgiye karşı yapılmış büyük bir haksızlık gibi geldi birdenbire bana. Ama hayat haksızlıklar üzerine kurulu değil miydi zaten? Yine de o mimarı kıskandım. Bu kez onun yaratma yeteneğini mi yoksa içindeki aşkı mı kıskandığımı bilmeden delicesine kıskandım onu.

Ne diyeceğimi gerçekten bilemiyordum.

Şimdi yalnızca duygu açlığı çeken ruhumu vererek sevişmekten ve sevişirken her şeyi unutmaktan başka bir şey istemiyordum.

-9-
"Aynı Çizgiler"

Her şey on dört tanedir. Yani sonsuz sayıdadır.
(Asterion Evi / J.L.Borges)

Antredeki lambanın gevşemiş ampulü, cızırtılı sesiyle ışığı titreştirip duruyordu. Reyhan'ı gidip gelen bir aydınlığın altında öperken, akşama dönünce bu sinir bozucu lambayı tamir etmeyi düşündüm. Sabahları hep böyle cızırdayarak yanan ampulün akşama düzeleceğini, bu yüzden onu değiştirmeyi unutacağımı henüz bilmiyordum doğrusu. O eski nişanlının sabah evden çıkarken –ve Reyhan'ı aynı cızırtılar altında öperken– aklından aynı şeyleri geçirdiğini de öyle.

Birden, "Dün akşam bana gösterdiğin çizimleri getirsene" dedim, "büroya götürmek istiyorum."

"Ne yapacaksın ki onları?" dedi Reyhan, irkintili bir merakla. Sanki o eski nişanlının *'bunları kimseye gösterme'* deyişi dün gece değil de ilk kez şimdi ete kemiğe bürünüyordu.

"Oradaki tasarımı başka bir yerde de görmüş gibiyim. Nerede olduğunu hatırlamıyorum ama gidince bulurum belki."

"Sen bilirsin" dedi ama sesi hâlâ tereddütlü çıkıyordu. Yine de salona gidip, sararmış yaprakların üzerinde duran çizimlerin hepsini getirdi. Onları ruloya dönüştürmeme yardım ederken,

"Akşama beni bekleme" dedim birden. Bir mazeret bulmak istercesine ekledim: "Babamın yanına uğrayacağım.

"İyi ya, hastaneden buraya gelmen daha kolay olur."

"Eve gitmem lazım. Üstümü değiştireceğim. İki gündür aynı kıyafetle dolaşıyorum."

Oyunsu bir cilvelikle, "Uğrayıp öyle gelirsin" diyerek üsteledi. "Bekleyeceğim seni."

Parmağımı burnuna dokundurdum. "Gelmezsem merak etme, tamam mı?" derken yanağına da kaçamak bir öpücük kondurdum. Bir şey söylemesine fırsat vermemek için asansörü bile beklemeden merdivenlerden hızlıca indim.

Bir an önce ofise gitmek... Elimde sımsıkı tuttuğum çizimleri doya doya incelemek... Ne yalan söylemeli, beklediğimden kolay elde ettiğim hazinemin keyfini bir güzel çıkarmak istiyordum. Çizimleri bulduğum için ağzım kulaklarıma varıyordu ama dışarıya çıktığımda her zamankinden farklı bir tedirginlik sarıp sarmalayacaktı beni. Belki de ilk kez peşimde birileri var mı diye endişeye kapılacaktım. İnsanın elimdekileri kaptırıp gitmesinden korkması bu olsa gerekti. Kapının önünde durup etrafımı pür dikkat kolaçan ettim. Sokaktan tek tük geçen insanların hiçbiri peşime takılmış bir hafiyeye benzemiyordu ama bu beni rahatlatmaya yetmedi.

Yarım saat kadar sonra büroya girdiğimde üstümden bir yük kalkmış gibiydi. Büronun kapısını kapatınca ağzımdan derin "Oh" çıktı.

Telaşeme şaşkın gözlerle bakan sekreter kızımıza "Günaydın" dedim. Ne olursa olsun hiç telefon bağlamamasını sıkı sıkıya tembih-

leyerek odama geçtim. Kapıyı kapattım. İlk işim elimdeki çizimleri naylon rulonun içinden çıkarıp bir buluntu gibi masanın üzerine yığmak oldu ama onlarla ne yapacağımı bilmiyordum henüz. Ahmet odama girdiğinde beni masadaki paftalara eğilmiş, dalgın dalgın bakarken buldu.

"Hayrola?" diye sordu, "çok derinlere dalmışsın."

Masanın üzerindekileri işaret ederek, "Reyhan bazı çizimler verdi" dedim. "Onun eski nişanlısının yaptığı tasarımlar. Göz atmak ister misin?"

Yaklaşarak en üstteki paftayı eline aldı Ahmet. Tepkisinin ne olacağını merak ettiğim için gözlerine bakıyordum pür dikkat. Benim gördüğümü görebilecek miydi bakalım? Dehşeti şıp diye çıkarıverecek miydi o çizimlerin içinden yoksa Reyhan gibi fark etmeden mi bakacaktı eskizlere? İlk anlardaki donuk, ifadesiz bakışı açıkçası hayal kırıklığına uğrattı beni. Ahmet, hiç konuşmadan öylece duruyor, gözbebekleri belli belirsiz bir kıpırdanmanın dışında titreşmiyordu bile. Ama bir süre sonra yüzünün duruluğu silinmeye, gözbebeklerinin ritmi de değişmeye başladı. Bakışlarında önce koyu bir merak, hemen ardından da kaygı –evet düpedüz kaygı– belirdi. Bu kaygı gitgide derinleşince, merakla birbirini dengeler gibi oldu. Duygularının dengesini bozacak yanlış bir şey söylemekten ya da düşüncelerini dillendirmekten çekincesine:

"Haklıymışsın" dedi. "Gerçekten de Reyhan'ın nişanlısıymış senden önce bu işi alan mimar. Aynı arazi, öyle değil mi?"

Başımı sallayarak onayladım onu.

"O tuhaf ofisi de görmüş bu adam" dedi elindeki paftayı masanın üzerine bırakırken.

Bu sefer afallayan ben oldum. "Nereden anladın?" diye sordum, nerdeyse kekeleyerek.

Alaysı bir ifadeyle gülüp, "Hepsi çizili" dedi Ahmet, "Görmüyor musun?"

Şaşkınlıkla Ahmet'in bıraktığı paftayı elime aldım. Dikkatlice baktım. Dehşetin güzelliği bir kez daha ışıl ışıl parıldadı çizimlerin arasından ama hayır, o ofisi hatırlatan bir şey yoktu.

Her şey ne kadar tuhaftı böyle?

"Hem başka bir şey daha var sanki" dedi Ahmet, kararsızca. "Başka bir yeri daha hatırlatıyor bana. O ofisin dışında bir yer. Şimdi aklıma gelmiyor ama uğraşırsam hatırlarım nasıl olsa."

Birden aklına gelmiş gibi, "Her neyse" dedi, "ben çıkıyorum. Bugün Kamil Bey ile toplantımız var. Siz Reyhan'la oynaşırken, ben büroda geç saate kadar çalıştım dün gece. Şu mağaza konsepti için bir şeyler göstermemi bekliyor benden. Çok aceleci bir adam. Sizin işler ne durumda?"

Omuz silktim. "Şimdilik hiç" dedim, "Ona gösterebileceğim bir şey yok henüz."

"Tuhaf" diyerek dudak büktü. "Mağazalar için beni sıkıştırıp duruyor ama ev için bekliyor öyle mi?" Bir kez daha "Tuhaf" dedi kendi kendine. Sonra masaya doğru bakıp, muzipçe ekledi: "Bu çizimleri kendin yapmışsın gibi göstermeyi düşünmüyorsun değil mi?"

Gülümsemekle yetindim. Hemen arkasından da "Konseptle ilgili yaptığın çalışmaları bana göstermeyecek misin?" diye sordum.

O da gülümsedi ama bu gülümsemeye bir anlam veremedim.

Kapıyı açtığı anda, "Ha aklımdayken" dedi bir an geri dönüp, "Reyhan biliyor mu eski nişanlısının işini aldığını?"

"Hayır. Sanırım hiç öğrenmese daha iyi."

"Bence de" diyerek gözden kayboldu. Onun arkasından içeriye giren sekreter kızımız,

"Çay ister misiniz?" diye sordu. "Yeni demlemiştim."

"Zahmet olmazsa kahve yapar mısın?"

"Yaparım tabii" diyerek odadan çıktığında ben de içimdeki sezgiye kulak verip zemin kat planının durduğu pafta hariç bütün çizimleri kaldırdım masadan. Önümde duran paftayı dört köşesinden bantla sabitledim. Üzerine boş bir eskiz kâğıdı koyup, onu da yapıştırırken küçük Ahucuk kahvemi getirdi. Sanırım bana bir şeyler söylemek istiyordu; ama benim onunla konuşacak halim yoktu.

Tek istediğim çizimleri kopyalamaktı şu an. Onları kopyalayarak sırrı açığa çıkaracağıma öylesine emindim ki, paftayı üzerindeki karalamalardan, notlardan, sağa sola iliştirilmiş küçük resimlerin, üst üste binmiş çizgilerin fazlalığından kurtarırsam her şey apaçık ortaya çıkacakmış gibi geliyordu bana.

Bu iyimserlik içinde portemin kalemiyle kolonları özenlice kopyalarken sekreter kızımızı düşünmeden de edemedim doğrusu. Ne olmuştu da onca sevdiği ya da sever göründüğü adamla evlenmekten vazgeçmiş, şimdi de hiçbir şey olmamış gibi hayatını sürdürebiliyordu. Onu bunca duyarsızlaştıran şey aşkın tükenmesi miydi? Öyleyse aşkı tüketen neydi? İnsan bir sabah uyanıp bir zamanlar deli divane olduğu birini sevmediğini nasıl anlardı acaba? Aklıma eski karımla ilgili bir iki düşünce de geldi ama çarçabuk kovdum hepsini.

Bir yandan bunları düşünüp, arada da kahvemi yudumlarken işime devam ettim. Çizdiğim kolonların içlerini karalayarak güzelce belirginleştirdim. Sonra duvarları çizdim. Merdivenleri, pencereleri, kapıları çizdim peşi sıra.

Çizimleri kopyalarken daha önce dikkatimi çekmeyen kimi küçük detaylar da eskiz kâğıdının altından kendini gösteriyordu birer birer. İlk başta onca çizgi kalabalığının, karalamanın arasında fark etmediğim şeyler görüyordum ve gördüklerim beni şaşkınlığa sürüklüyordu. Belki bir tasarımın parçası değildi bunlar ama neden orada olduklarını anlamak da mümkün değildi. Duvarların içine küçücük, eski tip anahtarlar çizilmişti mesela. Gizlenmişti demek daha doğruydu belki. (Görebildiğim kadarıyla yedi taneydi.) Zindan kapılarını açmaya ya da bir ipucu bulmaya yarayacakmış gibi görünüyorlardı ama bana hatırlattıkları tek şey gazete arşivindeki yaşlı adamın bölmesinde asılı duran anahtar destesiydi.

Başka resimler de vardı. Dikkatlice bakınca banyonun verevine döşenmiş seramikler arasında tüylerini kabartmış bir kuş göze çarpıyordu. Sanırım bir tavus kuşuydu. Pencerenin ahşap denizliğine de bir kuş konmuştu. Bir martı? Bütün bunlar çizim yaparken adamın canı sıkıldıkça anlamsızca karaladığı şeyler miydi? Yoksa bu çizimlere bakana bir şeyler mi anlatmaya çalışıyordu?

Hepsi öylesine küçüktü, sağa sola iliştirilmiş notlar öylesine kargacık burgacık harflerle yazılmıştı ki daha net görebilmem için üstteki eskiz kâğıdını kaldırıyordum çoğu kez. O zaman kâğıdın iki köşesinin bandını söküyor, alttaki şekillere nerdeyse burnumu dayayarak bakıyordum.

Bodruma inen merdivenlerin altına gizlenmiş cep saatini de –bir alef noktası?- bu arada fark ettim; ama çizgilerin arasına sanki rastgele yerleştirilmiş iki şekil diğerlerinden daha fazla dikkatimi çekti. Biri bir 'el'di. Bileğinden kesik heykel parçasına benzeyen ince, uzun, zarif parmaklı bir kadın eli. Terasın köşesindeki bir sandalyenin üzerinde, sanki orada unutulmuş gibi duruyordu. Yanındaki boş sandalyeye dokunmak istercesine hafifçe dışarıya doğru uzanmıştı parmakları.

Diğeri ise küçük bibloları hatırlatan küçük kanatlı, tombul bir melekti. Bir bebek melek. Giriş kapısının hemen soluna çizilmişti. Altına büyük harflerle yazılmış yazıyı şaşkınca okudum:

'MELEKLER EVİ'

"Melekler Evi?" diye tekrarladım içimden. Tasarladığı binaya bu ismi mi vermişti adam? Öyleyse neden tek bir melek vardı? Kıyıya köşeye çizilmiş başka bir melek arandım. Hayır, başka melek yoktu. Binanın ön görünüşünü gösteren pafta aklıma geldi. Diğer çizimlerin arasından bulup çıkardım onu. Giriş kapısına baktım. Melek heykelleri aranıyordum ama boşunaydı. Ne melekler çiziliydi ne de melekleri yerleştirecek niş yerleri.

Yeniden masama döndüm. O küçük karakalem resimleri, notları, karalamaları kopyalamadan çizimimi bitirdim en sonunda. Eskiz kâğıdını bir hevesle kaldırdım ama çizdiklerim şimdi bambaşka görünüyordu gözüme. Bunların o taklit etmeye kalkıştığım tasarımla ilgisi bile yoktu. Bir şey, benim çizdiklerimi planjın üzerinde duran kâğıttakinden farklı kılmış, alabildiğine sıradanlaştırmıştı.

Belki yanlışım bu çizimleri kurşunkalemle yapmaktı. Paftanın üzerine yeni bir eskiz kâğıdı yapıştırdım. Elime bu kez bir rapido kalemi aldım ve büyük bir özenle mürekkeple geçtim alttaki çizgilerin üzerinden. Her çekilen çizginin ardından çizdiklerim şimdi daha güçlü, daha canlı görünüyor, istediğim etkiyi verecekmiş gibi duruyordu.

Artık altta olan çizgileri, resimleri görmek için kâğıdı kaldırmıyor, sadece üstünden geçmekle yetiniyordum.

Çizgilerin dünyasına dalınca zamanın nasıl geçtiğini unutmuşum. Ahucuk öğlen yemeği vaktinin geldiğini hatırlatmak için kapıyı tıklattığında işimi nerdeyse bitirmek üzereydim.

"Bir şey ister misiniz dışarıdan?" diye sordu. "Yemeğe çıkmayacaksınız sanırım."

Başımı kaldırmadan son çizgileri çektim. Bantları aceleyle sökmeye çalışırken, "Belki ben de çıkarım birazdan" dedim.

Kâğıdı kaldırınca bir kez daha yanılmış olduğumu görmek beni hayal kırıklığından da öte bu kez sinirlendirdi. Aynı şeyleri çizmiştim; aynı kattaki aynı holü, aynı salonu, aynı mutfağı, aynı merdivenleri, aynı terası, aynı duvarları, aynı kapıları, aynı pencereleri... Öyleyse benim çizdiklerimde eksik kalan şey neydi? Aynı özellikteki çizgileri değil yaratmamı, kopya etmemi bile engelleyen şey neydi?

Elimdekini hırsla buruşturup çöp tenekesine attım ve sekreter kızımızın hâlâ beni izlemekte olduğunu ancak o zaman anladım. Yüzündeki şaşkınlıkla,

"İstediğiniz gibi olmamış mı?" diye sordu.

Onun bu yumuşak tavrı biraz olsun yatıştırmıştı beni. "Olacak" diyerek gülümsedim. "Her şey kolay olmuyor bazen. Ben de sizinle geleyim en iyisi. Acıkmışım."

Dışarıda hava çok güzeldi. Gökyüzünün maviliği daha da artmıştı sanki ama bu belki de pek hayra alamet değildi.

Yemekte, sekreter kızımızdan başka ofiste çalışan iki teknikerimiz vardı. Artık çizimleri rapidolarla değil de bilgisayar ekranında yapan ve eskiz kâğıtlarına burun kıvıran bu gençler için teknolojinin nimetleri her şey demekti. Ahmet'in ya da benim tasarım yaparken eskiz kâğıtlarını kullanmamızı eski usul buluyorlardı. Konu dönüp dolaşıp bilgisayar destekli tasarıma geldiğinde, "Gelecek, bilgisayarı iyi kullanan mimarların olacak" dedi içlerinden biri.

"Duygulara yer kalmayacak yani" dedim masamda duran çizimleri düşünerek. O çizimleri yanıma almadığıma ya da en azından kasaya kaldırmadığıma pişman olmuştum. Ya yokluğumuzda birileri içeri girer de o çizimleri götürürse diye korkuyordum açıkçası.

Bu yüzden ne yediğim yemekten bir şey anladım ne de diğerlerinin doğru düzgün yemesine fırsat verdim. Sanırım lokmaların boğazına dizilmesinden hiçbiri memnun kalmamıştı.

Odama girdiğimde her şeyi bıraktığım gibi buldum.

Sabahtan beri kopyaladığım kâğıdı söküp başka bir pafta yapıştırdım planjın üzerine. On dört kolonu yeniden çizdim. On dört kapıyı. On dört pencereyi. Sonsuz bir tekrar duygusu yaşıyordum sanki. Çizdiklerim, diğer kâğıdın üzerindeyken o ürkütücü gücü, o ürkütücü aşkı yansıtırmış gibi duruyorlar ama kâğıdı kaldırınca bir anda sönükleşip, ölü bir yıldıza dönüşüyorlardı. O zaman yeni bir kâğıt koyuyordum alttaki kâğıdın üzerine ve yeniden, yeniden çizmeye başlıyordum. Bir kez daha on dört kolon, bir kez daha on dört kapı, bir kez daha on dört pencere...

Ama olmuyordu.

Her kopyalamanın ardından kâğıdı kaldırıp baktığımda o dehşet duygusunun yerinde yeller estiğini görüyordum. O çizimleri bir kez daha yeni baştan kopyalıyor, arada tek bir çizgi atlamamak ya da fazladan bir şey koymamak için gözlerime acı iğneler batana kadar uğraşıyordum; bir şey değişmiyordu.

Çizgilerin üzerini kendi çizgilerimle örttükçe alttaki çizgilerden fışkıran ışık yavaş yavaş sönükleşiyor; ama yine de işte kıyısından köşesinden sızmaya devam ettiği için benim çizdiklerimden de cılız da olsa bir ışık yayılıyormuş gibi duruyordu. Bu da içimdeki umudu canlı tutuyor ama hayır, kâğıdı kaldırınca hep aynı hayal kırıklığı dikiliyordu karşıma.

Masaya her seferinde yeni bir kâğıt yapıştırırken, "Bu son" diyordum. "Bunu da çizdikten sonra hastaneye, babamın yanına gideceğim."

Ama gidemedim. Saatler geçti, sekreter kızımız üç kere kahve pişirdi, akşam oldu. Ben son kahvemi içerken Ahmet girdi içeri.

"Sen hâlâ o paftalarla mı uğraşıyorsun?" dedi şaşırarak. "Madem çizim masasının başına oturdun, kendi tasarımını yapsaydın bari."

"Söylesene, bu çizimlere bakarak adamın o tuhaf ofisi gördüğünü nereden anladın?"

"Kolonların dizilişinden" dedi Ahmet, sen nasıl oluyor da görmüyorsun dercesine. "Hatırlıyor musun, adamın ofisinde, arka duvarda salınıp duran metal bir giyotin vardı. Giyotinin yalayıp geçtiği yüzeyde de saat kadranını hatırlatan yedi çizgi tuhaf bir biçimde sıralanmıştı. Şuradaki kolonlar da aynı mantıkla dizilmiş fark etmedin mi?"

Onun parmağıyla işaret ettiği yere baktım. Haklıydı ve ben bunu hiç fark etmemiştim. Üstelik o kolonları defalarca kopyalamama rağmen bu benzerlik dikkatimi çekmemişti hiç. Belki çizgilerdeki sırrı yanlış yerde aranıyordum ama doğru yeri de bulabilecekmiş gibi görünmüyordum.

"Şu diğer kolonlar da" diyerek parmağıyla başka bir yeri gösterirken devam etti Ahmet, "aynı dizilişin ters simetrisi gibi. Böylece on dört kolonla kurulmuş bu bina."

Elimdeki kalemi aldı, paftanın üzerine bir eskiz kâğıdı koyup hızlıca kolonları kopyaladı. Sonra da bu kolonlardan geçen hayali bir çizgiyi bir bulmacayı çözer gibi birleştiriverdi. "Gördün mü, içinde gezinip durduğumuz spiral koridor bu."

Afallamıştım doğrusu. Daha bu kadarcık şeyi kendi başıma çözememek sinirlendirmişti beni.

"Ne yapalım" dedim, beceriksizliğine bahane bulmaya çalışan birinin somurtkanlığı içinde, "senin kadar çok gezinmedim o koridorda. Sen daha bugün oradaydın.

"İyi de o tuhaf ofise bu sefer döne döne gitmedik ki. Meğer kapının hemen yanında özel bir asansör varmış. Anlayacağın o ilk gidişimizde boş yere dolaştırmışlar bizi."

"Göstermek istedikleri bir şey vardı demek ki" dedim Ahmet'e. "Belki vermek istedikleri bir mesaj."

"Hem biliyor musun, o ofis de artık eskisi kadar ürkütücü görünmedi gözüme. Nerdeyse sıradan bir çalışma odası gibiydi. Her şey yerli yerinde duruyordu ama yine de değişmişti."

"Tuhafmış" dedim Ahmet'e. "Bu saate kadar orada mıydın?"

"Yok, bir iki mağaza gezdik Nesrin Hanım'la beraber. Tadilatlarını yapacağımız yerlere birlikte baktık."

"Nesrin Hanım?" diye sordum.

Söylediklerime inanamıyormuş gibi baktı yüzüme.

"Bu kadar çabuk mu unuttun o kadını? Oysa o seni yıllar sonra bile hatırlamıştı."

"Hatırladım" dedim Ahmet'e şaşkınca bakarak. Ölüm listemin ilk başına yerleştirdiğim kadın nerdeyse aklımdan tümüyle çıkmıştı. Bu

kadar çabuk mu silmiştim zihnimden onu? Kendini bu kadar çabuk unutturduğu için o listeden kayıp gitmiş miydi kolayca?

"Ben erken çıkıyorum" dedi Ahmet. "Dün gece geç saate kadar çalışmıştım ama çalıştığıma değdi doğrusu. Kamil Bey beğendi konsept eskizlerini. Artık eve gidip dinleneyim biraz."

Kapıdan çıkmak üzereyken, Kamil Bey'in o tasarımın bir duyguyu yansıtmasını isteyip istemediğini sordum, aceleyle.

"Yoo" dedi Ahmet, "Yansıtması mı gerekiyordu?"

"Hayır" diyerek salladım başımı ama pek de ikna olmamıştı sanırım. Yine de bana "iyi çalışmalar" dileyerek çıkıp gitti.

O çıktıktan bir süre sonra ofis de boşaldı usul usul. Kendi başıma kaldığımda nerdeyse yerimden hiç kalkmadan çalıştım durdum. Paftalardan birini alıp masama koyuyor, bütün çizgileri tek tek kopyalıyor, sonra aynı hayalkırıklığı içinde diğer bir paftaya geçiyordum. Aklıma ne açlığım geliyordu ne hastane odasında yatan babam ne de bu saatlerde artık beni beklemekten vazgeçmiş olan Reyhan.

Durmadan kopyaladım, kopyaladım. Kalemi tuttuğum sol elime kramplar girmesine, uyuşan bacaklarıma, açlıktan gurul gurul öten mideme, başıma keskin bir bıçak gibi saplanan ağrılara, durup durup sulanan gözlerime aldırmadan uğraşıp durdum.

Artık sabah ezanlarının vakti yaklaşırken, yorgunluğun, uykusuzluğun ve hayal kırıklığının iç içe geçtiği, benliğin yassılaşıp ezildiği bir anda son paftayı da masanın üzerine yaymıştım. Elimde bant parçasıyla uzandığımda kâğıdın kenarındaki küçük bir leke, bir karalama dikkatimi çekti.

Eskiz kâğıdını yapıştırmadan elime aldım. İyice yakından baktığımda o karalamanın bir melek olduğunu gördüm şaşırarak. İlk başlarda bulamadığım ama olduğunu düşündüğüm diğer melek buydu demek ki. Kocaman kanatlarını açmış uçuyordu bu kez. Üzerine düşen bir su damlacığıyla yüzü hafifçe dağılmış gibiydi. Bir kadın, hayır, bir erkekti. Ona dikkatlice bakarken, "Ama uçmuyor ki bu melek" diye mırıldandım hayretle. "Düşüyor."

Evet, kâğıdın kenarı boyunca düşen bir melekti bu.

Aslında çoktan hatırlamam gereken öykü aklıma ancak o zaman geldi.

"Demek o öyküde anlatılan meleği çizmiş" derken şaşkınlığım büyümüş, büyümüş, aklım neyi düşüneceğini, hangi sonuca varacağını artık hiç kestiremez olmuştu.

Daha birkaç gece önce okurken uykuya daldığım (ve bu yüzden kitabı bir sevgili gibi sabaha kadar göğsümde uyuttuğum) öyküyü hatırladım: "Tanrı'dan başka bir yaratığı –tıpkı kendisi gibi bir meleği– sadece yüreğindeki aşkla seven ve yazılmış onca kutsal kitaptaki onca emir arasında bir tanecik olsun *"Mutlu olun"* ya da *"Âşık olun"* sözü geçmediği için Tanrı'ya isyan eden bir meleğin cennetten düşüşünü" anlatmıştı o öyküde Yalçın.

Demek ki Reyhan'ın nişanlısı da okumuştu o öyküyü. Mia mı hediye etmişti kitabı ona, tıpkı bana verdiği gibi?

Bunu düşünmek nedense kederlendirdi beni. O kitabın bana verilişinde özel bir anlam bulmuştum; bir sırdaşlık, suç ortaklığına benzer –ama ortada suçun olmadığı– bir duygudaşlık bulmuştum. Demek ki kötü yanılmıştım.

"İyi de madem nişanlısında aynı kitap vardı" diye düşündüm şaşkınca, "o zaman ben kitabı ona hediye ederken neden hiç sesini çıkarmadı ki Reyhan?"

Galiba Reyhan'ın kitaptan haberi bile yoktu. O öykü kitabını nişanlısının okuduğunu bilmiyordu.

Son eskiz kâğıdını masamın üzerine yapıştırırken, "Belki de hiçbir sır yok bu çizimlerde" diye geçirdim içimden. "Adam öyküden etkilendiği için öyle bir ölüm yolu seçmiş kendine."

Ama yine de yorgunluktan, uykusuzluktan ölmek üzere olsam da o çizgileri kopyalamadan duramayacağımı biliyordum. Çizgilerin üzerinden dalgın dalgın geçerken bellekte saatlerdir demlene demlene buruklaşmış bir düşünce gibi aklıma bir kez daha Reyhan geldi.

Hayır, onu aklıma getiren benim benliğim değildi bu kez. O çizimlerin üzerinden geçe geçe edinilmiş, ödünç alınmış, taklit edilmiş bir benlikti bu.

Aynı çizgileri o kadar çok çizmiştim ki, bir zamanlar belleğini bir kılıf gibi edindiğim o kişinin benliğine de ucundan kıyısından bulaşıvermiştim sanki. Şimdi hem kendi benliğimle hem de bu yabancı benliğin getirdikleriyle düşünüyordum Reyhan'ı. Aslında bu iki ben-

lik çoktan beridir yan yana duruyordu; çektiğim ilk çizgiyle birlikte bir başkasının benliği içimde yer etmeye koyulmuştu; ama ancak şimdi ikisi aynı anda, aynı düşüncenin tam ortasında buluşmuş, Reyhan'ın o anda ne yaptığını merak etmişti.

Hangi benlikle olduğunu bilmeden Reyhan'ı düşündüm.

Sabahın bu saatinde gözkapaklarındaki o hafif aralığa rağmen derin bir uykunun içinde olduğunu... Yastığını çoktan yataktan düşürdüğünü... Bu yüzden kolunu kıvırarak, başının altına koyduğunu düşündüm. Sarı pijamasındaki komik ördekbaşlarını... Saçlarındaki kumsal kokusunu... O saçlara taktığı rengârenk tokaları... Dudağındaki somurtkanlığı. Geçen bir yük katarının hafif hafif titrettiği uzun kirpiklerinin güzelliğini düşündüm. Gördüğü rüyayı değil ama şimdi sayıklamaya başladığı sözcükleri düşündüm.

Bu saatlerde, o derin uykusunun küçük, çoğu kez anlamsız sayıklamalarla dolup taşmaya başladığını düşünürken böyle bir anı gerçekte hiç yaşamadığım geldi aklıma. Ama yine de o küçük ağızda gevelenen sözcükler sanki yanı başındaymışım gibi kulağıma çalınıyordu.

Yerimden kalktım. Masadaki telefona uzandım. Reyhan'ın evinin numarasını çevirdim ağır ağır. Onu uyandırmalı, gördüğü kâbuslardan kurtarmalıydım. Uykusu öylesine ağırdı ki telefon defalarca çaldı. En sonunda ahizeyi kaldırdığında; uykulu, meraklı, şüpheli uzun bir "Alo?" sesi çıkardı. Bir şeyler söylemek istedim ama yapamadım. Hattın diğer ucundan yeni bir "Alo?" sesi gelirken telefonu yavaşça kapattım.

Gözümden iplik iplik akan acı yaşları elimin tersiyle sildim.

Masama geri dönerken, o ölüm kararının da tıpkı böyle, dışarıda sabah ezanları okunurken, Reyhan'a edilmiş sessiz bir telefonun ardından alındığını hatırlamıştım.

Masada duran paftanın kenarına, belki de şimdiye kadar okuduğum en güzel öyküdeki gibi düşen bir melek resmi çizdim.

Meleği çizmeyi yeni bitirmiştim ki bir an gözlerim karardı. Sanki bütün dünya üzerime yıkılıyordu. Yere yığılıp kalmadan önce gördüğüm son şey, meleğin üzerine düşen bir damla gözyaşı oldu.

-10-
"Listenin Yaşlı Adamı"

Bütün mimarlar bilinmeyen öteki ile yüzleşirler.
(Metafor Olarak Mimari / K. Karatani)

Gözümü açtığımda güneşe bakıyordum.

Beyaz bir ışık sivri iğneler gibi batıyordu gözüme. Işığa bakarken bütün sinirlerim yanıp kavruluyordu sanki. Yumdum gözlerimi. Yumarken de, "Neredeyim ben böyle?" diye şaşkınca sordum ama sormam boşunaydı aslında. Çizim masasının dibinde, boylu boyunca serilmiş olarak yattığımı çoktan anlamıştım nasıl olsa.

Gözlerimi yeniden araladım. İlk bakışta güneş zannettiğim masa lambasının ışığı, gözaltındaki bir suçluymuşum gibi üzerime çevril-

miş, burnumun dibinde yanıp duruyordu. Elimi uzattım. Benimle birlikte yere düşüp yuvarlanmış ama ampulü her nasılsa sağlam kalmış lambanın ışığını kapattım. Işık sönünce her yer karabasanları hatırlatan alacalı bir karanlığa gömüldü. Ben düşerken, masadan kayıp üzerimi yorgan gibi örten eskiz kâğıdını yavaşça kaldırdım. Kalkmak için bir hamle yaptım ama olmadı. Her tarafım tutulmuştu. Elimi uzatıp lambanın düğmesine yeniden bastım.

Ama ışık yanmadı.

Neden sonra söylene söylene kalkmayı becerip, çizimlerle birlikte ofisten çıktığımda, sol bacağımdaki uyuşma daha geçmemişti. Belki yürümek biraz iyi gelecekti ama sokaklar karanlıktı henüz. Üstelik sokağın her köşesine bu koca şehirde bir başıma olduğumu hissettiren ürkütücü bir ıssızlık sinmişti. Bomboştu sokaklar. Alabildiğine sessizdi. Ne bir yaprak kımıldıyor ne de sabahın bu sancılı vaktinde duymayı beklediğim kuşların sesi işitiliyordu.

Bu alacalı sessizliğin içinde küçük bir ses, bir çıtırtı duyar gibi oldum. Biri, kuru bir dal parçasının ya da bir cam kırığının üzerine hafifçe basmıştı sanki. Bir an endişeler sardı içimi. Başımı sesin geldiği yere, karşı kaldırımdaki çöp konteynırının durduğu ağacın altına doğru çevirdim. Kapkara bir gölge mi duruyordu ağacın kuytuluğunda yoksa gözlerim yanıltıyor muydu beni? Hayır, yanılmamıştım, orada biri vardı işte. Sabahın bu kör saatinde beni mi bekliyordu?

Bir süre ikimiz de yerimizden hiç kıpırdamadan, sanki nefes almadan öylece durduk. Görmesek de birbirimize baktığımızı biliyorduk.

Öyle dururken saniyeler dakika gibi geçti, dakikalar saat gibi. Zaman, ürkek bir hayvana dönüşmüş, nabzımda tıp tıp atıyor, tüylü dokunuşlarıyla bileğimdeki yara izini tatlı tatlı kaşındırıyordu. Sonra aniden karar vermişçesine o karanlık siluet ağacın altından usul usul uzaklaşmaya başladı. "Belki de benim peşimde değildi" diye düşündüm biraz rahatlayarak. "Kandili dışarıda söndürmüş bir âlemci ya da sokak berduşuydu sadece." Ama nedense sarhoş biriymiş gibi görünmemişti gözüme.

O gölgenin uzaklaştığı yönün ters istikametine doğru yürüdüm. Yürürken arkama bakmaya bile cesaret edemiyordum. Böyle ne

kadar yürüdüm bilmiyorum. Sabahın bu vaktinde, –peşime takılmamış– Allahın tek bir kulu olmaz mıydı bu sokaklarda, bütün gün dıt dıt korna çalan, ortalıkta fink atan taksilerden biri bile geçmez miydi? Ama yoktu işte.

Neden sonra ışığı sokakları yalayıp geçen bir taksiye el ettim. Soluk soluğa geçtim arka koltuğa. Aceleyle evimin adresini söyledim. Eve girdiğimde de kapıyı üst üste kilitledim. Ruloyu gardırobun dibinde duran sarı zarfın yanına koydum. Gömleğimi ve pantolonumu çıkardım ama pijamalarımı bile giymeden yatağa uzandım. Uzanır uzanmaz kâbuslarla dolu bir uykuya daldım.

Beni uyandıran rüyamdan çıkıp gelen telefonun sesi oldu. Uzun zamandır ısrarla çalıyor olmalıydı. Uzanıp açtım.

"Uyuyor muydun?" dedi Reyhan neşeli sesiyle. Dün onu arayıp sormadığım için sitem etmek niyetinde değildi demek ki. "Büroyu aradım ama daha gelmediğini söylediler. Ben de evde olacağını düşündüm."

"Günaydın" derken kendimi tutamayıp esnedim birden.

"Geç mi yattın?"

"Saat kaç?"

"10'u geçiyor."

Üst katıma doğru bakındım. Çıt çıkmıyordu. Ben mi çok derin uyumuştum yoksa üst kat komşularım mı sabah sevişmelerinden vazgeçmişti artık? Gülümseyerek,

"Erkenmiş daha" dedim. "Ben daha geç zannettim. Dün gece nerdeyse sabaha kadar çalışmıştım. Şimdi telefonun sesine uyandım."

"O kadar çok çaldırdım ki kapatıyordum nerdeyse" dedi Reyhan. "Hep böyle derin mi uyursun?"

Gülerek, "Aslında uykum hafiftir benim" dedim. "Rüyamda da çalan telefonlar gördüğüm için belli ki düş ile gerçeği birbirinden ayırt edememişim."

Sanki bütün gece rüyamda onu gördüğümü söylemişim gibi, merakla,

"Ne görüyordun, anlatsana" dedi.

Bir an susup rüyamı hatırlamaya çalıştım. Peşime takılmış birilerinden kaçıp durmuştum. Karanlık, ıssız sokaklarda dolana dolana

sonunda kapısı açık kasvetli, taş bir binadan içeriye girmiş, gözlerim içerisinin loşluğuna alışınca da yüzlerce hatta binlerce çizim masasının musalla taşları gibi yan yana dizili durduğunu görmüştüm. Reyhan'a rüyamı anlatırken: "Her masa eskiz kâğıtlarıyla kaplıydı" dedim. "Bu kâğıtların üzerini de ipeksi bir toz tabakası örtüyordu."

Kâğıtlardan bir tanesine doğru uzanmıştı elim. Üzerindeki tozu kuvvetlice üflemiştim. Tozun altından çıkan tasarım daha önce gördüğüm hiçbir şeye benzemiyordu. Kolonları, duvarları, kapısı, penceresi, merdiveni yoktu ama belli ki bir yapıydı. Bakarken hem korku veriyordu bana hem de hayran bırakıyordu. "Üstelik bu tasarım ellerimin arasında tuttuğum kâğıda sığsa bile boyutları nerdeyse sonsuzdu. Başımı hangi köşeye çevirsem çizgiler uzayıp gidiyor, hiçbir şeyin sonu gelmiyordu."

"Anlaşılan eskiz kâğıdına değil, bilgisayar ekranına bakmışsın sen" dedi Reyhan gülerek. "Şimdiki çizim programları ekranı sonsuz bir çizim alanına dönüştürüyor. Artık mimarların çizim masası bilgisayarlar olmaya başladı. Neyse, anlat sen. Sonra neler oldu?"

"Bu tuhaf çizimlere bakarken derinden derine bir telefon sesi duymaya başladım" dedim Reyhan'a. Tam da o an içim titreyerek, 'Buldular beni' diye düşündüğümü, korku dolu bir sesle 'artık burada olduğumu biliyorlar' diye fısıldadığımı söylemedim tabii. "Meğer arayan senmişsin."

"Üzüldüm seni uyandırdığıma. Biraz daha uyu istersen."

"Uyumam artık. Yeter bu kadar uyuduğum."

"İyi öyleyse" dedi hevesle. "Can ile buluşacaktık da bugün. Sana da haber vereyim istedim."

"Can kim?"

"Hatırlasana, bahsetmiştim hani, eski nişanlımın iş ortağı. Bugün eski ofise gideceğim. Benimle gelecek misin?"

Reyhan'a yanında olacağımı söylemiştim ama bu daha çok o çizimleri ele geçirmek için söylediğim bir yalandı galiba. Onlar zaten bende olduğuna göre oraya gitme hevesi de hiç yoktu içimde.

"Ofis nerede peki?"

"Sultanahmet Adliyesi'nin bir arka sokağında" dedi Reyhan.

Şu Can denilen adamı geçenlerde gördüğüm yere oldukça yakındı demek ki. Onun da yeni ofisi o taraflarda mıydı yoksa ona rastladığım gün eski ofisin etrafında mı geziniyordu? İçime kurt düşmüştü. Benim ses çıkarmadığımı görünce,

"Ama çok yorgunsan ya da işin varsa, gelme" dedi biraz da kırgın çıkan sesiyle.

"Yok, yok" dedim. "Geleceğim. Kaçta buluşacaktınız Can'la."

"Bir, bir buçuk saat sonra."

"Merak ettim, Can'ın yeni ofisi de oraya yakın mıydı?"

"Hayır" dedi Reyhan, kesin bir dille. "Ortaklıkları bittikten sonra evine daha yakın olsun diye karşı taraftan yer tutmuştu. Neden sordun?"

"Hiç" dedim, "öylesine aklıma geldi."

"Geleceksin değil mi?"

"Hazırlanıp çıkıyorum hemen" dedim. Şu Can denilen adamı biraz daha yakından tanısam iyi olacaktı. Belki de göründüğü kadar iyi niyetli biri değildi. "Adliyenin önünde buluşsak senin için uygun olur mu? O tarafta başka bir yer bilmiyorum."

"Olur. Zaten oraya çok yakın."

Telefonu kapatır kapatmaz banyoya koştum. Tıraş olmalı, duş almalı, giyinip hazırlanmalıydım. Fazla vaktim yoktu. Tıraş olurken üstdudağımın kenarını da hafifçe kestim.

Gömleğimi giyerken gardırobun dibinde duran paftaları düşündüm bir an. Öyle ya, o eski nişanlının yaptığı çizimleri şimdi ne yapacaktım? Yanıma alıp sokak sokak gezdirecek halim yoktu. Hele ki çizildikleri yere geri döndürmeyi hiç düşünmüyordum. Evde bırakmaya da pek gönlüm elvermiyordu ama başka çarem kalmamıştı. Onları gardırobun dibinde bıraktım ister istemez. Ama evden çıkarken elime –içini sarı zarfın içinden çıkan ıvır zıvır eskiz kâğıtlarıyla doldurduğum– bir naylon rulo almayı da ihmal etmedim. Birileri peşimde dolanıp duruyorsa çizimleri yanıma aldığıma inansın istiyorum.

Kapının önünden bir taksiye bindim ve ruloyu ayaklarımın dibine yerleştirdim. İnerken elbette onları orada unutmaktı niyetim.

Tam vaktinde olmasa bile adliyenin önüne gittiğimde Reyhan'ı beni bekler buldum.

"Benden önce gelmişsin. Çok beklettim mi seni?"

Uzanıp yanaklarımdan öperken,

"Sadece bir akşam görüşmedik ama özlemişim bile seni" dedi. Yüzüme şımarıkça bakıp sordu, "Yoksa sen beni özlemedin mi?"

Sorusuna yanıt vermekten çok, bir buçuk yıl önce bu adliye kapısından çıkıp, kar altında süklüm püklüm yürüyen adamın hüzünlü görüntüsünü kafamdan silmek için sımsıkı sarıldım ona.

"Yüzünü kesmişsin."

"Küçük bir kesik" derken elini tuttum. "Vaktimiz var mı hiç?"

"Neden ki?"

"Dün öğleden beri ağzıma bir lokma koymadım. Midem isyan ediyor artık."

Çocuğu için endişelenen anaç bir anne gibi, bunca zaman kendimi aç bıraktığım için bir güzel azarladı beni. "Ama Can gelmek üzeredir" dedi hemen arkasından. "Merak etme, fazla sürmez işimiz. Çıkınca yeriz olmaz mı?"

"Eh bu kadar dayanmışım. Biraz daha dayanabilirim sanırım. Ne tarafa gidiyoruz öyleyse?"

Çenesiyle işaret ettiği yöne doğru yürüdük el ele. Uzun sürmedi bu yürüyüşümüz. Elini elimden çektiğinde, başımı kaldırıp önünde durduğumuz binaya baktım.

"Burası mı?" diye sordum nerdeyse kekeleyerek.

"Evet" dedi Reyhan. "Neden şaşırdın bu kadar? Daha önce de gelmiş miydin yoksa?"

Bir süre cevap veremedim. Dün gece onca uykusuz kaldığım için mi şimdi uyanıkken de rüya görüyordum yoksa her şeyi zaten bir rüyada mı yaşıyordum, artık kestiremiyordum. Neden sonra, kendimi toparlamaya çalışarak,

"Bu bina bizim binanın aynısı" dedim, söylediğime kendimde inanamıyormuş gibi. "Her şeyiyle tıpatıp aynı."

"Ciddi misin?" diye sordu Reyhan. Gözlerini hayretle iri iri açmıştı. "Biliyor musun, nişanlım da bu binanın bir benzerini gördüğünden bahsetmişti bana. Ama o binanın girişindeki şu niş yerlerinde melek heykelleri de varmış. O haliyle çok daha güzel görünüyormuş. Sizin binadan söz ediyordu demek ki."

"Hayır" dedim başımı iki yana sallayarak. "Bizde de bu niş yerlerinden var ama içleri boş. Melek heykelleri yok yani."

"Başka bir bina daha var öyle mi?" diye sordu Reyhan, şaşkınlık içinde. "Tesadüfe bak."

"Tesadüfe bak" diye tekrarladım ben de; ama artık tesadüflere inanmaz olmuştum. Bütün bunlar çok fazla geliyordu bana. Her şey birer ipucuysa ben koca bir yumağın içinde çoktan boğulmuştum. Oysa bütün o polisiye kitaplarda, onca karmaşanın, onca telaşenin altında ne güzel bir yalınlık olurdu. Küçücük bir ipucu bulunur, herkes onun peşinden koşturur, her yanıt vakti geldiğinde başka bir ipucuna dönüşürdü. Gerçek hayatı bir kitaptan da ayıran buydu herhalde. Hayat ayrıntılar bolluğuydu.

Sokak kapısı açıktı. İçeriye girdik. Reyhan her zaman kullandığı anahtarlığı değil de eskiden annelerimizin kullandığı türden bir bozuk para cüzdanı çıkardı çantasından. Cüzdandan aldığı anahtarlarla da kapının kilidini alışkın bir tavırla kolayca açtı.

Ahşap kapı böyle anlarda olduğu gibi gıcırtıyla açılırken benim tedirginliğim artmıştı ama neyse ki içerisi ne Mia'nın ofisine benziyordu ne de bizimkine. Uzun zamandır havalandırılmadığı için ağır, basık bir havası vardı dairenin. Mimarlık ofisinden çok bir avukatlık yazıhanesine yakışacak koyu renk ahşap mobilyalar da bu ağır havayı pekiştiriyordu.

"Çok havasız kalmış" dedi Reyhan, sıkıntıyla. "Ben bir iki pencere açayım."

Tedirgindi sanki. Burada olmaktan memnun değildi. Ben de Reyhan'ın peşinden gittim. Onu yalnız bırakmak gelmiyordu içimden. Pencereleri açarken, "Ölümünden sonra sadece bir kez gelmiştim buraya" dedi hüzünlü sesiyle. "Babası da yanımdaydı o zaman."

"Can yok muydu?"

"Yoktu. Can'ın burada eşyası kaldığından bile yeni haberim oldu."

Nedense bu Can meselesi birdenbire midemi bulandırmaya başlamıştı. Buraya gelmek istemesinde bir art niyet sezinliyordum sanki.

Pencere açıldığında içerisi taze bir havayla doldu. Görebildiğim kadarıyla dar ve uzun koridorlarla birbirine bağlanan küçük ve kulla-

nışsız bir ofisti. Bir zamanlar belli ki sekreter masası olarak kullanılmış ceviz masaya yaslanarak,

"Şu Can gelse de bir an önce gitsek" dedi Reyhan. Gözlerini duvarlarda gezdirerek ekledi: "Burası artık tedirgin ediyor beni."

"Mimari bir büroya benzemiyor pek."

"Ofis babasından kalma. Babası, Fransız bir kadınla evlenip Paris'e yerleşmeden önce burada avukatlık yapıyormuş. Hatta çalışma odasında asılı bir fotoğrafı da olacaktı." Lafını yeni bitirmişti ki kapının zili çaldı. "Sanırım Can geldi" diyerek küçük odadan çıktı.

Kapı aralığından onun yabancı bir adama sarılmasını izledim. Birbirlerine söyledikleri özlem dolu sözcükleri ve sonra Reyhan'ın "Hadi gel, seni tanıştırmak istediğim biri var" deyişini bu kapı aralığından işittim. Yanıma geldiklerinde,

"Tanıştırayım, Mikail" dedi Reyhan, tedirginliğini saklamaya çalışan yapmacıklı bir neşe içinde. "Bizim fakülteden sınıf arkadaşım. Meslektaşız yani."

Anlaşılan Reyhan'ın yanında başka birini de getireceğini hiç düşünmemişti Can. Beni gördüğünden memnun olmadığı belliydi. Tereddütle baştan aşağıya süzerek,

"Tanıştığımıza memnun oldum" dedi.

"Ben de memnun oldum" dedim. El sıkıştık. Bakışlarını üzerime dikmiş ısrarla bakarken,

"Bu yakınlarda sizinle karşılaşmış olabilir miyiz?" diye sordu merakla. "Gözüm bir yerden ısırıyor gibi."

'Sadece geçen gün seni takip edip durdum ama bu bizi tanış yapmaz, öyle değil mi' diye içimden geçirip, hafifçe gülümserken,

"Hiç sanmıyorum" dedim, eski filmlerden çıkma bir havayla. "Tanışmış olsak mutlaka hatırlardım. Gördüğüm bir yüzü asla unutmam ben."

Sanırım bu yapmacık tavrım onun tedirginliğini daha da arttırmıştı. Fotoğrafını ilk gördüğümde sevimli, geçen gün tesadüfen karşıma çıktığında kederli bulmuştum onu; ama şimdi daha farklı, çok farklı görünüyordu gözüme.

Aramıza giren sessizlikteki gerilimi hisseden Reyhan,

"Aradığın neydi Can?" diye sordu birden. "İstersen birlikte bakalım."

Adam yüzünü Reyhan'a doğru dönerek,

"Bazı çizimler vardı" dedi, tutuk bir dille. "Geçen yıl bir yarışma için birlikte yaptığımız bir tasarım. Ama sonra nedenini bilmediğim sebeplerden dolayı o yarışma iptal edilmişti. Duydum ki şimdi bir kez daha gündeme gelmiş. Ben de onun anısına o yarışmaya yeniden girmek istedim. O yüzden çizimleri almak istiyorum. Paftalar çizim dolabında olsa gerek."

"Gel beraber bakalım" dedi Reyhan, belki de adamı yanımdan uzaklaştırmak için.

Onların peşinden odadan çıktım. Küçük koridorda yürümelerini izlerken, 'Bulamayacaksın' diye geçirdim içimden. 'O çizimleri neden aranıyorsun bilemem ama bulamayacaksın.'

Onlar koridorun sonunda gözden kaybolurken ben de gitmem gereken yeri bilircesine solumdaki ilk odaya girdim. İçeride gözüme ilişen çizim masasından çok, o hatırlayan bellek, durmam gereken yerin burası olduğunu söylüyordu sanki bana.

Odaya girdiğimde ilk dikkatimi çeken çalışma masasının arkasındaki duvarda asılı duran fotoğraf oldu. Yaşlıca bir adamın büyük boy portresiydi. Fotoğrafa dikkatle bakarken, acı acı gülümseyerek,

"Babasıymış" dedim en ufak bir şaşkınlık duymadan. "O ölüm listesindeki yaşlı adam demek kendi babasıymış. Sanki bütün sevdiklerini o listeye geçirmiş."

Yoksa nefret miydi onları bir araya getiren? Öyle ya, onlardan bir parçacık olsun nefret etmeden kolayca o listeye sokabilir miydi? İçimdeki bellek bunları düşünürken tümüyle susuyordu. Peki, öyleyse o zarftaki son fotoğraf kime aitti? Belki de yanıtlar o son fotoğrafta gizliydi.

Odanın içinde birkaç adım attım. Daha iyi günışığı alsın diye pencere kenarına yerleştirilmiş çizim masasının yanına gidip, sandalyeye oturdum. 'Demek o çizimleri bu masada yaptın?' diye geçirdim içimden. 'İçinde o dehşet duygusu seni boğarcasına büyürken bir yandan da başını kaldırıp bakışlarını senin üzerine dikmiş babanın fotoğrafına mı bakıyordun?'

Babası tedirgin edici bir merakla bana bakıp duruyordu şimdi.

O çizim masasında otururken, çizgileri nasıl bir ruh haliyle çektiğini öylesine yoğun bir duyguyla hissettim ki bir sabah vakti, pence-

renin dışındaki dünyada gündoğumu yaklaşırken o düşen meleği kâğıdın kenarına aklına bir anda geliveren bir ilhamla çizdiğini biliyordum artık.

Ama daha önce şimdi benim yaptığım gibi yerinden kalkıp etajerin üzerinde duran şu ağır ve hantal görünüşlü telefonun ahizesini kaldırdığını, Reyhan'ın evinin numarasını tuşlarken gözlerinden sicim gibi yaşlar boşaldığını ve bu sessiz arayışın gerçek bir veda olduğunu biliyordum.

Telefona uzandım. Ahizeyi kulağıma dayadım. Hayret, hâlâ çalışıyordu. Bunca zamandır hat kesilmemişti. Telefonun 'tekrar arama' tuşuna bastım. Bilinmeyen bir yerde, bir telefon ısrarla çalıyordu şimdi. Çalıyordu ama açılmıyordu bir türlü. Yavaşça telefonu kapattım.

Telefonu kapattığım anda, içeriye giren Reyhan,

"Birini mi arayacaktın?" diye sordu. "Çoktan kesilmiştir o hat."

"İnanmayacaksın ama hâlâ çalışıyor."

"Gerçekten mi?" dedi şaşırarak.

"Can'ın aradıklarını bulabildiniz mi?"

"Ne aradığımızı tam olarak bilmiyorum ki" dedi Reyhan bıkkın bir sesle. "Sanırım ona pek faydam dokunmuyor."

Biz Reyhan'la konuşurken,

"Çizim dolabında bir şey yok" dedi Can, bizim bulunduğumuz odaya girerek. "Belki de buralarda bir yerdedir." O, dolap içlerindeki dosyaları hoyrat bir biçimde ortalığa dökerken,

"Mimarlar Odası'nın yarışmalarını ben de yakından takip ederim" dedim. "İptal edilmiş bir yarışmanın bu günlerde yeniden açıldığını hiç duymadım."

Başını kaldırarak, "Odanın yönettiği yarışmalarından biri değil bu" dedi Can, homurtulu bir sesle. Hoşnutsuzluğunu gizlemeyi pek beceremiyor ya da zaten gizlemek de istemiyordu. "Özel bir yarışmaydı. Herkese açık değildi sizin anlayacağınız."

"Böyle yarışmalar düzenlendiğini bilmiyordum" dedim.

Bu kez açıkça düşmanlık kokan bir tavırla yüzüme bakıp,

"Yetenekli mimarlar özel bir davetle çağrılıyordu" dedi. "O yüzden haberiniz olmamış olabilir."

Bir anda ortalıkta buz gibi bir hava esti. Aklınca beni aşağılamaya çalışıyordu. Ahmet'in babasının külliyatından kalma okkalı bir iki küfür savurdum içimden. Daha fazla sinirlenmemek için ona sırtımı döndüm, kapının yanındaki kitaplığa doğru yürüdüm. Yürürken, içinde kimlerin olduğunu kendim de tam bilemediğim o ölüm listeme Can'ı da özenle iliştirmiştim.

Kitaplara göz gezdirirken birden o kitabı gördüm. Oradaydı, gözümün önündeydi, dedektif romanlarındaki ucuz bir ipucu misali diğerlerine göre hafifçe dışarıda duruyordu ama Mia'nın bana verdiği kitaptan da farklıydı sanki. Kitap sırtındaki mavinin soluk tonu, "Cennetin Kapıları"nın kalın gotik harflerle yazılışı bunun daha eski bir baskı olduğunu söyledi bana.

Uzanıp kitabı elime alacaktım ama vazgeçtim hemen. Şimdilik Reyhan'ın görmesini istemiyordum. Onlara doğru baktım. Can, dolap içlerinde ne bulduysa bir panik havası içinde kurcalıyordu. Reyhan ise daha fazla kederlenmemek, daha fazla sinirlenmemek, belki de kendini başka bir yerde olduğuna inandırabilmek için dalgın dalgın dışarıyı seyrediyordu.

Parmağımla kitabı yavaşça geriye doğru itmeye çalıştım. Bakıldığında, "Cennetin Kapıları" artık görünmesin istiyordum. Ama kitap geriye doğru gitmedi. Sanki arkaya gizlenmiş bir şey onu itmeme engel oluyordu. Meraklandım birden, arkada duran şeyi görmek istedim. 'Bir fotoğraf çerçevesi?' diye geçirdim içimden. 'Bir kalem kutusu? Bir oyuncak ya da belki başka bir kitap?'

Yalçın'ın öykü kitabını değil, onun üç dört kitap solundakini özenle yerinden aldım. Ayaklarımın üzerinde hafifçe yükselerek, kitabın açtığı boşluktan arkaya doğru merakla bakındım. Evet, orada bir şey vardı. Siyah rengiyle ve yassı biçimiyle bir kalem kutusunu ya da gözlük kılıfını hatırlatıyordu ilk bakışta. Bir kitap daha çektim. Büyümüş boşluktan içeri bu kez dikkatlice baktım. Hayır, ikisi de değildi ama gözbebekleri büyümüş gözlerim onun ne olduğunu görmeden, zihnim tahmin etmişti.

Ve eğer tahminim doğru çıkarsa ufaktan hızlanmaya başlamış kalbimin atışları birazdan doludizgin gidecek, bedenimin her yerini ecel terleri basacaktı. Elimdeki iki kitabı yavaşça yerine koydum. Ba-

şımı arkaya çevirip Reyhan'ın ya da Can'ın benden tarafa bakmadığından emin olunca üçüncü bir kitabı daha diğerlerinin arasından sıyırıp aldım. Bir an durup, "Kötülük Çiçekleri" ile "Yeni Hayat"ın arasındaki boşluktan sakınarak baktım ve gördüğüm şeyin bir tabanca kabzası olduğundan emin olunca da kitabları yerine bıraktım.

Kalbim öyle hızlı atmaya başlamıştı ki bir an ne yapacağımı bilemedim. Belki heyecandan, belki aklımdan geçen kurşun rengi düşüncelerin ağırlığından, belki yalnızca ruhumun değil midemin de açlığından olacak, birden gözlerim karardı. Kitaplığın kenarına tutundum. Kitaplık şöyle bir ileri geri gidip geldi.

Diğerlerine sezdirmeden odadan çıktım. Lavaboda elimi yüzümü yıkamanın iyi geleceğini düşünüyordum ama anlaşılan Sular İdaresi'ndekiler, PTT'dekiler kadar insaflı değildi. Musluğu açtığımda ürkütücü bir tısss sesi duyuldu. Belli ki sular çoktandır kesikti.

Ama yine de lavabonun düşmanca tıslamaları arasında bir iki hesap kitap yapma fırsatım da oldu. O silahı oradan alacaktım. Ama nasıl? İkisi o odada dururken buna fırsat bulamayacağımı, kaşla göz arasında o silahı almayı beceremeyeceğimi biliyordum. Beklemeli, bir fırsat kollamalıydım.

Kararlı adımlarla geri döndüm ve odadan içeriye girerken Can'ın birden, "Sana vermiş olabilir mi?" diye sorduğunu işittim. Eğildiği yerden başını kaldırmış, Reyhan'a bakıyordu. "Ölümünden önce saklaman için sana hiç çizim vermiş miydi?"

Pencereden dışarıyı izleyen Reyhan, başını çevirip Can'a değil, doğrudan bana doğru baktı. Bakışlarımda bir yanıt aranıyordu. Ağzını hafifçe araladı ama hiç ses çıkarmadı. Bir an ne diyeceğini bilememişti. Başımı 'hayır' anlamında salladım. Can'ın sırtı bana dönüktü ama Reyhan'ın sorarcasına baktığını, belki de benden bir yanıt beklediğini sezmişti.

"Hayır" dedi Reyhan biraz tereddütlü çıkan sesiyle. Bu kadın yalan söylemeyi de hiç beceremiyordu. Sonra biraz güven kazanmış gibi ekledi: "Bana bir şey bırakmadı. Üstelik böyle özel bir yarışmadan da hiç söz etmemişti. Şaşırdım doğrusu."

Şüpheli şüpheli başını benden tarafa çevirdi adam. Bakışlarındaki düşmanlık şimdi iyice büyümüştü. Sanırım Reyhan'la aramızda sessiz bir konuşmanın geçtiğini fark etmişti.

"İlginç" dedi, kendi kendine konuşur gibi. "O çizimleri ofiste bulabileceğimi düşünmüştüm."

Neden sonra dağılmış dosyaları, paftaları yerlerine yerleştirip, silahı da almayı beceremeden dışarıya çıktığımızda, yanımızdan ayrılan Can'ın arkasından bakarken;

"Özür dilerim" dedi Reyhan. "Benimle geldiğin için sen de gergin bir gün geçirdin."

"Geldiğim için pişman değilim."

"Can'ın neden böyle davrandığını hiç anlamadım. Ne kadar da değişmiş. Her zaman çok kibar, çok nazik biriydi halbuki. Ne olmuş bu adama böyle?"

"İnsanlar değişir" dedim Reyhan'a.

"Can bendeki o çizimleri mi aranıyordu sence?"

"Galiba onlardı."

"Belki de ona doğruyu söylemeliydik. O çizimleri Can'a vermeliydik. Bu kadar ısrarla arandığına göre."

"O çizimlerin Can'a verilmesini isteseydi eminim nişanlın kendisi verirdi. Sana bıraktığına göre bildiği bir şey vardı demek ki. O yüzden sıkma canını. Doğru olanı yaptın sen."

"O paftaları ne yapacağız peki?" diye tedirgince sordu Reyhan.

"Bilmiyorum ki" dedim "karar senin."

"Hepsini yok edelim gitsin" dedi öfkeli bir sesle. "O çizimlerden kurtulmak istiyorum artık. Nedense yine kötü şeyler olacakmış gibi hissediyorum."

Onun böyle bir şey istemesine sevinmiştim açıkçası. Çünkü o paftalardan kurtulmayı herkesten çok ben istiyordum. Kendi çizgilerimi çekebilmek, kendi tasarımımı yapabilmek istiyorsam, önce içime çöreklenmiş bu yabancı benliği silip atmalıydım. Bunun yolu da o paftaları yok etmekten geçiyordu sanırım.

"Tamam canım" dedim Reyhan'a. "Madem böyle istiyorsun, gerisini ben hallederim."

"Öyleyse" dedi, uzun zamandan beri ilk kez neşeyle gülerek, "hadi bana meydanda köfte piyaz ısmarla bakalım. Ben de senin kadar açım."

-11-
"Kule"

*Dehşetin cazibesi ancak güçlülerin başını döndürür.**
(Tasarım ve Suç / Hal Foster)

Bir süredir şehri seyrediyordum.

Geçkince güzelliğini seyirlik bir çeyiz gibi sergileyen şehri...

Onun ne kadar güzel olduğunu unutmuşum...

Ilık bir akşamüstü güneşinin altında tatlı bir rehavete kapılmış şehre yukarıdan bakarken, belki de bizden daha çok şu lacivert denize ait olduğunu düşünüyorum onun; vapurların ardına takılmış şamatacı martılara, fısıltılı rüzgâra, zamanın ender bulunan aslına, başımın

* Kitabın "Mimarlık ve İmparatorluk" bölümünde Charles Baudelaire'den yapılmış bir alıntı.

üstünden ağır ağır geçen bembeyaz bulutlara ama en çok da hikâyelere tabii.

Başka zaman olsa, başka bir zaman, birazdan olacaklarını bilmediğim, birazdan olacakları önemsemediğim, şimdinin içinde oyalanabildiğim başka bir zaman olsa, dünyaya duyduğum güvenle şöyle derdim: "Onunla ilgili bir hikâyenin içine giremeyen, ona sahip olamaz."

Böyle tumturaklı laflar ederken haklı olduğumu da bilirdim.

Ama ben artık hikâyelerin peşinde değilim. Tam tersine, benim olmayan hikâyelerden kurtulmanın derdindeyim.

Bu yüzden buradayım, bu taş kuledeyim.

Çevremdeki itiş kakış turist kalabalığına aldırmadan, bu yüzden oturuyorum teras duvarının dibine. Sırtımı parapete yaslıyorum. Bütün gün güneşi emmiş taş nasıl da sıcak. Kanlı bir hikâye anlatmaya nasıl da hevesli, diye geçiriyorum içimden. Ama taşın anlatacağı hikâyeleri dinlememek için bütün gün elimde taşıdığım paftalara uzanıyorum ağır ağır. Elime geçen ilk paftayı naylon rulodan çıkarıp, biraz içim burkularak, biraz da öfkeye benzer bir sükûnet duyarak ortadan ikiye bölüveriyorum. Belki korkudan besleniyor öfkem ama biliyorum ki korku değil içimdeki. Belki hayranlığın yarattığı bir çeşit kıskançlıktan besleniyor ama ne fark eder, öfkem de gerçek değil nasıl olsa, bütün sözcükler onu öyle tarif etse bile.

Bu çizgiler bu kâğıtların üzerinde durdukça hiçbir zaman kendim olamayacağımı biliyorum sadece. Bu çizgiler yüzünden kendi hikâyem olmayacak benim. Oysa ben, bana beni hatırlatan, bana benzeyen ama ben olmayan içimdeki benliği susturup kendi çizgilerimi çekmek istiyorum artık.

Bu yüzden hiç tereddüt geçirmeden eskiz kâğıdını daha küçük parçalara, sonra daha küçük ve daha da küçük parçalara ayırıyorum. Yırttıklarımı sırtımı dayadığım parapetin üzerinden avuç avuç arkamdaki şehrin üzerine doğru savuruyorum.

Bir an soluklandıktan sonra diğer bir paftaya uzanıyor elim. Çizimlere son bir kez bakmak dahi istemeden onu da yırtıyorum boydan boya. Durup, 'Bu çizgileri çekmek için ölümü göze almış birine karşı küstahlık mı bu yaptığım? Onun yeteneğine, aşkına, seçimine

karşı saygısızlık mı?' diye düşünmüyorum bile. Neden düşünmüyorum bilmiyorum, belki bilmek istemiyorum ama bir yanım bütün bunların böyle olması gerektiğini söylüyor bana.

Bu yüzden hiç duraksamadan yırttıklarımı yine küçük parçalara, daha küçük parçalara ayırıyorum. Ve yine kolumu arkaya doğru kaldırıp, avucumdakileri duvarın üzerinden savuruyorum gökyüzüne. Kara bir karga geçiyor başımın üzerinden. Merakla bakınarak. Meraklı bir gak çıkararak. Sonra bir tane de martı. Sonra başka bir meraklı martı daha. Arada meraklı bir bulutun gölgesi düşüyor üzerime. Bazen de terasta dolaşan bir turistin, hayır gölgesi değil, ayakları çarpıyor bacaklarıma. Her biri kendi dilinde kibarca özür diliyor ama bütün meraklı gözler aynı tuhaf dille söyleniyor.

Üzerime çevrilmiş bakışlardan kurtulmak için elimden geldiğince hızlı yırtıyorum kâğıtları. Paftanın tümü istediğim kadar küçük parçalara bölündüğünde onları keyifle savuruyor, hemen bir başkasını yırtmaya koyuluyorum.

Başımı arkaya çevirip savurduklarımın ardından bakmıyorum bile. Zaten dönüp baksam da sırtımı dayadığım parapetin yüksekliği yüzünden o kâğıtları göremeyeceğim nasıl olsa. Elimi bir kez daha ruloya uzatırken, ilk savurduğum parçaların yalancı bir hezarfen edasıyla karşı kıyıya ulaştıklarını gözümün önüne getiriyorum. Üsküdar iskelesine yanaşmak üzere olan vapurdaki sabırsız yolcuların arasında bir süre kararsızca dolandıklarını, sonra boğazdan gelen bir esintiyle cami kubbelerine doğru savrulduklarını, orada da duramadan meydandaki kalabalığın arasına karıştıklarını düşünürken ister istemez gülümsüyorum.

Naylon rulo tümüyle boşalmış artık. Hiç pişmanlık duymadan son paftayı da yırtmışım demek ki. Hiç pişmanlık duymadan ya da pişman olmaya fırsat bulmadan yırtıklarımın hepsini gökyüzüne savurmuşum demek ki.

Derin bir nefes alıyorum.

Sanırım artık hazırım.

Evet, hazırım, bir gemiyi uğurlar gibi savurduğum kâğıtların ardından bakmaya. Kendim, en sonunda sadece kendim olmaya, güle oynaya kendi çizgilerimi çekmeye, çektiğim çizgilere inanmaya,

içimdeki yabancı belleğin sert mizaçlı baba bakışı ve tren tıkırtısı dolu anılarını unutmaya, yüzünü unuttuğum meleğin müjdelediği aşka hazırım. Artık Reyhan'ı sevmem gerektiği gibi sevebilir, çoktandır yapmak istediğim gibi sevdiğimi de bağıra çağıra söyleyebilirim.

Kendimi bunca şeye hazır hissederek çocuksu bir keyifle oturduğum yerden yavaşça kalktım; ama uyuşmuş bacaklarımla ayakta durup şehre bakmaya çalışırken gördüklerime hazırlıksız yakalandım.

Şaşkınlıktan küçük dilimi yuttuğuma, gözlerim fal taşı gibi açıldığına göre gördüklerimi görmeye hazır değilmişim demek ki. Gökyüzüne savurduğum binlerce kâğıt parçasının kuleyi tavaf edercesine gözümün önünde ağır ağır uçup durduğunu izlemeye henüz hazır değilmişim.

Zaten böyle bir şeye nasıl hazır olabilirdi ki insan? Evet, o çizgilerin anlamını bilirken içten içe beklediğim, belki de sırf haklı çıkmak uğruna olmasını dilediğim bir şeyler vardı tabi ama görmeyi umduğum bu değildi.

Parapete yaslanıyorum iyice. Elime uzatsam yakalayabileceğim kâğıt parçalarına inanamayan gözlerle bakıyorum. Rüya mı bu? Kapatıyorum gözlerimi. Sessizlik. Derin, ürkütücü, titrek bir sessizlik. Açıyorum gözlerimi. O kâğıt parçalarından bir teki bile uzaklaşıp gitmemiş işte. Hiçbiri yere düşmemiş. Hepsi, görünmez iplikçiklerle külah biçimli çatının en tepesine bağlıymışçasına henüz duyamadığım bir müziğin ritmine uyarak, kar taneleri biçiminde etrafımda şen şakrak dönüp duruyor. Kuleyi sarmış kocaman bir bulut kümesi gibi duran kâğıt parçalarının gizlediği şehir ise ancak belli belirsiz, bir sis perdesinin ardından görünüyor ama bildik gürültüsü hiç mi hiç işitilmiyor artık.

Ben gördüklerime öyle şapşal şapşal bakınırken, nerden çıktığı belli olmayan kule bekçisi,

"Beyefendi" diyor, kolumdan tutarak, "Burada bunları yapamazsınız."

"Neyi yapamam?" diye soruyorum yüzüne dik dik bakarken, "Kulede kâğıt mı yırtamam, yırttığım kâğıtları mı savuramam yoksa tutup kendimi mi aşağıya atamam? Hangisi?"

"İnsanları rahatsız ediyorsunuz" diyor, bir an ne diyeceğini bilemediği için.

"Ama bak" diyorum adama elimle işaret ederek, "ama bak, hepsi heyecanla onların uçuşunu izliyor."

Gerçekten de terastaki herkes sahnedeki sihirbazın gösterisini pürdikkat izleyen seyircilere dönüşmüş çoktan. Taş parapete benim gibi yaslanmış, hiç kıpırdamadan ve gözlerini ayırmadan kulenin etrafında uçuşup duran kâğıtlara büyülenmişçesine bakıyorlar. Nefeslerini tutmuşlar, bir daha tanık olamayacaklarını derinden derine hissettikleri bir gösteriyi sessizce, çıt çıkarmadan izliyorlar. Bir sihir yapmışım da hiç kimse o sihrin nasıl yapıldığını anlamamış, sadece büyüsüne kapılıp gitmiş gibi.

Belli ki şaşkınlar, hem de alabildiğine şaşkınlar ama hissediyorum, bakışlarındaki o bilmiş, o ukala pırıltıdan çıkarıyorum, bu şaşkınlığı da doğal karşılıyorlar. Çünkü şaşırmak, bir zamanlar kötü niyetli bir adamın zannettiği gibi hayatın karşılığı değil şu an. Kâğıtlara bakıp bakıp gerçeğe yaklaşmaktan çok, gerçeklik duygusunun uzağına düşmenin vakti. Çünkü bütün bunlar, onların gözünde uçan halılar gibi, ovaladıkça cin çıkaran sihirli lambalar gibi yıllardır ağızdan ağıza duydukları, koca kıçlı dansözler masa tepelerinde göbek atarken keyifle izledikleri, gökyüzünün günbegün artan maviliğini ise reklam afişi zannettikleri bir sihrin, doğunun akıl sır ermez ama kabul edilebilir büyüsünün bir parçası.

Bütün bunların bir gösteri olmadığını söylesem bile hiç kimse bana inanmayacak, biliyorum. Şimdi bekledikleri vurucu bir son. Onları bu sessizlikten, bu tatlı bekleyişten kurtaracak, son bir numarayla, hoop hokus okus pokus, her şeyi yerle bir edip bir anda yeniden kuruverecek yepyeni bir numara.

Başına püsküllü, kırmızı bir fes takmış bir Alâeddin müsveddesi bu kâğıt bulutunun içinden uçan halısıyla çıkıp kulenin etrafında şöyle afili bir iki tur atsa ya da bir dudağı yerde, bir dudağı gökte kocaman bir cin önümüzde bir anda beliriverip kalın, davudi sesiyle, "dile benden ne dilersen'i üç farklı dilde söylese eminim herkesin çok hoşuna gidecek.

Aslında herkesin değil.

Bütün bu gösterinin sihrinden etkilenmemiş, muhtemelen kâğıtları en başından beri hiç görmemiş turist bir çift biraz ötede, kendini kâğıtların büyüsüne kaptırıp beni unutan kule bekçisinin hemen yanında hararetli hararetli öpüşüyor. Adamın ağzı birazdan kan ve balgam ve kırık dişlerle dolacak kadının ağzına, onu soluksuz bırakırcasına sımsıkı kapanmış. Öyle ki kadın öpüşmekten nefessiz kalıyor ve sanırım sadece bu yüzden başını yana doğru çevirip, bana bakıyor. Ama beni değil, arkamdaki uçuşup duran kâğıtları görüyor ve şimdiden kan oturmuş ince dudaklarından tiz bir çığlık yükseliyor.

O zaman başımı çevirip onun baktığı yere doğru ben de bakıyorum ve çok istememe rağmen o çığlığa benzer bir ses çıkarmayı bile beceremiyorum.

Bir renk var şimdi gözümün önünde. Kızıl bir renk. Işıklar var. Uçuşan kâğıt parçalarının ardına uçurtma kuyruğu gibi takılmış kuyrukluyıldızların ışığı. İz iz dökülen peri tozları var bir de. Alev sarısının, kobalt mavisinin, is siyahının ille de kızıla dönüştüğü peri tozları.

Günbatımı yaklaşırken, karanlığa yuvarlanıp gitmemekte direnen bir güneşin ışığı üzerlerine vurdukça, kâğıtlardan kötü bir haber, bir duygu, bir dehşet, bir mahşer alameti gibi dökülen tüm bu renkler bir suluboya resminin içindeymişçesine gökyüzünün sonsuzluğunda çözünüp dağılıyor yavaş yavaş. Gitgide daha bir kızıla kesiyor gökyüzü. Gitgide çıralı bir ahşap gibi ucun ucun tutuşuyor.

Herkes izlediği bu tuhaf gösteriden öylesine memnun görünüyor ki göğü kaplayan dehşetin rengi bir tek beni ürkütüyor sanırım. Beni, bir de şehrin kuşlarını.

Birden çığlık çığlığa havalanıyor kuşlar. Kulaklarımızı sağır eden sesler çıkararak kulenin etrafında dört dönüyorlar şimdi. Bir yere konmaya korkarcasına durmadan, var güçleriyle kanat çırpıyorlar. Kuşlar ve kuşa dönüşmüş kâğıtlar artık birbirine karışmış, kâğıtlardan gökyüzüne sızan kızıl renk çoktan kuşların kanatlarına bulaşmış, dil dil alevlerin uzadığı, ateş burgaçlarının kapkara yalazlandığı bir yangın gökyüzünün her yerini çoktan sarmış.

İzledikleri gösterinin düşündükleri kadar masum olmadığını yavaş yavaş fark eden seyircilerden hoşnutsuz homurtular yükseli-

yor. Bekledikleri bu değildi. Ufuk çizgisinden kopup burnumuzun dibine kadar gelmiş bir günbatımının içinde hiç durmadan uçup duran kuşların, çıldırmış gibi, sanki uçmanın dışında her şeyi unutmuş gibi etrafımızda deli çemberleri çizmesi değildi. Hele hele en sonunda yorgunluktan ya da korkudan tükenen yavru kuşların sapır sapır düşüp, kulenin dibini bir kuş mezarlığına çevirmelerini hiç mi hiç beklememişlerdi.

Neler oluyor, demeye kalmadan bir çatırtı koptu. Hemen ardından da şehrin yüzyıllardır içinde tuttuğu acılara yakılmış bir ağıt gibi, bir haykırış gibi korkunç bir uğultu yükseldi. Yaklaşan her neyse döne döne, büküle büküle geliyordu.

Kötü şeyler olacağını zaten çoktan sezinlemiş terastakiler korkuyla, birbirlerini çiğneyerek kaçıştı. Büyünün etkisinden sıyrılamayan sadece bir avuç insan benimle birlikte kulenin tepesinde kalmıştı.

Kuleyi vuran ilk sarsıntının şiddeti inanılmazdı. Bir anda beni taş duvarlara çarpmış, hemen ardından da daha ben ne olduğunu bile anlamadan boylu boyunca yere sermişti. Her yer, öylesine şiddetli sallanıyordu ki taş duvarların çatır çatır çatırdadığını duydum. Yerimden kalkmak için bir hamle yaptım ama başaramadım. Sırtımı parapet duvarına çarpıp olduğum yere geri düştüm. Yerde zangır zangır debelenirken tutunacak bir yer aranıyor; ama bulamıyordum. Şehrin günlerdir bekleyip durduğu deprem, beni kulenin taş duvarlarıyla teras parapeti arasında savurup duruyordu ve ben çaresizce onun durmasını beklemek dışında bir şey de yapamıyordum.

Sonra uğultu birdenbire kesildi. Sarsıntılar hafifledi, bir iki gidip gelmenin ardından tümüyle durdu. Kuşların çığlıkları da, toprağın derinliklerine doğru çekilen bir nefesle birlikte işitilmez olmuştu.

Ayağa kalkmaya çalıştım. Duvarlara tutuna tutuna doğrulduğumda hâlâ terasta kalmış birkaç kişiden biri olan kule bekçisini fark ettim önce. Bacaklarının titremesine bakılırsa korkudan ölmek üzereydi ama kendi korkusunu unutmuş, biraz önce öpüşe öpüşe dünyayı unutan ve şimdi ağzından avuç avuç kan, gözünden sicim gibi yaş, gırtlağından ölümcül çığlıklar boşalan kadını teselli etmeye çalışıyordu.

Onları bir an için unutup şehre doğru baktım. Deprem geçmişti belli ki. Bütün binalar, bütün kuleler, köprüler, şimdi akşam ezanlarının okunmaya başladığı minareler sapasağlam, oldukları gibi duruyordu. Depremden çıkmış bir şehir böyle mi görünürdü? Yalnızca kuşlar ölülerini geride bırakarak süzüle süzüle bilinmedik bir ülkeye doğru uzaklaşmaya başlamıştı. Peki ama o kâğıt parçaları nereye gitmişti?

Uzaklarda, adalar açıklarında denizden yükselen iki alev topunu nasıl gördüm, bilmiyorum. Belki renkleriydi dikkatimi çeken. Belki akşam alacasında iyice belirginleşen kürelerin parlaklığıydı. Portakal rengi iki küre sanki nerede olduklarını anlamaya çalışırcasına denizin üzerinde bir an durmuş, sonra hızla yaklaşarak başımızın üzerinden kayıp gitmişti. Eli, kadının çenesini sımsıkı kavramış kule bekçisi ile ikimiz portakal renkli bu metal kürelerin ardından şaşkın şaşkın baktık bir süre.

Günler sonra, içimdeki bir meraka yenik düşüp o kuleye bir kez daha çıktığımda, hâlâ şaşkın bakan kule bekçisinin gelen ziyaretçilere heyecanla anlattığı ama kimseleri inandırmadığı deprem böylece gelip geçmiş oldu. O gün, söylediklerimi ilgilendiğimi görünce beni hiç hatırlamadan depremden önce bir adamın avuç avuç kâğıt parçaları savurarak gökyüzünü tutuşturduğundan söz edecekti.

Rasathanenin koca kuleyi yıkımın eşiğine getiren sarsıntıyı kaydetmemiş olmasını hiç anlamayacak, basının ilgisizliğinden yakınacak, bazı kara cüppelilerin çıkardığı "kulenin, uluorta öpüşen, ortalığı kerhaneye çeviren *çıscıplak* turistler yüzünden gazaba uğradığı" dedikodusuna hiç inanmayacaktı ama tepeye yerleştirilmiş Japon icadı aletlerin çalışmamasına da akıl sır erdiremediği için bunu o kâğıtları savuran ve depremden hemen önce ortadan kaybolan adamın *ayarladığını* düşünecekti.

Bu aklı karışık deprem arkadaşımla birlikte, sevgilisi ortadan çoktan toz olmuş turist kadının iki koluna girmiş, asansör artık çalışmadığı için yüz yirmi basamağı bir kader birliği, bir can yoldaşlığı içinde ağır ağır inmiştik.

Kulenin dışındaki sahanlığa, bir deniz kazasından şans eseri kurtulmuş, üstüne de nice nice badireler atlatmış kazazedeler gibi çıktık. Yorgunduk, kederliydik, mutluyduk.

Kulenin çevresini kuşatmış sessiz kalabalığın şaşkın bakışları altında, ölü kuşlarla dolu meydana adım adım indik. Üzerine bastığımız kuş ölülerinden çıtır çıtır kırılan kemik sesleri çıkarken, onlar da aynı şeyi mi hissettiler yoksa ben kader birliği ettiğim arkadaşlarım adına bir başıma mı düşündüm, bilmiyorum ama yüksek sesle şöyle dedim: "Artık hiçbir şey aynı kalamaz."

Bu sadece benim hayatım için değil, onların hayatı için de geçerliydi. Belki de bu yolculuğa çıkmadan önce bir ömür sürecek evlilik hayalleri kurarken, şimdi korkudan kaçıp giden o adama geri dönmeyecekti, kuş ölüleri yüzünden taşımakta gitgide zorlandığımız bu güzel kadın.

Bekçi ise, evet şaşırtıcı ama ondan beklenmeyecek türden aklı başında laflar etmeye başlayacaktı: Ona, depremin hiç olmadığını anlatmaya çalışanlara gülecek, söylentiler şehri kızıl bir hastalık gibi sardığında, yetkililerin inceleme yaptırdığını ve bilim adamlarının açıkladığına göre sarsıntının temellerdeki bir göçükten kaynaklandığını söyleyenlere ise, "Gazetelerde çıkan haberleri ben de okudum" diyecekti bilmiş bilmiş. "Ama o açıklamayı yapan adamlardan bir tekinin bile kulenin temellerine indiğini görmedim."

Günler sonra, o kuleye gidişimde bana söyledikleri ise tartışmasız doğru olacaktı: "Mademki" diyecekti, ettiği laflar kadar akıllı durmayan gözleriyle çipil çipil bakarak, "mademki söyledikleri gibi deprem hiç olmadı, o zaman şehrin bekleyip durduğu depremle ilgili söylentiler nasıl oldu da bir anda bıçakla kesilir gibi kesildi."

Bundan sonra hep haklı olacak ama haklı olduğunu kimselere inandıramayacak kaza arkadaşımla beraber ölü kuşların bittiği meydanın sınırına ulaşmıştık ki kadın kendini bırakıverdi. O sınırda duran kalabalık, yabancı bir kadına yardım etme gayretiyle –yerli filmlerin tecavüze yeltenen kötü adamları gibi- öyle bir saldırdı ki bir anda kadının ellerimin arasından nasıl sıyrılıp gittiğini bile anlamadım. Onun, mavi ışıklı bir ambülansa doğru götürüldüğünü kalabalığın ara ara kabarıp dalgalanmasından çıkarabiliyordum. Bekçi ise yarım kalan bir işi tamamlamak istercesine, ayaklarının altından çıkan çıtırtılara aldırmadan kuleye geri dönüyordu.

Kimsenin bir şey sormadığı, sadece, *"biz her şeyi biliyoruz"* tavrıyla baktığı kalabalığı yararak ilerlemeye çalışırken, insanların kendi aralarında konuştuklarını işitiyordum. Akşam karanlığında daha da keskinleşen söylentilerden çıkarabildiğim, kule dışında hiçbir yerde deprem olmadığıydı. İnsanlar hafif bir sarsıntı olsun hissetmemişti bile. Öyle ki kulenin bir iki sokak ötesini kuşatan ve bir deprem olduğunda, dükkânlarında asılı duran yüzlerce avizenin şıngır şıngır sallanmasından depremin şiddetini bilmekle övünen avizeciler bile hiçbir şey hissetmemiş; ama şehri dalga dalga saran söylentileri işitip apar topar kuleye koşmuşlardı.

Evet, çoğu insan kulenin diplerinden kopup gelen gümbürtüyü duymuştu. Evet, herkes kuleyi saran bembeyaz bir bulut görmüştü ama kimse deprem olduğuna inanmıyordu. Tanık oldukları şeyin ne olduğunu anlamıyorlar, ölü kuşlara bakıp bakıp akıllıca bir yanıt bulamıyorlar ve bulamadıkları yanıtların boşluğunu hep yaptıkları gibi hurafelerle tıka basa doldurmaya çalışıyorlar ve bunu da elbette çok kolay başarıyorlardı.

Üçüncü Kısım

-1-
"Cenaze Evi"

Kuşkulara gelince, öldürürsün onları, birer birer...
(Bir Sarı Çiçek / Julio Cortazar)

Bütün ev susuyordu. En bildik eşyalar bile bir hikâye anlatmıyordu artık...

Birkaç saat öncesine kadar dolup taşan odalar boşalmış, çocukluğumdan beri hep aynı rutubet, hep aynı eskilik kokusuyla kokan evi şimdi usandırıcı bir sessizlik kaplamıştı.

Her şey ne çok geçmişte kalmıştı. Her şey ne çok geçmişte yaşanmıştı. Babamın ölüm haberini alışım bile günler, günler öncesindeydi sanki. Oysa ofise girerken kapıyı açan sekreterimizin yüzündeki kireç

beyazlığı, "Evinizi aradım ama size ulaşamadım" derken sesindeki titreyiş, "Kötü bir şey mi oldu?" diye endişeyle sormama karşılık, "Sizi hastaneden aradılar" demeden önceki o karanlık, o kabartılı susuşu... daha dün sabaha aitti. Sesimi duyan Ahmet'in odasından çıkıp, beni kolumdan tuttuğu gibi kendi odasına doğru sürükleyişi, kapıyı hızla kapatışı... O söylemeden önce: "Babam mı?" diye soruşum. Başıyla onaylayışı. Kederli, boşluklu, kıpırtısız "Başın sağ olsun" sözcükleri...

"Hastaneye birlikte gidelim" demişti Ahmet. Tıpkı beklediğim gibi o da susmuştu ardından. Sonra sol eli omzunda dururken, "Kız kardeşine haber verecek misin?" olmuştu ilk sorusu.

"Sonra."

Her şey olup bittikten sonra, evet. Ahmet'in yardımıyla, babamı mezara yerleştirdikten, bütün başsağlığı dileklerini kabul edip, baba evinde, suskun eşyaların ortasında bir başıma kaldığımda, kitaplıktaki onca kitabın arasından *İşte Hayat*'ı seçip, benimle birlikte yaşlanan melez güzelinin derinleşen yüz çizgilerine, dokunsan ağlayacak öksüz tavrına, çocuksu mahzunluğuna uzun uzun baktıktan sonra.

Uzanıp, *İşte Hayat*'ı diğerlerinin arasından sıyırıp alıyorum.

Demek ki her şey gerçekten bitmiş...

Demek ki Ahmet yeni kazılmış toprak kokan o mezarlıkta, benden bile önce inmiş mezarın içine. Demek ki bir kısmını yeniyetmeliğimin görüntüleri arasından zar zor seçebildiğim; ama çoğunu tanıyamadığım yaşlıların gözlerindeki suçlayıcı bakışlara aldırmadan, hatta onları hiç görmeden benden önce atlamış aşağıya.

Oysa mezarın içine inmek, oğulların, hısım akrabanın ya da bu dünya ile ilişiğini çoktan kesmiş o yaşlıların hakkıdır en fazla. Bu yüzden o bakışları ben görmüşüm onun adına. Benim adıma yaptıklarına karşılık, o bakışların ağırlığını ben göğüslemişim demek ki. Mezarın günahlarla, sevaplarla ve bunların üstünü örtecek toprakla dolmasından çok önce, bu suçlayıcı bakışlarla dolduğunun, bir tek ben farkına varmışım...

Hoş, göğüslemesem bile Ahmet zaten hiçbir şeyin farkında olmayacaktı.

Onu tanıyorsam –ki bunca yıllık arkadaşım sonuçta– aklı bambaşka şeylere takılıp kalmıştı. Daha mezarın içine iner inmez yeni

kazılmış duvarın dikliğine, özenle kazılıp kazılmadığına, yeterli genişlikte olup olmadığına bakmıştı gözünün ucuyla. Biliyordum, babamın hastane yatağında yatan haliyle mezarın boyunu kıyaslıyordu kafasından, ince ince. Bir an için, içini saran endişelerle boğuşuyordu. 'Ya mezar yeterince geniş değilse?' diyordu kuşkuları. 'Ya son anda bir şey ters gidiverirse?'

Ve ben, bir ucundan Ahmet'in kavradığı, beyaz kefene sarılı cansız bedeni kucaklayıp yavaşça kara toprağın üzerine bırakırken, aklımdan bunları geçirdiğim için değil, tüm bu düşüncelerin çoktan bir anının parçası olduğunu bildiğim için, hatırlamaktan mutlu, hatırlamaktan kederli, hatırlamaktan yorgun... hafifçe gülümsemiştim.

İçimde acıya bulanmış tuhaf bir pişmanlık. Bir şeyleri yanlış yapmışım hissi...

Kitabı tekrar eski yerine, *Bülbülü Öldürmek* ile *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* arasına bırakıyorum.

Çay demlemek için her köşesinden rüzgâr alan mutfağa geçiyorum ardından. Yıkanıp, bulaşıklığa tepeleme yığılmış tencere ve tabakların arasında zor bela bulduğum çaydanlığa su doldurup, ocağa koyuyorum. Çay suyu kaynarken, komşuların 'cenaze evidir' diye getirdiği, bir kısmını akşam evi dolduran arkadaşların, tanımadığım insanların, hısım akrabanın tükettiği yemeklerden arta kalanları atıştırıyorum biraz. İki dilim peynirli börek yiyorum ayaküstü. Mutfakta kavrulmuş irmiğin ve yağın kokusu da duyuluyor hâlâ. Çayı demledikten sonra mutfaktan çıkıp salona giriyorum tekrar. Bir zamanlar babamın oturup, sabahtan akşama kadar televizyon izlediği koltuğa bırakıyorum kendimi.

Bırakır bırakmaz da hemen yanı başımdaki telefonun çalmasıyla hopluyor yüreğim. Çekine çekine uzanıyorum telefona ve ben alo der demez karşımdaki ses,

"Mikail?" diyor.

Reyhan!

"Adımı söylemenden hoşlanıyorum" diyorum. Küçük bir tebessüm sessizliği usulca giriveriyor aramıza.

"Şimdi yanında olmak isterdim."

"Ben de yanımda olmanı isterdim" diyerek yalan söylüyorum. Bu gece ondan uzak durmalıyım. Bu gece sesini uzaktan, çok uzaktan, böyle bölük pörçük duymalıyım.

"Ne zaman döneceksin?" diye sorunca irkiliyorum birden. Anlıyorum ki o böyle soruncaya kadar hiç düşünmemişim bunu; ama yüreğimin bir kıyısında hemen yarın sabah geri dönme isteği yatıyor.

"Susuyorsun. İstersen sonra konuşalım."

"Hayır. Sesini duymak bana iyi geliyor. Sadece ne zaman döneceğimi bilmiyorum."

"Orada daha işin çok mu?"

"Veraset işleri için avukatla görüşeceğim. Mezar taşını da yaptırmam lazım. Eşyaların bir kısmının dağıtılması için de yarın sabah teyzem gelecek. Birkaç gün daha buradayım senin anlayacağın."

"Keşke Ahmet bu gece seninle kalsaydı."

"Ofiste yapacak çok işi vardı. Son günlerde ben bir tek kendi çizimimle uğraşırken onun işi başından aşkındı."

"Çalışmak, kendini meşgul etmek sana da iyi gelecek" diyor Reyhan. "Bir an önce gelip çizim masasının başına geçsen yine. O çizimleri yaptığın için son günlerde ne kadar mutluydun. Seni öyle görmek hoşuma gidiyordu."

"Benim de hoşuma gidiyordu" diyorum Reyhan'a. Şimdi bile çizim masasının başına oturmak isterdim, biliyorum. Kulenin zamanı ile depremin zamansızlığı dışındaki her şeyi unutup saatlerce çizgiler çekmek... İçimde dehşet duygusunun esamisi okunmasa da kendi tasarımımı yapmaya devam etmek isterdim.

Günlerdir yaptığım çizimleri masanın üzerinde bırakıp çıkmıştım ofisten. Belki de alışkanlıkla, "Keşke kaldırsaydım onları" diye geçirdim içimden ama çizdiklerim dehşet duygusu uyandırmadığına göre endişelenmeye gerek yoktu herhalde.

Reyhan, "Günün nasıl geçti?" diye sorana kadar kendimi ofisteki odamda, o çizim masasında hayal ettim. Ahmet'in bakar bakmaz çizgilerin arasındaki kuleyi fark ettiği ve bana bir şey söylemese de kuleyi sallayan depremi hissettiği paftalar teker teker gözümün önünden geçerken,

"Biraz hüzünlüydü" diye yanıt verdim. O an sadece kuleyi ve depremi değil, babamın ölümünü de çizgilerle nasıl anlatacağımı düşünüyordum.

Bunları Reyhan'a söylemedim. Ona mezarlıktaki Ahmet'in hallerini, mezarın toprağı kaymasın diye etrafına konulacak taşları elinde nasıl evirip çevirdiğini, nasıl özenle, milimetrik hesaplarla dizdiğini, yere diz çökmüş bu garip adamı izleyen ihtiyarların yüzlerindeki şaşkın ifadeyi anlatarak ekledim: "Biraz da komikti senin anlayacağın."

"Ama sesin hâlâ kötü geliyor."

"İnsan bir tuhaf oluyor ne de olsa."

"Babanın ölümüne çok üzüldüm" diyor gerçekten de üzgün çıkan sesiyle. "Onu tanımak isterdim doğrusu."

"Seni tanısaydı severdi eminim."

"Nedense beni onunla hiç tanıştırmadın" diyor birden Reyhan. İçinde kim bilir ne zamandır saklı duran bir şüpheyle de eklemeden edemiyor: "Sanki tanıştırmak istemedin."

Aslında bir soru bu. Bir yanıtın değil de bir kusurun, bir eksikliğin arandığı bir soru.

"Neden böyle düşünüyorsun ki güzelim? Sadece denk gelmedi" diyorum. "Yoksa tanıştırmayı ben de istiyordum."

Özellikle ilk günler bir hevesle nerdeyse onları tanıştıracaktım da. Babamın Reyhan'ı seveceğini biliyordum; ama kâğıtları yırtıp kuleden savurduktan ve belleğime sızmış yabancı bir belleğin acı veren hatıralarından, içime kıskançlık salan o güzelim çizimlerinden kurtulduktan sonra onları bir araya getirmekten vazgeçmiştim.

Hayır, babamın, Reyhan'ı görür görmez –belli ki onun için hayal kırıklığı yaratmaktan başka işe yaramayan– yüzümdeki şapşallığın sebebini şıp diye anlayacağını ve bana bir iki iğneleyici laf sokacağını düşündüğüm için değil. Gerçekten değil. Onları bir araya getirmediysem bunun tek sebebi içimdeki karanlık, kötücül yanın sanki ikisini, o iki güzel insanı bir arada görürsem kafamdaki listeyi yırtıp atacağımı, binayı tasarlamaktan tümüyle vazgeçeceğimi ve buna pişman olacağımı kulağıma fısıldadığı içindir.

"Sesini duymak bana iyi geldi."

"Bana da öyle. Orada yalnızsın diye üzülüyorum. Keşke otele filan gitseydin."

"Merak etme, ben burada iyiyiyim."

"İşlerini bitirir bitirmez hemen dön olur mu?"

"Tamam" diyorum ve küçük veda sözcükleriyle telefonu karşılıklı kapattıktan sonra nedense, 'Birini öldürmeyi asla beceremem ben' diye geçiriyorum içimden.

-2-
"Eskiz Bulutu"

Peki ama başkalarına ettiğimiz iyiliği kendimize niçin etmeyelim?
(Utopia / Thomas More)

Hafifçe aralık duran kapıyı parmağımın ucuyla itince, menteşelerden belli belirsiz bir gıcırtı çıktı. Odanın halini gördüğümde kapılacağım o tarifsiz şaşkınlığa beni hazırlamak istercesine ağır ağır açıldı kapı. İlk dikkatimi çeken şey kurşuni bir grilikti, odayı yağdı yağacak yağmurun loşluğu doldurmuştu; ama gri bulutlar pencerenin dışında değil, odanın içinde, bir zamanlar rengi lacivert olan halının üzerindeydi sanki. Bütün zemin, bir kısmı öfkeyle buruşturulup atılmış, bir kısmı intikam duygusuyla ince şeritler biçiminde yır-

tılmış ya da ikiye katlanmış eskiz kâğıtlarıyla kaplıydı. Avuç içlerinde ezile ezile dertop edilenler en uzak köşeye, pencerenin dibine fırlatılmıştı daha çok. Sağ taraftaki kalorifer peteğinden ve orta sehpanın üzerinden şeritler sarkıyordu. Diğerleri ise halının üzerinde rastgele yatıyordu.

Dünya ile ilişiğini kesmek istercesine yüzünü karşı duvara dönerek oturmuştu Ahmet; hafifçe kamburu çıkmış zayıf sırtı, uçları masanın üzerinde dolaşan uzun, kestane rengi saçları görünüyordu ilk anda. Ama hareketlerinden dizginleyemediği bir coşkunluk taşıyordu sanki. Başının etrafında küçük, sarı bir ışık halesi oluşturmuş masa lambasının aydınlığında iyice belirginleşen, odanın bu keşmekeşinden duyduğum şaşkınlığı pekiştiren gerçekdışı bir coşku... Öyle ki gözlerini kâğıda adeta yapıştırarak, hafifçe sallana sallana, ilahilerin ahengiyle çizen o adam gitmiş; yerine proje teslim vakti yaklaştıkça paniği artan, son üç beş dakikayı değerlendirmenin telaşıyla durdurak bilmeden bir şeyler çizmeye çalışan toy bir mimarlık öğrencisi geçmişti.

Onu hiç böyle görmediğim için inanamayan gözlerle izledim bir süre.

Kendini işe öyle bir kaptırmıştı ki içeriye girdiğimi bile fark etmemişti. Elimde çay fincanı, bu kâğıt ziyanlığının üzerinde yürürken, çıkardığım hışırtıları da duymuyordu. Geldiğimi fark etmesi için omzuna dokunmak zorunda kaldım. Sıçrayarak bana doğru döndü. Elindeki kalemi bırakıp ayağa fırladı. O böyle yerinden sıçrayınca fincanı aceleyle geri çektim ama çayın bir kısmı kâğıtların üzerine döküldü.

"Korkuttun beni" dedi sinirli sinirli. Sonra biraz gevşeyip, "Döndün ha?" diye sordu. "Hiç haber vermedin geleceğini?"

"Üç dört gün kalmak yetmiş demek ki" dedim, kirli bir sakalın gölgelediği yüzüne sorgularcasına bakarak.

Her zamanki çocuksu mahzunluğuyla hafifçe gülümsedi ama bu gülüş bile yüzündeki yorgunluğu gizlemeyi beceremedi. Üstelik küçük birer kan çanağına dönmüş gözlerinde alışık olmadığım, benzerini o güne dek hiç görmediğim hastalıklı bir titreyiş hüküm sürüyordu. Sanki yalnızca gözlerine vurmuş bir sıtmaya tutulmuştu da

her duygu fırtınasında fıldır fıldır dönmesine alıştığım ışıltılı gözbebekleri bu yüzden artık parlamıyor; ama baktığı her yer bu bulaşıcı titreyişin ritmine kapılıp belli belirsiz sallanıyordu. Yeni bir deprem yaklaşıyordu. Derinden derine hissedilen, gümbürtüsü bile beni içi susamlı poğaçalarla dolu kesekâğıtlarından daha çok endişelendiren yeni bir deprem.

"Yağmur mu yağıyor?" diye sordu Ahmet, pencereden tarafa bakarak. O, başını pencereye doğru çevirir çevirmez cama vuran iri damlaların ilk tıpırtısı işitildi. Ses çıkarmadan yağmurun yağmasını izledik bir süre.

"Şunu elimden alsana" dedim en sonunda, fincanı ona doğru uzatıp, "Ahu senin için getirdiğini söyledi. Bir kısmı paftaların üzerine döküldü ama...

"Ziyanı yok" dedi, dudaklarını aralamadan hafifçe gülümsedikten sonra. "Benim değil, senin çalışmaların nasıl olsa."

İşkilli bir merakla baktım, masa lambasının sarı ışığında çizgiler tanıdık geliyordu. Bir kısmı döktüğüm çayla nokta nokta lekelenmiş eskiz kâğıdına kendiliğinden uzanıverdi elim. Paftaya hızla göz gezdirip,

"Bunlar gerçekten de benim çizimlerim" dedim, şaşkın şaşkın. "Benim tasarımım." Ben konuşurken hafifçe öne eğdiği başını sallamakla yetindi Ahmet. Tedirginliğimi gizlemek için, "Ama hiçbir şey değişmemiş görünüyor" dediğimi işitince başını kaldırdı.

"İşine karışmış gibi oldum" dedi özür dilercesine. "Ama odanda bunları görünce dayanamadım doğrusu. İpin ucundan ben de tutayım istedim. Sanki bu çizgiler kendine doğru çekti beni. Uzak duramadım senin anlayacağın." Sustu. Çayından bir yudum aldı. Ardından biraz önce ağzına götürdüğü çay fincanıyla odayı işaret ederek, "Aslında bunların çoğunda benim çizimlerim var" dedi. "Üç gün üç gecedir yeni bir şeyler tasarlamaya çalıştım; fakat her seferinde senin yaptıklarını taklit ederken buldum kendimi."

O, çayını yudumlayıp bir suçlu sessizliğiyle dışarıda yağan yağmuru izlerken, ben, titreyişine engel olmaya çalıştığım elimdeki paftaya, soluğumun kesildiğini hissederek bakıyordum. Koca bir tüy yumağı boğazımı tıkamış, "Boşuna yormuşsun kendini" derken sesim

hırıltılı, çatlak çatlak çıkmıştı. Çizimlerde bir şeyler değişmişti belli ki; ama bu değişen şey neydi, anlayamıyordum bir türlü. Bir yanlarıyla üç beş gün önce masamın üzerinde bıraktıklarıma benziyorlar, bir yanlarıyla da gözüme bambaşka görünüyorlardı.

Baktıkça, gözlerim beni yanıltıyor, diye düşünüyordum ister istemez. Çünkü çizgiler mürekkeple değil de sanki simsiyah bir cıvayla kopya edilmiş; kalem, benim çizgilerimin üzerinden geçerken kâğıda sanki mürekkep değil, bu oynak, bu parlak metali bırakmıştı. Bu yüzden daha fazla aynı yerde duramayacaklar, birazdan eskiz kâğıdının ortasına doğru titreşe titreşe, birbirlerine çarparak sabırsızca yuvarlanıp gidivereceklerdi. En sonunda da büyüleyici, kule biçimli tek bir mürekkep lekesine dönüşeceklerdi.

Çizgileri daha fazla bir arada tutamayacağımı hissedince masanın üzerine bıraktım paftayı. Yüzümün allak bullak olduğunu, pancar gibi kızardığını görünce,

"Nerdeyse sadece kopyalamakla yetindim" dedi Ahmet. "Hiçbir şeyini değiştirmedim. Üzerinden geçtim o kadar."

Ama bu bile yetmişti işte. Yetmişti! O ölen mimarın çizdiklerini kopyalarken yitirdiğim karanlık canlılığı, Ahmet benim çizdiklerimi kopyalarken ortaya çıkarmayı becerebilmişti.

"Git biraz uyu" dedim. Ben seni öldürmeden ya da "Yorgunluktan ölmeden önce dinlen biraz."

"Tamam" dedi, aynı suçlu uysallığıyla ama masadaki kâğıtlardan gözlerini alamıyordu bir türlü. Sanki saklaması, köşe bucak gizlemesi gereken şeyleri yanlışlıkla ortalık yerde bırakmıştı da bu yüzden gittiğinde olacaklardan korkuyordu.

Odadan çıkar gibi yaptı, bir şey söyler diye bekledim, söylemedi; elindeki fincanı masanın üzerine bırakıp kapıya doğru yürüdü. Sonra geri dönüp, bedeninden yayılan ekşi ter kokusuna aldırmadan ya da o kokuyu hiç duymadan sımsıkı sarıldı bana.

"Tekrar başın sağ olsun" dedi, üzgün, yorgun, tedirgin sesiyle.

Keşke benim de söyleyebilecek bir iki sözüm olsaydı ama yoktu. Ahmet isteksizce odadan çıkıp, kapıyı ardından yavaşça kapattığında yerdeki kâğıtları toplayarak, içlerinde neler olduğunu, onun nasıl bir tasarım yaptığını merak etmeden hepsini çöp kutusunun yanına

yığdım. Masanın üzerinden toparladığım kendi çizimlerimi de diğerlerinin yanına bıraktım.

Bir tek Ahmet'in kopyaladığı çizimleri alıp kendi odama geçtim. Masama oturdum. Oturmaktan çok sandalyeye çöküp kalmıştım. Bütün bu olanları düşünüyordum.

Sekreter kızımız bol köpüklü bir Türk kahvesi getirdi. Ben istemeden getirdiğine göre anlaşılan niyeti konuşmaktı. Fincanı masaya bırakırken:

"Ahmet Bey biraz korkuttu bizi" dedi, tedirgince. "Kaç gündür dışarı çıkmıyordu. Uyumuyordu da doğru düzgün." Kısık sesle de olsa duyulan müziğe kulak verip, "Radyonun açılmasına bile izin vermiyordu" diye ekledi. "Sizin gelmeniz iyi oldu."

O konuşurken, masamda serili duran çizimlere şüpheyle, sanki gördüklerime pek de inanmadan bakıp duruyordum. Her bir duvarını, her bir kolonunu, her bir kapısını, penceresini, bacasını tasarladığım çizimlere tuhaf bir korkuya kapılarak bakarken, "Bu tasarımı gerçekten ben mi yaptım?" diye geçirdim içimden.

Hiç kuşku yok ki ben yapmıştım, biliyordum; ama yine de Ahmet'in yaptığı küçük bir ilaveyi, önemsiz gözüken bir yer değişikliğini diğerlerinin arasında kendiliğinden buluveriyordu gözlerim. Onun elinden çıkmış karakalem gölgelerin, binanın merdivenlerine çizilmiş bir insan siluetinin, vaziyet planındaki yeni konumlamanın farkına vardıkça aklım karışıyordu. Durup durup, "Bütün bu çizimler, daha birkaç gün önce, babamın cenazesi için yola çıkarken masamda bıraktıklarımsa eğer, şimdi kasıklarımı sarmış bu ılıklığı, bu karıncalanmayı, bu ürpertiyi onları çizerken neden hiç hissetmedim?" diye soruyordum kendime. Bir zamanlar 'yanlış yöne gidiyor' diye düşündüğüm korku kurtçuğunun gittiği yönün en başından beri doğru olduğunun neden farkına varmadım?

"İyi misiniz?" diye sordu sekreter kız, tedirgince. "Boncuk boncuk terliyorsunuz."

'Hayır' demek geçti içimden bir an, 'hayır, iyi değilim' demek geçti, 'Çünkü o lanet olasıca teklifi aldığım zaman değil çünkü peşimde birilerinin dolaştığını hissettiğim akşamlar değil çünkü kafamda dönenip duran hayali bir ölüm listesiyle ter içinde uyandığım

sabahlar değil, ilk kez şimdi, ilk kez şimdi gerçekten korkuyorum ve işin kötüsü neden bu kadar korktuğumu bile anlamıyorum' demek geçti.

Sabahları hep aynı cızırtıyla yanan ampulün ışığı altında Reyhan'ı öpüp evden çıkarken nasıl da huzurluymuşum meğer. Şu karşı masada oturup, belki de onlara hiç de inanmadan çizgilerimi yavaş yavaş çekerken hayata karşı nasıl da inançla doluymuşum. Her gün aynı şeyleri yapmaktan, tekdüze yaşamaktan bu kadar keyif aldığımı hiç bilmiyormuşum demek de geçti ama sağ olsun Ahmet alınyazısı defterimden benim adıma yeni bir sayfa sıyırıp çekmişti ve belli ki artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı.

Ona iyi olduğumu söyledim. Ona ortağımın çalışma masasının altında, çöp teknesinin yanında yığılı duran bütün eskiz kâğıtlarını çöpe atmasını ve şimdi çıkarken kapıyı kapatmasını ve uzun bir süre hiç telefon bağlamamasını söyledim.

Yalnız kaldığımda, soğumuş kahveme dokunmadan yerimden kalktım. Rastgele seçtiğim bir paftayı planja yerleştirip üzerine yeni bir eskiz kâğıdı koydum ve kendi çizgilerimi kopyalamaya hazırlandım.

İlk çizgiyi çektim, çeker çekmez de kalemi elimden bıraktım...

-3-
"Tramvay Yolu"

...ve her biri kendi gecesinin içinde kayboldu.
(Beyaz At / Elsa Trolet)

Büro boşaldıktan yarım saat kadar sonra, hâlâ yağmaya devam eden erken sonbahar yağmuruyla hava kararınca, dışarı çıkmaya karar verdim. Naylon bir ruloya yerleştirdiğim çizimleri aldım yanıma, bir de mutfak dolabının çekmecesinde bulduğum eski bir şemsiyeyi. Kavrulmuş soğan ve rutubet kokan sahanlığa çıktım. Kapıcının kendisinden yaşça hayli küçük olan karısı, elinde ağırca bir çöp kovası, tombul bir kedi sessizliğiyle iniyordu merdivenlerden. Basamakları bitirip kovayı ayaklarımın dibine gürültüyle bırakırken,

"Asansör yine bozuk Mikail Bey" dedi, soluklanarak. Her seferinde küçük bir tereddüt geçirerek söylediği ismimi yine yarım bırakmıştı. "Ne zaman, ne yapacağı hiç belli olmuyor." Derin bir nefes alıp, uzun bir iç çekiş koyuvermesine bakılırsa asansörü değil de, işleri üzerine yıkıp arka sokaktaki kahveye *batak* oynamaya gitmiş hayta kocasını şikâyet ediyordu. "Üst üste iki gün çalıştığını görmedim daha..."

Kırmızı plastik kovayı yüklenmek için eğildi. İki eliyle kovayı kavradığında, "Her akşam doktordan da bu kadar çok çöp niye çıkar, bilmem ki?" diye sordu, sitemle. "Gâvur ölüsü mübarek."

Son sözcükleri bir küfür gibi söylemiş, söylerken de ucuzundan kürtaj olmak isteyen gebe kadınlarla haftanın beş günü dolup taşan üst katımdaki daireye doğru dikmişti gözlerini. Akşamın bu saatinde orası da sessizdi. Bütün gün çalan kanarya ötüşlü kapı zili susmuş, arada bir merdivenlere çıkıp, içli içli ağlayan kadınların hıçkırıkları artık işitilmez olmuştu. Kadının sanki bir beklentiyle bakıp durduğu üst kata doğru çevirdim başımı. Yarı karanlık ve belirsiz boşluğa bakarken, şimdiden üç çocuk doğurmuş bu kadının kocasından habersiz iki kez kürtaja gittiğini, parası olmadığı için de karşılığını mutfağa yığılmış bulaşıkları akşamları gizli gizli yıkayarak ödediğini kimden duyduğumu düşünüyordum.

Işıklar her zamanki gibi ama her zamankinden daha kesin bir karanlık yaratarak söndüğünde, orada olduğundan emin olamadığımız, birbirimizin nefesini duymaya çalıştığımız iki yabancı gibi durduk bir an.

Elektrik düğmesine alelacele bastım, kapıyı kilitledim, kadınla birlikte aşağıya indim. Niş yerleri meleksiz bırakılmış apartmanın önünde, "Yağmur yağıyor" dedi kadın dalgınca. Akşamın serinliğinden korunmak istercesine yeşil hırkasının içine doğru hafifçe büzüldü; ama ıslandığına pek de aldırmadan, park etmiş arabaların arasından yolun karşısına geçti. Şemsiyemi açıp bir süre onun çöpü konteynire boşaltmasını seyrettim. Bir zamanlar karşı kaldırımdaki o çöp vagonunun arkasında ya da şimdi gövdesine yaslanmış eski bir somyayla beli daha da bükük duran yaşlı kestane ağacının altında dikilip, beni görünce yavaş yavaş uzaklaşan, uzaklaşırmış gibi yapan

adamları arandım; bu akşam hiçbiri yoktu görünürde. Belki vardı da yağmur altında bütün duyguları birbirine benzeyen insanların arasında ben göremiyordum ya da görüyordum da bu dağınık aklımla gördüğümün ne olduğunu doğrusu pek bilemiyordum.

Yürüyüp gittim. Yağmura rağmen akşamın bu saatinde yollar kalabalıktı. Göllenmiş sulara basıp çıkan kapıcı çocukları ıslanmaya ve havanın kararmasına aldırmadan top oynuyorlardı; Reyhan'ı aklımdan çıkarmama izin vermeyen ıslak yüzlü kadınlar vardı ve kaldırımlar çamura batmış sarı, kızıl, kahverengi yapraklarla kaplıydı.

Bana, takip etmem gereken küçük birer iz gibi gözüken –sanki uçları hep aynı yöne dönüktü– bu yapraklara basa basa ne kadar yürüdüm bilmiyorum. Tek bildiğim kendimi bir süre sonra Pera Caddesi'nde bulduğum, aylar önce Reyhan'la tesadüfen karşılaştığımız yerde, caddenin girişinde, yağmur altında dikilip orada ne aradığımı kendime sorduğumdu. Bir beklenti vardı içimde; sanki tanıdığım bir kadın gelip koluma yumuşacık giriverecekmiş gibi, sanki –ama hiç tanımadığım– bir adam parmağını tiyatro binasının ışıklı tabelasından ya da yanımdan yağmur sularını savura savura geçen kırmızı tramvaydan tarafa uzatıp: "İşte gideceğin yol şurası" deyiverecekmiş gibi saçma bir beklenti.

Elbette gerçekleşmeyecekti. Ama bunu bildiğimi anlamam için değil, tam tersine, beklentilerin ertelenmesinden, hep ertelenmesinden doğan, böylece umudun yokluğunu bir parçacık olsun dolduran yalancı bir huzura kendimi razı edebilmem için düşünüyordum tüm bunları.

"Eğer istediğim buysa, eğer istediğim yalancı bir huzursa elimde tuttuğum çizimleri en yakın çöp tenekesine atmam yetecek" diye düşündüm, kederle. İstediğim bu muydu? İstediğim bir tövbenin, bir yalanın arkasına sığınmak mıydı sadece? Sanki buna çoktan karar vermişim, bütün yol boyunca kendimi buna hazırlamışım gibi hiç tereddüt etmeden naylon ruloyu gözüme ilişen en yakın çöp tenekesine attım, şemsiyemin altına sığınıp, metal boynuzlarında şimşekler çakıp duran tramvayın peşine takıldım, ardıma bakmadan uzaklaştım.

Yürüdükçe her şeyi ardımda bıraktığıma dair bir inanç sarıyordu içimi. Bir güven. Serin, hoş bir tazelik duygusu. O çöp tenekesinden

yavaş adımlarla uzaklaştıkça, üzerimden bir yük kalkıyordu da, tüy kadar hafifliyordum sanki. Çoktandır yapmadığım şeyler yapmak istiyor; belki de o çizgileri artık aklıma getirmek istemediğim için vitrinlere dizilmiş kitapların, rengârenk kıyafetlerin, onlarca tatlı çeşidinin karşısında çocuksu bir keyifle oyalıyordum kendimi. Bu keyifle bakıyordum dükkân içlerine, bu keyifle bakıyordum karanlık ama yine de kalabalık ara sokaklara, renksiz sinemaların renkli afişlerine...

Bu afişlere baka baka yürürken sinemaya girmeye de niyetlendim ama seyretmek istediğim bir film de yoktu doğrusu. Yalnızca Ağa Camisi'nin karşı sokağındaki *Sinematek*'te oynayan film biraz ilgimi çeker gibi oldu. Yıllar önce televizyonda izlediğim ve afişte Carol Redd adını görene kadar Orson Welles'in yönettiğini zannettiğim siyah beyaz bir film: *Üçüncü Adam*. Sinemanın küçük ve dar girişinde, afişin asıldığı mavi çuha panonun ortasına *Cumhuriyet Gazetesi*'nin kültür-sanat sayfasından kesilmiş bir yazı iliştirilmiş; bazı satırlar fosforlu bir kalemle sarıya boyanmıştı. Yaklaşıp dikkatlice okudum: *'İtalya'da beş yüz yıl boyunca kan ve gözyaşı oldu; savaş, terör ve kıtlık ortalığı kasıp kavurdu ama büyük ressamlar, sanatçılar ve Rönesans bu kan ve dehşetin içinden doğdu. Ama İsviçreliler bunca zaman ne yaptılar dersin: bir tek guguklu saat!'* diyen sözcüklerde bir çağrı gizliymiş gibi geldi bana; bende filmi izleme isteği uyandıran ve az önceki beklentilerimin gecikmiş bir karşılığı olarak duran küçük bir çağrı.

Çağrıyı duydum, çağrıya uydum. Önüne serilmiş talaş tozları balçığa dönüşmüş bilet gişesine doğru yürüdüm. Tombulluğuyla kapıcının karısını hatırlatan gişedeki kadın filmin çoktan başladığını söyledi biraz tersleyerek.

"Seanslar afişin üzerinde yazılı" dedi, "Görmediniz mi?"

Söylediğine göre yeni seansın başlamasına da bir saatten fazla vardı. Sanırım o küçük esnaf lokantası, gişedeki kadınla konuşurken çekti dikkatimi. Tül bir perde ile ayrılmış vitrinde sıra sıra dizilmiş turşu kavanozları, kavanozlar dolusu meyve kompostoları ve –sonradan alçıdan yapılıp boyandığını fark edeceğim– kocaman bir tatlı kabağı...

Koridordan çıkıp karşı kaldırıma geçtim, apartman holü gibi kavrulmuş soğan ve yanık yağ kokan, camları buğulanmış lokantadan

içeriye girdim. Pencere kenarında boş bir yer bulup oturdum. Çorba, ızgara köfte ve karışık komposto istedim. Çorbamı kaşıklarken ısındım. Yağmurun ve gecenin serinliğinden büzüşmüş damarlarım açıldı yavaş yavaş. Ne tuhaf, burada olmaktan öylesine mutluydum, burada bildik kokularla, bildik tatlarla sarılıp sarmalanmaktan öylesine huzurla doluydum ki yemeğimi bitirdiğimde artık ne filmi izlemek ne de dışarıya çıkmak istiyordum.

Kolayca bulduğum, lokantadaki herkes gibi kolayca da yitirmekten korktuğum bu huzurun tadını çıkarmak istercesine garsonun ikram ettiği çayı yudum yudum içtim. Çayımı bitirdiğimde yüzsüzlük edip bir tane daha istedim. Ama en sonunda, lokantanın uykulu ve güven dolu sıcaklığından, ara sokağın yağmurlu, kasvetli havasına çıktığımda filmi değil, çöp tenekesine attığım çizimleri düşündüm.

"Şimdi belki de çöpleri eşelemeye meraklı birisi, tıkıştırdığım tenekeden ruloyu çıkarmış, sokak lambasının cılız ışığında paftaları açmış, aval aval bakıyordur" diye geçirdim içimden keyifle. Ama adamın halini düşününce içim ezildi doğrusu, "Zavallım" dedim ona acıyarak, "zavallım, üzerlerine düşen her yağmur damlasıyla birlikte yavaş yavaş çözünüp dağılan duvarlara, pencerelerle kapılara bakıp bakıp neden dehşete kapıldığını anlamıyordur bile."

Caddeye çıkar çıkmaz ayaklarım kendiliğinden sola dönmüştü. Galata Kulesi'ne doğru yürüyordum. Sanırım çizimleri attığım çöp tenekesinden uzaklaşmak, artık vitrin camlarında yansımaya başlamış o adamın hem acıklı hem de komik duran görüntüsünden mümkün olduğunca kaçmak istiyordum. Ama sırılsıklam ıslanıp hamurlaşmış eskiz kâğıtlarından parmaklarına siyah mürekkep bulaşan, buna rağmen elindekileri yere atmayı akıl edemeyen o şaşkın adamın görüntüsü gözümün önünden gitmiyordu bir türlü.

Ne kadar da bana benziyordu. Nasıl da zavallı görünüyordu. Üstelik budalaydı da. O kâğıtlara bakarken kasıklarında hissettiği karıncalanmanın, iliklerini boşalttı boşaltacak ılıklığın, dizlerini dermansız bırakan korkunun nereden kaynaklandığını bile anlamıyordu.

Sonra o çizimlerden değil de bu duygulardan kurtulmak için bütün kâğıtları hırsla yere atacaktı hiç kuşkusuz. Yağmurla yavaş yavaş çözünen mürekkep, kötülüğe alışkın Pera Caddesi'ni tramvay

yolu boyunca kapkara bir kan gölü gibi boyayacak, bakan herkesin yüreğinde bir dehşet duygusu uyandıracaktı.

Böyle olacaktı. Böyle olması gerekiyordu. O çizimler yok olup gidecekse eğer, hiç değilse son anda birilerinin yüreğinde bu duyguları uyandırmalıydı. Ama artık gözümü bile kırpmadan baktığım ıslak tramvay yolu mürekkep siyahlığına bürünmüyordu bir türlü. Şemsiyelerinin altında gölgelenmiş insan yüzlerini sebepsizmiş gibi görünen bir korku sarmıyordu. Sokak lambalarının ışığıyla ıslak ıslak parlayan rayların arasında berrak bir yağmur suyu her şeyden habersiz akıp gidiyor, bu berraklığıyla caddeyi dehşet duygusundan daha da arındırıyordu sanki.

Kötülük sokaklardan çekilmişti bu gece. "Ne yazık, bütün o düşündüklerim gerçekleşmeden yok olup gidecek çizimler" diye geçirdim içimden. Bir hışımla geri döndüm. Çarptığım şemsiyelere, şemsiye altlarından çıkan homurtulara aldırmadan; yeni döşenmiş kaplamasına rağmen şimdiden delik deşik olmuş caddenin su dolu çukurlarına bata çıka, koşar adım çöp tenekesinin yanında aldım soluğu. Çöpler daha toplanmamıştı ama çizimler yoktu. Birisi naylon ruloyu alıp götürmüştü. Elinden tuttuğu çocuğunu sokak ortasında kaybetmiş bir baba paniği büyüyüverdi içimde. Bu panikle bakındım çevreme. Yerlerde mürekkep izleri arandım. Yoktu. Nefesim daralır gibi oldu. Telaşlı adımlar attım sağa sola doğru. Şemsiyelerden, ıslak yüzlerden, hep aynı tekdüzelikle yağan yağmurdan, ışıkları ıslak caddede yansıyan reklam panolarından başka bir şey görünmüyordu. Yine de uzaklaşamıyordum bir türlü. Ayaklarım döndürüp dolaştırıp beni çöp tenekesinin başına getiriyordu. Tam ümidi kesmişken ara sokağın başında sırtını caddeye dönmüş paçavralar içindeki biri dikkatimi çekti.

Yanına doğru sokuldum. Islak, yağlı saçları uzun halatlar gibi yüzüne dökülen iriyarı bir sokak berduşu; çöpten çıkardığı naylon ruloya, şaraptan kanlanmış gözlerini kısarak bakıyor, kadın iç çamaşırı satan mağazanın saten kırmızısı vitrin ışığında baktığının ne olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Bir ucundan üzerinde yağmur damlalarının gezindiği ruloya yapıştım. Nefes nefese ama kesin bir buyruk gibi "Bırak" diye bağırdım.

"Benim" dedi ya da bu anlama gelen homurtulu bir ses çıkardı, çekiştirerek. İri bir pençeye benzeyen nasırlı eliyle göğsümden iterek tekrarladı: "Benim!"

Tökezleyerek az kalsın çamurlu suların içine yuvarlanıyordum; ama yine de rulonun ucunu bırakmadım. Elimi cebime soktum. "Sana para veririm" dedim. "Bırak şunu."

Dehşet dolu kanlı gözlerini paraya dikti, alıp ile almamak arasında gidip geldi. Hemen cüzdanımdan biraz daha para çıkarıp avucuna sıkıştırdım.

"Bırak dedim."

Parmakları gevşeyince hırsla çekip aldım çizimleri. Hızla uzaklaştım. Neden sonra, bir kez daha Pera Caddesi'nin başlangıcında, Reyhan ile karşılaştığımız yerde buldum kendimi. Orada ne aradığımı artık sormadım, yapmam gereken şeyi bilmenin güveniyle bir telefon kulübesi arandım.

Girdiğim sarı kulübenin ışığı, kapanmayan kapısı gibi arızalıydı. Küçük flüoresan lamba pır pır yanıp sönüyor, kartta yazan rakamları okuyup numarayı doğru çevirmemi engelliyor ve ister istemez Reyhan'ın evindeki ampulü bunca zamandır hâlâ değiştirmediğimi hatırlatıyordu. Kulübenin içindeki loş aydınlıkta bir an için Reyhan'ı düşündüm. Onun güzel yüzü, tepemdeki beyaz ışık yanıp söndükçe sarı, metal duvarlarda beliriveren uydurma telefon numaraları, kötü el yazılarıyla yazılmış açık saçık aşk çağrıları, ortaları oklarla delinmiş, uçları kıvrık kalp şekilleri kadar kısa bir süre gözümün önüne geldi; sonra telefonda Mia'nın sesini işitmemle birlikte kaybolup gitti ve uzun bir süre aklımdan silindi.

O heyecan içinde Mia'ya ne söylediğimi hatırlamıyorum bile. Ağzımdan hangi sözcükler çıktıysa, bu saatte aradığım için artık neler sayıkladıysam, "Siz de ağabeyim kadar tuhafsınız" dedi, istediğim telefon numarasını verirken. Ardından telefonu tedirginlikle kapattı.

Kulübenin loşluğunda rakamları görebilmek için yüzümü iyice yaklaştırdığım eski model telefonun numaralarını parmağımla tek tek çevirip, her çevirmeden sonra dönen göbeğin tıkırtısını tatlı bir müzik sesi gibi dinlerken teklif akşamı elini dizimin üzerine bırakmış

o güzel kadını düşünüyordum şimdi. Birazdan o mu açacaktı telefonu? Sesini hiç işitmediğim, yine de yumuşacık bir sesle ve tüm zarifliğiyle "Alo?" der demez o olduğunu bileceğim kadın mı olacaktı karşımda? Tek bir sözcük bile olsa konuştuğunu duyacak mıydım en sonunda?

Kulağıma iyice dayadığım ahizeden telefonun çaldığını işitirken içimin tarifsiz bir heyecanla titrediğini hissediyor, kulübenin kirli camında bir görünüp bir kaybolan aksime gülümseyip, kendimi nasıl hatırlatacağımın türlü hayalini kuruyordum. "Hani elinizi dizimin üzerine koymuştunuz" diyecek halim yoktu tabii; ama istemeden de olsa bazı sözcükler ağzımdan kaçıverecekmiş gibi geliyordu bana.

Beni heyecandan öldürmek istercesine neden sonra açıldı telefon. Genç bir kadın sesi sadece,

"Alo?" dedi ama bu kadarı bile umutlarımı söndürmeye yetmişti. Biliyordum, duymak istediğim ses bu değildi.

Hayal kırıklığı içinde bir anda ne diyeceğimi bilemediğim için, ben de "Alo" dedim.

Sesimi duyar duymaz, "Mikail Bey?" diye sordu kadın bu kez merakla. Sonra da kısa bir gülme sesi çıkardı.

Şaşkınlıktan donup kalmıştım. Benim bu kadarcık seslenmemden bile kim olduğumu biliveren bu kadın da kimdi böyle?

Dilimin tutulduğunu hissetmişçesine,

"Tanımadınız beni yine değil mi?" diye devam etti. "Ben Nesrin. Beni unutmuş olsanız bile birlikte yürüdüğümüz o koridoru unutmadığınıza eminim."

"Unutmadım ama siz de beni durmadan şaşırtıyorsunuz" dedim.

Yine küçük bir kıkırdama sesi çıkararak,

"Benim işim bu" dedi. "Bakın Kamil Bey bekliyor yanı başımda. Ona veriyorum telefonu."

Şimdi telefona gelen Kamil Bey'e ne söyleyeceğimi bilemiyor, çizgilerle kelimeleri birbirine karıştırarak konuşuyordum. Bölük pörçük de olsa en sonunda ne demek istediğimi anlayan, saçma sapan şeyleri üst üste sıralayıp durmamı ise yaptığım çizimlerin heyecanına yoran Kamil Bey,

"Demek çizimleri bitirdiniz" dedi beni yatıştırmak istercesine. "Bir an önce görmek istiyorum onları. Bana gelin hemen."

"Evinize mi?"

"Evet, evime gelin. Akşamın bu saatinde bu yüzden aramadınız mı beni?"

Sanırım içten içe beklediğim böyle bir çağrıydı ama yine de şaşırmadan edemedim doğrusu. Lafı ikiletmeden, adresi Mia'nın kartının arkasına alelacele yazdım, telefonu kapattım. Kulübeden çıktım. Elimi yağmurluğumun cebine soktuğumda, orada olduğunu daha önce fark etmediğim bir sigara paketi buldum. Ama paket boştu. Kim bilir ne zaman içmiştim en son sigaramı? Ne tuhaf, yine hatırlamıyordum. Şu sigara içmeyi bir türlü beceremeyecektim anlaşılan. Ne zaman içmeye kalkışsam ya bir şeyler içmeme mani oluyor, bana sigarayı unutturuyor ya da paket ortadan kayboluyordu. Ezkaza kaybolmazsa da içi boş çıkıyordu. Galiba en iyisi sigarayı bırakmaktı.

Paketi buruşturup en yakın çöp tenekesine attım, yeni bir yola koyuldum.

-4-
"Yağmur"

Tek başınaydı kuşkusuz, camın önüne dikilmiş,
kısık gözlerle dışarıya bakıyordu
(Gölgesizler / H. Ali Toptaş)

Saatler sonra, silecekleri yağmurun hızına yetişemeyen külüstür bir taksiyle evimin önüne geldiğimde, dikkatimi çeken ilk şey karanlık sokağı sıcacık ekmek kokularıyla dolduran ve ancak yağmurlu sabahlara özgü masalsı bir ışıkla aydınlanan fırın oldu. Bu dayanılmaz ekmek kokusu, sevimli bir Karadeniz şivesiyle konuşan yaşlı taksiciye neler hatırlatıyordu bilemem ama benim kuruntularla dolu aklıma Reyhan ile yaptığımız sabah kahvaltılarını getiriyordu.

Şimdiden nasıl da özlemiştim onunla güne başladığım sabahları. Reyhan'ın o kahvaltıyı hazırlamak için benden önce sessizce yataktan kalkışını, odanın içinde salt bir kokudan, bir duygudan ibaretmiş gibi ayaklarının ucuna basa basa dolaşmasını nasıl da özlemiştim...

Mahrum mu kalmıştım o hayattan? Yaz kumsalı gibi kokan saçlarını koklamaktan, onu öpmek için yüzüne doğru her eğilişimde gözlerinde beliriveren meraklı şaşkınlığa aynı şaşkınlıkla bakmaktan, sol göğsünün üstündeki *kalp-bene* dokunurken onu gıdıklamaktan kendimi mahrum mu bırakmıştım? İçimdeki ince bir sızı öyle olduğunu söylüyordu, öyle olması gerektiğini söylüyordu ama Reyhan'dan uzak duramayacağımı yüreğimin acıklı atışından kolayca çıkarabiliyordum da.

Arabanın arka koltuğunda oturmuş; yorgun, uykusuz, kuşkulu aklımla bunları düşünürken ben, inmemi sabırla bekleyen taksi şoförü, sıkılmış olacak ki donuk bir ifadeyle,

"Birini mi bekliyoruz?" diye sordu.

Dağınık düşüncelerimi alelacele toplayıp, "Hayır!" dedim. Taksinin parasını ödedim. İçine yağmur girmesin diye naylon rulonun ağzını sımsıkı tuttum. Ortalığı fosforlu bir ışıkla aydınlatan şimşekler birbiri ardına çakarken arabadan indim. Yağmurlu, serin dünya. Merhaba! Islana ısla na ve kaldırım kenarında göllenmiş sulara bata çıka, apartman kapısına doğru birkaç adım attım. Güya acele ediyordum ama daha bahçe kapısına varmadan sırılsıklam olmuştum. Gıcırdayarak açılan demir kapıyı iterken birden geri döndüm ve ışıklı, ıslak yolda bir pırıltı, bir umut gibi yavaşça uzaklaşan taksinin arkasından seslendim. Sesim, şehrin üzerinde şimdi salkım saçak yayılan gök gürültüsünü, yağmurun ninni sesini ve motorun tatlı homurtusunu bastırıp şoföre artık nasıl ulaştıysa, araba durdu birden.

Ona yetişip, kapıyı açtığımda,

"Hayrola beyim" dedi şoför merakla, "yoksa bir şey mi unuttunuz?"

Sahi, ofisten çıkarken bir şemsiye vardı benim elimde, değil mi? Nerde unutmuştum acaba?

"Fikrimi değiştirdim" dedim, aceleyle arka koltuğa geçerken, "Yedikule'ye gitmek istiyorum."

"Tabii" dedi, bu saatte müşteri bulduğuna bir kez daha sevinerek. Taksimetreyi keyifle çalıştırdı. Yine de dikiz aynasındaki kuşkulu bakışına kalırsa bu yağmurlu havada, bu geç vakitte gittiğim yerin neresi olduğunu merak ediyordu. Ev dersen, ev belli ki burasıydı. Öyleyse Yedikule'de ne vardı?

Ama güngörmüş şoförüm bu soruyu bana sormadı. Sanırım kendi kendine sordu ve ne olduğunu da kolayca buldu: bir kadın! Ben de kendime sordum ve sorar sormaz da yanıtın gölgesinden bile ürküp, soruyu da yanıt kadar kolay unuttum.

Yağmur damlalarının teneke bir trampete çevirdiği taksi, gecenin karanlığında bir uykuya gömülür gibi ağır ağır ilerleyip, beni de o tatlı uykuya ısrarla çağırırken, sırılsıklam olmuş başımı arka koltuğa yasladım. Yüzümü, taksi kapısının üzerine tutturulmuş kutudan çektiğim kâğıt mendillerle kuruladım ve nereden aklıma estiyse,

"Sigaranız var mıydı?" diye sordum birden.

"Bırakalı iki ay, iki gün oldu" dedi şoför, dikiz aynasından sırıtarak. "Ama isterseniz bir benzincide durup alalım."

"Boş verin, gerek yok" dedim, "Ben de içmiyorum zaten. Birdenbire aklıma geldi nedense."

"Bazen benim de aklıma geliyor ha o meret" dedi özlemle: "Bizim toruna söz verdiğim için içemiyorum."

"En iyisini yapıyorsun" diyerek sustum. Ama belki de taksinin içi, küllükleri hâlâ tepeleme doluymuş gibi izmarit ve kül koktuğu için, bu akşam sigarayla ilgili bir şeyleri hayal meyal de olsa hatırlıyor gibiydim. Dışarıda, karanlığın ortasına bardaktan boşanırcasına yağan yağmuru seyrederek düşündüm bir süre ve düşünürken iki, hayır, tam üç şeyi aynı anda hatırlayarak gülümsedim.

Birincisi: Bu akşam o eve gittiğimde bana kapıyı açan ve karşımda bir partiye davetliymiş gibi şık, simsiyah bir abiye kıyafetle duran Nesrin Hanım'ın elinde ince, uzun, gümüş ağızlığa takılı bir sigara vardı ve ikincisi: eski Yeşilçam filmlerini hatırlatan bir tavırla ağzından yoğun bir duman çıkarıp, bir sis perdesinin ardından 'Hoş geldiniz' diyen kadının Kamil Bey'in metresi olduğu kafama ancak o dakika dank ediyordu.

Üçüncü hatırladığım ise: o kadınla ilgili her şeyi çok kolay unuttuğumdu.

Günler önce Ahmet, onunla beraber mağaza mağaza gezerken bu konuda sezdiklerini bana çıtlatmış, Kamil Bey ile aralarında bir gönül ilişkisi olabileceğini ima etmişti. Oysa ben, saatler önce telefona o kadın çıktığında ve sesimi herkesten kolay tanıyıp adımı kıkırdayarak fısıldadığında bile bunu aklıma getirmemiştim de ancak kapıyı açıp, dünyanın en doğal hareketini yaparmış gibi o zehirli dumanı yüzüme üflediğinde gerçeğin ayırtına varabilmiştim.

"Kaza olmuş" dedi şoför, düşüncelerimi bölerek. "Sahil yolu kapanmış yine."

"Nerdeyiz?" diye sordum, çevreme göz gezdirirken. Önümüzde duran arabaları ve polis otosunun sessizce yanıp sönen mavi ışıklarını gidip gelen sileceklerin ardından seçebiliyordum. Sağ tarafımızdaki ağaçlar, bir an ıslak, fosforlu bir maviliğe bürünüyor ama dünyanın iç çekişleri artık duyulmadığı için gerçekdışı görünüyorlardı. Bu sessizliğin içinde şimdi yağmurun da yağmadığını fark ettim.

Aynı anda başka bir şeyi daha fark etmiş olmalıyım; çünkü başımı sola çevirdim ve buğulanmış, ıslak bir camın ardından gördüm ki Sepetçiler Kasrı'nın tam karşısında durmuşuz.

Evet oradaydı işte. Yolun hemen karşı tarafındaydı. Yağmur bulutlarının koyulttuğu karanlığın içindeydi. Zamanın ve hikâyelerin de içindeydi belki ama buna rağmen nasıl da hayatın dışındaymış gibi durabiliyor ve şimdi bana aldığım teklifi bile değil, elini dizimin üzerine bırakan o gizemli, o suskun, o güzel meleği hatırlatıyordu bir tek.

"Yağmur dinmiş" dedi şoför, benim sessizlikten çıkarabildiğim gerçeği, baktığı camın ardından çıkararak. Silecekleri kapattı. "Gidip kazaya bakacağım. İsterseniz dışarı çıkıp hava alın biraz. Böyle yağmurdan sonra denizin kokusuna doyum olmaz."

Haklı olduğunu düşündüğüm için değil, kasrı daha iyi görebilmek için elimde sımsıkı tuttuğum ruloyla serin geceye çıktım. Sepetçiler Kasrı'na doğru bakarken denizden kopup gelen esintiyi içime çektim. İnsan orada yaşananlara bir anlam yüklemekte nasıl da zor-

lanıyordu şimdi. Sahi, hayatımın şirazesi yerinden kaydığından beri ne kadar zaman geçmişti? 'Kaç ay? Kaç gün? Kaç dakika?' Ahmet olsa şıp diye söylerdi.

'Ben de bulabilirim' diye düşündüm, çocuksu bir oyun duygusuyla. Kasrın karanlıktaki taş duvarlarına bakarak bir başlangıç noktası arandım ve bulmakta hiç de zorlanmadım. 'Temmuzun on dördü evlilik yıldönümümüzdü' diye geçirdim içimden. Günlerden Pazartesi'ydi, Ahmet sabahın köründe bana kahvaltıya gelmişti. Ve ondan sadece üç gün sonra, perşembe gecesi, yani on yedi temmuzda o melek karşıma çıktığına göre demek ki üzerinden iki ay, iki gün geçmişti.

Ne tesadüf? Şoför de öyle söylemişti. İki ay, iki gündür hiç sigara içmediğini. Ben o meleği hayran hayran izlerken, anlaşılan taksi şoförü son sigarasını bir idam mahkûmunun son arzusu gibi keyifle tüttürüyordu. Bir şeyleri hatırlamak istercesine kasra doğru bakarak düşündüm de, bir idam mahkûmu olsam, benim arzum ne olurdu peki?

Gerçekten de ne isterdim? Gerçekleşeceğini bilsem son kez ne dilerdim?

Hiç şüphe yok ki o meleği bir kez daha görebilmek... Bir türlü gözümün önüne getiremediğim yüzüne son bir kez daha bakabilmek... Elini yine dizimin üzerine bırakırsa bu kez o ele dokunabilmek isterdim... Nedense bu gece onu göreceğime dair güçlü bir inanç da vardı içimde. Sanki telefona o çıkacaktı, kapıyı bana o açacaktı. Yazık! Çıka çıka karşıma Nesrin Hanım çıkmıştı.

Dudağımı bir çocuk mahzunluğuyla bükerek düşündüm: Üzülmüş müydüm? Gerçekten onu göremediğime üzülmüş müydüm?

Peki, doğruyu söylemek gerekirse, kapıyı açan kadının Nesrin Hanım olmasından pek de şikâyetçi değildim aslında. Evet, o meleği göremediğim için bir yanımla üzüntü duyuyordum duymasına ama bana hangisi daha çok acı verecekti, doğrusu kestiremiyordum. Onu görememek mi yoksa o meleğin beni bekleyen adamın metresi olduğunu öğrenmek mi?

Bu yüzden Nesrin Hanım'ı hiç haset duymadan, hatta sevinçle kabullenebilmiş, üzerimdeki yağmurluğu çıkarıp, bir zamanlar aynı

parfümü Gamze de kullandığı için yeniden alışmaya başladığım bir kokunun peşine kolayca takılabilmiştim.

"Karşı tarafta yağmur yağıyor olmalı" dedi şoför, bir anda yanımda biterek.

Düşüncelerimden sıyrılmadan; "Kazaya bakabildiniz mi?" diye sordum, dalgınca.

"Biliyor musunuz, otuz üç yıldır direksiyon sallıyorum ben" dedi, sorumu duymamış gibi. "Bir kez olsun kaza yapmadım. Bırakın uykulu bir şoförün kullandığı kamyonla gecenin bir vakti çarpışıp ölümle burun buruna gelmeyi, en kaygan, en karlı havada bile yoldan çıkmışlığım yoktur benim. Ne bir yayaya zarar verdim ne de yola can havliyle fırlayan bir kedi ezdim. Oysa kader ve kaza insanın hayatının gölgesi gibi değil midir? Dile kolay, tam otuz üç yıl boyunca, günde on iki saat direksiyon sallayıp yine de her türlü kazadan uzak kalınca anladım ki kaderden de uzak kalıyorum ben. Allah'ın gücüne gitmesin ama yaratan beni unutmuş gibi hissediyorum bazen. Bu yüzden içim şu kara bulutlar gibi dolup dolup bir türlü boşalamayınca arabayı bir elektrik direğine ya da bir kamyonun altına doğru sürüvereyim diyorum ama bunu her dediğimde de günaha girdiğimi hissediyorum."

"Alınyazısında ne varsa o olur" dedim, bu efsunlanmış adama. "Belki Tanrı'nın sevgili kulusunuzdur."

Bir şey söylemeden uzaklara dalıp gitti. Kim bilir aklından neler geçiriyordu? Bir süre susup, yağmurun daha da şiddetlendiğini birbiri ardına çakmaya başlamış deli dolu şimşeklerden ve şehrin tatlı uykusunu bölen şamatacı gök gürültülerinden çıkarabildiğimiz, karşı kıyıya baktık birlikte. O, belki de bunları söylediği için günaha girdiğini düşünürken, ben, bir saat kadar önce içinden çıktığım evi düşündüm.

Demek ki o koca evin geniş camlarına iri yağmur damlaları vuruyordu şimdi. Belki de Kamil Bey hâlâ pencere kenarındaki koltuğunda oturuyor, çizimlerin verdiği heyecandan uyku tutmamış gözleriyle yağan yağmuru seyrediyordu.

Ya benim oturduğum koltuk? O koltuk boş muydu?

İçeriye girdiğimde her zamanki gibi ayağa kalkmadan karşılamıştı beni Kamil Bey. Yanındaki koltuğu işaret etmiş, oturduğumda da

babamın ölüm haberini aldığını, üzüntü duyduğunu söyleyerek içten bir tavırla başsağlığı dilemiş ve bunları söylerken elimdeki naylon rulodan gözlerini kaçırmaya çalışmıştı.

"Elinizden hiç bırakmıyorsunuz o ruloyu" dedi şoför, parmağıyla işaret ederek. "İçinde çok para edecek şeyler var herhalde." Anlaşılan kader ve kaza üzerine düşünmekten vazgeçmiş, bu dünyaya geri dönmüştü.

"Çizimler var" dedim, "Emek, bazen paradan daha kıymetlidir."

Bir şey söylemeden hak verircesine başını hafifçe salladı. Kazanın olduğu tarafa doğru bakarak,

"Hâlâ açamadılar yolu" dedi ama yol hemen açılacakmış gibi taksinin içine girdi. Motoru çalıştırdı.

Ben ise bir süre daha serin, ürpertili gecenin ortasında kalmayı yeğledim. Taksinin arka koltuğuna geçip otururum uykuya dalıp gideceğimi biliyordum. Yolun ortasında, birbiri ardına sessizce dizilmiş arabaların arasında ayakta durup, karşı kıyıdaki o evde, o pencere önünde oturan adamı düşledim.

O yaşlı adam bana, her zamanki sakin tavrıyla, 'Bazen burada oturup şehri seyrediyorum' diyordu. Nesrin Hanım ise benim çay sevdiğimi bildiğini, bu yüzden çayımızı çoktan demlediğini söyleyerek yanımızdan çekilmişti. Kamil Bey ile yalnızdık. Şimdi ne bana ne de kucağımın üzerinde duran ruloya bakıyordu. Ben ona bakarken, o, gözlerini şehrin tam kalbine dikmiş, tane tane konuşuyordu: 'Buradan bakarken bu şehirdeki her şeyin göz önünde olup bittiğini düşünüyorum; ama buna rağmen nasıl olup da sırlarla, gizlerle, masallarla sarılıp sarmalandığına şaşırmadan edemiyorum. Yüzümü nereye çevirsem hemen bir hikâye anlatmaya başlıyor bana.'

Başımı çevirip yağmur bulutlarıyla sarılıp sarmalanmış şehre bakmıştım ben de. İlk gördüğüm karşı kıyıdaki Galata Kulesi'nin gotik silueti olmuştu. Karanlık kule, beşyüz yıldır hiç yorulmadan, hiç bıkıp usanmadan yaptığı gibi bu gece de kanlı hikâyeler anlatıyordu.

Nesrin Hanım, ince belli bardaklarla çaylarımızı getirmiş ve önümüzdeki fiskos sehpanın üzerine sessizce bırakarak ortadan yine kaybolup gitmişti.

Bir korna sesiyle yerimden sıçradım. Anlaşılan yol açılmıştı. Bir kez daha taksinin arka koltuğuna geçtim ve taksi şoförü bana,

"Yedikule'nin neresine gideceğiz?" diye sorduğu için,

"Tren istasyonunun yakınına" dedim. "İstasyonun hemen yan sokağına."

Kenara çekilmiş, kaportaları ezik, far lambaları kırık arabaların ve mavi ışıkları yanıp sönen polis otosunun yanından yavaşça geçtik ve ıslak asfaltta hızlanmadan bir tempo tutturup gittik. Yorgunluk ve uykusuzluk bir kez daha üstüme çullanırken, şimdi Reyhan'ın sıcacık yatağında, derin mi derin bir uykuda olduğunu düşündüm. O eve gittiğimde ona ne söyleyecektim ve daha da vahimi bütün apartmanı ayağa kaldırmadan onu uyandırmayı nasıl becerecektim bakalım?

Başımı arka koltuğa yaslamış, Reyhan'ın uykudaki sevimli hallerini düşünürken ben de anlık bir uykuya dalıp gitmişim. Bir ara gözlerimi aralayıp, o kısacık uykumda rüya bile gördüğümü hatırladığımda ise ister istemez gülümsedim. Rüyamda bana kapıyı açan Reyhan, bu saatte nereden geldiğimi soruyor, ben de ona 'Babamın yanından' diyordum ama işin ilginci babamın günler önce öldüğünü rüyamda da biliyordum. Bunu Reyhan da biliyor, yine de söylediğime inanmış görünüyordu.

Gerçekten ne söyleyecektim ona?

Sabahın bu kör vaktinde ne anlatacaktım? Kulağımda Kamil Bey'in sesi, *'Sonunda birini seçmişsiniz'* diye yankılanırken, Reyhan'ın yüzüne eskisi gibi, derine gömülü duygularımdan korkmadan nasıl bakacaktım?

Ah o tuhaf adam. Çaylarımızı içip, şehir, hayat ve hikâyeler üzerine uzun uzun konuştuktan sonra paftaları ona uzatmış olmalıyım. Paftaları vermeden hemen önce ne konuşuyorduk hatırlamıyorum, ama onun her paftayı eline alıp taslaklara uzun uzun bakmasını ve başını her kaldırışında yüzünde derinleşen memnuniyeti öylesine iyi hatırlıyorum ki, 'Sonunda olmuş işte' derken gözlerindeki keskin bakışı ömrümün sonuna kadar unutabileceğimi sanmıyorum. Ve ağzından tane tane dökülen o ürkütücü sözler: 'Bana bile inanılmaz geliyor şu elimde tuttuğum çizimler ama her nasılsa başarmışsınız. Kutlarım sizi. Demek öldürmek için birini gerçekten seçtiniz?'

'Seçmedim' demiştim şaşkın bir dille. Başımı iki yana olumsuzca sallamıştım. 'Hiç kimseyi seçmedim ben.'

'Seçmişsiniz' demişti, kendinden tümüyle emin. 'Sözcükler yalan söyler ama çizgiler asla. Belki birini seçtiğinizin kendiniz bile farkında değilsiniz ama seçmişsiniz.'

Yüreğimi yokluyorum. Yok. Gerçekten yok. O adamın sesi kulaklarımda hâlâ yankılanıp durmasa içim daha da rahat edecek ama neye güveneceğimi kestiremiyorum bir türlü.

Peki, ya haklıysa?

Ya haklıysa?

Katil olmaya böylesine yakın mıyım artık? Katilliğimi farkına bile varmadan kolayca kabullendim mi? Bu kadar mı hepsi? İnsan birini öldürmeye karar verirse hiç mi vicdan azabı duymaz, yüreği bir zerre olsun sızlamaz mı?

Yok işte. Yok hiçbiri.

'Belki de o adamı çizgilerle kandırmayı başardım' diye düşünüp, yüreğimi soğutmaya çalışıyorum. Ama bunu her düşünüşümde eklemeden de edemiyorum: "Hadi onu kandırdım diyelim, ya kendimi? O eskizlerde ne gördüğümü biliyorum ben." Öyleyse farkında bile olmadan birini gerçekten seçtim mi? Bilmiyorum. Ama ya seçtiysem?

O zaman kimdi bu?

Aklıma gelen hiç kimse yoktu, diyecektim ki birden olabilecek en iyi adayı buluverdim. Daha doğrusu listemin hep en üst sırasında duran ama kendini sık sık unutturan bu aday tabii ki Nesrin Hanım'dan başkası değildi.

Birini gerçekten seçtiysem –ki seçmedim– bu kişi bir tek o olabilirdi.

Bu yüzden mi onu kolay unutuyordum? Yoksa kolay unutacağımı bildiğim için mi onu seçiyordum, bilmiyordum ama tek aday oymuş gibi görünüyordu.

Bu yüzden mi sabahın bu kör vaktinde, bu havada gidiyordum Reyhan'ın evine? Her şey planladığım gibi giderse ve ben o evden istediğimi alabilirsem gerçekten öldürebilecek miydim Nesrin Hanım'ı? Hazır o kadının Kamil Bey'in metresi olduğunu öğrenmişken bunu yapmak belki o kadar da zor değildi. Madem o adam deh-

şeti görmeyi bekliyordu; al işte sana en alâsından dehşet. Madem birinden öldürmesini istemek bu kadar kolaydı, al sana ölüm. Ben de seçimimi senin metresinden yana kullanıyorum. Şaşırmaca, gücenmece yok artık bundan sonra. Sana istediğini vereceğim, ben istediğimi alınca.

İçimde ancak köşeye kıstırılmış bir hayvanın duyabileceği bir öfke büyüyor. Büyüyüp boğuyor beni. Bir hınca dönüşüyor. Bir nefrete. Kalbim yerinden fırlayacakmış gibi deli deli atıyor. Zor nefes alıyorum. Camı açıyorum. Derin derin nefesler çekiyorum içime.

"Yolumuz az kaldı" diyor şoför, bana doğru bakarak. "Birazdan Yedikule'de oluruz."

Evet, az kalmış. Birazdan evde olacağım. Birazdan, Reyhan'ı zor da olsa uykusundan uyandıracak, sabahın köründe gelişimin sebebini bir an düşünüp, düşündüğümden korkacak, bu korku yüzünden inandırıcı gelmeyen, ayaküstü bir yalan uyduracağım. Ardından derin bir uykuya dalacak ve uykumda nefretle dolup taştığım bu anları kolayca unutacağım. Uyandığımda da her zamanki Mikail'e dönüşeceğim ama daha o eve gelmediğim için öcünü alabileceğim şeyleri tatlı tatlı düşünmeye devam ettim ve Gamze'nin, yani eski karımın da Nesrin Hanım'ın arkadaşı olduğunu hatırlayarak zevkle sırıttım.

Belli ki artık görüşmüyorlardı. Ama küçükken kardeş gibiymişler. Demek ki Gamze'ye karşı duyduğum öfkeyi de ondan çıkarabilirdim. Öyle ya, *"Geçmiş hep sürer"* diye yazmıştı Yalçın o öykü kitabında. Eğer yine haklıysa, süren bir geçmişin intikamını kolayca alabilirdim.

Taksi, surların arasından Yedikule'ye girerken bu yağmurlu havada, bu geç vakitte buraya neden geldiğimi bir kez daha aklımdan geçirdim ve Reyhan'a sıralayacağım bahaneleri bir çırpıda geçip, en azından kendime karşı dürüst olmak için, asıl nedene geldim.

Hayret, bu kez karanlık düşüncelerimden de ürkmedim. Üstelik Reyhan'a sezdirmeden almaya geldiğim anahtarları elimle koymuş gibi bulacağımdan da emindim.

-5-
"Anahtarlar"

...o gün başıma gelenler çoktan olup bitmiş, benimle ilgisi olmayan şeylermiş gibi göründü gözüme.
(Yeraltından Notlar / Dostoyevski)

Asansör, yorgun gövdemi, aynaya bulaşan dalgınlığımı, huzursuz elimin uzantısına dönüşmüş naylon ruloyu –hepsi birbirinden ağır bir yükmüşçesine– her zamankinden de beter bir homurdanmayla zemin kata taşıyordu; ama benliğim o evin içindeydi hâlâ.

Kabinin çiçek bozuğu aynasında yüzüme dalgın dalgın bakarken, bir yandan da yatakta, uykudan yeni uyandığım saatlere dönmüş gibi oldum. Sırtüstü uzanmışım, tavanda gezinen küçük örümceğe izliyo-

rum. Onun lambanın çevresinde bir daire çizmesini seyrediyorum dikkatlice. Reyhan'ın fısır fısır çıkan sesini işitiyorum. Anlaşılan birisiyle konuşuyor telefonda. Kiminle konuştuğunu merak ediyorum.

Asansör, kendi küçük depreminin sarsıntısıyla sertçe durup düşüncelerimi de yerinden oynatınca, ilk uyandığımda, Reyhan'ın kiminle konuştuğunu değil, yokluğumda, üst kat komşularımın sevişip sevişmediklerini merak ettiğimi hatırladım da apartman kapısından çıkana kadar kendi kendime gülümsemeden edemedim bir süre.

Haftalardır onların sesini duymaz, kuleyi sallayan depremden beri seviştiklerini hiç mi hiç işitmez olmuştum. Bir zamanlar, yaklaşan depremin bütün şehri yerle bir edeceğine içten içe inanan ve kıyamet kopmadan önce son arzuları doya doya sevişmek olan insanlara özgü bir aymazlık içinde sevişmişlerdi de kulenin sallanmasının ardından bunu artık akıllarına bile getirmez olmuşlardı sanki. Tıpkı, depremden söz etmeyi birdenbire kesiveren şehir gibi.

Ama belli mi olur, belki de ben o evden uzaktayken, şimdi yeniden eski hallerine dönmüşlerdi. O zaman bu yaklaşan yeni bir depremin habercisi miydi?

Oysa depremi beklemekten çoktan vazgeçmiş sokak tenha ve ıslaktı. Anlaşılan ben uyurken yine yağmur yağmıştı. Yoğun, insanı baştan çıkaran bir toprak kokusu duyuluyordu; ama gökyüzünde güvercin kümesi gibi duran gri bulutlar hafiften aralanmış, avuç içi kadar küçücük bir gökyüzü parçası tam tepemde mavi mavi ışıldamaya başlamıştı. Bu mavilik, bir umut vermekten çok sanki yeni bir başlangıcı mimliyor; dün gece Kamil Bey'in yüzünde beliren karanlık memnuniyeti, meleği ya da bir hayali, babamla gittiğimiz filmleri bana aynı anda hatırlatıyor; belki de bu yüzden elimdeki ruloyu gökyüzüne doğru bir hışımla savurma isteğiyle dolduruyordu içimi.

Gökyüzüne bakarken aklımda bir film vardı, aklımda o filmden aldığım ve çizgilerin arasına –biraz eğip bükerek– ustaca yerleştirdiğim kapkara bir taş vardı. Dümdüz ve pürüzsüz, kocaman, tek parça bir taştı ve dehşetin tüm renkleri içinde saklıydı. O taş ortaya çıktıktan hemen sonra insanların ilk atası –belki de bizim bilmediğimiz tanrılara inanan maymunların ilk Kabil'i– eline geçirdiği ilk uyluk

kemiğiyle ilk Habil'i öldürmüş, ardından da zamansız bir meydan okumayla elindekini göğe fırlatmıştı...

Elimde, uyluk kemiği gibi tuttuğum rulo... İçinde eskiz kâğıtları ve kâğıtların üzerinde çizgiler... Çizgilerin arasına gizlenmiş, dehşetin ve esinin o pürüzsüz kara taşı...

Ben de bu yüzden mi birini öldürecektim? Bu yüzden mi gecenin bir yarısı Reyhan'ın evine gelmiş, onun koynunda her şeyi unutarak, tam sekiz saat mışıl mışıl uyumuş, uyandığımda da bir hırsız gibi anahtarları çalmıştım? Şimdi de üzeri dikenli tellerle çevrili istasyon duvarı boyunca, dünyanın ilk günü ıssızlığına gömülmüş perona doğru yürürken, başka bir suçun ardına bu yüzden mi düşmüştüm?

Peronda kimsecikler yoktu. Bir başıma ayakta dikilip Reyhan'ın evine doğru bakmaya fırsat bulamadan banliyö treni geldi. Girdiğim vagon da tıpkı istasyon gibi boştu. Kapının kenarındaki koltuğa oturdum ve tren daha hareket etmeden, o evden gizlice yürüttüğüm küçük para cüzdanını çıkardım cebimden. Klipsini açtım ve içindeki anahtarları parmaklarımın arasında, gerçek olup olmadıklarını anlamak istercesine sımsıkı tuttum.

Bir zamanlar babamın avucuma boşalttığı sözcüklere baktığım gibi, merakla seyrettim bu üç anahtarı. Sonra düdük çaldı mı, duymadım; ama tren yavaşça hareket etti ve beni gecenin bir vakti geldiğim evden uzaklaştırırken, düşüncelerim yatakta uyandığım vakte hızla geri döndü.

O yatakta yatarken, Reyhan'ın telefonda birisiyle konuştuğunu işitiyordum ama ne söylediğini duyamıyordum doğrusu. İçimdeki merakla, bir anda üst kat komşularımı düşünmekten vazgeçmiş, gecenin bir vakti buraya neden geldiğimi hatırlamış, hızla yataktan fırlayıp, kulağım Reyhan'ın zaman zaman kaybolan sesinde, gardırop ile duvar arasındaki köşede duran çeyiz sandığına doğru ürkek adımlarla yürümüştüm.

Yürürken Reyhan'ın konuşmasına kulak veriyor, kısık sesle konuştuğu için ne dediğini anlamıyor ama sesinin tınısını takip edebildiğim sürece yakalanmayacağımı, hızlanmış nabzımın atışları arasında kolayca hissediyordum da.

Sandığın olduğu köşeye vardığımda, dizimi yere dayayarak çömelmiş, Reyhan'ın sesini hâlâ duyabildiğimden emin olunca elimi uzatıp, kilidin üzerinde duran anahtarı hafifçe çevirmiştim. Küçük bir tık sesi çıkmıştı. Bir an bekledim ama ses şüphe uyandırmayacak kadar hafifti; ama aceleyle açtığım kapak eski, ağır bir kapı kanadı gibi içli bir makamla gıcırdayıverdi. Bir anda donup kalmıştım.

Bu gıcırdamayı Reyhan da duymuş muydu yoksa?

Tekrar ses çıkaracak diye kapağı da kapatamıyor, sessizliğe kulak vermiş, tedirgince bekliyordum. Reyhan da susmuştu birden. Artık sesi duyulmuyor, belki telefonda konuşan kişiyi ya da pürdikkat içerisinin sessizliğini dinliyordu.

'Şimdi içeriye girecek' endişesi içinde, öyle ne kadar zaman geçti, bilemiyorum. Yüzümden akan terler burnumun ucundan şıpır şıpır damlıyor ve sandığın üzerine düşüp, bu suskun dünyanın merkezini mimleyen tok bir sese dönüşüyordu. Kapının dışında ise hâlâ hiç ses yoktu. Sadece bekliyordum ve bekleye bekleye, düşen ter damlalarından çıkan sesi de işitmez, bütün gövdemi hissetmez ve ne yaptığımı artık hiç düşünmez oldum.

Çeyiz sandığının kapağını tuhaf bir akıl tutulmasıyla, sanki anlık bir bilinç kaybıyla tümüyle açtım. Üst üste dizili el emeği göz nuru dantellerin, Mardin'in maharetli kadınlarının hazırladığı telkari örtülerin, rengârenk kumaşların arasında küçük para cüzdanını arandım durdum; ama telaşımdan olacak, onu bir türlü bulamıyordum.

Oysa hep gözümün önündeymiş. Bir hırsız gibi aceleyle ona uzandım ve hızlıca kapattım sandığın kapağını. Hayret, böyle birden kapatınca gıcırdama sesi de çıkarmadı ama çoktandır Reyhan'ın sesini duymadığımı, daha doğrusu artık o sese kulak vermediğimi fark ettim ve o an yakalanacağımı korkuyla hissettim.

Hızlı adımlarla yatağa girmiş, kalbim küt küt atarken, ben elimdeki küçük para cüzdanını yastığın altına sokacak zamanı ancak bulabilmiştim ki, kapıda Reyhan belirmişti.

Reyhan'ın kapıdaki hali, bir sonraki istasyonda gürültüyle duran trenin gacırtılı sesleri arasında yavaş yavaş silindi. Vagonun kapıları açıldı ve içeriye, elinde katlaya katlaya kâğıt tomarına dönüştürdüğü bir gazete parçası tutan gençten biri girdi. Birbirimize şüpheyle bak-

tık. İlk gözüme çarpan, yüzündeki korkunç yara izi oldu. Kabukları kurumuş, kabartılı bir yara, yüzünün sol yanını kaplıyor; kuşkuyla bakan küçük, sarı gözleri bu yaralı, karanlık yüzde daha da ürkütücü görünüyordu.

Bakışlarını benim üzerimden çekip, bunu yapmaya alışkın gözlerle sağa sola bakındı ve içeride hiç kimsenin olmadığını anladığında diğer cam kenarına, arka çaprazıma geçip oturdu. Oturduğum yerden onu göremiyordum; ama bana baktığından, beni kontrol ettiğinden ve harekete geçmek için uygun anı beklediğinden emindim. Belki de birazdan, sessizce arkamdan yaklaşıp tırtıklı bıçağını gırtlağıma dayayacak, elimde avucumda ne varsa almak isteyecekti.

Böyle olacağından nerdeyse emindim çünkü tanıyordum onu. Ne de olsa hastane penceresinden izlemiş, izlerken bebeklik fotoğraflarını merak etmiş ve başka bir gün şişman adamın cüzdanını aşırdıktan sonra rayların arasında o karanlık yüzünü, o gazete tutan elini paralayışına şahit olmuştum.

Anlaşılan şimdi de beni gözüne kestirmişti. Belki para edeceğini düşünüp elimdeki paftaları da almaya yeltenecekti. Bir an vagondan çıkmayı düşündüm ama yerimden kalkmaya fırsat bulamadan tren hareket etti. Sanki onları çaldırmak istemezmişçesine avucumdaki anahtarları daha bir sıkı tuttum. Rulonun ucuna daha bir sıkı yapıştım ve alnımda birikmeye başlamış ter damlalarını anahtarları tuttuğum elimin tersiyle sildim.

İşin ilginci, içimdeki gerilim ve tedirginlik arttıkça bu trenden, bu vagondan uzaklaştırıyor, gözümün önünde bir film banyosu gibi beliren, Reyhan'ın odaya girdiği ana geri dönüyordum.

Yüzünde ne bir gülümseme vardı ne de sabaha karşı eve girerken gözlerinde gördüğüm ve bütün yorgunluğumu unuttuğum o uyku mahmurluğuna bulanmış sevecenlik dolu bakış. Gergin, sinirli ve kederli görünüyordu.

Sorarcasına bakmıştım yüzüne. Bir süre konuşmadan durmuş, konuştuğunda da,

"Niye benden gizledin?" olmuştu ilk sözü.

Neden söz ediyordu? Birdenbire neden böyle tuhaf davranıyordu? Oysa sabaha karşı eve geldiğimde hiç de kötü karşılamamıştı

beni Reyhan. Ağzımda geveleyip durduğum laflara o uyku sersemliği içinde inanmış görünüp sevimli haliyle gözlerini ovuşturarak bana sıcacık sarılmış, söylediklerimi yarım yamalak dinleyip, o saatte gelmemden bile yeterince memnun olmuştu. Peki, ne değişmişti şimdi böyle? Ondan gizlediğim hangi gerçeği öğrenmişti en sonunda?

"Neyi gizlemişim?" diye sormuştum şaşkınca. Gizlediğim öyle çok şey vardı ki, içlerinden hangisini seçip çıkarmam gerektiğini bilemiyordum doğrusu.

Bir şey söylememişti. Yanıtı yüzümden anlamak istercesine dik dik bakmaya devam etmişti sadece. Neler olup bittiğini anlamaya çalışarak, yatakta doğrulup oturdum. Ama hareket ederken bile yastığın altına gizlediğim küçük cüzdanı fark etmemesi için yeterince özen göstermiştim. Oturduğumda bir kez daha merakla sordum.

"Söylesene neyi gizlemişim?"

"Şimdi aldığın işi" demişti tane tane, "bir zamanlar nişanlımın yaptığını neden gizledin benden?"

Demek mesele buydu.

Ben ağzımda bir şeyler geveleyecekken, "İnkâr etmeye kalkışma hiç" diye devam etmişti: "Biraz önce yanında taşıdığın rulodaki çizimlere baktım. Aynı arazi olduğunu anlamak zor olmadı benim için."

Nerdeyse meraklı bir hevesle, 'Beğendin mi?' diye soracaktım. Ama yüzündeki ifadeden anlıyordum ki etkilenmemişti o çizimlerden. Dehşeti fark etmemiş, çizgilerdeki olağandışılığı, karanlık canlılığı hiç görmemiş, o tasarımın bir eşi benzeri olmadığını, kolay kolay da olamayacağını hiç anlamamıştı. Bu da beni hüzünlendirdi nedense. Sevdiğim kadının yaptığım işi takdir etmemesinden duyduğum üzüntü o anın can sıkıcı, tedirgin havasını bile unutturuyor; kederlerin, şüphelerin ve umutların üzerini koyu bir sis gibi örtüyordu. Ne diyeceğimi bilemeden sustum bir süre.

"Sustuğuna göre inkâr etmiyorsun" demişti Reyhan.

"Sen nereden duydun?" diye sormuştum, sakin durmaya çalışarak.

"Can aradı biraz önce. Telefonla konuştuk. Senden ve aldığın işten, yaptığın çizimlerden söz etti."

Bunu duyar duymaz, listemde ilk sırada duran kadının, Nesrin Hanım'ın adını sildim ve yerine Can'ı özenle yerleştirdim. Bunun verdiği tuhaf bir huzurla,

"Sen o çizimleri bana gösterene kadar, nişanlınla aynı işi aldığımızdan bile haberdar değildim" dedim Reyhan'a. Sesimdeki çatlaklığı bastırmaya çalışarak ekledim: "Öğrendikten sonra da söyleyip söylememek konusunda çok düşündüm. Hatta Ahmet de bana söylememem gerektiğini sıkı sıkıya tembihleyip durdu. Tek amacım seni daha fazla üzmemekti."

"Ama Can başka bir hikâye anlatıyor" dedi Reyhan, gergin bir şekilde. "Güya en başından beri nişanlımın çizimlerinin peşindeymişsin."

"Sana bu mantıklı geliyor mu?" diye sordum, yüzüme en masumundan bir maske geçirerek. "Çizdiklerimin nişanlınınkinden ne kadar farklı olduğunu görmedin mi?"

Onu kolundan tuttum, yanıma oturttum.

"Sana söylemek hiç içimden gelmedi, inan bana. Haklısın, senden gizledim. Ama söylesem seni üzmekten başka ne işe yarayacaktı ki? Ben sadece aramızı hiçbir şey bozsun istememiştim" diyerek sarıldım ona.

"Bilmiyorum" dedi tereddütle. Kendini hafifçe geri çekmiş ama yataktan da kalkmamıştı. "O çizimler nişanlımın ölümüne sebep oldu belki de. Onlardan hiç hoşlanmamıştım. Şimdi bir de bu geldi başımıza."

Yüzünü örten saçlarını parmağın ucuyla geriye, kulak arkasına doğru atarken,

"Endişelenme" dedim. "Kendini boş yere de üzme. Can ile de görüşme artık. Aklını bulandırmaktan başka bir şey yapmıyor. Eski nişanlınla tesadüfen aynı işi almışız ne var ki bunda? Yoksa ne ben senin nişanlını tanıyordum ne de aynı işi aldığımızı biliyordum."

Tren, beni bu düşüncelerden koparmak istercesine iniltili sesler çıkararak bir kez daha durdu. Başımı dışarıya doğru çevirince bir zamanlar babamın yattığı hastanenin toz yeşili cephesini tanıdım hemen. "Hayret?" diye geçirdim içimden, "Ne çabuk geldik bu istasyona? Bir önceki istasyonu hangi arada geçtik?"

Tedirginlik içinde biri daha trene binsin diye bekledim ama kimse binmedi. Vagondan çıkmak için ayağa kalktım, başımı yavaşça geriye çevirdim. Vagon tümüyle boştu. Bebeklik fotoğrafları olmayan adam ortalıkta görünmüyordu. Belki bir köşeye, koltukların arasına gizlenmişti de bir plan kuruyordu. Ya da hiç fark ettirmeden vagondan çıkmıştı ama bütün bunlar ne zaman olup bitmişti, hiç anlamıyordum doğrusu.

Yoksa Reyhan'ı düşünürken, rüyalara ne zaman dalıverdiğini anlamayan yorgun ve mutsuz biri gibi uyuyup kalmıştım da, bir önceki istasyonda durduğumuzu bile fark etmemiş miydim?

Bunları düşünürken, ayakta durup, bir zamanlar her odasında, beyaz boyalı her demir yatağında babamın yattığına inandığım hastane binasına doğru baktım uzun uzun. Sanki duvarların ardında babam hâlâ beni bekliyor gibiydi. "Ah baba" diye geçirdim içimden, "belki ben de değişmek için senin gibi ölüm döşeğini beklemeliydim. Şimdi değil, bir hastane yatağına boylu boyunca uzanmışken değiştiğimi hissetmeliydim. Böylesi bir tuhaf oluyor, inan bana. İşin doğrusu yoruyor beni."

Hastane duvarlarının arkasından ya da artık mezarın öte tarafından bir yanıt, bir işaret gelir diye bekledim ama elbette gelmedi o işaret. Bana bir ipucu verebilecek, varlığıyla iyi kötü bir yol gösterecek biri de trene binmedi. Belki de ortadan kaybolan o karanlık suratlı adam bir işaretti. Elimdeki avucumdakileri almaya kalkışması, paramı, çizimlerimi ya da anahtarları çalması gittiğim yönden alıkoyabilirdi beni. O zaman değişmek için ölüm döşeğini huzurla bekleyebilirdim belki ama işte öyle olmamış, sanki adam trene hiç binmemişti.

Tren hareket ettiğinde, eski yerime oturdum. Hastane binası, yavaş yavaş ardımda kalıp, pencerede kayboldu. Gözümün önünden eski evler, bulutlar, apartmanlar, ağaçlar, çamurda oynayan çocuklar, askeri binalar, duvarlar ve yine bulutlar hızlı hızlı geçip giderken ve yansımam pencere camında bir görünüp bir kaybolurken, bir an ruhumun sanki bedenimden çıktığını, trenin dışından, camın öte tarafından bana baktığını, sonra da hayal gibi süzülüp uzaklaştığını hissettim.

O hayal süzüle süzüle, gideceğim binanın önüne benden çok önce varıp niş yerleri meleksiz bırakılmış apartmandan içeriye sessizce girdi. Toza ve kasvete gömülü ofisin küçük antresinde hiç oyalanmadan, şerit perdelerin arasından sızan loş bir ışıkla aydınlanan odaya geçti ve kitapların önünde durunca da, zihnime asılmış bir görüntü gibi donup kaldı. Bedenim o görüntüyle yer değiştirene kadar da gözümün önünde öylece duracaktı.

Yarım saat kadar sonra, bu kez avucumda sımsıkı tuttuğum anahtarlarla ofise girdiğimde o hayali, kitapların önünde beni beklerken buldum. Kitaplara doğru elimi uzattığımda ise zihnimden uçup gitti.

Yalçın'ın kitabını diğerlerinin arasından sıyırıp aldım. Kitabın yıpranmış kapağı, Mia'nın bana hediye ettiğinden daha farklıydı ve biraz acemice basılmış görünüyordu. "Belki de adamın şiir kitabı gibi kendi bastırdığı bir kitap bu" diye düşünürken tuhaf bir duyguya kapıldım. Ofiste yalnız değilmişim duygusuna. Bir ses mi duymuştum, bir tıkırtı mı işitmiştim, emin değildim ama sanki ofiste biri daha vardı.

Nabzım, şakaklarımda zonklayarak atarken, nefesimi tutup bekledim. Tozlu bir sessizliğe kulak kabarttım. Duyduğumu zannettiğim sesi yeniden duymak istiyor ama aslında istemiyor, sadece endişelerimi yatıştırmaya çalışıyordum; ama içeride birisinin olduğunu her düşünüşümde, en son trende gördüğüm o yaralı yüzlü adam geliyordu gözümün önüne.

Çıt çıkmıyordu. İçeride birisi varsa bile hiç kıpırdamıyor, ses çıkaracak bir şey yapmıyordu belli ki. Elimde kitap, ürkek adımlarla odadan çıktım. Loş bir karanlığa gömülü küçük holde küçük adımlarla yürürken başıma neler gelebileceğini korkuyla düşünüyordum.

Holün solundaki odanın kapısını aynı korkuyla açarken, "Şimdi şurada birisi bir köşeden fırlayıp bıçakla göğsümü deşiverse kimsenin ruhu bile duymayacak" diye geçirdim içimden. "Cesedimin kokusu bütün apartmanı sarana kadar da nerede olduğumu kimseler bilmeyecek."

Sahi, burada ölüp kalırsam en çok kim merak edecekti acaba beni?

Kapının arkasını, masa altlarını, dolap içlerini çekine çekine kontrol ederken, "Reyhan mı?" diye sordum kendime. "Ahmet mi?"

dedim odadan çıkarken. Diğer odaya girmeden önce, "Yoksa kız kardeşim mi?" diye ekledim, onun beni merak eden en son kişi olacağını bile bile.

Hayır, ofiste kimsecikler yoktu. Son açtığım kapı da bir tuvalete açılıyordu. Elimdeki kitabı karşı odadaki masaya bıraktım, tuvalete girdim. Çıktığımda kitabı tekrar elime aldım ve onca zamandır fark edemediğim o tuhaflığı, daha doğrusu o eksikliği önce parmaklarım hissetti.

Kitabı çevirip arka kapağına baktım şaşkın şaşkın. Ne tuhaf, yazarın fotoğrafı kapaktan kesilip çıkarılmıştı. Kapak, belli ki maket bıçağıyla oyulmuş, oyulurken özen gösterilmiş, kesikler çerçevenin dışına taşmamıştı bile.

Reyhan'ın nişanlısının yaptığı o ölüm listesindeki son kişiyi de sanırım bulmuştum. Şimdi evimde, yatak odasındaki gardırobun diplerinde, sarı bir zarfın içinde duran o fotoğraf, bir zamanlar bu arka kapaktaydı demek ki. Ama kitabın arka kapağına sanki orada hâlâ bir fotoğraf varmışçasına şaşkın şaşkın bakarken kendime şu soruları da sormadan edemedim:

O mimarın aklından geçen hangi düşünce, yüreğinden geçen hangi kötücül istek bir yazarı ölüm listesine sokmuştu? Reyhan, Yalçın'dan hiç söz etmediğine ve zarfın içindeki resim gerçek bir fotoğraf olmadığına göre, tanıştıklarını bile zannetmediğim bu yazarla, o mimar arasında nasıl bir bağ vardı ki biri diğerinin ölüm listesine girmişti?

Düşünüp duruyor ama bana mantıklı gelecek bir yanıt da bulamıyordum doğrusu. Gerçi, yanıtını bilmiyor olmak, bir yanıtı olmadığı anlamına elbette gelmezdi. Hoş, bu sözün bile şu elimde tuttuğum kitapta yazılı olduğunu düşününce, uzun bir süre gülümsemekten alıkoyamadım kendimi.

"Peki, Mia'nın bana hediye ettiği kitabın arka kapağında fotoğrafı olmasına rağmen, o zarfın içinden çıkan resmin Yalçın'a ait olduğunu neden hiç anlamadım?" siye sordum bu kez de. Ben mi çok dikkatsizdim yoksa yüzündeki sakal, tanınmayacak kadar çok mu değiştirmişti onu? Çünkü şimdi bile o iki fotoğrafı gözümün önünde yan yana getiriyor ama hâlâ ikisinin aynı kişi olduğunu çıkaramıyordum.

Kitaplığın olduğu odaya aceleyle geri döndüm. Bu kez üç beş kitabı bir seferde çekip çıkardım. Kitapların ardında bıraktığı boşluktan merakla baktım. Yanılmamışım. Orada bir silah duruyordu. Uzanıp onu aldım.

Küçük ve ağırdı.

Belki filmlerde hep öyle yaptıkları için onu belime soktum. Üzerimde ceket olduğu için kimsenin fark etmeyeceğini umuyordum.

Kitapları da yerine özenle yerleştirdim ama Yalçın'ın öykü kitabını değil. Onu yanıma alacak, fotoğrafın o boşluğa uyup uymadığından kesin emin olacaktım.

Masanın üzerinde duran kitabı ve çizimlerin durduğu ruloyu alıp çıkmaktan başka bir şey düşünmediğim bir anda, aniden telefon çalmaya başlayınca, korkuyla sıçradım yerimden.

Gözüm telefona takılıp kalmıştı. Ne yerimden kıpırdayabiliyor, ne de ahizeye elimi uzatabiliyordum.

Telefon ise ısrarla çalmaya devam ediyordu ve zilin her çalışında beni aradıklarına dair bir his gittikçe güçleniyordu içimde.

Burada olduğumu kim bilebilirdi ki?

İlk aklıma gelen Nesrin Hanım oldu. Ne de olsa olmadık yerlerde beni bulmakta üstüne yoktu. Sanırım beni şaşırtmaktan hoşlanıyordu. Bunu düşündüğüme göre demek ki eskisi kadar kolay unutamıyordum onu. Şimdi telefonu kaldırıp, daha alo demeden onun adını söylesem benim kadar o da şaşırır mıydı?

Telefon birdenbire sustu.

Kitabı elime aldım. Ruloya doğru uzandığımda yeniden çalmaya başladı. Açayım şu telefonu, diye geçirdim içimden. Tam uzanırken, düşündüm de: belki de arayan Reyhan'dı. Sandıktan anahtarları yürüttüğümü fark etmiş, nereye geldiğimi tahmin ettiği için de bir hışımla telefona sarılmıştı.

Eğer arayan oysa açsam da açmasam da artık değişen bir şey olmayacaktı. Çünkü Reyhan, anahtarları aldığımı biliyorsa artık hiçbir şey onarılamazdı aramızda. En iyisi bazı şeyleri şimdiden çözmekti. Israrla çalan telefona doğru uzandım ama ahizeye dokunmuşken, ateşe değmişim gibi geri çektim elimi. Sonra birden karar verip ahi-

zeyi kaldırdım, kulağıma merakla dayadım. Daha bir şey söylememi beklemeden,

"Orada ne yaptığını biliyorum" dedi, duymayı hiç beklemediğim bir erkek sesi. Uzun bir yokuşu nefes nefese tırmanmış gibi kesik kesik çıkıyordu sesi. "Ne aradığını biliyorum" diyerek devam etti. "Ağzımı sıkı tutmamı istiyorsan Caferağa Medresesi'nin avlusunda bekliyorum seni."

-6-
"Medrese Avlusu"

Kolayca anlaşılır öldürenler. Ama ölümü böylesine usulcacık içinde barındırmak ve kızgın olmamak anlatılmaz bir şeydir.
(Duino Ağıtları / R. M. Rilke)

Kemerli kapıdan içeriye girdim ve revaklarla çevrili medrese avlusunu hep hatırladığım gibi buldum. Eskiden aklıma nasıl yer etmişse tıpatıp öyle.

Bir zamanlar bu sessiz, bu küçük avluda uzun saatler geçirmiş, medresenin rölevelerini eskiz kâğıtlarının üzerine hevesle çizmiş ve sonunda da avlusuna *akıllara ziyan* cam bir piramit kondurmuş toy bir mimarlık öğrencisiydim. Şimdi revakın başladığı köşede durup, gü-

neşli avluya bakarak oyalanırken, değiştiğimi, bunca yıldır olduğum kişiden yavaş yavaş uzaklaştığımı tuhaf bir kederle hissettim.

Avlu boştu. Sadece bir kişi, Reyhan'ın eski nişanlısının ortağı, ağzı ahşap kapakla kapalı kuyunun ve bir lahit gibi görünen mermer su haznesinin hemen yanındaki masada, görünmez bir öfke bulutunun ortasında kıpırtısızca beni bekliyordu. Keyifsiz, isteksiz adımlarla salına salına yanına gittiğimde, Can'ın ilk lafı,

"Medresenin yerini düşündüğümden kolay buldun" oldu.

Ne ayağa kalkmış ne de elini uzatmıştı; ama ben yine de onun sakinliğinde düşmanca olmayan bir yan bulmuş olmalıyım ki,

"Öğrenciyken burayla ilgili bir proje hazırlamıştım" dedim.

Onun da fakülte günlerine ilişkin bir iki laf edeceğini iyimserlikle düşündüm. Ama medresenin huzurundan nasibini almamış bu genç adam, öğrenciyken ne benim ne de kendisinin hangi çılgın projelerle uğraştığımızı düşünmek istemediği için, eliyle karşısındaki boş sandalyeyi göstererek,

"Otur lütfen" dedi. "Konuşmamız lazım."

Ses çıkarmadan oturdum. Elimde gezdirip durduğum naylon ruloyu yanımdaki sandalyeye, ofisteki kütüphaneden aldığım kitabı ise masanın üzerine bıraktım yavaşça. Belimdeki silahı da –sanki hâlâ orada olduğundan emin olmak istercesine– üstten üstten hafifçe yoklarken,

"Beni mi takip ediyorsun?" diye sordum birden.

Şaşırdı. Böyle bir tepki beklemiyordu anlaşılan. Suratına dik dik bakarken, *'Dur bakalım'* diye geçirdim içimden, *'bugün daha çok şaşıracaksın sen.'* Yanıt vermek yerine o da gözlerini yüzüme dikti. Sanki bir suçu itiraf etmemi beklermiş gibi,

"Ortağımın ofisinde aradığını bulabildin mi bari?" diye sordu.

Aramızdaki gerilimin elle tutulur, gözle görülür somut bir nesneye dönüşmüş iplikçikleri tuhaf bir hazla titreşirken, umursamaz bir tavırla mırıldandım:

"Sence ne arıyordum ki o ofiste?"

Dudaklarını gererek hafifçe gülümser gibi yaptı. Bir şey söylemeden önce, dün geceki sağanak yağmurun ardından şimdi güneşin ılık keyfini süren bir ağustosböceğinin uzayıp giden cırcırlarını dinledi

bir süre. Sonra da bütün iplerin kendi elinde olduğunu gösterircesine, aynı sakinlikle,

"Oraya giren sensin" dedi, "ben değilim." Başını hafifçe arkaya doğru çevirdi; uzun zamandır çay ocağı olarak kullanılan köşedeki odaya doğru bakarak ocakçıyı arandı gözleri. "Varsa çay içeceğim ben. İster misin?"

Bu teklife nasıl hayır diyebilirdim. Çaylarımız gelene kadar yine sustuk bir süre. İnce belli cam bardakta değil de porselen fincanda gelen çayından bir yudum alıp,

"Reyhan'a bu olup bitenleri nasıl açıklamayı düşünüyorsun?" diye sordu.

"Neyi?" dedim, bir kez daha bilmezden gelerek. Sakince çayımı içmeyi sürdürdüm ama söylediğim onu bu kez sesli sesli güldürmeyi becermişti. Gülmeyi kesince, birden ciddileşerek,

"Bu oyunların sonu yok, biliyorsun değil mi?" dedi. "O yüzden sadede gelelim."

"Ne istiyorsun?" diye sordum ben de sakince.

"O çizimleri istiyorum tabii. Eski ortağımın yaptığı çizimlerin sende olduğundan eminim. Onları bana vereceksin." Eliyle yanımdaki sandalyenin üzerinde duran ruloyu işaret ederek ekledi: "Yoksa yanında mı gezdiriyorsun?"

"Aradığın bunlar değil."

Dudağını bükerek "Öyle olsun" dedi. "Birazdan doğru söyleyip söylemediğini anlarız nasıl olsa."

"Neden arıyorsun o paftaları böylesine ısrarla? Ne yapacaksın o çizimlerle? Sonuçta onları sen yapmadın, öyle değil mi?"

"Seni hiç ilgilendirmez."

"İlgilendirir. Söyle bana, onları ele geçirmek için neden bu kadar uğraşıyorsun? Ha, sakın yine eski ortağının adını yaşatma martavalını okumaya kalkma bana."

Bir süre sustu. Sonra önümdeki kitabı kendine doğru yavaşça çekti ama eline almadı. Uzun, düzgün biçimli parmaklarını, elinin altındaki kitap kapağına ritmik hareketlerle vuruyordu. Bir süre o kitabı da görmeden kapağın bir köşesine takılıp kaldı bakışları.

"Hadi" dedi birden, acelesi varmışçasına. Parmakları kitabın üzerinde hareketsiz kalmıştı. "Oyalama beni. Yoksa her şeyi Reyhan'a anlatacağım. Bugün ona telefon açtığımdan haberin vardır mutlaka. Şimdi bir de seni o ofiste yakalamışken düştüğün durumu iyi düşün. Bunu Reyhan'a söylersem bir daha onun yüzünü göremezsin, biliyorsun. O yüzden çizimleri hemen bana vereceksin."

Yavaşça arkama doğru yaslandım. Yüzüne meydan okurcasına bakarak,

"Vermezsem ne yapacaksın?" diye sordum.

Yine güldü. "Düşündüğümden de mi aptalsın yoksa fazla mı cesursun anlamadım" dedi. "Anlamıyor musun, onları bana vermezsen her şeyi Reyhan'a anlatacağım."

"Belki de Reyhan göndermiştir beni?" dedim, şakacıktan söylermiş gibi. Kurulmuş bir oyun, bir tiyatro havası içinde. Onu kuşkuya düşürmeye hevesli... Elbette ikna etmeye çalışmaktan çok uzak. "O ofise gitmemi belki de Reyhan istemiştir, ne biliyorsun?"

"Öğrenmesi çok kolay" dedi, kurnazca. Başını hafifçe yana doğru çevirip, kapının yakınındaki telefon kulübesine doğru baktı: "Şuradan telefon açayım istersen ama eminim ki bunu istemezsin.

Onun baktığı yöne, telefon kulübesine bakarken, Can'ın bana oradan telefon açtığını düşündüm. Ortağının ofisine girdiğimi görünce, anlaşılan medreseye kadar nefes nefese yürümüş, hiç soluklanmadan telefona sarılıp beni aramıştı. O yüzden soluk soluğa çıkmıştı sesi. Başımı kulübenin olduğu taraftan çevirmeden,

"Çok isterim" dedim. "Ara hadi."

Başını tehdit eder gibi salladı bir iki kez.

"Peki" dedi en sonunda, "Ne yapayım, bunu sen istedin."

Sandalyesini geriye doğru itip kalkmaya niyetlendiğinde, hiç istifimi bozmandan, "Hazır Reyhan'ı aramışken, eski nişanlısını nasıl öldürdüğünü de anlatırsın ona" dedim, gözlerinin içine muzipçe bakarak.

Onun bir anda afalladığını görmek... Duyduklarına inanamıyormuşçasına şaşkınlıktan korkuya, korkudan inkâra sürüklenişini izlemek... Suratındaki bozgunun renklerini seçmek: Alı al. Moru mor. Beyazı kâğıt beyazı...

"Neler saçmalıyorsun sen?" diyerek parladı birden. "Ortağımı falan öldürmedim ben. Böyle iftiralarla kendini kurtarabileceğini zannediyorsan daha çok beklersin."

Bir şey söylemedim. Bir süredir suskun duran ağustosböceğinin yeniden ötmeye başladığını işiterek, onun keyfine eşlik edercesine, gülümsemekle yetindim.

"Senin bu saçmalıklarına daha fazla katlanamam" diyerek birden ayağa kalktı. "Şimdi gidip Reyhan'a her şeyi anlatacağım."

"Şimdi de ben senin cesaretine hayran kaldım" dedim gülümsemeye devam ederek. "Hadi git, anlat bakalım."

Bir süre ne yapacağını bilemez bir halde, dikilip kaldı öylece. Elimle işaret ederek,

"En iyisi yerine otur" dedim. "Buraya beni sen çağırdın. Şimdi kaçıp gitmek yok hemen öyle."

"Sadece meraktan soruyorum" dedi, yavaşça yerine otururken. "Böyle saçma bir fikre nereden kapıldın?"

Ne güzel de titrek titrek çıkıyordu sesi. Bir suçlu paniği ne de hızlı büyüyordu gözümün önünde. Benim her şeyi bilirmiş gibi duruşum, ne çok ürkütüyordu onu.

"Soruları artık sen değil, ben soracağım" dedim birden ciddileşerek. Ama bu ciddilikte bile filmlerden çıkma yapmacıklı bir tavır kolayca seziliyor olmalıydı. Acaba hangi filmdi? Başka zaman olsa şıp diye aklıma gelirdi. "Neyse" diye mırıldandım dalgınca, "şimdi cevap ver bana. Ortağının hiç silahı var mıydı?"

"Benim bildiğim yoktu" dedi, tutuk tutuk. Nasıl davranacağını bilemeden. Ne söylemesi gerektiğini tam kestiremeden.

Elimi, ceketimin altına sokup silahı yavaşça çıkardım. Masanın kenarından, namlunun ucunu göstererek,

"Bak" dedim, "bak. Şu elimdekini biraz önce ortağının ofisinden aldım. Şaşırdın mı?"

Gözlerini silahtan ayırmadan, "Beni vurmayı mı düşünüyorsun yoksa?" diye sordu, tedirgince.

"Umarım buna mecbur bırakmazsın beni" dedim, kararlı olmaya çalışan bir ses tonuyla. İsmini bir türlü hatırlayamadığım o filmden rol mü çalıyordum hâlâ yoksa sonunda babamın istediği türden adam

mı oluyordum, bilmiyordum; ama şimdi elimde bu alet varken sesimin bile daha farklı çıktığını hissediyordum. Bu da hoşuma gidiyordu doğrusu.

Ah şimdi bir de sigara olsaydı parmaklarımın arasında, tüten yoğun dumanıyla bu sahnenin esrarlı ve elbette gerçekdışı havasına nasıl da denk düşecekti. Hakkında, katil olduğuna inanmak dışında pek fazla bir şey bilmediğim Can belki de sigara içiyordu. Ondan bir tane istesem mi diye düşündüm ama hemencecik kafamdan kovdum bu düşünceyi. O zaman, zaten zar zor yarattığım bu esrarlı hava kaybolup gidecek, filmlerden aşırma bu sihirli sahne bir çırpıda silinecekti. Ben de kaderime razı olup, soğumuş, buz gibi olmuş çayımdan bir yudum daha aldım. Yüzümü buruşturdum. Silahı da yine belime soktum.

"Ortağımı öldürdüğüm gibi saçma bir fikre de nereden kapıldın?" diye sordu, silahı ortadan kaldırdığımı görünce biraz rahatlayan Can.

"Öldürmedin mi?" dedim, bilmiş bilmiş gülümseyerek.

"Anlaşılan sen kararını çoktan vermişsin. Öyleyse ne diye sorup duruyorsun?"

"Sana karşı açık olacağım" dedim bir sır verir gibi, yüzümü ona doğru yaklaştırarak, "Zamanı gelince senin katil olduğunu nasıl anladığımı anlatacağım ama şimdi sen anlat bana. Geçen sene ortağının yaptığı işi, bugünlerde benim aldığımı sana kim söyledi?"

Hiç ses çıkarmadan, hiç kıpırdamadan, sanki inat edercesine durdu öylece.

"Hadi ama" dedim, karşısındakini kandırmaya çalışan küçük bir çocuğun şımarık tavrıyla. "Sabah Reyhan'a bülbül gibi ötmüşsün. Belli ki birileri bir şey fısıldamış kulağına. Kamil Bey mi yoksa?"

"Bu konuda bir şey söylemeyeceğim" dedi birden dikleşerek. "İstersen hemen vur beni ama konuşmayacağım."

"Seni öldürmemden korkmuyor musun?"

"Korkuyorum" dedi, sesini kısarak, "elbette korkuyorum. Çünkü birini öldürmek, küçücük bir anın, hatta zamansızlığın içine sığar çoğu kez. Zamanın olmadığı bir anda da suç da pişmanlık da yoktur, öyle değil mi?"

"Böyle bir anı yaşadığın belli" dedim, bilmiş bilmiş.

Ardından bir süre sustuk yine. Susarken, onu gerçekten vurmak isteyip istemediğimi düşünüyordum ama o an aklımdan geçen başka bir şeyi sordum.

"Kamil Bey'in ofisini sen de görmüştün değil mi?"

"Evet" dedi sanki öfkeyle, "evet, o ofisi ben de gördüm. Tıpkı senin gördüğün gibi."

"Hoşuna gitti mi?"

Omuz silkti. Sanki bu konuda konuşmak istemiyordu ama birden fikrini değiştirmişçesine, "Hoşuma gitmişti" dedi dalgınca. "Evet, hoşuma gitmişti. Ortağım pek beğenmemişti ama ben bayılmıştım. Her şeyin, kardeşçe bir nefretin etkisiyle yapıldığını öylesine iyi anlamıştım ki, sorsalar orayı yapan kişinin Kamil Bey'in kız kardeşi olduğunu daha o dakika söyleyebilirdim."

"Mia!" dedim kendi kendime mırıldanırcasına.

"Mia" dedi Can da. "Niş yerlerinde melek heykelleri olan bir apartmanda yaşayan, yüzündeki hüzünle siyah beyaz film kadınlarını hatırlatan ama en çok kocasının yazdığı roman kahramanlarına benzeyen Mia..."

Daha da sayacaktı belki ama heyecanla kestim sözünü.

"Onu sen de gördün mü?" diye sordum şaşırarak. Mia'nın tıpkı gördüğüm gibi anlatılması birdenbire heyecanlandırmıştı beni. İçimi kıpır kıpır etmişti. Ama o 'hayır' dercesine başını salladı.

"Ben görmedim ama ortağım ondan öyle çok söz etti ki görmüş kadar oldum."

"Peki ya melek? Hiç melekten de söz etmiş miydi?" diye sordum, zıvanadan çıkmış halimle. Hani nerdeyse yerimden kalkıp yakasına yapışacak, sarsa sarsa ağzından laf almaya kalkışacaktım.

Benim coşkumdan etkilenmiş olacak ki, kestirip atmak yerine düşündü bir süre. Ama yine de "Hatırlamıyorum" dedi, en sonunda.

"Hiç mi bahsetmedi? İyi düşün!"

"Apartmanlarımızın tıpatıp birbirine benzediğini ama o binadaki niş yerlerinde iki tane melek heykelinin..."

"Hayır, hayır. Melek heykellerinden söz etmiyorum ben. Belki bir hayalden söz ediyorum, belki bir rüyadan, belki de..." dedim, sustum; aklımdan geçenleri sözcüğe dökemediğim için.

"Sadece" dedi Can, bir şeyleri hayal meyal aklına getirerek, "bir seferinde Mia'daki bir eksiklikten söz etmişti, ortağım. Omuzlarındaki meleklerden birinin olmadığından."

"Neden böyle bir şey söyledi ki?"

"Bilmiyorum ama bir kitaptan alıntı yapıyordu galiba. Söylediğine göre, hepimizin omuzlarında iki melek varken ya da öyle olması gerekirken onda bir tane duruyormuş. Diğer tek melek de doğal olarak Kamil Bey'in omuzlarındaymış. İyiliğin ve kötülüğün iç içe geçtiği sıradan bir insan ruhunu, ebeveynlerinden miras kalmış bir ev gibi, bir isim gibi, bir kişilik gibi paylaşmışlarmış."

Derin bir iç geçirdim. Sersemin teki olduğumu düşüne düşüne, Can'ın önünde duran kitaba doğru yavaşça uzandım. Elime alıp, sayfaları çevirdim ve çok geçmeden aradığım yeri buldum. Daha önce defalarca okuduğu kelimelerin ne anlama geldiğini yeni yeni anlayan bir çocuk şaşkınlığıyla okumaya koyuldum: *'Bedenlerimize bir türlü sığmayan insan ruhu; yarı geçirgen zarının keskin ama şekilsiz sınırlarıyla, sanki ortadan yarılıp, ikiye bölünmüştü de; kardeşlerden küçüğü tüm iyiliği, tüm yumuşaklığı ve hüznü alırken, büyüğüne insana ait karanlık duyguların hepsi birden kalmıştı'* diye yazmıştı; o her şeyi bilen, her şeyi gören ama kendisi ortalıkta hiç gözükmeyen lanet olasıca herif.

"O elindeki Mia'nın kocasının yazdığı kitap değil mi?"

Bir an unutmuştum Can'ın orada olduğunu. Yüzümü kitaptan kederle kaldırarak,

"Evet" dedim, "Okudun mu?"

"Bir zamanlar ortağım okurdu. Ona teklif edilen işi yapacağına bütün gün odasına kapanır, bu kitabı okuyup dururdu. Onu ofisteki kütüphaneden aldın, öyle değil mi?"

Başımı hafifçe salladım.

Alay edercesine, "Eski ortağımın çizimlerini aldın" dedi. Sözcüklerin üzerini tane tane bastırarak ekledi: "Silahını aldın. Nişanlısıyla beraber oldun. Yetmedi mi? Üstüne bir de kitabını mı aşırdın?"

"Sen böyle söyleyince kulağa pek hoş gelmiyor" dedim, sıkıntıyla. Listeye nedense eklemediği kısmı kendim ekledim ve 'İşini de aldım' diye geçirdim içimden. Belki vicdanımı rahatlatmak için, "Ama aynı kitaptan bende de var" diye söylendim.

"Neden aldın öyleyse?"

Ona kitabın arka kapağını gösterdim.

Dikkatlice bakarak, "Yazarın fotoğrafı kesilip çıkarılmış" diye mırıldandı.

"Sebebini biliyor musun?"

Yanıtı "Hayır" oldu.

"Ben de bilmiyorum ama öğrenmek istiyorum" diyerek kitabı tekrar masanın üzerine bıraktım. Onu bir kez daha kendi önüne çeken Can,

"Bunun, ortağımın ölümüyle ilgisi var mı?" diye sordu.

"Olmadığını biliyorsun" dedim gülümseyerek. "Kitaptan çok Kamil Bey'in sana teklif ettiği işle ilgisi var. Aklıma gelmişken, o çok beğendiğin ofiste, ortağından bir bina tasarlaması istenirken sana ne teklif edildi, söylesene."

Sorularımla onu bir tuzağa doğru çekip çekmediğimi anlamak istercesine düşündü bir süre. Şüphelenecek bir şey bulamamış olacak ki,

"Yüksek lisansımı restorasyon üzerine yapmıştım ben" dedi gururlanarak. "Sanırım bu yüzden benden eski bir binanın restorasyonunu istemişti Kamil Bey."

"Galata Meydanı'na yakın eski, büyük otelin mi?"

Nereden biliyorsun, dercesine baktı yüzüme. Bir şey söyleyecek gibi oldu. Elimle durdurdum onu.

"Nereden bildiğimi boş ver. Sen devam et."

"O günlerde ben işimi seve seve yaparken ortağım tek bir çizgi bile çizmiyordu. Gitgide kendi içine kapanmış, huzursuz, aksi, dalgın bir adama dönüşmüştü. Vaktinin çoğunu odasında, bu kitabı okumakla geçiriyordu. Sonra bir gün ortaklığımızı bitirmek istediğinden bahsetti. Sebebini sorduğumda da bunun benim için daha iyi olacağını söyleyip durdu."

"Seni korumak istiyormuş" dedim.

"Biliyorum" dedi, hüzünlü çıkan sesiyle. "Çok sonradan, ölümüne yakın günlerde bundan bahsetti. O işi alabilmesinin bedeli birini öldürmesiymiş." Yüzünü kaldırıp gözlerimin içine endişeden çok merakla bakarak sordu: "Yoksa o şart senin içinde geçerli mi?"

"Maalesef" diyerek başımı salladım. "Üstelik ben o çizimleri tamamladım. Kamil Bey'in söylediğine göre birini de seçmişim ama seçtiysem bile bunu kim olduğunu bilmiyorum."

"Eminim sen de kendine bir ölüm listesi hazırlamışsındır."

Belli ki o listede yeniden yer aldığına inanan, üstelik bu düşüncesinde de haklı olan bu adama bir şey söylemek gelmedi içimden. Hem öfkeli hem de mahzun görünüşü bu konuda konuşmaktan uzaklaştırıyordu sanki beni. Benim konuşmayacağımı anladığında,

"Çizimler bunlar mı?" diye sordu, belki mimari bir merakla. Belki de endişelerini biraz olsun yatıştırmak için, bilmiyorum ama eliyle sandalyenin üzerinde duran ruloyu işaret ediyordu.

Başımı evet anlamında salladım.

"Bakabilir miyim?"

Ruloyu ona uzattım. Bir hevesle içindeki eskizleri çıkarıp masanın üzerine yaymasını izledim. Her paftayı uzun uzun, dikkatlice incelemesini. Çizimlere bakarken yüzünde beliren şaşkınlığı izledim önce. Sonra şaşkınlığın yerini alan hayranlığı ve bütün bu duyguların silemediği korkuyu izledim.

"Şimdiye kadar gördüğüm hiçbir tasarıma benzemiyor bunlar" dedi en sonunda, başını kaldırıp, hafifçe gülümserken. "Daha önce böyle bir şey gördüğümü hiç sanmıyorum. Şuna baksana, planda, sanki yekpare taştan oyulmuş tuhaf, simsiyah bir kule duruyor ama görünüşlere bakınca bambaşka bir şey görüyor insan."

Gülümseyerek, "Biliyorum" dedim, "onları ben çizdim."

"Hayran olmamak elde değil. Öylesine güzel bir tasarım ki. Ama yine de anlamıyorum" diyor Can, "anlamıyorum, bu çizgiler, bir yandan da beni neden bu kadar ürkütüyor. İçimin üşüdüğünü hissediyorum."

Yine anlayışla gülümsedim. Bunları belki de öldürmeyi düşündüğüm bu adamın ağzından değil, Reyhan'dan da duymayı ne çok isterdim. Oysa nasıl da sıradan çizimlermiş gibi bakmıştı bunlara Reyhan. Tek bir çizginin bile değerini anlamadan.

"Ortağının yaptığı çizimleri hiç görmüş müydün?"

"Hayır" diyerek başını salladı. "Ama o çizimler yapılmıştı değil mi?"

"Yapılmıştı" dedim "ve gerçekten de olağanüstüydü hepsi."

"Bunlar da inanılmaz, bunlar da olağanüstü" dedi kendi kendine konuşurcasına. "Sanki çizgilere Tanrı'nın eli değmiş gibi." Sonra yavaşça başını kaldırıp, "Duyguların gücünü tarif etmekte kelimeler yetersiz kalıyor ama çizgiler bunu ne kadar da kolay başarıyor, öyle değil mi?" diye sordu.

"Bedelini ruhunla ödersen, belki" dedim.

"Ödemek zorundayız belki de" dedi. "Okuldayken, eskiden mimarimizin tek ölçeğinin insan olduğunu öğretmişlerdi bize. Evet, bir zamanlar tek ölçeğimiz buydu: İnsan. Yani ruh ve beden. Onları bir arada tutan şey ise duygularımızdı bizim. Ama gün gelmiş, batılı aklın yolunu öğretmişti bize. İnanmıştık onlara. Yaptıklarına bakıp hak vermiştik. Onlar gibi tasarımlar yapmak, onlar gibi çizgiler çekmek, onlar gibi binalar kurmak istemiştik. En sonunda yaptık da. Şimdi öyle binalar tasarladığımızda, 'Güzel olmuş' diyorlar gözucuyla bakarak, 'Güzel olmuş ama bunlardan bizde çok var.' Yani biz ve onlar ayrımı hiç bitmiyor. Hiç bitmeyecek. O zaman yapacak tek şey duyguların gücüne inanmak kalıyor yine bize. Bunun bedeli böylesine ağır olsa bile."

Yeniden sevmeye başlamıştım bu adamı. Onu öldürmekten sanki vazgeçiyor gibiydim. Öldürmeye karar vermiş miydim? Kâğıtları dalgın dalgın toparlarken,

"Gerçekten bedelini ödemeye hazır mısın?" diye sordu.

"Bilmiyorum" dedim. "Birini seçtiğime hâlâ inanmıyorum. Hem seçtiysem bile senin gibi korkumdan değil, bu çizgiler hayat bulsun diye katil olacağım."

Kâğıt tomarını bana uzattı. Gövdesini yana doğru bükerek, ayaklarının arasında sırnaşıkça gezinen sapsarı bir sokak kedisini sevmeye başlamıştı şimdi. Kedinin çıkardığı tatlı mırıltıları dinlerken,

"Ortağım da öldürmek için beni seçmişti" dedi, yine hüzünlü çıkan sesiyle.

"Yanılıyorsun. O seni değil, kendisini seçmişti. Ama bunu bilmediğin için seni öldüreceğini zannettin. Bundan korktuğun için de öldürdün onu."

Kediyi sevmekten birden vazgeçerek,

"Onu öldürdüğümü de nereden çıkarıyorsun?" diye sordu.

"Çok düşündüm; silahı varken, kendini vurmak yerine neden kuleden atlardı bir insan? Hiçbir erkek bunu yapmaz. Silahı varsa kendini vurur, değil mi? Ama sen onun silahı olduğunu bilmiyordun. Hiç kimse bilmiyordu. O yüzden kuleden atlaması çok da tuhaf gelmedi hiç kimseye."

Ses çıkarmadan dinliyor beni. Sadece bir ara,

"Gerçekten kendini mi seçmişti?" diye soruyor. Pişmanlığı öylesine kolay okunuyordu ki yüzünden, acıyorum bile ona.

"Evet" diyorum. "Pisi pisine katil oldun senin anlayacağın."

"Başka?"

"Bu kadarı yetmez mi?"

"Yetmez" diyor, gözümün içine bakarak. "Başka nelerden çıkardın benim katil olduğumu?"

"Restorasyonunu yaptığın o binada kuleye açılan bir tünel bulduğunu da biliyorum" diyorum kendimden emin.

"Ortağımın çizimlerinde mi gördün?" diye soruyor, artık söylediklerime pek de şaşırmadan.

Başımı onaylarcasına sallıyorum.

"Tadilat sırasında o dehlizi bulduğumda bir ucunun kuleye çıktığını bilmiyordum" diyor, mahzun haliyle. O günleri hatırlamak istercesine bakışlarını hafifçe yukarıya doğru kaldırıyor. "Girmeyi de hiç istemedim doğrusu. Ortağıma bulduğum şeyi söylediğimde görmek için öylesine ısrar etti, bu tünellere girmeye öylesine bir hevesle yeltendi ki peşine takılmadan duramadım."

"O günlerde ortaklığınız sürüyordu demek ki?"

"Sürüyordu" diyor Can.

"Yani sen ilk kez eski ortağınla mı girdin o dehlize?"

"Şehrin altında tıpkı hikâyelerde işittiğimiz gibi tüneller olduğunu görünce ikimiz de çok şaşırdık. Bu tünellerin büyüsüne kaptırdık kendimizi. Galiba ortağıma da çizim yapma hevesini veren bu tünellerde bulduğu bir esrar, bir korku duygusu oldu. Karanlık dehlizler, nereden geldiği belli olmayan esintiler, hayaletimsi sesler, tekinsiz gölgeler, labirentler onu büyülemişti. O zamanlar gündüzleri hızlı hızlı bir şeyler çizmeye, geceleri de bu dehlizlerde gezinmeye başla-

dı. Ama üçüncü girişimizin ardından birdenbire ortaklığımızı bitirmek istediğinden söz etti."

"Şaşırmadın mı ortaklığınızı bitirmek istemesine?"

"Şaşırdım ama üzülmedim doğrusu. Çünkü ofisin yükünü sırtlayıp götüren hep ben olmuştum. Üstelik son yaptığım restorasyondan gelecek para tümüyle bana kalacaktı. Onun ise çizimleri tamamlayıp tamamlamayacağı bile belli değildi; çünkü anladığım kadarıyla pek de verimli bir şeyler çıkaramıyor, çizgiler istediği gibi olmuyordu. Hem dostluğumuz da sürüp gidecekti. Bu yüzden bürodan ayrılmaya hiç itiraz etmedim. Karşıda, evime yakın yeni bir ofis açtım kendime."

"Ama o tünellere birlikte girmeye devam ettiniz?"

"Her seferinde yeni yerler keşfettik. Akla hayale gelmedik merdivenler, kuyular, elleri hâlâ arkadan bağlı iskeletlerin, prangaların, tuhaf mı tuhaf işkence aletlerinin olduğu dar odalar. En sonunda, demirleri pastan çürümüş bir merdivenle çıkınca, tıpkı o plazadaki gibi döne döne kulenin altına ulaşan koridoru bulduk."

"Ya onu öldürmen?" diye sordum birdenbire. "Onu öldüremeye ne zaman karar verdin?"

Susarak önüne bakıyor Can. Belli ki o anı düşünüyor. Onu katil olmaya götüren basit sözcüklerin, birkaç tesadüfün anlamını sorguluyor ince ince. Bunları düşünürken nasıl da Ahmet'e benziyor. Sustuğunu görünce,

"O tuhaf dehlizlerde, fare ve yarasa çığlıkları, nereden geldiğini anlamadığınız tuhaf hayalet sesleri, ahşap payandaları kemiren kurtçukların bitimsiz kırt-kırtları, bir anda makaralarından boşalıveren zincirlerin şıngırtıları arasında ürkerek yürürken belki sessizliği bölsün, belki aklını başka şeylere versin diye, ortağın o aldığı işin aslını astarını anlattı sana, değil mi?" diye sordum. "Bir yandan o evi yapmak istiyor, bir yandan da öldürme düşüncesinden öylesine ürküyordu ki sana listeden söz etti. Bir ölüm listesinden. İçinde Reyhan da vardı, sen de vardın, öyle değil mi?"

"Böyle hikâyeler uydurabildiğine göre mimar değil, yazar olmalıymışsın sen."

"Bir gece sadece tüneli değil, kuleye çıkan yolu da bulmuş olmalısınız. Yavaşça kulenin içine girdiniz, merdivenleri tırmanıp terasa

çıktınız. Sabahın o saatinde uykudaki şehrin güzelliğini seyrettiniz uzun uzun. Sonra ne oldu?"

"Güneş daha doğmamıştı ama gökyüzü yavaşça aydınlanıyordu" dedi Can, o anı yaşarcasına, dalgın dalgın. Çoktan o sabaha dönmüştü; ama sonra sustu birden.

"Sonra?" dedim, "peki ya sonra?"

"Sabahın ilk ışıklarının altında yüzünü gördüm. Gözlerini. Gözlerindeki o ifadeyi. Çizimleri bitirmişti belli ki ve bu yüzden birini kolayca öldürebilecekti ve bu kişi de ben olacaktım."

"Sonra?" dedim yine merakla. Ama anlatacaklarını kafamda çoktan tamamlamıştım bile. Belki de bunu bildiği için hikâyesini sürdürmek yerine,

"Demek beni değil, kendini seçmişti" dedi dalgın dalgın.

Başımı hafifçe salladım.

"Peki, ne olacak şimdi?"

"O zaten kendini öldürecekti. Sen bilmeden onu bu dertten kurtarmış oldun."

"Peki ya sen?" diye sordu birden. "Sen ne yapmayı düşünüyorsun? Birini öldürebilecek misin?"

Belki de beni kışkırtmaya çalışıyordu. Bundan sonra duyacağı vicdan azabıyla yaşamaktansa ölüm bir kurtuluş olurdu onun için. Oysa ben, onu vurmak yerine son bir soruya yanıt almak istiyorum.

"Soruma yanıt verirsen belki ben de kendi yolumu çizebilirim" dedim. "Söyle bana, benim bu işi aldığımı kimden öğrendin?"

-7-
"Dünyanın Yeni Çatkısı"

Artık besbelli cinayetteydi sıra.
(Bir Savaşın Tasviri / F. Kafka)

Uyuyor muydun yoksa? Yataktan yeni kalkmış gibisin.

Şaşkınlığımdan, tam karşımda, kapının eşiğinde duran Reyhan'a, 'Sen nereden çıktın böyle?' diyemedim de susup kaldım öylece.

Neden gelmişti acaba? Habersizce. Üstelik daha önce hiç gelmediği halde böyle apar topar? Birdenbire?

"Çok mu şaşırttım seni?"

Ama konuşurken, kaşını yukarıya doğru kaldırması belki de iyiye işaretti: Yüzüne bir muziplik, çocuksu bir sevimlilik veriyor, bir an için bana belirsizliği unutturuyordu.

Başımı hafifçe salladım, "Hoş geldin" diyerek yanaklarından öperken buraya kadar neden geldiğini anlamaya çalışıyordum. Çeyiz sandığındaki anahtarların kayıp olduğunu mu fark etmişti yoksa Can yine ötmüştü de –belki de onu öldüreyim diye, evet, öldürmeliydim belki de?– böylece benim o ofise girdiğimi Reyhan da öğrenmişti? Yoksa merak mı –ama neyin merakı?– onu buraya kadar sürüklemişti?

"Buraya geleceğini hiç düşünmemiştim" dedim en sonunda.

İçeriye girdiğinde ilk sözü, "Bavulunu bile kaldırmamışsın" oldu.

Onun baktığı yere bakıyorum. Küçük bavul dün sabah, baba ocağından döner dönmez bıraktığım yerde, boy aynasının önünde duruyor hâlâ ve uzun bir zaman göz önünde dura dura kendini unutturan eşyalar gibi aslına değil, aslının silik bir kopyasına benziyor. Dün sabahtan değil, temmuzun on dördünden beri orada sanki. Bu yüzden birkaç saat önce içinde çizimlerin durduğu ruloyu hemen yanına bırakırken dikkatimi bile çekmemiş ve Reyhan ondan söz etmese çekeceği de yokmuş doğrusu.

Ona yol göstermemi bile beklemeden, yitip gitmiş bir akşam güneşinin ardından yarı karanlığa gömülmüş salona doğru yöneldiğinde,

"Ne çok çaldırdım zili" diyor Reyhan. "Bu kadar derin uyumazsın sen. Nerdeyse kapıdan geri dönecektim."

Üç kez, diye geçiriyorum içimden, salonun ışıklarını açarken. Tam üç kez. Duydum hepsini. Zilin ilk çalışında uyanmıştım. İkinci çalışında, yatağın üzerinde benimle beraber uyuya kalmış silahı ve etrafını yarımay gibi sarmış fotoğrafları alelacele toparlayıp kimini şifonyerin en alt çekmecesine, kimini sarı zarfla beraber gardırobun diplerine tıkıştırmıştım. Üçüncü çalışında ise salonun kapısına daha yeni ulaşmıştım.

"Derin uyumuşum demek ki."

Salonun ortasına varmadan, yemek masasını yanında duruyor. Avizelerden yayılan ışığın altında huzursuzca kıpırdaşan eşyalara dalgın dalgın bakarak,

"Farkında mısın, bu evine ilk gelişim" diyor Reyhan, fısıltıya benzer bir sesle. "Hep sen bana geliyorsun ama nedense beni evine hiç davet etmedin."

"Senin evinde olmak hoşuma gidiyor" diyorum, kendimi savunmak istercesine, "bu evde artık huzur bulamıyorum."

"Seni huzursuz eden şeyin üst kat komşuların olduğunu söylemiştin bir seferinde" diyor, sanki yalanıma katılırcasına. "Sevişiyorlar mı hâlâ?"

Başımı tavana doğru kaldırıp, "Bilmiyorum ki" diyorum. "Uzun zamandır sesleri solukları çıkmıyor hiç. Oturmayacak mısın?"

"Şimdilik iyi böyle" diyerek salondaki eşyalara bakmaya devam ediyor Reyhan. Eliyle yanındaki sandalyenin arkasına tutunuyor. Bir şeyler düşünüyor. Ama aklında ne var, belli değil hiç. Neden sonra, ahşap sehpanın üzerinde duran fillere bakmaktan vazgeçerek, "Akşamüstü büroya uğradım" diyor, "Yoktun. Ahmet de evde olabileceğini söyledi. İşe hiç gitmemişsin yine."

Dudağımı hafifçe bükerek, "Zaten senden geç çıkmıştım, biliyorsun" diyorum, "ama dışarıdaki işlerimi bitiremedim. Kendimi çok yorgun hissedince de eve geldim."

Beni duymamış gibi bakışlarını salonun içinde gezdirmeye devam ediyor. Neden sonra elini yemek konsolunun üzerinde duran fotoğraf çerçevesine doğru uzatarak,

"Annen ile baban mı?" diye soruyor biraz dalgınca. "Ne kadar genç gözüküyorlar."

Uzanıp çerçeveyi elinden yavaşça alıyorum. Siyah beyaz fotoğrafı ilk kez görüyormuş gibi bakıyorum bir süre.

"Nikâhlandıkları gün çektirmişler" diyorum, fotoğrafı geri verirken.

"Annen çok güzel kadınmış."

"Güzeldi ama babam da yakışıklı adamdı doğrusu."

Gülümsüyor hafifçe. Bakışlarını yine resme çeviriyor. "Annen gelinlik giymemiş" diyor dalgın dalgın.

Bir şey söylemiyorum. Onu izliyorum. Sessizliğini. Kedere batmış, düşünceli halini. Bir rüyadan çıkıp gelmiş gibi evimin içinde ayakta duruşunu. Kırk iki yıl öncesinden kalma bir fotoğrafa dalıp

gitmişliğini. Sanki söylemek istediği bir şey var da nasıl söyleyeceğini bilemediğinden, bunu ertelemek, belki doğru sözcükleri bulmak için oyalıyor kendini. Bütün bunların bir anlamı olmalı, diye geçiriyorum içimden. Gizlerden, sırlardan, yalanlardan daha derin ama çok daha gerçek bir anlam.

Sözcükleri kafasının içinde toparlamış olmalı ki, çerçeveyi yavaşça konsolun üzerine bırakarak bana doğru bakıyor ve baktığı anda da,

"Mikail, ben hamileyim" diyor Reyhan.

Tuhaf bir ürperti duydum. Sevinç miydi bu duyduğum? Şaşkınlık mıydı? Korku muydu? Bir ses çalındı kulağıma. Bir çatırtı? Baş dönmesine benzer bir sarsıntı? Sanki ayağımın altından yer çekiliyordu. Her şey, tüm evren hızla kendi içine doğru çöküyor olmalıydı. Bunca zaman yeterince genişlemiş ama en sonunda sınıra dayanmıştı işte. Çok eskiden bir sözle başlayan genişlemesi yine bir sözle bıçak gibi kesilmiş, geriye dönüş başlamıştı. O ilk başlangıçta bir şeyler aceleye gelmiş, sanki yanlış kurulmuştu da şimdi bu yanlış düzelsin diye dünyanın zayıf çatkısı çatırdayarak parçalanıyor, her şey yeni bir başlangıcın karanlık noktasına doğru apar topar sürükleniyordu. Bir tek biz, her nasılsa burada kalıyorduk. Bundan sonra sözcüklerle dağılıp gitmeyecek yeni bir düzenin kurulmasını bekliyorduk sessizce. Genişleye genişleye yeniden bizi içine alana kadar da bekleyecektik.

"Bir şey söylemeyecek misin?"

Söylemek istiyordum elbette ama beceremiyordum. Sözcükler de o karanlığa yuvarlanıp gitmiş, henüz hiçbiri geri dönmemişti anlaşılan. En sonunda hem eskisine benzeyen hem de hiç benzemeyen biçimiyle dünya bir kez daha kurulur gibi olduğunda konuşacak hale gelebildim. Tüm şaşkınlığımla,

"Gerçekten mi?" diyebildim sadece.

"İyi misin?" diye sordu Reyhan, endişeyle. "Benzin sapsarı oldu."

"Seni seviyorum" dedim birden. Aklımdan ne geçirdiğimi bile tam bilemezken, ne söyleyeceğimi kestiremezken "seni seviyorum" diye tekrarladım. Ona sımsıkı sarıldım ve kollarımın arasında tutarken, gözlerinden sicim gibi yaşlar süzüldüğünü omzumda hissettiğim ılık bir ıslaklıktan anladığım Reyhan'ın, yaşlı gözlerini, tuzlu yanaklarını burnunu, ağzını öptüm... öptüm...

"Bu çocuğu istiyorsun değil mi?" diye sordu, nerdeyse zar zor duyulur bir sesle.

"Ah güzelim" diye mırıldandım, gülümseyerek. "İstemek ne kelime. Bayıldım bu habere."

Beklediğim işaret buymuş işte. Beklediğim haber... Beklediğim mucize... Korkulu düşler görmek yoktu artık. Kimi öldüreceğimi düşünmek yoktu. Dehşetin yaratıcılığından medet ummak yoktu. 'Hepsinin canı cehenneme' diye geçirdim içimden. Benim için, bundan sonra şimdi dokunduğum bu karnın içinde duran mucizeden daha kıymetli, daha güzel, daha harika ne olabilirdi bu hayatta.

"Demek baba olacağım" dedim sayıklarcasına, ağzımdan çıkanlara kendimi inandırmaya çalışırcasına.

"Evet" dedi Reyhan, dolu dolu gülümseyerek.

"Sabah neden bir şey söylemedin?"

"Ben de yeni öğrendim" dedi, yanımdan uzaklaşıp koltuğa doğru yürürken. "İşin doğrusu öğrendikten sonra da sana söyleyip söylememek konusunda çok kararsız kaldım. Bir an çocuğu senden habersiz aldırmak da geçti içimden ama nedense bir umut ya da korku tuttu beni. Gelip seninle konuşayım istedim."

Yanına bir külçe gibi bıraktım kendimi. Ellerini ellerimin arasına aldıktan sonra yumuşacık sordum:

"Neden güzelim? Neden böyle kötü şeyler geçirdin aklından?"

"Ne bileyim, hayatının bir parçası olmayı bir türlü beceremedim sanki" dedi Reyhan, gözlerinden yeniden akmaya başlamış yaşları, ellerimin arasından çektiği elinin tersiyle silerken. "Beni babanla hiç tanıştırmadın. Evine hiç çağırmadın. Hep dalgındın, hep düşünceli ama aklından geçenleri bana hiç açmadın. Gizlediğin bir şeyler vardı, seziyordum ama sen hep bir kapalı kutu gibi kaldın. Neden böyle davrandığını da hiç anlamadım."

Bir şeylere itiraz edecek gibi oldum, gözyaşlarını sildiği eliyle susturdu beni.

"Her an hayatımdan çıkıp gidecekmişsin gibi diken üstünde durduğunu görüyordum. Belki de beni sevmiyordun."

"Seviyordum" dedim aceleyle, coşkuyla, hevesle. "Şimdi de çok seviyorum, hatta eskisinden bile daha fazla."

"Öyleyse bunu bana neden hiç söylemedin?"

"Az önce..."

"Evet, az önce söyledin ama şimdiye kadar hiç duymamıştım bu sözleri senin ağzından. Bu yüzden, varlığımın senin yanında hep silikleştiğini hissettim. Senin için sanki hep bir gölge gibiydim, asla kendim olamıyordum. Ne kadar uğraşsam da sanki bir türlü ete kemiğe bürünemiyordum senin gözünde ve böyle hissetmek de istemiyordum, anlıyor musun beni?"

Başımı kederle salladım. Söylediklerinde haklıydı elbette ama...

"Sana sevgimi hiç gösteremedim mi?"

Gözlerindeki yaşı bir kez daha silerek hafifçe gülümsedi Reyhan. Bana sevecenlikle bakarak,

"Bazen gözlerinde öyle bir bakış yakalardım ki beni erişilmez bir yere koyduğunu anlardım" dedi, tuhaf bir gururla. "Sanki hak etmediğine inandığın bir hazineye sahip olmuşsun da ona dokunmaktan, onu hoyratça kullanmaktan acı çekiyormuşsun gibi gelirdi bana. O anlarda yüzünde öyle bir keder belirirdi ki bana sahip olmanın haksızlık olduğuna inandığını bilirdim."

"Belki de haklısın" dedim Reyhan'a. "Sanırım haksızlık ettim ama kime haksızlık ettiğimi bile bilmiyorum doğrusu."

"Evet" dedi Reyhan, bu haksızlığın sadece kendisine karşı yapıldığını mimler gibi. "Senin için olmam gerekenden hep ya daha azdım ya da daha çok. Şaşkın ya da ürkek duyguların teraziye gelmiyordu bir türlü. O yüzden bir kez daha soruyorum sana, bu çocuğu gerçekten istiyor musun?"

"Deli misin? Elbette istiyorum. Hem de düşünemeyeceğin kadar çok."

"Peki" dedi Reyhan, kararlı bir sesle. "İnanıyorum sana. O yüzden doğuracağım bu çocuğu. Ama artık her an hayatımdan çıkacakmış gibi durmaktan vazgeçecek ve benimle evleneceksin."

Başımı mutlu bir sarhoş gibi salladım. Bunu yaparken şapşal mı şapşal göründüğümü de biliyordum elbette ama kimin umurundaydı ki.

Gülerek "Çocuğumuz erkek olursa babana benzesin" dedi Reyhan.

Evet, varsın babama benzesin, varsın genlerinde –bir lanet gibi– onun yufka yürekliliği hüküm sürsün, ne gam. Şu an onu her şeyden çok istiyordum. Gözümde ne çizgiler vardı ne de bunca yıl hayalini kurduğum yapı. Her şey silinmişti. Her şey bitmişti. Şimdi o yitirmekten korktuğum paftaları masaya yayıp, çizgilerin üzerinden tekrar tekrar geçsem bile, biliyorum, dehşetin esamisi okunmayacaktı.

"Kutlamamız lazım" dedim birden ayağa kalkarak. "Hava çok serin değilse seni götürmek istediğim bir yer var."

Onu Sepetçiler Kasrı'na götürecektim elbette. Her şey başladığı yerde bitecek, o hayali meleğin yerine bu akşam gerçek bir melek geçecek ve ben onu doya doya seyrederken canım ne zaman isterse hiç korkmadan, uzanıp elini tutabilecektim.

Sonra... bütün ömrümü geçireceğimi bildiğim Reyhan'ın evine gidecek, kırk yıllık evli çiftler gibi usul usul sevişecek ve odada yalnız kaldığımda da o anahtarları yerine bırakacaktım.

Ayağa kalkması için elimi uzattım. Ayağa kalkmadan hemen önce, o an aklına gelmiş gibi,

"Biliyor musun" dedi Reyhan, "sana söylemeyi unuttum. Ahmet'in babasını işten çıkarmışlar."

-8-
"O Bildik Dünya"

Oysa ben evime dönmek istiyor, yeni bir hayata geçmeyi, ölmeyi hiç mi hiç istemiyordum.
(Yeni Hayat / Orhan Pamuk)

O sabah, ofise her zamankinden erken gittim.

Merdivenin son basamaklarını çıktığımda, ilk anda beni fark etmeyen sekreter kızımızı, kocaman bir çantanın içini telaşlı telaşlı karıştırırken buldum. Ahucuk, ayak seslerimi işitip, başını hafifçe çevirdiğinde,

"Günaydın" dedim gülümseyerek.

"Günaydın" derken sanki şaşırmış gibiydi. "Bu sabah erkencisiniz Mikail Bey" diyerek gülümsedi hafifçe. Çantasından çıkardığı anah-

tarlarla kapının kilidini çevirirken de yüzüme bakmadan, "Sahi, dün bir bayan gelip sizi sormuştu" dedi, meraklı bir ses tonuyla. "Reyhan Hanım. Sanırım eski okul arkadaşınızmış."

İçeriye girdiğimizde, "Ahmet Bey ile görüştüler bir süre" diye devam etti. Sonra sekreter masasının yanında durup, bir şeyler sezinlemenin verdiği bilmişlikle, "Haberiniz oldu mu?" diye sordu.

"Evet" dedim, Reyhan'dan söz ettiğimiz için yüzümden silemediğim çocuksu bir gülümsemeyle bakarak, baktıkça onun şüphelerini çoğaltarak. Odama doğru geçerken, meraklı bir bakışla hâlâ beni izlediğini hissediyordum. Kapının eşiğinde, bir an ondan tarafa dönüp,

"Çay demler misin?" diye seslendim. "Bu sabah daha kahvaltı yapmaya fırsat bulamadım."

Bir an suçüstü yakalanmışçasına, bocalayarak, "Tabii" dedi. Hemen arkasını dönüp, hiç oyalanmadan, mutfağa doğru hızlı adımlarla yürüyüp gitti.

Galiba utandırmıştım onu.

Odama girdim. Sabah, bir koşu eve uğrayıp aldığım ruloyu masanın üstüne bıraktım tedirgince. Sandalyeme oturdum; önümde duran kâğıt tomarına, ne yapacağımı bilemeden baktım dalgın dalgın. Reyhan'ın yanında, uyku mahmurluğuyla uyandığımda hiç aklımda yokken, apar topar neden eve gittiğimi sordum kendime. Bu çizimleri bir an önce almak için Reyhan'la beraber kahvaltı etmeyi bile neden beklemediğimi? İçimde gitgide büyüyen huzursuzluğun sebebini? Gerçekte ne istediğimi...

Gerçekten de bu çizimleri alayım diye, yolumun üstünde bile değilken, neden aceleyle eve uğramıştım? Dün akşam Reyhan'la beraber dışarıya çıkarken gönül rahatlığıyla aynanın önünde bıraktığım rulo için sabah sabah neden eve koşturmuştum?

Önümde, dünyanın en zararsız, en sıradan eşyasıymış gibi duran naylon ruloyu avuçlarımın arasında tutarak, onu parmaklarımın ucuyla hafifçe sıkarak düşünüyordum: Depreşen, her zamanki gibi baş belası merakım mıydı yoksa? Çizgilerin bir kez daha değişip değişmediğinin, dehşetin yarattığı o karanlık canlılığın eskiz kâğıtlarının üzerinde hâlâ hüküm sürüp sürmediğinin merakı. Yol boyu içimi kemiren ama yine de şu ana dek ertelenebilen ürkütücü bir merak.

Tuhaf bir sıkıntıyla, paftaları yavaşça rulodan çıkardım ve daha onları masanın üzerine sererken gerçeği anladım. Işık hiç sönmemişti. Gücünü hiç yitirmemişti ve anlaşılan ne yaparsam yapayım kendini göstermeye devam edecekti.

Oysa Reyhan'ın bir sözüyle dünya silbaştan kurulduğunda, dehşetin tüm izlerinin silinip gittiğinden, bu karabüyünün bozulduğundan öylesine emindim ki, bir an çizgilerin beni aldattığını düşündüm.

Ne yapacağımı bilemediğim için yerimden yavaşça kalktım. Zemin kat paftasını elime aldım, çizim masasına geçtim. Paftayı masaya yaydım, üzerine boş bir eskiz kâğıdı yapıştırdım. İlk çizgiyi çektim.

Çizimlerle mi uğraşıyorsun?"

Başımı masadan kaldırmadan, yeni bir çizgi çekerken sordum: "Ne zamandır oradasın?"

"Bir süredir seni izliyorum ama beni fark etmedin."

"Geçen gün de sen beni fark etmemiştin" dedim, kapının eşiğinde duran Ahmet'e doğru bakarak. Kirli sakallarını kesmiş. Dinlenmiş. Kehribar gözlerindeki titreyişin ritmine bakılırsa eski haline dönmüş...

"İnsan bazen kötü kaptırıyor kendini. Kaptırınca da..."

Ona hakverircesine başım salladım ama yeni bir çizgi çekmekten de geri durmadım.

Yanıma ağır adımlarla yaklaştı. Elini sanki bana engel olmak istercesine omzuma koyarak, "Boşuna uğraşıyorsun" dedi. "İstesen de daha fazlasını yapamazsın."

"Neden?" diye sordum şaşkınlıkla.

"Çünkü yaparsan bozacaksın. Artık bu tasarıma ne bir çizgi ekleyebilirsin ne de ondan bir çizgi çıkarabilirsin. O yüzden bırak böyle kalsın."

"Yalnızca kopyalıyordum" dedim, kendimi savunmak istercesine.

"Ne için?"

Omuz silktim. "Sanırım sadece merak."

Neyin merakı, diye sormadı Ahmet. Sormadı! Oysa sorsun istemiştim, bir heves. Çünkü sormuş olsaydı ona her şeyi anlatabileceğimi hissetmiştim o an. Nasıl becerdiğimi bile anlamadan çizgilerle bir

sihir yaptığımı söylemek istemiştim. Kendi yaptığım bu sihrin kurbanı olduğumu; bu yüzden cadısı, büyücüsü, perisi bol karanlık bir masalın içine düştüğümü, beni bu masaldan çıkaracak sihirli sözcükleri arandığımı ve henüz bulamadığımı; ama aslında bulmak istediğimden de emin olamadığımı... Her şeyi bir bir anlatırsam dehşetin izleri silinecekti sanki. Sözcükler, çizgilerin ağırlığını hafifletecek ve dünya, o alışıldık, o bildik dünyaya dönüşecekti kolayca.

"Çizimleri Kamil Bey'e göstermişsin" dedi birden Ahmet. "Duyduğuma göre tasarımı beğenmiş."

"Sen nereden duydun?"

"Sözünü edip durduğun Mia aradı dün öğleden sonra. Seninle görüşmek istiyordu. Binanın inşaatı için beraber çalışacakmışsınız. Bugün ofisine bekliyor."

Bir şey söylemeden önümdeki çizimlere bakıyorum. Kanımın delice akmasından hissediyorum; çizgiler bir girdap gibi, bir karadelik gibi içine doğru çekmek istiyor beni. Kopyaladığım bir iki çizgiden bile sızan ışığın canlılığı içimdeki korkuyu ılık ılık beslerken ne yapacağımı düşünüyorum. Biliyorum, yırtıp atabilirim kâğıtların hepsini; küçük küçük parçalara ayırıp bir kez daha kuleden gökyüzüne savurabilirim ve içimdeki korkuyu büyüterek yeni bir depremin beni iki duvar arasında, acımasızca savurmasını bekleyebilirim. Ve sonra kuş ölülerini çiğneye çiğneye, artık razı olduğum sıradan bir hayatın solgun renklerine geri dönebilirim. Küçük başarıların, büyük hırsların, alışılmış meşakkatlerin dünyasına. Kıymetini bilebilirsem ve Tanrısal bir oyunun, dünyanın orta yerine kurulmuş kanlı arenasından uzak durabilirsem, ince belli çay bardağına dökülen kaynar suyun sesiyle, sevdiğim kadının gülüşüyle ve doğacak çocuğumun hayaliyle mutlu olabilirim.

Ama! Evet, bu tasarımın gerçeğe dönüşmesini de istiyor bir yanım; binayı yapmak, ortaya çıkarmak; çimentodan, kumdan, demirden, tuğladan oluşmuş bir şekle şemaile sokmak. Yine de...

"Gitmeyecek misin?"

Bu çizgiler kandırıyor muydu gerçekten de beni? Sadece çizgiler de değil, sözcükler... sessiz melekler... istemeden de olsa, kandırıyor muydu? Bir zamanlar benden birini öldürmem sıradan bir işmiş gibi

kolayca istenirken ve benim o an çekip gitmem, her şeyden vazgeçmem mümkünken; yani sürüp giden o savaş oyununda, 'iyinin tarafı' için yengi biraz fazla kolay, biraz fazla tatsız tuzsuzken; melek, belki de bu yüzden engel olmuştu bana. Gönülsüzce de olsa aldatmıştı beni. Pek de alışık olmadığı bir emri yerine getirme uğruna, elini dizimin üzerine bırakarak kolayca kandırmıştı ama ben yine de yüzündeki hüznün hatırına bağışlayabiliyorum onu.

"Söylesene gidecek misin?"

"Gideceğim" dedim hevesle. Artık ben de başkalarını kandırabilirim belki.

Ben bunu söyler söylemez Ahmet'in gözlerinin ışıldadığını fark ettim. Söylediklerim onu mutlu etmişti anlaşılan. Dudaklarının kenarında halinden hoşnut ince bir kıvrım belirmişti. Ama benim adıma mı seviniyordu yoksa aklından bambaşka şeyler mi geçiriyordu, pek belli değildi.

"Binaya bir isim vermeyecek misin?" diye sordu. Yanı başımda duruyor olmasına rağmen sesi derinden geliyordu nedense. "Böyle bir bina özel bir ismi hak etmiyor mu sence?"

"Haklısın" diyerek üstteki paftayı hevesle kaldırdım. Bir süredir elimden bıraktığım kalemi aldım. "Bir fikrin var mı?"

Başını iki yana olumsuzca salladı.

Hiç düşünmeden, alttaki paftanın sağ alt köşesine, "MELEKLER EVİ" yazdım, oyunsu bir keyifle.

"Güzel isim" dedi Ahmet, omzumun üzerinden bakarak. "Ama Reyhan'ın eski nişanlısı da tasarladığı binaya bu ismi vermemiş miydi?"

"Artık öyle bir tasarım yok" derken o mimardan aldığım şeyleri düşündüm bir an. İşini. Nişanlısını. Anılarını. Eskizlerini. Öykü kitabını. Kullanmaya fırsat bulamadığı silahını... Tasarladığı ve gizlediği binaya verdiği bu güzel adı...

Yüzüne şüpheyle baktı Ahmet ama bir şey söylemedi. Odadan çıkmaya hazırlanmıştı ki,

"Sahi" dedim, ona doğru seslenerek, "babanın işten çıkarıldığını duydum. Neler oluyor?"

"Sorma" dedi, kollarını iki yana açtıktan sonra. "Anlaşılan yine olmadık işlere burnunu sokmuş bizimkisi. Ama kimin kirli çıkınını kurcalamaya kalkıştıysa bu sefer ters tepmiş anlaşılan."

Belki de bizim, diye geçirdim içimden, Can'ın medrese avlusunda söylediklerini hatırlayarak.

"Üzüldüm" dedim, hemen arkasından merakla ekledim: "Kamil Bey gazeteyi almaktan vaz mı geçmiş yoksa?"

Yüzüme bakıp, tuhaf bir keyifle gülümsedi Ahmet. "Sanırım babamı işten kovduran o olmuş" diyerek göz kırptı. Başka bir şey söylemeden odadan çıktığında,

"Olacağı buydu" diye mırıldandım, kendi kendime.

Ahmet'in çıkarken açık bıraktığı kapıda sekreter kızımız göründüğünde, kalkmaya niyetlenmiş ama henüz yerimden kıpırdamamıştım. Bir elinde çay bardağı, diğer elinde poğaçalarla birlikte içeriye giren küçük Ahucuk,

"Çay getirdim" dedi. "Kahvaltı yapmadığınızı söylediniz diye pastaneden de poğaça istemiştim. Nerede yiyeceksiniz?"

"İyi yapmışsın" dedim sevinerek. Yerimden kalktım. Çalışma masasına geçmeden önce elindekileri aldım ve ona, "Mine Hanım'ı arar mısın?" diye sordum. "Mine Özgençtürk. Numarası fihristte olması lazım."

Birkaç dakika sonra, Mia'nın sesini duymak, sanki çok sevdiğim bir filmi yeniden izlemek gibiydi. Bu kadında onu film kadınlarına benzeten şey her neyse iliğine kemiğine dek işlemişti anlaşılan; çünkü insan onunla telefonda konuşurken telin diğer ucunda bir film kadını olduğu hissine kapılıyordu kolayca. Bu his, telefonu kapatıp, o ofise doğru yola çıktığımda bile etkisini yitirmeyecekti.

Yaklaşık bir saat sonra, o apartmanının önündeydim yine. Bu kez oyalanmadan, meleklerin mermer kanatlarından sızan ışığa kendimi kaptırmadan apartmandan içeriye girdim. Zile, ilk gelişimde olduğu gibi yine usulca dokundum, dokunur dokunmaz da kapı aralanıverdi.

"Kimi aramıştınız?" dedi, aynı yaşlıca kadın, aynı boğuk ses tonuyla. Başında yine aynı siyah yemeni vardı, yüzünde aynı şüpheli bilmişlik.

Ben bu anı daha önceden de yaşamıştım, diyerek keyifle gülümsedim; aralıktan sızan patlıcan ve biber kızartması kokusunu aynı keyifle içime çektim ve Mia'nın tıpkı geçen sefer olduğu gibi birden ortaya çıkıp, beni bu sıkıntıdan kurtarmasını bekledim.

"Kim var kapıda Hacer Hanım?"

Nedense her şey bir önceki gelişimi tekrarlıyordu: Kokular. Sözler. Bakışlar... Bu yüzden, içeriye girdiğimde Mia'nın görüntüsü belki de şaşırtmamalıydı beni ama şaşırmamak elde değildi. Üzerinde yine düşük bel, beyaz kot pantolon vardı. V yaka düz yeşil tişört. Beyaz bez pabuçlar. Çok mu seviyordu bu kıyafetleri Mia? Bal rengi saçları omuzlarına aynı ahenkle dökülürken, uçlarda aynı yarım buklelere dönüşüyordu. Belki giydiği kıyafetin, belki saç modelinin aynı olması tümüyle tesadüfiydi, tıpkı içerisini sarmış kızarma kokusu gibi; ama hüzünle gölgelenen zarif yüzü, içimdeki aşinalık duygusunu büyüterek hiçbir şeyin değişmediğine inandırıyordu beni.

Sanki zaman burada hiç geçmemişti. Dışarıda hayat doludizgin akıp giderken, bu ofiste hiçbir şey değişmemiş; her şey, beni şaşırtabilmenin hayaliyle günler, haftalar, aylar boyunca kıpırtısızca beklemişti.

"Yabancı gibi durmayın" dedi Mia gülümseyerek. "Buyurun, odama geçelim."

Sonunda geçen gelişimi tekrarlamayan sözler duymanın güveniyle derin bir iç geçirdim. Peşine takılıp Mia'nın odasına geçtim. Odasında oturup, Hacer Hanım'ın getirdiği çaylarımızı içerken, ilk işim Yalçın'ı sormak oldu.

"Çalışıyor" dedi Mia, kocasının çalışırken takındığı tuhaf halleri o an gözünün önünde canlandırırmış gibi. "Romanının son bölümlerini yazıyor."

"Burada mı?" diye sordum hevesle. İçeriye girdiğimde dikkatimi çekmiş, kapısı kapalı odanın ardında o yazarın olduğunu düşündüm bir an.

"Yok" dedi "ben ortalıkta dolanırken yazamıyormuş güya."

Demek o adamı yine göremeyecektim. Gerçi görsem ne değişecekti ki. Bir mimarın ölüm listesinde neden yer aldığını soracak halim yoktu sonuçta. Ama belki bir şeylerin ipucunu verebilirdi bana.

"Bakabilir miyim?"

"Nasıl?" dedim şaşırarak.

"Çizimlere" dedi Mia, kucağımdaki ruloyu işaret ederek. "Bitirmişsiniz sanırım."

"Ah elbette" dedim birden daldığım uykudan sıyrılır gibi. Ruloyu uzattım ona. O zarif elleriyle çizimleri çıkarmasını, masanın üzerine yaymasını izledim keyifle. Taslaklara teker teker bakmasını. Yeni bir eskiz kâğıdını sıyırıp çekerken dudaklarını emişini. Ela gözlerinde yanıp sönen yeşil hareleri. Kendi kendine gülümseyişini.

"Elinize sağlık çok güzel olmuş" dedi, paftalara uzun uzun baktıktan sonra. Sonra tekrar çizimlere yöneldiğinde ona teşekkür ettim; ama baktığı çizgilerdeki dehşeti, dehşetin yarattığı olağandışı güzelliği –tıpkı Reyhan gibi– görmediğini de içim burkularak fark ettim.

Nasıl oluyordu da ne Reyhan'ın ne de Mia'ın –üstelik ikisi de mimar olduğu halde– içlerindeki tek bir teli bile titretmiyordu bu çizimler? Onları tedirgin etmiyor, karanlık düşlerdeki sakınımsız uçurumların kenarına dek sürüklemiyor, nefeslerini kesmiyor, heyecandan yüreklerini ağızlarına getirmiyor ve en beteri de içlerinde bir nebze olsun hayranlık uyandırmıyordu.

Nasıl oluyordu da bu iki kadın, bu çizgilerdeki sıra dışılığı, kötülükten beslenen yaratıcılığı, o korkunç görkemi fark etmeden kâğıtlara böylesine pervasızca bakabiliyordu? Herkesin çizebileceği çizgilere bakar gibi. Herkesin tasarlayabileceği eskizlere.

Mia'nın yüzündeki hiç değişmeyen hüznü, hiç yitmeyen masumiyeti seyrederken beni nedense sinirlendiren bu sebebi düşündüm bir süre. 'Belki de' diye geçirdim içimden, onları bağışlama isteğiyle, 'ikisi de o kadar günahsız ki bu yüzden göremiyorlar kötülüğü. Kötülüğün düş gücünü. Düşün karanlık görkemini,

Böyle düşünmek yüreğimdeki öfkeyi bir parça yatıştırdı sanki. Anlaşılan ikisi de içlerindeki son kötülük kırıntısını tüketmiş, bütün günahlardan arınmıştı. Belki bir zamanlar insana özgü bir kötülükle yaşamışlardı; ama Mia, günahkâr biri için gerçek bir cehennem tasarlayarak; Reyhan ise nişanlısına karşı acımasızca dürüstlük taslayarak günaha son kez girmiş; böylece onlar için bütün kötülükler yeryüzünden silinip gitmişti.

Biliyorum, ikisi de bu çizimlere hak ettiği değeri hiçbir zaman veremeyecek. Beni, yeteneği hayranlık uyandıran bir mimar olarak göremeyecek. Ne Reyhan. Ne Mia. Yazık!

"Beğenmenize sevindim" dedim biraz kırılmış, aldatılmış, küskün bir çocuğun çıkarabileceği titrek sesle.

"Bir an önce uygulama projelerini çizelim" dedi Mia. "İnşaata hemen başlamamız lazım." Sonra da yüzüme keyifle bakarak ekledi: "İsmi de hoşuma gitti. Melekler Evi. Bizim apartmanın ismi ya da girişteki melek heykelleri mi etkiledi yoksa sizi?"

"Yok" dedim gülümseyerek. "Bir meslektaşa vefa borcu diyelim. Aklıma gelmişken size bir şey sorabilir miyim?"

"Elbette."

"Bu işi benden önce alan mimarın çizimlerini hiç görmüş müydünüz?"

"Hayır" dedi Mia, başını iki yana sallarken. "Onun eskizleri yapıp yapmadığını bile bilmiyorum."

"Peki, o mimar, eşinizle hiç tanışmış mıydı?"

"Hatırladığım kadarıyla hiç tanışmadılar. Bir şey mi oldu?"

"Kamil Bey bana o mimarın intihar ettiğini söylemişti. Kuleden düşerek ölmüş. Onun böyle ölmesi hep bir öyküyü, kocanızın yazdığı düşen melek öyküsünü hatırlatıyor bana."

"Bir meleği bilemem ama bir insanın kendini öldürebilmesi akıl alır bir şey değil" dedi Mia, gözlerindeki hüznü koyultarak. "Yalçın, bir roman kahramanını bile öldürmenin ne kadar zor olduğunu söyler hep. Nasıl büyük bir haksızlık olduğunu anlatıp durur. Gerçek bir hayatı sonlandırmak? Doğrusu hiç düşünemiyorum."

Bir süre ikimiz de sustuk.

"Hayat, insanların değerini bilemedikleri bir hazine gibi" dedi neden sonra. "Bazen, ne zaman öleceğimiz söylense, hayatlarımızın nasıl değişeceğini düşünürüm. Bir melek gelse ve bize bir tarih verse, hem de öyle yakın bir tarih falan değil, otuz yıl sonrasının, kırk yıl sonrasının tarihini verse ama çok kesin bir şekilde günü gününe, saati saatine ne zaman öleceğimizi söylese yine böyle yaşamaya devam eder miydik sizce? Edebilir miydik? Herkes sıradan hayatını yaşamaya katlanabilir miydi o zaman? Bunca hırsla sarılır mıydı en olmadık

işlere? Bunca ihtiraslı olabilir miydi? Ya kötülük? Kötülük yapabilir miydi?"

Sustuğumu görünce, "Çok düşüncelisiniz" dedi Mia. "Çok dalgın. Öyle bir tarih size verilse ne yapacağınızı mı düşünüyorsunuz yoksa?"

Başımı salladım. "Hayır" dedim, "böyle bir tarihi öğrenmek istemediğimi düşünüyordum."

"Neden?" diye sordu Mia, merakla.

Neden diye sordu, 'Bütün dünyanın, kendisinin bilmediği bir sırrı bildiğine inanan' içimdeki şaşkın adam. İnsanların, hayata karşı bunca hırs, bunca tutku beslediğini görünce dehşete kapılan ve bu yüzden kendisi dışında herkesin ölümsüz olduğunu sanan içimdeki yufka yürekli, saf adam, 'Neden?' diye sordu. Mademki herkes hiç ölmeyecekmiş gibi bu hayata böylesine bel bağlıyordu, öyleyse –aklımız başımıza gelsin diye– Mia'nın söylediği gibi ölüm saatini bilmekte ne sakınca vardı?

"Çünkü bu ürkütücü" dedim Mia'ya. "Çünkü bu acımasızca" dedim. "Çünkü bu...bu..." dedim kekeleyerek.

"Ölmekten mi korkuyorsunuz?" diye sordu Mia; tıpkı uysal, hüzünlü, masum mu masum bir ölüm meleğinin, başucumuzda dikilirken şefkatli sesiyle sorabileceği gibi.

"Hayır" dedim, kesin bir dille.

Hayır, ölmekten korkmuyordum. Gerçekten de ölüm gözümü korkutmuyordu benim. Ben sadece Reyhan'ın karnındaki bebeğin doğduğunu, günbegün büyüdüğünü, ilk adımlarını attığını görmek istiyor; ama görmeden öleceksem de bunu bilmeyi hiç mi hiç istemiyordum doğrusu.

-9-
"Hiç Kimse Ölmeyecek"

Silkelenip, bir düş olması gereken bu şeyi ruhumdan attıktan sonra...
(Usher Evi'nin Çöküşü / E. A. Poe)

Taşlarından ışık sızan o binadan ayrıldıktan sonra ofise geri döndüm; ama içeriye girmeden önce, ılık bir sonbahar güneşiyle yıkanan kaldırımda oyalandım bir süre. Her şeyiyle tıpatıp aynı olmasına rağmen bu binanın taşlarından neden hiç ışığın sızmadığını sordum kendime. Elimde rulo, bir yanıt bulmak istercesine niş yerlerine baktım uzun uzun. Doğmamış bebekleri ana rahminden kazıyan eli çabuk doktorların, testereli katilleri ipten kurtaran becerikli avukatların hikâyelerdeki Lut kavmini telef etmiş sapkınlıklara bulaşan

günahkârların ve kötülükten medet ummuş mimarların alt alta, üst üste yaşadığı binalara mermerden bile olsa meleklerin yaklaşmayacağını gösterircesine boş bırakılmış niş yerlerine baktım... baktım.

"Hayrola Mimar Bey" dedi, kapıcının karısı. Bir eliyle pazar filesini, diğer eliyle de küçük oğlunun elini tutuyordu. "Pek bir endişeli bakıyorsunuz. Allah korusun, binada çatlak falan mı var yoksa?"

Ona endişelenecek bir şey olmadığını söyledim. Küçük oğlanın başını okşadım. Kapıya kadar merdivenleri beraber çıktım. Demir kapıyı onlar geçsin diye açtım. Çağırma düğmesine bastığım asansörden inen, kederden ve korkudan yüzlerindeki kan çekilmiş iki kadına yol verdim, asansöre bindim.

Ofise girdiğimde, içerideki gergin sessizlikten ve sekreterin bakışlarının işaret ettiği yönden, Ahmet'in odasına yönelmem gerektiğini çoktan anlamıştım ama yine de sordum:

"Kim var içeride?"

"Ahmet Bey'in babası" dedi Ahucuk, kısık bir sesle. "Biraz tartıştılar" derken sesini iyice kısmıştı. "Ahmet Bey kızıp çıktı ama babası hâlâ odada."

Hafifçe aralık duran kapıyı iterek odaya girdim. Halil Amca siyah deri koltukta oturuyordu. Ellerini kenetlemiş, bir yanıt aranırcasına bakışlarını lacivert halının kıvrımları arasına dikmişti. Bir süre şaşkın şaşkın bakarak izledim. Çünkü onu otururken ilk kez görüyordum ve belki de bunu görebildiğim için onun her zamankinden farklı göründüğünü, tanıdığım adama pek de benzemediğini düşünüyordum.

Dalgındı. Bitkin. Tükenmiş. Sanki nerede yanlış yaptığını anlamaya çalışıyor ama bütün bunları ayakta durarak değil, bir koltuğun kenarına ilişmiş olarak yapıyordu. Benim içeriye girdiğimi bile fark etmediğini anladığımda,

"Halil Amca?" diye seslendim yavaşça.

Başını kaldırıp boş gözlerle baktı bana; ama ilk anda tanıyamadı sanki.

"İyi misin?" diye sordum, daha birkaç gün önce, Can'ın anlattıklarını duyunca, aklımdaki ölüm listesine bir hırsla, bir öfkeyle, bir hevesle eklediğim bu yaşlı adama şimdi acıyarak.

"Sen misin Mikail oğlum?" diye sordu emin olmak istercesine.

"Benim" dedim. "Yalnız mısınız? Ahmet yok mu?"

"Olmaz olsun öyle evlat" dedi birden bağırarak. Sinirden elleri titriyor, oğlu hâlâ karşısında duruyormuş gibi dur durak bilmeden söyleniyordu. Her şeyin acısını oğlundan çıkarmaya çalışan, Ahmet'in, bizden farklı bir kavme ait olduğunu hiç anlamayan bu öfkeli yaşlı adamı izlerken, bazen birini öldürme düşüncesinin bile ruha iyi geldiğini düşündüm. Belki de hâlâ elimde tuttuğum çizimlerdeki canlılığı besleyen şey, bu düşünceydi. Naylon rulo, ben haklı çıkarmak istercesine, sanki kızgın bir demir parçasını tutuyormuşum ya da buza dokunuyormuşum gibi bu yüzden yakıyordu elimi.

"Ben gidiyorum" diyerek birden ayağa kalktı Halil Amca. "Söyle ona..." dedi bir hışımla, parmağını havaya doğru dikerek; ama lafının devamını getiremedi. Elini boş ver dercesine sallayarak çıkıp gitti.

Onun ardından bakarken ben de kendi içimi yokladım aceleyle. Var mıydı biri? Öldürebileceğim? Bir niyet. Gizlenmiş? Düşünülmüş? Unutulmuş. Kim kimi kandırıyordu bilemiyordum ama yoktu işte. Kimseyi öldürmeyecektim. Hiç kimseyi. Ne Halil Amca'yı ne Can'ı ne Nesrin'i ne eski karımı... Ne de kendimi! O ölüm listesine kıyısından köşesinden bulaşmış hiç kimse ama hiç kimse ölmeyecekti, emindim bundan. İçimin duruluğundan emin olduğum gibi.

"Gitti mi?"

Dönüp baktım, Ahmet beni izliyor.

"Gitti" dedim kendi odama geçerken. "Neler oldu yine?"

"Her zamanki mevzu işte" dedi Ahmet, peşimden gelerek.

"Babanın işten çıkarılmasıyla mı ilgiliydi?"

"Ne fark eder? Benim gibilerin hayatında her şey, dönüp dolaşıp hep aynı konuya gelir nasıl olsa" dedi, dalgın, düşünceli. Sonra da merakla sordu: "Senin görüşmen nasıl geçti?"

"Bir an önce binaya başlamamızı istiyorlar."

"Ne güzel işte" dedi hevesle, gözleri bir anda neşeyle titreşirken.

"Daha yapılacak çok iş var."

"Merak etme, gerisini ben halledeceğim."

"İyi olur" dedim gülümseyerek. "Çünkü benim Reyhan'a artık daha fazla zaman ayırmam gerekecek."

Yüzüme bilmiş bilmiş bakarak, "Hayrola?" diye sordu, "Ne işler çeviriyorsun yine?"

"Reyhan hamile" diye mırıldandım ve ne dediğimi anlamamış gibi bakan Ahmet'ten çok kendimi inandırmak istercesine, üzerine basa basa keyifle tekrarladım: "Reyhan hamile."

Uzun zamandır kurulmamış eski bir duvar saatinin sarkacı gibi, Ahmet'in gözbebeklerindeki titreyiş de birdenbire duruverdi. Bir gölgenin, boşa çıkmış beklentilerden, hayal kırıklıklarından, umutsuzluklardan izler taşıyan kara bir gölgenin yüzünde tedirgince gezindiğini fark ettim.

"Kutlarım" dedi, kendini toparladıktan sonra. "Şaşırdım biraz. O kadar istemenize rağmen Gamze ile çocuğunuz olmadığı için..."

Haklıydı; ama onun aklından bambaşka şeyler geçirdiğini de gözlerindeki kıpırtısızlıktan, kendi kendine "Demek Reyhan hamile" derken sözlerindeki sıkıntılı, buruk, bastırılmış öfkeli bir vurgudan sezebiliyordum.

"Evlenecek misiniz?" diye sordu, bir yanıt aranırcasına.

Başımı salladım.

"Peki, ne zaman?"

Omuz silktim. "Sanırım bebek doğduktan sonra" dedim. "Reyhan nedense öyle istiyor."

"İyi" diyerek, kendi düşüncelerine gömülmüş, aklında her ne varsa silbaştan kura kura odadan çıktı ve işin ilginci o günden sonra da gözbebekleri eskisi gibi hiç titremedi.

Akşam Yedikule'deki evde, Ahmet'in tuhaf davrandığından, sanki bebek olacak diye kaygılandığından söz ettiğimde, şimdiden aşermenin keyfini çıkarmaya niyetlenmiş Reyhan, kızgın yağda paçanga böreklerini keyifle kızartırken,

"Belki de dostluğunuzun eskisi gibi olamayacağını düşünüyordur" dedi. "Ya da bu çocuk yaşlandığını hatırlatıyordur ona. Bir zamanlar sadece öğrenciydiniz. Şimdi ise sen bir baba olacaksın."

Reyhan'a arkadan sokulup sarıldım. Hayatımızın bundan sonraki yönünü gösterircesine,

"Bugün tuhafiyeye gidip renk renk yumaklar, örgü şişleri aldım" dedi, onu boynundan öpmelerime, saçını koklamalarıma hiç aldırmadan. Nefesimin ılıklığından belki de ilk kez etkilenmiyordu. "Küçük patikler, hırkalar öreceğim, bebek için."

"Anlaşılan benim saltanatım sona erdi" dedim, kulağına yavaşça fısıldayarak.

Keyifle kıkırdarken, "Saçmalama" dedi Reyhan; ama artık her şeyin değiştiğini, dünyanın düzeninin yeniden kurulduğunu benim kadar o da iyi biliyordu.

Bundan sonra her akşam mutfakta yağlı, kızartmalı yiyecekler pişecek; işten çıkma vaktim yaklaştığında Reyhan ofise telefon açıp mevsimi gelmemiş meyveler, turşular, nerede bulacağımı hiç bilemediğim keteler, katmerler, çiğköfteler, yağlı simitler isteyecek ve getirdiğim yiyecekleri, daha sofranın kurulmasını beklemeden ucundan ucundan iştahla atıştırırken, bana her zamanki gibi, "Günün nasıl geçti?" diye soracaktı, "Bütün gün neler yaptın bakalım?"

Ama benim yaptıklarımı dinlemeden önce kendisi keyifle anlatacaktı: bebeğin attığı tekmeleri; geçen gün başladığı patikleri bak nasıl da hızlıca, nasıl da kolayca bitirdiğini; öğleden sonra aniden bastıran yağmur yüzünden kabaran denizi ve sadece denize bu kadar çok baktığı için değil, bebek Mayıs ayında, tam da ikizler burcunda doğacağı için de dalgalı bir denize benzeyeceğini; belki de kız olsun, erkek olsun ona 'Deniz' adını vermemiz gerektiğini... Konuşurken o an aklına gelmiş gibi bir an durup; "Rüzgâr ismine ne dersin peki?" diye sorduğunda, ben ona hayran hayran bakacaktım yalnızca. "Ya da Yağmur?" Günden güne genişleyen ve sihirli bir şekilde daha da güzelleşen yüzüne mutlulukla, şaşkınlıkla, merakla bakacaktım.

"Neden bu kadar tuhaf bakıyorsun?"

Sol kaşını yukarıya doğru kaldırarak bu soruyu her sorduğunda, benim vaktimin geldiğini bilirdim.

O zaman işten söz ederdim uzun uzun. Körfezde, bir tepenin üzerinde, şimdiden temelleri atılmış, kalıp tahtaları çakılmış, betonu dökülmüş inşaattan... Şantiyeye denizaşırı ülkelerden getirilen siyah ve yakut rengi mermerlerden; yaz aylarında kuytu ormanların serinliğiyle, kışları ise kırmızı şarap burukluğuyla koktuğu söylenen kızıl damarlı ahşaplardan; gündüzleri gökyüzünün maviliğini, geceleri yıldızların parlaklığını koyultan camlardan ve işbilir ustaların elinde uysallaşan volkanik taşlardan söz ederdim.

Ona bütün bunları anlatmayı seviyordum. Bütün bunları bir masalmış gibi dinlemesini. Anlattığım masalın sözcüklerini ilmik ilmik ördüğü berelerin, patiklerin içine bir renk, bir nakış gibi katıverme-

sini ve şişlerin ucunda sallanan bu örgüleri hafifçe kaldırıp, bana gururla göstermesini seviyordum.

Ama şubat ayının sonlarında, binanın şekli şemailinin ultrasonlarda görünen bir bebek silueti gibi açık seçik belirdiği ve heyecandan nefeslerimizi kestiği günlerde Mia'nın ofisine bir kez daha gittiğimi söylemedim Reyhan'a. Bundan bir anlam çıkaracağını ya da kıskançlık yüzünden tartışacağımızı –çünkü Mia'nın hep aradığım o film kadınlarına benzediğini söylemek gafletinde bulunmuştum– düşündüğüm için değil, bazı şeyleri sadece hissedebildiğim ama sözcüklere dökemeyeceğimi bildiğim için.

Bir hafta kadar önce lapa lapa yağan karın son izlerinin de silindiği o perşembe günü, öğleden sonra, parlak mı parlak bir kış güneşinin ve masmavi bir göğün altında Mia'nın ofisine gittim. Taksinin içinde birazdan göreceğimi bildiğim yarım açılmış kapıları, şüpheli bakışları, duyacağım kokuları ve işiteceğim tükenmek bilmez soruları bir bir aklımdan geçirirken, sıra Mia'nın kıyafetlerine geldiğinde –onu aynı pantolon, aynı yeşil tişört ve bez pabuçlarla bulacağımı düşünüyordum– birden kendimi sözcüklere, sözcüklerle örülmüş basit bir hayata ilişkin o derin anlamı yakalamaya yakın, hem de çok yakın hissettim.

Hani nerdeyse o anlamı buluverecekmişim gibi bir duygu usul usul dolduruyordu içimi. Yakınındaydım o anlamın. Sabırsızca çevresinde dolanıyordum. Birazdan, zihnimde hiç ağırlıksızmış, şekilsizmiş gibi duran düşüncelerimi toparlayacak, bir sırra parmaklarımın ucuyla dokunacak ve o sırrın bu kadar basit olmasına şaşıp kalacaktım. İşte o zaman şimdi sadece sezebildiğim o sırrın bana öğrettikleriyle Reyhan'ın eski nişanlısının, o mimarın hiç tanımadığı bir yazarı bir ölüm listesine neden koyduğunu da anlayacaktım kolayca. İçimdeki geçmek bilmeyen korkunun sebebini ve belki de sözcüklerin ne anlama geldiğini bilebilecektim en sonunda.

Bu duygu, tam onu yakalayacağıma inandığım bir anda kaybolup gitmişti; ama yine de zaman zaman geri gelecekti.

Bazı akşamlar, bir yandan Reyhan'ın hünerli ellerini hayretle izler, bir yandan da o gün olup bitenleri keyifle anlatırken; bir ılıklık, tuhaf bir kıpırdanma hissederdim içimde. Tam yakalayacağıma inan-

dığım anda benden uzaklaşmış o duygunun tıpatıp aynısı değil ama bir benzeri beni usul usul sarmaya başlardı. O zaman yavaşça yerimden kalkıp, pencereden dışarıya, istasyondan gürültüyle geçen bir yük katarının ardı arkası kesilmeyen vagonlarına dalgınca bakarken bir süre susardım. Sonra karanlığın içinde belli belirsiz beliren bir rengin, bir kokunun ya da bildik bir müziğin ritmine bürünen bir fısıltının bana hatırlattıklarıyla dönüp Reyhan'a bakar, hafifçe gülümserdim. Neyi hatırladığımı tam bilemeden. İzi silinmiş o anı gölgesinin hangi belleğe ait olduğunu zihnimin derinliklerinden söküp çıkaramadan.

Gülümserken içimde bir özlem büyürdü ve bu özlemin birazdan beni hüzünlendireceğini de bildiğim için gözlerim dolu dolu olmaya başlamadan hemen önce yüzümü yine pencerenin dışına çevirir, çoktan geçip gitmiş treni boş yere aranır, bulamayınca da karanlıktaki denize, denizde demirlemiş yük gemilerinin solgun ışıklarına bakardım bir süre.

Böyle akşamlardan birinde, ben yine gemilerin hüzünlü ışıklarını seyrederken,

"Eski nişanlımın babası Fransa'dan dönmüş" dedi Reyhan, elindeki örgüden başını kaldırarak. "Ofisi artık boşaltmak istiyormuş. Yarın götürüp anahtarları vereceğim."

Nedense bir rahatlama sardı içimi. Bir huzur buldum. Ve Reyhan, 'Sen de gelir misin?' diye sormadığı için de doğrusu ona derin bir minnet duydum.

Sonraki günlerde kendimi tümüyle işe verdim. Mart ayının ortalarında havalar bahara dönüp de çalışmalar hızlandığında gelen malzemenin, yapılan görüşmenin, düzenlenen şantiye toplantısının ardı arkası kesilmez oldu. Artık haftada en az iki kere inşaata uğruyor, bir arı kovanını andıran şantiyenin tozuna, gürültüsüne, soğuğuna aldırmadan o binanın içinde uzun saatler geçiriyor, tek lüksüm olan çayı kâğıt bardaklardan yudumlarken, gözümün önünde yükselen ürkütücü kuleye hayranlıkla ve gitgide büyüyen tuhaf bir korkuyla bakıyordum.

Bina ortaya çıktıkça rüyalarıma daha çok girmeye başladı; ama hep karabasanlarla dolu oluyordu bu rüyalar. Gündüzleri düş güzel-

liğindeki her şey geceleri farklı bir kılığa bürünüyor ve benim korkularımı beslemekten başka bir işe yaramıyordu. Bu yüzden bir an önce binayı bitirmek istiyor, işleri üst üste yığıyor ve toplantı üstüne toplantı isteyerek herkesin iki ayağını bir pabuca sokuyordum.

Bir nisan sabahı, daha önceden kararlaştırılmış yine böyle bir şantiye toplantısı için erkenden yola çıktım.

O sabah da kâbuslarla dolu bir uykudan huzursuzca uyanmıştım. Gördüğüm rüya nedense her zamanki korkulu düşlerimden çok daha fazla etkilemişti beni. Rüyamda bebeğin doğduğunu ama hastanede kaybolduğunu söylüyorlardı bana. Sonra da elime, üzerine kroki çizili bir kâğıt parçası tutuşturuyorlardı; ama sokak isimleri yazılı olmadığı için neresi olduğunu bir türlü çıkaramıyordum. Bebeği, şehrin sokaklarında deli divane aranırken daha önceden girdiğim bir kapı ile karşılaşıyor ve çizim masalarının musalla taşları gibi dizildiği kocaman, karanlık bir salonda adım adım yürürken buraya, rüyalarda bile olsa daha önce de geldiğimi, zaten burasının benim tasarladığım bina olduğunu anlıyordum.

Bu rüyayı yol boyunca kötüye yordum; ama daha beterine yormam gerektiğini ancak inşaat alanını uzaktan gördüğüm anda, çevremi saran o tuhaf sessizlikten anladım. Tıpkı bazı gerilim filmlerinde olduğu gibi, tıpkı o filmlerde seyircinin olmasını beklediği gibi şantiye birdenbire terk edilmişti sanki. Arabayla mıcırın üzerinde ağır ağır ilerlerken sağda solda hareketsiz yatan iş makinelerini, aletleri, kum tepelerini, çimento kulelerini, mermer yığınlarını şaşkın şaşkın izliyor, şantiyeyi sanki alelacele, öylece bırakıp gitmiş insanların nerede olduğunu anlamaya çalışıyordum.

Gözlerim bir filmi izler gibiydi. Aklım bir senaryoyu okur gibi. Bu senaryo gereği insanlar karanlık, korkunç ama görünmez bir şeyden korkarak binayı terk etmişti de şimdi bunu bulmak ve filmin esas kahramanını oynamak sanki bana düşmüştü.

Ama ben becerikli bir film kahramanı olamayacak kadar şaşkındım. Bir zamanlar şantiyeye gidip gelen taşeronların, tedarikçilerin, ustaların, mühendislerin arabaları için ayrılmış alanın şimdiki ıssızlığına, boşluğuna şaşa şaşa arabadan indim.

Anlaşılan bugün kimse işe gelmemiş, diye geçirdim içimden.

Bulutlu bir gökyüzünün altında yürüyerek, hemen inşaatın içine girmedim de, böyle zamanlarda her şeye karşı uyanık duran o film kahramanları gibi binanın çevresini dolandım sakınımlı adımlarla. Kuleyi tavaf etmeyi bitirdiğimde içeriye girdim ağır ağır.

Issızdı bina. Sessizdi. Soğuktu. İçerisinin loşluğu, parlak bir günışığından yoksunluğu bu etkiyi anbean arttırıyor, içimde yavaşça uyanan bir beklentiyi, bir oyun, bir şaka duygusuyla her geçen saniye daha da büyütüyordu.

Bu oyun duygusunu pekiştiren mavi bir alev gözüme ilişti. İşlik masasının kuytuluğunda, küçük bir piknik tüpü, kısık bir tıslamayla mavi mavi yanıyor; üzerine konulmuş çaydanlıktaki suyu kaynatıyor ve kaynayan su tatlı tatlı buharlar çıkarırken de şantiyenin içindeki toz, çimento, ıslak ahşap, kireç kokusunu bastıran yeni demlenmiş çayın kokusunu etrafa yayıyordu.

Ben, çaydanlığa şaşkın şaşkın bakarken,

"Neden bu kadar geciktin?" diye sordu, arkamdan yaklaşan birinin tanıdık mı tanıdık gelen sesi. "Sabahtan beri seni bekliyorum. Çay, demini alalı çok oldu."

-10-
"İkimiz"

Artık anlayacak hiçbir şey kalmadığı zaman her şeyi anlar insan.
(Foucault Sarkacı / Umberto Eco)

Kâğıt bardaklarla çaylarımızı içerken, "Bana inanmışsın ya da inanmamışsın artık bunun bir önemi yok" diyor birden Ahmet. Konuşurken bana değil, yan duvarın önünde, yerde duran kâğıda bakıyor. Kalfanın duvara çivilediği paftalardan biri yere düşmüş, beton zeminin üzerine yayılmış. Tozlanmış, kirlenmiş, lekelenmiş çizgilerinden sızan ışığın canlılığını bu kadar uzaktan bile seçebilmek tuhafıma gidiyor.

Yerdeki kâğıda doğru adım adım yürürken, "Ama inandığını da biliyorum" diye ekliyor. Sesi, filmlerde bir anda ortaya çıkan soğukkanlı katilleri hatırlatıyor nedense. Kendine güven var bu seste ya da öyle gösterme isteği. Kâğıdın yanına varınca ayakta dikilip, halinden hoşnut gülümsüyor. "En başından beri kafanın bir köşesini meşgul eden pek çok şeyin şimdi yerli yerine oturduğunu görüyorsun değil mi?"

Yanıt vermiyorum bir süre. Bir eliyle kâğıt bardağı tutup, diğer eliyle paftayı yerden alışını izliyorum. Evet, her şey yavaş yavaş yerine oturuyor sanki. Bunca zamandır aklımın kıyısını köşesini tutmuş koyu bir sis yavaş yavaş dağılıyor. Nasıl da göremedim gerçeği? Onu bunca tanımama rağmen nasıl da anlamadım?

"Hâlâ yerine oturtamadığım pek çok şey var" diyorum, ona doğru yürürken.

"Ne mesela?"

"Benden yapmamı istediğin şeyin bir anlamı olmamasından korkuyorum."

Başını hafif hafif sallarken, "Bir anlamı var" diyor Ahmet, çoktandır içinde biriktirdiklerini sonunda söyleyebilen birinin mutlu sesiyle.

Elindeki kâğıt bardağı işlik tezgâhının üzerine, vaziyet planının çizili olduğu paftanın yanına bırakıyor.

"Ne zamandan beri biliyorsun peki?" diye soruyorum düşüncelerimi biraz dağıtmak isterken. Aslında yanıtları pek de merak etmiyorum nedense. Çayım bitmiş. Bardağımı ben de tezgâhın üzerine koyuyorum.

"Tuhaf şeylerin döndüğünü daha o ofisin kapısından içeri girdiğimizde sezmiştim" diyor, yeniden bilmiş bilmiş gözlerime bakarak. "Sana yapılan teklifin ne olduğunu anlamam zaman aldı tabii. Anladığımda da hem dehşete düştüm hem de bu işin altından tek başına kalkamayacağını fark ettim."

"Bir başıma beceremez miydim sence?" diye soruyorum tüm alınganlığımla. O fakülteyi bölüm birincisi olarak bitiren ben değil miydim? Bu tasarımın altından kalkan ben değil miydim? Üstelik bu iş sadece bana teklif edilmemiş miydi?

"Beceremezdin" diyor Ahmet, gülerek. "Hani babanın ölümünden sonra, geri döndüğün o sabah senin tasarladığın, çizdiğin ama benim sanki yalnızca üzerinden geçermiş gibi yaptığım paftaları görünce kapıldığın şaşkınlığı hatırlamıyor musun? Birdenbire çizgiler tam da senin istediğin hale gelmişti ama sen onları değiştiren şeyin ne olduğunu anlamamıştın bile, öyle değil mi?"

"Anlamamıştım" diyorum, Ahmet'in o anki halini gözümün önüne getirerek.

"Onları keyifle Kamil Bey'e götürdüğün zaman hemen kabul etmesindeki sırrın hangi çizginin altında yattığını, içinde bir dehşet duygusu oluşmadan o çizgilerin nasıl öyle değişiverdiğini de anlamamıştın."

Başımı olumsuzca sallamakla yetiniyorum.

"İşte onları değiştiren bendim" derken gözbebeklerinin derinliklerinde bir kıvılcım yanıp sönüyor. "O çizgileri ben canlandırdım. Onlara hayat verdim. Çünkü o çizgilerin üzerinden geçerken dehşeti iliğimde kemiğimde hissetmiştim."

Eliyle binanın içinde geniş bir kavis çizip, "Bunca güzel bir şeyi yaratacak kadar dehşet hiçbir zaman birikmedi senin içinde" diyor Ahmet, halime gerçekten acırmış gibi bakarak.

"Öyleyse şimdi benim katil olmamı neden bekliyorsun?"

"Eh" diyerek omuz silkiyor, "yaratmanın bedeli daha az olamaz."

"Ben pek emin değilim."

"Anlamıyor musun, bu dehşet duygusu sen bir katil olasın diye oluşmadı, ben bir kurban olayım diye oluştu benim içimde. Bu yüzden diyorum ya sana bu binayı ikimiz tasarladık diye. Sen katil olmak için öldürmeyeceksin beni, benim kurban olma isteğimi yerine getirmek için öldüreceksin."

"Anlamıyorum."

"Anlıyorsun" diye haykırıyor birdenbire. "Anlıyorsun ve anladığın için de Reyhan'ın eski nişanlısını geçip geçmediğini, ondan daha iyi bir mimar olup olmadığını düşünüyorsun."

Yanıt vermiyorum. Bu kasvetli, tuhaf tiyatro havasından kurtulmak için başka şeyler düşünmeye çalışıyorum ama yalnızca Reyhan geliyor aklıma. Şimdi neler yapıyordur acaba benim iki canlı prense-

sim? Bu saatlerde karnındaki bebeğin canlılığından memnun, onun kalp atışlarını dinleye dinleye önce tren istasyonuna, sonra sahilin açığına demirlemiş yük gemilerine, kum motorlarına bakıyordur. Bir an, burnunun ucuyla gösterip, 'Bak, dün gece yeni bir gemi daha demirlemiş' diyebilmek için aklından beni geçiriyordur ama sonra düşünceleri hızla bebeğe kayıyordur. Karnını okşuyordur usul usul, anneliğin keyfini çıkararak.

"Onu geçmek istiyordun" diyor Ahmet, gülümseyerek. "Derdin sadece böyle bir ev tasarlamak değildi, o adamdan daha da iyisini yapabilmekti. Hiç kimsenin yapamadığını başarabilmek."

"Ama geçtim" diyorum biraz sertçe. Bunu söylerken aklımdan geçirdiğim sadece bu bina da değil üstelik.

"Evet, geçtin" diyor Ahmet, binadan söz ettiğimi düşünerek. "Ama yalnız başına yapmadın bunu. İkimiz birlikte başardık. Hep düşündüğümüz bu değil miydi ta öğrencilik yıllarımızdan beri? Bir başına değil, birlikte kurduk, birlikte tasarladık bu binayı. Senin gücünle, benim gücümle. İkimizin tasarımı bu bina. Ne benim ne de senin. İkimizin."

Yavaşça onaylarcasına başımı sallıyorum. "Böylesi daha iyi olmuş."

"Böylesi daha iyi olmuş" diyor Ahmet de.

"Çizgilerin üzerinden geçmek bile yetmiş sendeki dehşet duygusunu ortaya çıkarmaya. Bu binaya yansıtmaya. Oysa ben o mimarın çizdiklerinin üzerinden defalarca geçtim de içimde dehşetin zerresini uyandırmayı beceremedim bir türlü."

"Sen çizmesen bu bina hiç varolmazdı, merak etme; ama ben o çizgileri taklit etmesem bu kadar da güzel görünmezdi."

"Baktıkça ürkütüyor beni. Ürküttükçe de daha çekici geliyor, bundan daha güzel bir bina olamayacağını düşündürtüyor."

"İnsanı büyülüyor" diyor Ahmet, belki de sözcükler yetersiz kaldığı için.

"Bu tamamlanmamış haliyle bile insanı büyülüyor" diyorum ben de. Bakışlarımı bir kez daha o çıplak duvarlara doğru dikiyorum. Duvarlar gülümser gibi oluyor belli belirsiz.

"Çünkü hiçbir şey dehşetin verdiği yaratıcılığın yerini tutamaz. Bunu başarabildiğimiz için mutlu olmalısın."

Başımı olumsuzca sallıyorum bu kez. "Oysa ben kendimi oyuna getirilmiş gibi hissediyorum."

Kısa bir kahkaha atıyor Ahmet. "Pek de haksız sayılmazsın hani" diyor en sonunda. "Ama inan bana o silahı kendime sıkabilecek cesaret de bencillik de yoktu içimde. Sonuna kadar ortağız işte. Bence bir an önce bitirelim bu işi."

"Bende silah olduğunu da nereden çıkarıyorsun?" diye soruyorum; ama böyle bir şeyi Ahmet'e sormak gereksiz belki de.

"Silahın olmadan o çizimleri Kamil Bey'e götürmezdin sen" diyor gülümseyerek. "Her şeye hazırlık yapmadan, ne olur ne olmaz diyerek tedbirini almadan bir işe kalkışmazsın. Ama asıl evindeki eşyaları taşımaya yanaşmadığında anladım, orada bir şeyler gizlediğini. Silahı Reyhan'ın evine götüremezdin. Büroya getirsen, saklamak pek kolay olmazdı. O yüzden evinde bıraktın. Söyle bakalım, şifonyerin çekmecesinde mi duruyordu yoksa bir zamanlar düğün fotoğraflarını gizlediğin gardırobun diplerinde mi?"

Beni bu kadar iyi tanımış, sadece arkadaşım, ortağım değil, kardeşim gibi olmuş bu adamın bilmişliği hâlâ şaşırtabiliyor beni.

"Yine de anlamıyorum" diyorum, cebimden nasıl çıkardığımı, elimde ne zamandır tuttuğumu gerçekten de anlamadığım silaha doğru şaşkın şaşkın bakarken.

"Anlıyorsun işte" diyor Ahmet, çenesinin ucuyla elimdeki silahı işaret ederek. "Senin oynadığın oyunun bir parçası olmak ya da o hayali listede sadece bir isim olarak yer almak istemedim de bunun yerine kendi oyunumu kurdum ben."

Bir kez daha gördüklerinden memnun, binanın içinde dolaştırıyor bakışlarını. "Başka türlü başaramazdık, inan bana. Gerçek dehşet senin değil, benim içimdeydi. Birini öldürmeyi kabul eden sen değildin, bendim. O teklif bana yapılmamış bile olsa kimin öldürüleceğine karar veren bendim. Senin adına ben kabul ettim. Senin adına ben seçtim."

"Kendini mi seçtin seçe seçe?"

"Evet" derken hafifçe omuz silkiyor Ahmet. Sevimli bir yan var bu omuz silkişte. Bir çocuksuluk var. Beni gülümseten bir içtenlik var.

"Neden ama?"

"En kolayı buydu belki de. Doğru olanı buydu. Belki tek yolu buydu, bilmiyorum. Aslında insan böyle bir iş karşısında ancak kendini öldürebilir. Bir başkasını değil. Ama bunu yapamazdım, biliyorsun. Tanrı katında günahım yeterince ağır. Daha fazlasını taşıyamam. O yüzden tetiği benim adıma sen çekmek zorundasın."

"Bunu yapabileceğimi sanmıyorum."

"Yapacaksın" diyor, birkaç adım ötemde durarak. "Her şeyi hazırladım, her şeyi ayarladım, her şeyi doğru yaptım."

"Ama.."

Sözümü keserek, "Arkamda bir not bıraktım" diyor heyecanla Ahmet. "Anlattıklarımı iyi dinlediysen, hiç kimse ortadan kaybolduğum için seni suçlayamayacak. Arabamı Rumeli tarafında, bir göl kenarında bulacaklar. Hiç kimsenin aklına beni bu binanın temellerinde aramak gelmeyecek. Söylediklerimi yaparsan cesedim hiçbir zaman bulunamayacak."

"Böyle olmak zorunda değil" diyorum Ahmet'e. "Hiç kimse ölmek zorunda değil. Bak" diye gösteriyorum elimle, "bak işte, bina ortaya çıktı bile. Delinin teki benden birini öldürmemi istedi diye ölmek zorunda değil hiç kimse."

"Söylediklerine kendin bile inanmıyorsun" diyor Ahmet, acı acı gülümseyerek. "İnsan böyle bir şeyi ortaya çıkardıktan, kötülüğü hamur gibi yoğurup, ona bir şekil verdikten sonra hiçbir şey olmamış gibi yaşayabilir mi sanıyorsun? Bunun bir bedelinin olmadığını düşünecek kadar budala mısın?"

Belki de kızdırmaya çalışıyor beni. Elimde neden tuttuğumu hiç bilemediğim silaha bakıyor konuşurken. Aylardır şifonyerin çekmesinde duran, aylardır unutulan ama bu sabah birdenbire hatırlanan silaha bakıyor. Eve uğrayıp da neden yanıma aldığımı hiç anlamadığım silaha.

"Yaşayabilirsin" diyorum artık söylediğime kendim de pek de inanmadan.

Kederli kederli başını sallıyor Ahmet. "Binanın tamamlandığını görmeyi gerçekten de çok isterdim" diyor, bakışlarını duvarlarda gezdirerek. "Başlangıçta dişimi sıkıp dayanabilirim sanmıştım ama

olmuyor. Yüküm çok ağır ve ben bu ağırlığı kaldıramıyorum artık. Bitmeli bir an önce. Anlıyor musun?"

"Yapamam" diyorum, ondan da beter bir keder içinde. "Yapamam."

Ama sanki yapacağımı hissettiren bir gülümsemeyle bakıyor bana Ahmet.

Bir sona gelmişiz, sözcükleri tüketmişiz gibi gülümseyerek bakıyor. İnsanın içini ısıtan bir gülümseme değil bu. Dostça değil. Düşmanca değil. Tarifsiz sadece.

Tıpkı artık bulutların arkasından sıyrılmış günışığı gibi tarifsiz.

Benim yüzümdeki şaşkınlığı görünce, baktığım yere doğru başını kaldırıyor Ahmet. Parlak bir sahne ışığı gibi, üzerine düşmeden hemen önce çatı penceresinin çeperlerinde oyalanan ışığa bakıyor.

O ışık üzerine düşerken, benim yüzümü yansıtan bir ayna gibi, yüzünde garip bir şaşkınlık büyütüyor.

-11-
"Uygulama"

İşte o an vurdum onu...

Işığın üzerine düştüğü o an...

Oysa sabahtan beri kendini gizlemişti güneş. Görmek bir çeşit suça ortaklıktı belki de. Ama işte, en sonunda merakına yenik düşüp bulutların arkasına gizlenmekten vazgeçmiş, gözünün ucuyla kaçamak bir bakmış, bakar bakmaz da olacakları anlayıp geri dönmekle aşağıya inmek arasında kararsız, çatıdaki açıklığın çeperlerine tutunarak oyalanmıştı bir süre.

Ahmet, ışığın geldiğini sezinleyince yukarıya, birbirleriyle kesişen eğrisel duvarların arasındaki pencere boşluğuna doğru kaldırmıştı başını.

Bu haliyle yakalanmıştı ışığa. Işığın, havadaki çimento, kireç, mermer tozlarına çarpa çarpa, bir karabasan gibi üzerine çöktüğünü görmüştü. Gözlerini alabildiğine kısmış, ne gördüğünden bir türlü emin olamıyormuşçasına uzun uzun bakmıştı. Bakarken de yüzünde garip bir şaşkınlık büyütmüştü. Bu şaşkınlığına bakılacak olursa birazdan öleceğini değil, gördüğünün tümüyle gerçekdışı olduğunu düşünüyordu.

Bir meleğin acelesiz, ilgisiz süzülüşünü hatırlatan ışığın yalnızca bir ışık olduğuna inanması güçtü ne de olsa.

Şantiyenin toz ve rutubet ve ıslak ahşap ve buram buran çay kokan havasında akışkanlığı azaltan bir yoğunluk olmalıydı. Işığın ilerleyişini görünür kılan koyu bir kıvam. Yine de ışık –inançlı bir tavırla– hiçbir yere dokunmadan, bu yoğunluğun içinde kırılmadan, mimlemiş gibi doğrudan doğruya onun üzerine düşmüştü. Başından aşağıya ağır ağır dökülerek yüzünü, saçlarını, omuzlarını örtmüştü. En sonunda da bir ışık adacığı, mermer tozundan yapılma yıldızlarla dolu bir ışık gölcüğü oluşturmuştu ayaklarının dibinde.

Nerdeyse kusursuzdu. Sanki tasarlanmış, üzerinde çalışılmış bir çeperi ve doğrudan elimdeki silaha yönelmiş uzunca bir ekseni vardı.

Gölcüğün eksenindeki yıldızlar diğerlerinden daha parlaktı.

Bu parlaklık onu da ikiye bölüp geçiyor, yüzünün bir yanını göz kenarındaki çizgilere varıncaya dek aydınlatırken, diğer yanını gölgede bırakıyordu. Ama ince bedeni, inanılmaz bir şekilde, üzerine düşen bu ışığın altında anbean eriyip çözünerek gitgide siliniyor, şeffaflaşıyordu.

O zarif gövde biçimini koruyan tozlu, ipeksi bir anıya dönüşüyordu şimdiden.

Ve bir anıyı öldürmenin imkânsızlığını fark edince de insan, ister istemez telaşa kapılıyordu.

Belki bu yüzden, belki de bunu yapacak cesareti bir daha bulamayacağımı bildiğimden tetiğe alelacele bastım.

Ardından gözlerimi sımsıkı kapattım...

(Eylül 2010. İstanbul)

Bedenlerimize bir türlü sığmayan insan ruhu; yarı geçirgen zarının keskin ama şekilsiz sınırlarıyla, sanki ortadan yarılıp, ikiye bölünmüştü de; kardeşlerden küçüğü tüm iyiliği, tüm yumuşaklığı ve hüznü alırken, büyüğüne insana ait karanlık duyguların hepsi birden kalmıştı.

Göksel Yılmaz 2004 yılında yayımlanan ilk romanı *Tanrının Zamanı* ile hem yazarlık becerisini hem farklı arayışların peşinde olduğunu kanıtlamıştı. Uzun bir aradan sonra tamamladığı ikinci romanı *Melekler Evi*'nde insanı kötülüğe sürükleyen tutkuların, karanlık duyguların izini sürerken çağdaş bir *Faust* hikâyesi anlatıyor. Aslında *Faust*'u tersyüz eden bu yorum bir modernizm eleştirisi olarak da okunabilir.

Göksel Yılmaz'ın mimari tasarımlarıyla gotik bir atmosfere bürünen *Melekler Evi* toplumun ahlak, moral ve değer yargılarıyla kuşatılmış bireyin çarpıtılmış arzularını sergiliyor. Bu kitapta, dehşetin verdiği yaratıcılığın, yaratarak erişilecek ölümsüzlüğün peşinde koşan roman kahramanlarının çırpınışlarını polisiye bir kurguyla işleyen çok katmanlı bir metin bulacaksınız.

Düştüğü yeri yakan ateşler gördüm. Bu ateşlerle sönen hayatlar gördüm.
Günlük hayatımızın haybuyu arasına sıkışıp kalmış haberler insanın bir bir üzerine gelince bunca kötülükle baş etmenin imkânsızlığını hissettim.
Acılarla dolu dünyalar gördüm. Gördükçe, iyiliğin değil, kötülüğün insanı basitleştirmesi gerektiğini düşündüm. Cinayetler akıyordu sayfaların arasından.
Bir erkekle elele gezdi diye kızını elleriyle boğan babalar, üzerine üçüncü kumayı getirmeye hazırlanan kocasını iki kaşının ortasından tek kurşunla vuran kadınlar, kız arkadaşının boğazını nalburdan yeni alınmış testereyle kıtır kıtır kesen gencecik çocuklar gördüm. Hiçbiri ama hiçbiri bir dehşetin ötesinde farklı bir duygu uyandırmıyordu bende. Bütün cinayetler hem öylesine ürkütücü, hem de öylesine zavallıcaydı ki, bir şeye ilham vermedikleri belliydi. Ölüm yalnızca ölümdü.
Kötülük yalnızca kötülük. Basitti. Sıradandı, o kadar.